

"fred og frihed - Årgang 2002"

"ikkevold - Årgang 2002"

Udvalgte artikler fra bladet fred og frihed/ikkevold,
der udkom fire gange om året.

International Liga for fred og frihed og
Landsforbundet Aldrig Mere Krig samarbejdede
om udgivelsen, så bladene Fred og Frihed og
Ikkevold udsendtes med fælles indhold, men
hver sit omslag.

Omslaget var forbeholdt de to foreninger,
mens resten af bladet blev redigeret af en
redaktion fra begge foreninger
v/ Ida Harsløf (fred og frihed) og
Tom Vilmer Paamand (ikkevold).

Downloadet fra "FRED.dk"

OnLine Biblioteket - FRED.dk/bibliion/

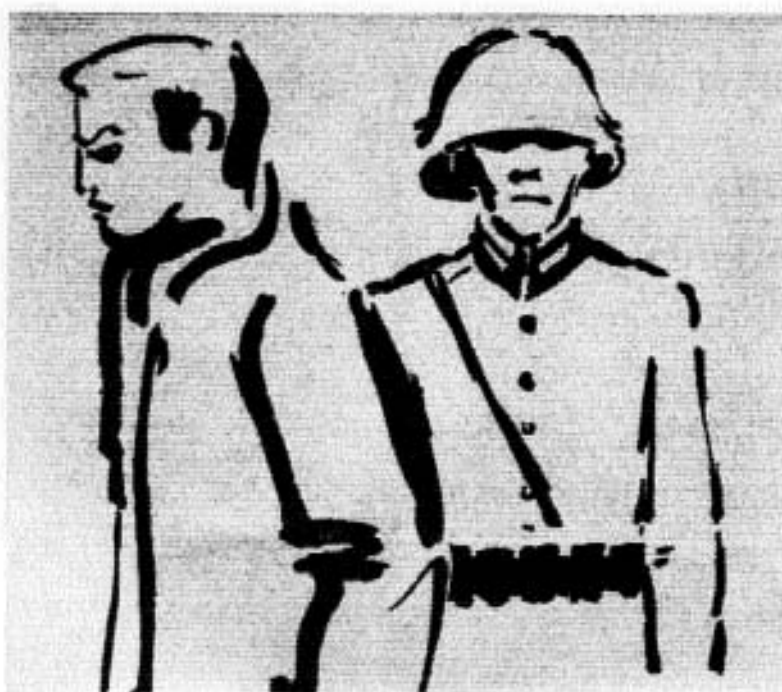
"OnLine Biblioteket" i FRED.dk
er startet af Aldrig Mere Krig
ved Tom Vilmer Paamand og Holger Terp

Kommentarer sendes til Tom@FRED.dk

ikkevold

Halfdan Rasmussen

**SOLDAT ELLER
MENNESKE**

CARIT ANDERSENS FORLAG 1941

Nyligt afdøde forfatter Halfdan Rasmussen var ikke kun til tosserier, men også til pacifisme og antimilitarisme.

IKKEVOLD udgives af Aldrig Mere Krig (AMK), dansk afdeling af War Resisters' International (WRI).

Fred er en menneskeret, og krig er en forbrydelse mod menneskeheden. Derfor er det AMKs formål at arbejde for at fjerne krigens årsager og at modarbejde enhver form for krig og krigsforberedelse.

Ved medlemskab af Aldrig Mere Krig kræves frigørelse fra eventuel tilknytning til militæret, herunder beredskabstjeneste.

IKKEVOLD dækker ikke nødvendigvis AmKs hovedbestyrelses holdninger.

Abonnement:

IKKEVOLD udkommer med fire numre årligt. Abonnementet indgår i medlemskabet. For ikke-medlemmer koster et abonnement årligt 105,-. Løssalg: 30,-.

Abonnementsbestilling til:

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro 9004882

Adresseændring skal ske på posthuset i det distrikt, hvorfra der flyttes. Navneskift skal også meddeles til distriktets posthus.

Kopiering og eftertryk og anden gengivelse med angivelse af kilde anbefales.

Oplag 600. Eget tryk.

Kollektiv redaktion:

Tom Paamand 8623 0328
Holger Terp 3678 4028

Stof til IKKEVOLD sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4
Lisbjerg
8200 Århus N
E-mail: ikkevold@fred.dk

ISSN 0107-5276

Morgenluft for pacifismen

Af Geert Grønnegaard

Det er svært at beskrive sådan en fornemmelse. Men de folk i hovedbestyrelsen, der har været med i flere årtier, mener at kunne vejre en slags "morgenluft" i det danske klima for pacifistiske ideer. Det er endnu ikke på overfladen i det politiske liv, at det kan mærkes. Der kører det stadig med fem-årige forsvarsforlig til 16-18 millioner kroner pr år, og mere når det ikke engang slår til.

Men det ser ud til, at et halvt århundrede med ti års skolegang til alle, og et kvart århundrede med næsten 40% unge med studentereksamen, langsomt gør sin virkning. Der er nogen, der lytter, og mange flere der forstår ideerne om fred og nedrustning.

Et meget stærkt signal kommer fra militærnægterne. På trods af millioner af forsvarskroner kastet i grams til helsides annoncer i Berlingske og bande-reklamer på fodboldbanerne nåede nægtertallet alligevel i år 2000 op på 35% af de tvangsudskrevne værnepligtige, ny Danmarksrekord.

Der er også kommet et mærkbart bedre medløb i pressen, særlig den trykte presse. En stor del af den nye generation af veluddannede er rykket ind på bladredaktionerne, og de kan godt

finde på af sig selv at lede en gammel fredsaktivist frem til kommentar, selvom de ikke har fået besked på det af chefredaktøren. Så virker det også den anden vej - man kontakter dem igen med nye historier,

Den famøse 11. september og måske især reaktionerne i dagene efter, har også fungeret som øjenåbner for mange mennesker. Da den gamle statsminister "gik på skærmen" og erklærede, at Danmark nok skulle følge USA hele vejen i dets kamp mod terrorisme, blev det for meget.

Vores hjemmeside www.fred.dk fik masser af besøgende, og bekymrede midaldrende kvinder bad om vejledning i, hvordan deres store sønner skulle gøre for at blive militærnægtere.

Der er således brug for Aldrig Mere Krig endnu nogle år fremover. Hver især ville vi vel nok stadig kæmpe for foreningens formål, selvom der ikke var nogen forening, men det er ulig nemmere med.

Man kan, hvis man engang imellem synes det virker svært, tænke på vore tipoldeforældre, der knoklede for at afskaffe slaveriet, selvom det på deres tid var helt lovligt og almindeligt i Danmark. Det lykkedes for dem, fordi de holdt sammen om opgaven.

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og Landsforbundet Aldrig mere Krig har indgået et bladsamarbejde.

Vi redigerer og udgiver bladene **fred og frihed** og **ikkevold** i fællesskab.

For- og bagsiden samt side 2 og næstsidste side er forbeholdt de to foreninger. Resten af bladet redigeres af en redaktion sammensat af begge foreninger.

Trådene samles af Annelise Ebbe (fred og frihed) og Tom Vilmer Paamand (ikkevold).

Stof til **fred og frihed** og **ikkevold** sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N
Tlf: 8623 0328
E-mail: ikkevold@fred.dk

Gamle numre af bladet kan læses på internet-adressen www.fred.dk/amk/ikkevold

Indhold:

USA og det andet Pearl Harbor <i>Af Torben Retbøll</i> Den 11. september bliver brugt til at retfærdiggøre krig.	4
En retfærdig krig? <i>Af Susanne Arends</i> Intellektuelle tilhængere af krig fraskriver sig ansvaret.	8
Stop krigen, lad os så få fred! <i>Af Jens Thoft</i> For anden gang inden for få år er Danmark i krig.	10
At blive otte år igen <i>Af Annevig Schelde Ebbe</i> Mor skulle sige, at det ikke blev storkrig.	12
Massemedierne som magtmiddel <i>Af Mikael Witte</i> Massemedierne spreder angst.	14
Den glemte kritik <i>Af Shiva Farahmand</i> Verden var i årevis ligeglads med afghanerne.	16
Krig er terror <i>Af Grete Møller</i> Der findes kun en slags krig - mellem rige og fattige!	18
Hvad med Nej til krig og terror? <i>Af Annelise Ebbe</i> Midlertidig status over Initiativet <i>Nej til Krig og Terror</i> .	20
Aldrig Mere Krig i 75 år <i>Af Henning Sørensen</i> Jubilæumstale på Aldrig Mere Krigs 75 års dag.	24

Årets første nummer af bladet er stærkt forsinket på grund af redaktøren. Vi beklager forsinkelsen, som har gjort en del af stoffet mindre aktuelt.

USA og det andet Pearl Harbor

Terror-aktionen den 11. september bliver brugt til at retfærdiggøre en krig, der koster endnu flere menneskeliv. Det er ikke første gang, det sker.

Af Torben Retbøll

Det andet Pearl Harbor kostede omkring 3.000 menneskeliv. Det er meget uhyggeligt, at nogen kan planlægge og gennemføre en sådan terror-aktion. Men det er måske endnu mere uhyggeligt, at nogen kan bruge denne terror-aktion til at retfærdiggøre en krig, der koster endnu flere menneskeliv

Terror-angrebet mod USA den 11. september 2001 blev af nogle iagttagere kaldt "det andet Pearl Harbor".

Det første Pearl Harbor var Japans angreb på den amerikanske flådebase på Hawaii midt i Stillehavet søndag morgen den 7. december 1941. Denne sammenligning er ikke dårlig. Der er nemlig flere ligheder mellem de to begivenheder.

- For det første: Begge angreb kom som en overraskelse og et chok for den amerikanske offentlighed og medførte en betydelig forandring i den offentlige opinion.

- For det andet: Begge angreb fik de amerikanske myndigheder til at træffe vidtrækkende beslutninger, som der ikke tidligere havde været politisk basis for.

Japans angreb på Pearl Harbor betød store forandringer for USA, både udadtil og indadtil. På den udenrigspolitiske front besluttede USA at gå aktivt ind i Anden Verdenskrig og danne den store alliance med Storbritannien, Frankrig og Sovjetunionen.

Indtil december 1941 havde USA kun deltaget passivt i krigen ved at låne og leje militært udstyr til England. Den offentlige opinion og Kongressen var domineret af isolationismen, der gik ud på, at USA ikke ville blande sig i Europas interne problemer. Efter angrebet på Pearl Harbor vendte holdningen med ét slag. Nu var der massiv opbakning bag USAs deltagelse i krigen, både i befolkningen og Kongressen.

Den britiske premierminister Winston Churchill havde bedt den amerikanske præsident Franklin Roosevelt om at gå ind i krigen. Roosevelt ville gerne hjælpe. Men han havde været nødt til at sige nej i første omgang:

"Jeg kan føre krig, men jeg kan ikke erklære den". I USA er det nemlig kun Kongressen, der kan udstede en officiel krigserklæring. En sådan erklæring blev vedtaget af Kongressen dagen efter angrebet, den 8. december 1941.

Allerede under krigen var der mistanke om, at Roosevelt og den øverste ledelse i Washington havde vidst, at Japan ville angribe Pearl Harbor, men at de havde undladt at advare basen, fordi de ønskede en episode, der skulle chokere befolkningen og bringe isolationisterne i mindretal, så man kunne få

Kongressen til at vedtage en officiel krigserklæring.

Efter krigen blev denne mistanke styrket, da en række hemmelige dokumenter blev frigivet. Men debatten om, hvem der vidste hvad hvornår fortsætter endnu i dag, 60 år efter Japans angreb. USAs officielle linie er dog stadig, at angrebet var helt uprovokeret, og at det kom uden varsel.

Japansk-amerikanerne

På den indenrigspolitiske front besluttede USA at evakuere og internere alle japansk-amerikanere, der boede på den amerikanske vestkyst.

Mere end 100.000 mennesker blev anbragt i koncentrationslejre længere inde i landet. Ikke for noget, de havde gjort, men for det, de var, nemlig af japansk afstamning.

Mere end halvdelen af dem var født i USA og dermed amerikanske statsborgere. Resten var født i Japan, og de havde dengang ingen mulighed for at blive amerikanske statsborgere.

Men alle blev behandlet på samme måde. Det er det mest omfattende overgreb, den amerikanske stat nogen sinde har rettet mod sine egne statsborgere.

Den officielle amerikanske begrundelse var, at man frygtede, at japansk-amerikanerne ville lave sabotage eller spionage til fordel for Japan. Men ikke en eneste japansk-amerikaner blev nogen sinde dømt for en sådan forbrydelse.

På Hawaii boede der omkring 150.000 japansk-amerikanere, men her gennemførte man ikke en massiv internering. Det ville have lagt beslag på en masse skibe, der skulle bruges i krigen, og det ville have været svært eller umuligt at få samfundet til at fungere på Hawaii, hvis man pludselig havde fjernet en tredjedel af den samlede befolkning.

Denne omstændighed viser, at interneringen på fastlandet blev gennemført på grund af racisme, og fordi man ville hævne sig for Japans angreb.

Både anklager og dommer

Det andet Pearl Harbor fik USA til at starte en international krig mod "alle terrorister og alle de stater, der giver dem husly". USA optrådte både som anklager og dommer i denne sag. Der var ingen forsvarer.

I det amerikanske retsvæsen kan det vare længe, undertiden flere år, før der falder en dom, men i denne sag gik det usædvanlig hurtigt.

USA erklærede straks, at den skyldige bagmand var den saudiarabiske millionær Osama bin Laden, der opholdt sig i Afghanistan, og mindre end en måned efter angrebet i New York begyndte USA at bombe dette land, fordi Taliban-styret gav ham husly.

Men USA kom ikke med en definition på begrebet terrorisme. Selv om dette begreb blev meget diskuteret i 80'erne og 90'erne, lykkedes det ikke nogen at opstille en alment accepteret definition på begrebet terrorisme. Problemet er, at det er et meget politisk

begreb. Det, der er terrorisme for den ene, er frihedskamp for den anden.

De allierede havde et tilsvarende problem lige efter Anden Verdenskrig, da de ønskede at dømme tyske nazister for deres krigsforbrydelser. Inden man kunne dømme dem, måtte man definere begrebet en krigsforbrydelse.

Det var ikke let, for alle parter havde benyttet barske metoder i løbet af krigen. Man ønskede ikke at anklage fjenden for noget, man selv havde gjort.

Løsningen var enkel: En krigsforbrydelse er noget, som fjenden har gjort, og som vi ikke selv har gjort. Nazisterne havde f.eks. bombet den civile befolkning i London. Det var slemt, men det blev de ikke anklaget for.

De allierede havde nemlig også bombet den civile befolkning i flere tyske byer, især Dresden og Hamburg, og anklagen mod nazisterne måtte ikke falde tilbage på de allierede selv.

En enkel definition

Når de amerikanske myndigheder taler om terrorisme, benytter de også en enkel definition: Terrorism er noget, der begås af vores fjender, ikke af os selv eller vore venner. Denne definition er naturligvis meget bekvem, men den har den alvorlige mangel, at den ikke definerer indholdet i terrorismen.

Nogle danske politikere hævder, at vi ikke behøver en klar definition. "Vi ved godt, hvad der er terrorisme, når vi ser det".

Men hvis man ikke har defineret forbrydelsen, er det svært at vide, hvem der er skyldig. Og hvis man vil straffe den skyldige med meget barske midler, som f.eks. krig, skulle man tro at det var særlig vigtigt, at man havde en klar definition.

Så længe begrebet ikke er defineret, er der ikke lighed for loven. Hvis en bestemt handling begås af en ven, er det ikke terrorisme. Hvis noget tilsvarende begås af en fjende, bliver det stempelt som terrorisme, og det kan udløse en meget streng straf. Jungleloven hersker med andre ord. Den stærke laver sine egne definitioner, så de frikender ham selv og hans venner. Her er et eksempel:

I september 1983 blev et sydkoreansk passagerfly skudt ned af et missil affyret fra et sovjetisk jagerfly. Alle 269 ombord mistede livet. USA stempede denne aktion som en forbrydelse. New York Times skrev en lederartikel med følgende ord:

"Der er ingen tænkelig undskyldning for, at et land skyder en harmløs flyvemaskine ned."

Fem år senere, i juli 1988, blev et iransk passagerfly skudt ned af et missil affyret fra et amerikansk krigsskib. Alle 290 ombord mistede livet. USA forklarede, at det var en beklagelig fejltagelse. New York Times skrev en lederartikel med følgende ord:

"...selv om det var forfærdeligt, var det ikke desto mindre en ulykke."

I 1983 var der altså ingen tænkelig undskyldning for at skyde et civilt fly ned. Sovjetunionen var skyldigt. Punktum. Men fem år efter viste det sig, at en undskyldning alligevel godt kan tænkes. Den er, at USA eller en af dets venner er den ansvarlige. I så fald er der tale om en ulykke. Det er sørgeligt, men der er ikke tale om en forbrydelse. Det er beklageligt, men ikke kriminelt.

Ikke den rette løsning

Det andet Pearl Harbor fik USA til at starte en krig mod Afghanistan for at ramme Osama bin Laden og det Taliban-styre, der havde givet ham husly. Denne krig burde ikke overraske nogen, for USA har en lang tradition for at bruge væbnet magt, når man ønsker at give udtryk for sine synspunkter. Men krig er ikke den rette løsning, hverken i den aktuelle sag eller i de fleste andre tilfælde, hvor USA har brugt sin militære magt. Af flere grunde:

- For det første er en krig i strid med international lov, hvis man handler på egen hånd og ikke har sikret sig en godkendelse fra FN's Sikkerhedsråd. Da Golfkrigen begyndte i 1991, havde USA ganske vist sørget for at få grønt lys fra FN. Men det var sket med meget tvivlsomme midler: Man brugte både trusler og løfter - både stok og gulerod - for at få to permanente medlemmer med vetoret (Kina og Sovjet- ➔

unionen) til at stemme for USAs politik eller i hvert fald undlade at stemme imod den. Da krigen om Kosovo begyndte i 1999, havde man endnu ikke fået grønt lys fra FN, men det sørgede man for at indhente bagefter. Med andre ord: FN blev bedt om at legitimere, hvad USA allerede havde gennemført på egen hånd.

- For det andet medfører en krig ofte, at man indtager en meget unuanceret holdning til virkeligheden. Verden deles op i de gode og de onde. De gode er med os, de onde imod os. Der er ikke plads til nuancer. Men virkeligheden består ikke kun af gode og onde. Tidligere fjender accepteres pludselig som venner, hvis de bare holder med os i denne sag. Syrien var engang en fjende, men i 1990 da det var parat til at støtte USA mod Iraks leder Saddam Hussein, blev det lukket ind i den politiske varme. Rusland blev tidligere kritiseret for sin brutale politik over for Tjetjenien. Men når det er parat til at støtte USA i krigen mod Taliban-styret i Afghanistan, nedtoner man sin kritik af den russiske politik mod Tjetjenien, selv om Rusland ikke har ændret sin kurs over for Tjetjenien på afgørende vis.

- For det tredje giver en krig ofte løsninger, der er meget dårlige, både på kort og på langt sigt. I 1954 rykkede USA ind i Sydvietnam for at overtage Frankrigs plads efter nederlaget ved Dien Bien Phu. Det førte til Vietnam-krigen, der varede indtil 1975, og som kostede flere millioner vietnamesere livet. I 1992 invaderede USA Somalia. Det officielle formål var at løse et humanitært problem. Men to år efter forlod USA landet uden, at der var fundet en løsning. Den dag i dag, næsten ti år efter invasionen, er Somalia stadig plaget af store problemer, bl.a. er landet nu delt i to stater. I 1994 gik NATO i aktion i Bosnien, ikke som en neutral mægler i borgerkrigen, men med aktiv støtte til den ene side (bosniakker og kroater) og med aktiv indsats imod den anden side (serbere). Året efter pressede USA parterne til at acceptere Daytonfreden, der betød, at Bosnien blev forvandlet til et internationalt protektorat,

der minder meget om en amerikansk koloni.

Det andet Pearl Harbor medførte - ligesom det første - en betydelig forandring i den offentlige opinion. En patriotisk bølge skyldede hen over landet. Da præsident Bush (junior) i oktober 2001 indledte krigen mod Afghanistan, blev han endnu mere populær hos de amerikanske vælgere, end hans far (Bush senior) havde været, da han i sin tid indledte krigen om Kuwait i januar 1991.

Mange politikere og pressefolk kunne i flere måneder ikke tale om andet end truslen fra den internationale terrorisme og krigen mod Osama bin Laden. Næsten alle sagde det samme. Næsten alle fulgte den linie, der blev lagt af Pentagon og Det Hvide Hus. Debatten foregik således inden for nogle meget snævre rammer.

Man diskuterede, hvordan man skulle føre krigen. Næsten ingen diskuterede, om det var moralsk eller juridisk rigtigt at kaste bomber over Afghanistan, selv om det ud fra en principiel holdning er et meget vigtigere spørgsmål. Næsten ingen gjorde opmærksom på, at mange mennesker i Den Tredje Verden har god grund til at hade USAs regering og system for mere end hundrede års imperialistisk politik.

En af de få undtagelser var det amerikanske tidsskrift *Z Magazine*, der offentliggjorde en lang række kritiske analyser og kommentarer på sin hjemmeside på internettet. USA har faktisk en reel opposition til de to store politiske partier, Demokraterne og Republikanerne, men den kommer næsten aldrig til orde i de etablerede medier.

Overvågning og kontrol

På den indenrigspolitiske front medførte det andet Pearl Harbor en bevægelse i retning af mere statslig overvågning og kontrol og dermed en begrænsning af borgernes demokratiske rettigheder. USA har altid præsenteret sig selv som frihedens land, men nu sagde nogle politikere, at alt for megen frihed var farligt. "Vi er nødt til at tage mere hensyn til den nationale sikkerhed".

Denne tendens bredte sig også til an-

dre vestlige lande, bl.a. Danmark, hvor nogle politikere nu så en chance for at gennemføre en række politiske indgreb, som man hidtil ikke havde haft politisk basis for. Datoen den 11. september var et magisk trylleord, der skulle standse enhver seriøs debat og lukke munden på enhver kritisk røst.

Penge spiller tydeligvis ikke nogen rolle, når det gælder et patriotisk projekt som kampen mod den internationale terrorisme. Kort efter den 11. september vedtog det amerikanske Senat en tillægsbevilling på 40 mia. dollars eller 320 mia. kroner til det ordinære militære budget.

I Danmark skete noget tilsvarende, da Folketingets Finansudvalg vedtog en tillægsbevilling på 311 mio. kroner

over de næste fem år til Forsvarets Efterretningstjeneste og på 90 mio. kroner til Politiets Efterretningstjeneste. Beslutningen blev truffet i november 2001, men den var hemmelig og kom først til offentlighedens kendskab i den følgende måned.

Fyrre mia. dollars er en hel del efter amerikansk målestok, ligesom 400 mio. kroner er en hel del efter dansk målestok. Tillægsbevillinger af denne størrelse går aldrig til områder som uddannelse eller sundhedsvæsen, selv om disse områder godt kunne bruge lidt flere penge, både i USA og Danmark.

To minutters stilhed

Det andet Pearl Harbor kostede omkring 3.000 menneskeliv. Det er meget uhyggeligt, at nogen kan planlægge og gennemføre en sådan terror-aktion. Men det er måske endnu mere uhyggeligt, at nogen kan bruge denne terror-aktion til at retfærdiggøre en krig, der koster endnu flere menneskeliv.

Samtidig med at man forarges over terror-angrebet, bør man også prøve at se på proportionerne i denne sag. Biltrafikken på amerikanske veje dræber hvert år flere tusinde mennesker. Det rammer også i flæng ligesom terrorismen, men det giver åbenbart ikke anledning til nogen bekymring eller indgreb, der kan standse eller bare begrænse myrderiet.

Hvis man anlægger en mere global målestok, kan man konstatere, at farlige sygdomme som AIDS, malaria og tuberkulose hvert år dræber mange millioner mennesker. Men de fleste ofre bor i Den Tredje Verden, og derfor giver det ikke anledning til nogen bekymring eller indgreb.

Hvert år dør mange millioner mennesker af sygdomme, der let kan helbredes eller forebygges. De dør, fordi de ikke har adgang til rent drikkevand eller har dårlige sanitære forhold. Igen bor de fleste ofre i Den Tredje Verden. Igen er der ingen nævneværdig reaktion.

Tre måneder efter den 11. september afholdt USAs myndigheder en mindehøjtidelighed for ofrene. Mange vestlige lande gjorde noget lignende. I Danmark deltog statsminister Poul Nyrup Rasmussen i en ceremoni, hvor man holdt to minutters stilhed for ofrene, og alle statsansatte blev opfordret til at gøre det samme. Det er en smuk tanke at mindes de 3.000 ofre i USA, men igen er det værd at se på proportionerne i sagen.

I 1994 blev en halv million mennesker myrdet i Rwanda. Det var den værste massakre i hele verden siden 1945. Holdt USA to minutters stilhed for disse ofre? Nej. Indonesiens besættelse af Østtimor varede næsten 25 år (1975-99) og kostede en kvart million mennesker livet. Har USA på noget tidspunkt holdt to minutters stilhed for disse ofre? Aldrig. Når det gælder det sidste tilfælde, nøjedes USA ikke med at være passiv og tavs. Man gav politisk, økonomisk og militær støtte til den skyldige. Dermed er USA også skyldig.

Når disse og mange andre ofre er blevet ignoreret, hvorfor skal ofrene for det andet Pearl Harbor så have så megen opmærksomhed? Hvorfor skal

lige netop disse ofre hævnnes, når de andre bare bliver glemt? Svaret er klart: Folk i Den Tredje Verden spiller ikke nogen rolle.

Det er lige meget, om de lever eller dør. Men hvis nogle af dem forsøger at gøre oprør mod os, så reagerer vi. Det kan godt være, vi rammer nogle uskyldige, når vi går i krig, men det er naturligvis ikke med vilje. Vi har altid de bedste intentioner, selv om resultatet måske ikke altid er godt.

En ny epoke?

Mange iagttagere siger, at verden ikke længere er den samme efter den 11. september. De mener, vi nu er trådt ind i en ny historisk epoke. Det er en tvivlsom påstand. Den vestlige verden er stadig domineret af USA.

Den Tredje Verden er stadig plaget af sygdom og fattigdom. De internationale institutioner er de samme som før. Der er ikke tale om nogen fundamental eller principiel forandring i det globale system, som f.eks. da den kolde krig holdt op omkring 1989-90.

Det andet Pearl Harbor fik en bølge af patriotisme til at skylle hen over USA. Men det er ikke noget nyt. Det er sket før. Og det vil sikkert også ske igen. Hver bølge har sin egen oprindelse, sit eget forløb og sine egne konsekvenser. Når bølgen rammer de andre vestlige lande, ser vi en fornyet og forstærket pro-amerikansk ensretning både blandt politikerne og massemedierne.

I Danmark var politikerne ved at falde over hinanden for at erklære deres solidaritet med USA. Det gjaldt ikke kun den socialdemokratiske regering, men også den borgerlige opposition.

De danske medier fulgte stort set den linie, der blev lagt af Pentagon og Det Hvide Hus. Men det er heller ikke noget nyt. Det skete også under krigen om Kosovo i 1999 og under krigen om Kuwait i 1991.

Det andet Pearl Harbor er bestemt en væsentlig begivenhed, som det er vigtigt at beskæftige sig med, fordi politikere og medier bruger den til at manipulere den offentlige opinion, men det er ikke et vendepunkt i verdenshistorien. ●

Fred.dk

Af Tom Vilmer Paamand

Verden skriger fortsat på hævn efter det modbydelige terrorangreb på World Trade Center i USA - og resultatet bliver uhæmmet oprustning og overvågning.

Hvis freden skal have en chance, må alle fredeligere kræfter blande sig, så de vilde hævnskrig får et konstruktivt modspil. Heldigvis er der mange gode kræfter, der prøver at stoppe hysteriet.

På fredsbevægelsernes sider på internettet - Fred på Nettet - er samlet mere end 100 nye aktuelle tekster, og der kommer fortsat flere. Her er også adresser på de mange nye fredsgrupper landet rundt, der opstod i kølvandet på den 11. september.

Aktuelle møder og demonstrationer kan findes via FredsKalenderen samme sted. Det kan være svært at finde gode fredelige ting via de almindelige søgemaskiner. Fred på Nettets egen søgemaskine FindFred leder udelukkende på udvalgte danske fredssider.

Fred på Nettets omfattende tema om krigen mod terror er linket fra Fred.dk's forsider, men kan også findes direkte via adressen www.Fred.dk/artikler/krigrisk/forsont

En retfærdig krig?

Intellectuelle tilhængere af krig forsøger at fraskrive sig ansvar for død og ødelæggelse.

Af Susanne Arends

Amerikanske intellektuelle gik i februar ud med et "manifest", der betegnede Bush's intervention i Afghanistan som en "retfærdig krig" - "a just war". Manifestet blev først nævnt i P1, Orientering, og et par dage efter i Politikens begejstrede leder.

Måske er det kun et mål for min egen uvidenhed, at jeg ikke anede, at begrebet "retfærdig krig" i 2.500 år har været genstand for filosofiske og teologiske diskussioner i den kristne/jødiske del af verden.

Tilsyneladende startede begrebet ca. år 400 f.kr. af St. Augustine, og det blev atter taget op i det 12. århundrede e.kr. af St. Thomas Aquinas, der først og fremmest brugte det til at forsvare korstogene i middelalderen. Nu skal det retfærdigvis siges, at de fleste paver i det 20. århundrede ikke mente, at man med de våbensystemer, der blev udviklet, fremover ville kunne bruge begrebet.

Det har øjensynlig ikke stoppet argumentationen blandt de kristne i USA. I det seneste manifest bruger de såkaldt intellektuelle det til at forsvare USAs "krig mod terror", selvom det ikke er krig i den oprindelige form. Men der er også andre mere tvivlsomme konklusioner i manifestet - og navnlig, når man læser de vedlagte noter.

Terrorangrebet den 11/9 2001 kan kun fordømmes, uanset om man er kristen, muslim, buddhist, hinduist, jøde, ateist osv. Det kan vi vel alle være enige om. Dét, de 60 personer - der skulle repræsentere både kristne, jøder, muslimer og ateister - gør, er at tage det flere tusinde år gamle begreb "retfærdig krig" op som et forsvar for det, der i øjeblikket foregår i Afghanistan.

Manifestet starter meget fristende med en opsummering af de menneskerettigheder, der siger, at alle mennesker

er lige, at enhver tro er op til den enkelte, samt at drab i Guds navn er imod troen på Gud og et forræderi mod universaliteten i religiøs tro. Derefter indrømmer de, at der måske er nogle amerikanske værdier, som de også selv finder anstødelige, og som de amerikanske medier og filmindustrien påtvinger resten af verden.

De 60 udvider dog begrebet trosfrihed, idet de nærmest mener, det er en pligt at være troende. De henviser til Stalin og Hitler, som de mener, ulovliggjorde religion, og det er såmænd lige før, man som pacifist ryger ind i den klasse.

En retfærdig krig?

Begrebet "retfærdig krig" er tilknyttet nogle tilsyneladende strenge krav, som imidlertid kan vendes og drejes, så de passer til den aktuelle sag.

Begrebet fritager os på den måde fra et individuelt ansvar for de ting, der sker, og det er jo meget bekvemt. Den "primære moralske berettigelse" for krig er ifølge begrebet at beskytte de uskyldige fra at lide overlast, men det betyder dog ikke, at kun ren forsvarskrig tillades.

Næstekærlighedsprincippet bruges som begrundelse for, at det er forkert ikke at hindre fremtidig skade på uskyldige. Krig må ikke føres som en hævn, siger de, men opremser selv i noterne de mange gerninger, man mistænker bin Laden for at have udført.

En "retfærdig krig" kan kun erklæres af de legitime myndigheder - og i princippet kun mod et andet lands legitime myndigheder. Sidstnævnte går de imidlertid let hen over. Begrundelsen for, at krig kun kan erklæres og føres af de legitime myndigheder var oprindeligt, at disse var Guds repræsentanter.

Når de legitime myndigheder har erklæret krig, strider det derfor heller ikke mod det sjette bud om drab at gå i krig og myrde modstanderne. Med mange af de ledere, der findes rundt

om i verden - for slet ikke at tale om USA - kan denne argumentation virke temmelig skræmmende.

Det er for resten den samme argumentation, der bruges af visse kristne i USA til at forsvare dødsstraffen som princip. De forsvare dog oprør og opstand, hvis myndighederne ikke mere kan anses for legitime. Her nævner de intet om den aktuelle krig i Mellemøsten, men de polske jøders opstand i 1943 samt amerikanernes eget oprør mod de britiske tropper for flere hundrede år siden.

Ifølge principperne i "retfærdig krig" må krig kun føres mod soldater og aldrig mod civile. Alligevel mener de 60, at der er omstændigheder, der gør, at det kan være moralsk forsvarligt at foretage militære aktioner, der kan resultere i ikke-tilsigtede men forventede drab eller skade på civile - collateral damages.

Det er ikke moralsk acceptabelt at gøre civile til selve målet, skriver de, men i noterne forsvare de mange collateral damages i krigen i Afghanistan med, at terrorister har det med at gemme sig blandt civile, i kirker og andre steder, som principperne for retfærdig krig ellers forbyder at angribe.

Ingen respekt for FN

Flere af de oprindelige principper i "retfærdig krig" går de meget let hen over i manifestet, selvom de uddybes mere i noterne. I "retfærdig krig" er netop krig den allersidste udvej. Alle andre løsninger skal være forsøgt inden dette sidste, drastiske skridt.

Det er ikke sket med krigen i Afghanistan, men det undskyldes med, at der ingen steder i teologernes papirer henvises til internationale organer som f.eks. FN, som de i øvrigt ikke anerkender som en "legitim myndighed", idet de henviser noget, en talsmand for FN skulle have sagt engang: At FN er udviklet som en skyggestat til at styre international brug af magt, men at dette

meget vel kan være en selvmorderisk omklamring”.

I starten hylder de ganske vist de kloge mennesker, som i 1948 udviklede Menneskerettighedskonventionen (efter amerikansk forbillede, siger de), men længere rækker deres respekt for FN tilsyneladende ikke.

Andre principper for “retfærdig krig” er, at de, som går ind i en sådan krig, skal være rimeligt sikre på et vellykket resultat, således at der ikke ofres liv til ingen nytte. Midlerne i krigen skal også være proportionale med dét, den er en reaktion på. Ingen af disse principper går de nærmere ind på, men henviser til diverse skrifter og gamle bøger.

Konklusionen på manifestet

Konklusionen er ikke uventet en total sanktionering af USAs terrorkrig i Afghanistan og andre steder som værende en “retfærdig krig”. Selve manifestet er stort set en samling af diverse bidrag fra Institutet for Amerikanske Værdier, hvor mange af underskriverne også er tilknyttet på den ene eller den anden måde.

Inspirationen skulle være kommet fra Rumsfeldt-Rice - ørnene i den amerikanske regering. Den ene af lederne fra ovennævnte institut blev kort efter terrorangrebet inviteret sammen med mange andre religiøst tænkende personer inviteret til et møde i Det Hvide Hus. Hvis dette imidlertid skulle leve op til principperne i begrebet “retfærdig krig”, kan man undre sig over, at de tilfangetagne under ingen omstændigheder af Bush kan accepteres som krigsfanger med dertil hørende rettigheder.

Ifølge Bush er de forbrydere uden strafferetlige rettigheder - men når man samtidig undskylder sig med, at man fører retfærdig krig, må de tilfangetagne også være krigsfanger med alle dertil knyttede rettigheder.

Hvor må det dog være bekvemt at kunne fraskrive sig ethvert ansvar for død og ødelæggelse - ja, oven i købet prise sig selv for det. Det er efter min mening hele formålet med manifestet - og det lugter af bestilt arbejde og ikke en lovprisning af menneskerettighederne, som Politiken ser det. ●

Jeres krig

Hvem skal tørre blodet op
når jeres krig er omme?
Og når barnet kalder: “far...”
hvem mon så skal komme?
Hvem skal trøste enkerne,
og forklare jeres børn.
At den krig som dræbte jer
aldrig kan retfærdig gøres.

Hvem skal bygge byerne
og begrave de døde?
Hvem skal mætte børnene
nar der ikke er mere føde?
Hvem vil tro på kærlighed,
og ku’ føle glæde nu?
Hvem vil kunne grine højt
nar hjerterne de græder, du?

Hvem skal pløje markerne
I har fyldt med miner?
Mødrene de græder mens
ham med leen han griner.
Martyr det er kun et ord,
krig gør ingen mand til helt.
Hvem skal stoppe jeres krig
hvis I ikke vil det selv...?

Tekst: Ruben Byberg Jacobsen.

Stop krigen, lad os så få fred!

For anden gang inden for få år, er Danmark involveret i krig. Her er Rasmussen og Rasmussen enige. Så derfor drejede Folketingsvalget sig om alt muligt andet.

Af Jens Thoft

Vi siger nej til krig og terror. Den ene skiderik i Afghanistan, ham der blev støttet af USA i 80-erne: Bin Laden, er ikke meget værre end de skiderikker, som Taleban fordrev i 1996.

Jeg tænker på den Nordalliance, som den vestlige verden nu sætter sin lid til. Den er også middelalderlig. Den har også gennemført massakrer og brugt tortur. Den står i spidsen for fremstillingen af en stor del af verdens opium.

Dens syn på kvinder er måske ikke tidlig middelalder men blot sen middelalder. Dens syn på religiøse love adskiller sig måske nok fra Taleban, men ikke væsentligt. Den kunne ikke sikre fred og samarbejde mellem de mange krigsherrer. Bl.a. derfor blev den i 1996 sat på porten af Taleban.

Alt dette ser man bort fra. Devisen er den kortsigtede: "mine fjenders fjender er mine venner". Det var præcis den samme tankegang, der førte til, at USA i høj grad selv har bevæbnet og optrænet Talebanerne. Den ene skiderik er ikke meget bedre end den anden.

Aviserne vil fortælle os, at nu er krigen vundet. Men er freden det også? Vil den vestlige verdens fremstød i Asien skabe grobund for nye terrorister? Jeg tror det! Vil den vestlige verdens fremturen overfor det muslimske Afghanistan, betyde en styrkelse af fundamentalister i den muslimske verden. Især i Pakistan og Saudi Arabien. Jeg tror det!

Er motiverne for den vestlige verdens engagement i Afghanistan bekæmpelse af terrorismen eller er der også olieinteresser involveret. Jeg tror desværre ikke det ene udelukker det andet.

Ingen spørgsmål

I debatten siden den 11. september har kun få sat spørgsmålstegn ved om krig var det rigtige svar på den afskyelige

terror mod USA. Men hvis man i princippet finder krig, drab og ødelæggelse for en rigtig dårlig ide, så må man spørge sig selv, om den vestlige verdens svar på Al Queda-terroren er nyttig i forhold til det, der gerne skulle blive slutproduktet - en fredeligere verden. Jeg tror det ikke!

Når en amerikansk mor bliver filmet ved de rygende ruindynger i New York, mens hun krammer sit barn og siger, at hun er bange og at der må gøres noget - hvor er så den journalist, der spørger hende om: "Hvor mange afghanske børn synes du, at det er i orden der dør, for at du synes vi gør noget"?

Ofrene er især afghanske kvinder og børn, der er lige så uskyldige som de mange mennesker der døde i New York. For tiden er en halv million på flugt. Vinteren nærmer sig, og en humanitær katastrofe lurer lige i horisonten.

Men de frysende afghanere er ikke på vores nethinde, på samme måde, som de fortvivlede mennesker i World Trade Center, der sprang i døden for at undgå at blive brændt ihjel. Dem har vi

på nethinden, der er vores medfølelse. De andre ser vi ikke.

Når TV kommenterer krigen, er det altid militærfolk, der trækkes ind i studierne og ikke konfliktforskere. Militærfolkene er uden tvivl gode til at forklare os alle spørgsmål om, hvordan krig føres. Men var spørgsmål om, hvordan man undgår krig ikke også relevant.

Massemedierne har ikke brugt tid til refleksion. Journalisterne - og i de danske medier - har med meget få undtagelser været én gang lusede mikrofonholdere.

Ingen har spurgt kombattanterne i den igangværende valgkamp: Hvordan har I tænkt jer at stoppe vanviddet?

På DR og TV2 blev der, da krigen startede den 7 oktober - jeg har tallene fra fagbladet Journalisten nr. 17 - stillet 347 spørgsmål, men ingen af dem handlede om hvilke alternativer, der kunne være til krig, 3 handlede om risikoen for civile tab, og mere end hver tredje handlede om USAs evne til at vinde krigen.

Hvor blev alle de kritiske spørgsmål af. De glimrede ved deres fravær. I ste-

det for at spørge: "hvordan krig?" burde man spørge "hvordan undgå krig?"

Ensidig alliance

Freden er langt fra vundet, fordi et tidligt middelalderligt styre er afløst af et andet sen-middelalderligt. Russerne var i sin 10 dage om at indtage Kabul, men de var 10 år om at komme ud igen.

Vores regering erklærede straks, at vi var med Bush hele vejen. Og i NATO bekræftede også Danmark musketér-eden. Og Rasmussen og Rasmussen hævdede at USAs krig var med FNs tilladelse. Det er som Rasmussen og Rasmussen tror at FN betyder Forenet Nato, for så er det korrekt. Betyder det De Forenede Nationer, så er det løgn.

Krigen er et krystalklart brud på FN-traktaten, der påbyder medlemmerne at forsøge fredelige konfliktmidler før de krigeriske. FN-pagten giver nok ret til selvforsvar, men ikke til gengældelse.

Det er bekymrende, når et lille land som Danmark ikke bakker op om lov

og orden i verdenssamfundet, men i stedet legitimerer jungleloven.

USA stillede i løbet af de første dage efter terrorangrebet en meget flot alliance på benene, omfattende hovedparten også af den muslimske verden. Godt nok!

Bush's problem er, at med den aktive krigsførelse i Afghanistan smuldrer denne alliance. Derved gødes terrorismen, hvor den skulle bekæmpes.

Når man kun har ét stykke værktøj i værktøjsskassen, den militære forhammer, er man tilbøjelig til at gribe den i stedet for at tænke sig om. Gengældelse og raseri, hvor der burde have været eftertanke. Øje for øje og tand for tand gør efterhånden os alle blinde og tandløse, som gamle Gandhi påstod.

USA har krævet verdenssamfundets opbakning og støtte til kampen mod terrorismen. Fair nok, men så må det vel også være rimeligt, at verdenssamfundet kræver at USA støtter verdenssamfundet, ratificerer klimaaftalerne, støtter den internationale domstol og overholder ABM-traktaten for slet ikke at tale om at styrke det FN, som USA - også i denne situation har blæst på.

Først nu, hvor Taleban er ved at være i opløsning, er USA begyndt at inddrage FN.

Retssikkerhed undergraves

Med terrorlovgivning undergraves retssikkerheden, med angreb undergraves FN og international lov og ret. I stedet var der behov for at reflektere over hvorfor terrorangrebet kom, og hvad der kan gøres for at rykke terrorren op med rode.

Med krigen vandes rødderne, med krigen skabes der grobund for en ny generation af terrorister, der hader den vestlige verden, symboliseret med USA, så meget, at de vil gå i døden for at bekæmpe os.

Terrorismen er skabt af en verden af ulighed, en verden hvor vi, der har meget, i kraft af globaliseringen, får endnu mere, og hvor verdens fattige får endnu mindre. Vinderen får det hele. Terrorismen er skabt i et Mellemøsten, hvor ufrihed og mangel på lov og ret i årevis har været støttet af USA.

Det gælder i Palæstinakonflikten, og det gælder USAs støtte til det autoritære Saudi Arabiske kongehus, der fører en politik, der er så langt fra demokrati som noget kan være. Det var i det Saudiske diktatur, at Taleban opstod.

Terrorren og krigen mod terrorren koster det blege. Alene reparationerne af skaderne i New York koster hundrede af milliarder. Den højteknologiske hær i Afghanistan koster andre hundreder af milliarder.

Tænk, hvis disse mange penge var brugt på noget fornuftigt: rent vand til alle, skolegang til alle, mad til alle - kort sagt global udligning.

På trods af vores rigdom, dør der i dag flere end nogensinde på grund af sygdom, sult og underernæring. Det kan vi ikke være bekendt!

USA bruger for tiden 22 gange mere på sit militær, end FN koster på verdensplan - alle underorganisationerne medregnet. USA har tilsyneladende kun et stykke værktøj i kassen den militære forhammer. I hele verden bruges 53 gange mere til militæret end FN koster på verdensplan.

Der bruges mere til militære styrker om året, end de fattigste 49% af verdens befolkning har at leve for. Der er akut brug for andre værktøjer i kassen end forhammeren. Kun en dramatisk omprioritering af ressourcerne kan udrydde terrorismens rødder.

Danmarks rolle har været ubetinget støtte til USA og Englands militære aktioner. Det havde klædt vor regering, hvis den i stedet havde givet et konstruktivt bidrag mod terrorismen og ikke bare bakket op bag brugen af forhammeren.

Vi vil løse konflikter ikke udkæmpe dem. Vi vil udrydde terrorismen, og dertil er det ikke nok at udrydde nogle terrorister. Vi skal ikke eksportere vores hær, men eksportere fredspolitik og global udligning.

Kan vi så få fred.

Jens Thoft holdt denne tale 19/11 2001 ved en demonstration på Rådhuspladsen i Århus. Jens Thoft var fredspolitisk ordfører for SF i Folketinget fra 1984-94.

For flere oplysninger om de nævnte eksempler, se www.transnational.org. ●

At blive otte år igen

Da jeg hørte Bush snakke om krig kunne jeg mærke, at jeg blev otte år igen, og ville spørge min mor, om der blev storkrig, og hun skulle sige, at det blev der ikke.

Af Annevig Schelde Ebbe

Jeg var otte år under Golfkrigen. Vi havde min fætter, der dengang var atten, boende et halvt år. Han har dobbelt statsborgerskab. Amerikansk og dansk. Hans mor, min faster, som bor i USA, syntes han skulle komme hjem, hvis amerikanerne begyndte at indkalde unge mænd til krigen. Hos os var det stik modsat. Vi syntes, han skulle blive her, hvis de indkaldte.

Alt det med ham og værnepligten kan jeg ikke huske, det er noget, jeg har fået fortalt. Men jeg kan huske hvor uhyggeligt det var med bomberne, og jeg kan huske, at jeg spurgte min mor, om krigen aldrig holdt op. Når man er otte, er to måneder et halvt liv.

Jeg kan huske, at jeg havde en fornemmelse af, at min mor skulle kunne svare, når jeg spurgte. Det er det, man har forældre til: At trøste, når man er bange.

Terrorangrebet

Nu er jeg atten. Da terrorangrebene på World Trade Center og Pentagon kom, var jeg alene hjemme. Det var næsten ikke til at holde ud. Jeg ringede til min mor, der troede, jeg talte om ét fly og en ulykke, og som i øvrigt var på vej til et møde og derfor meget fortravlet. "Vi må snakke om det, når jeg kommer hjem," sagde hun. Og det var egentlig ikke godt nok. Hun skulle være der. Det er det, man har forældre til.

Da jeg hørte, hvordan George W. Bush reagerede - han snakkede om krig og korstog - kunne jeg mærke, at jeg blev otte år igen. Jeg blev nødt til at spørge min mor, om der nu blev storkrig, og hun skulle sige, at det blev der ikke. Det er det, man har forældre til.

Forældre skal fortælle én, at det hele ikke er så slemt, som det lige ser ud, og det skal nok gå. Jeg kan stadig huske, hvor stor en skuffelse det var i 1991, at

min mor ikke bare sagde, at det ville slutte lige om lidt.

Men her i dag, atten år gammel og alligevel kun otte, ved jeg godt, at lige det her bestemmer mine forældre sådan set ikke, hvor gerne jeg end vil have det, og de kan ikke engang fortælle mig, hvad der vil ske, eller hvor mange civile der skal slås ihjel, før de stopper den forbandede krig.

Da krigen kom

USA og Storbritannien siger, de ikke rammer civile mål. Den danske regering og store dele af Folketinget lader, som om de tror på det. For mig virker det som ét stort bluffnummer. Det er en krig, der bliver ført på den rigtige måde, siger de. Man rammer de rigtige mål. Osama bin Ladens træningslejre og Talebanstyrets bastioner.

Men hvem var det egentlig man ville ramme? Er målet Osama bin Laden eller er det Talebanstyret, eller er det dem begge to? Er Talebanstyrets fald blevet del af "operationen", fordi USA egentlig godt ved, at de måske ikke kan finde, dvs. ramme Osama bin Laden, og så har de jo trods alt sejret, hvis de har væltet Talebanstyret?

At de så i mellemtiden har dræbt masser af civile og kastet afghanerne ud i endnu større nød og elendighed, det er bare et komma i den store historie om kolonialisme og globalisering og økonomiske interesser, der kværner derudad uanset hvad.

Situationen udnyttes

Og hvordan er det med resten af verden? Hvordan er det, de andre, der laver statsterrorisme, udnytter situatio-

nen? Rusland kan nu sætte fuldt blus under krigen mod Tjetjenien, der har kostet ufatteligt mange civile ofre, for krigen er en krig mod terrorister. Bush og Putin er pludselig gode venner, med samme ulækre ærinde.

Og Israel? Hvad der er sket i Israel og Palæstina igennem mange år er ubeskrivelig forfærdeligt. Besættelse af palæstinensiske selvstyreområder, bosættelser, drab på civile. En uendelig undertrykkelse af palæstinenserne og deres ret til en palæstinensisk stat.

Min mor skulle kunne sige til mig, at det holder op lige om lidt, men det gør hun ikke, og jeg ville alligevel heller ikke tro på hende. Det er forskellen på at være atten og otte. Jeg ved godt, at Israel har udnyttet situationen til at optrappe volden og terroren mod palæstinenserne, for i Mellemøsten er det dem, der bekæmper terrorister - med alle midler også tortur, som til lejligheden kaldes "moderat fysisk pres".

I slutningen af august og begyndelsen af september deltog jeg i FN's Verdenskonference mod Racisme. Både under NGO-delen og under den officielle konference blev der talt om det såkaldte Israel-Palæstina-spørgsmål - ja, for en krig eller besættelse eller undertrykkelse kalder man det jo ikke.

Man kunne mærke, at palæstinenserne var desperate. Det var ikke hele tiden, jeg syntes lige godt om deres form, for ikke at sige, at jeg syntes, de næsten modarbejdede deres egen sag, så aggressive som de var, men hvor jeg dog forstod dem! For de israelere, der talte imod dem, var så selvretfærdige, at det var til at få kvalme over.

Under en paneldebat om kolonialisme, hvor også en palæstinenser skulle tale, holdt nogle smilende israelere skilte i vejret under hele hans tale: Discuss Racism not Politics, som om der overhovedet ikke er en sammenhæng mellem en paneldebat om kolonialisme og det, der foregår i Israel/Palæstina, som om der overhovedet ikke er en sammenhæng mellem en konference om racisme, racemæssig diskrimination, fremmedhad og beslægtet intolerance - ja, for så lang var konferencens titel - og det, der foregår i Israel/Palæstina, som om der overhove-

det ikke er en sammenhæng mellem racisme og politik. Det var ekstremt, ja egentlig både ydmygende og provokerende - også for mig. Hvordan må det så ikke have været for palæstinenserne? Og nu går det bare derudad. Det er en slem kliché, men jeg har ikke ord til at udtrykke, hvad jeg føler.

Et råd til Nyrup

Volden optrappes i Palæstina, i Tjetjenien, i Afghanistan. Den danske regering vil gerne støtte galskaben, virtual reality-spillet, der nu kører i Afghanistan. Vi er sådan nogle små nogen, og vi vil sørme gerne være indenfor i varmen. Og vores indvandrere, ja, dem må vi kigge lidt nærmere på.

Og så skal vi have strammet op på nogle regler og vedtaget nogle love sammen med EU, så der ikke kommer flere ind i landet, eller vi kan komme af med dem, vi har. Hvad ved jeg. Nu er det jo oven i købet hemmeligt, det der foregår. Kun regeringsledere ved, hvad det er vi vedtager.

Hvis jeg var Poul Nyrups mor, så ville jeg klappe ham på hovedet og sige til ham, at han nu har været en rigtig dygtig lillebror længe nok. Nu kan han godt slappe af og begynde at tænke selv. Det bliver der ikke fred af, men måske kunne nogle andre små brødre også begynde at tænke selv.

Der kunne måske komme en hel bevægelse af fredselkende lillebrødre, der kunne tænke selv og handle moralsk, økonomisk og politisk ansvarligt. Til sidst kunne budskabet måske så nå frem til storebror.

Og hvis han stod der mutters alene, og ingen gad lege med ham, fordi hans leg er rigtig dårlig, så kan det da godt være, at han ville finde på en anden leg, og den leg kunne måske give os et afsæt for at løse konflikter med ikke-voldelige midler og give os nogle frugtbare diskussioner om, hvad det er, vi vil med den "blågrønne gåde", som Ebbe Kløvedal Reich kalder vores jord i sin Fredssang.

Annevig Schelde Ebbe holdt denne tale ved en demonstration i København afholdt af initiativet Nej til Krig og Terror på den internationale aktionsdag 27. oktober 2001. ●

Hysteri over en militær arbejdsulykke

Af Tom Vilmer Paamand

En håndfuld personer er døde og lemlæstede ved en militær arbejdsulykke. Dødsfald er altid tragiske og jeg har stor medfølelse med de indblandede og de pårørende.

Men rundt omkring mig går det hele i militært selvsving. Forsider ryddes, regeringen holder taler og direkte tv viser kister og militære parader.

Jeg græmmes! Dødstallene svarer "blot" til en dårlig weekend på de danske landeveje. DET er tragisk, for det sker hele tiden - men det udløser ingen bekymrede kommentarer fra regeringen, ingen opmærksomhed i medierne - og da slet ikke en hastigt sammensat gruppe af særlige eksperter, der skal prøve at hindre gentagelser.

Det ene tilfælde drejer sig om bomber og soldater. Groft sagt er bomber beregnet til at dræbe, og soldater til at blive dræbt af dem. Sådan er krigens logik, så alt fungerede efter planen.

Men når vi almindelige mennesker har lyst til at rejse fra A til B, er sagen en helt anden - for det burde kunne arrangeres uden for mange dødsfald.

Jeg ville derfor ønske, at regering og medier ville tage vores daglige sikkerhedsbehov mindst lige så alvorligt, som mere perifere sikkerhedsproblemer i udlandet.

Måske kunne Bjørn Lomborg-ideen med en økonomisk risikovurdering bruges her?

De danske mineryddere i Afghanistan, der blev ramt af ovennævnte arbejdsulykke, er udsendt med flotte humanitære begrundelser.

I følge et svar i Folketinget 18. februar er opgaven for det danske ammunitionsrydningshold kun "at rydde miner og ammunition for den internationale sikkerhedsstyrke".

Af Mikael Witte

Efter den 11. september erklærede politikere og journalister i munden på hinanden: Verden bliver aldrig den samme igen. Bortset fra det indlysende i denne udtalelse (intet bliver det samme i en verden i udvikling) så tangerer den spørgsmålet om begivenhederne i USA den 11. september er noget kvalitativt nyt - eller om de blot fremstilles som noget helt nyt.

Terror er en gammel magtteknik. Den er smertefuld for dem der mister livet og for dem der mister et familiemedlem, en bekendt, en kollega eller en ven. Men terror vedrører også alle andre. For terror bygger på angst; når massemedierne spreder angsten for følgerne af det ukendte, så får den ekstra slagkraft. Resultatet bliver, at man ikke længere tør gå på gaden efter mørkets frembrud endsigte flyve til New York.

Det er blevet almindeligt at tale om den medieskabte virkelighed, og mange jamrer over at journalisterne, pressen og massemedierne. Imidlertid er sagen mere kompleks: Massemedierne lader sig udnytte af politikerne og de udnytter det der sker. Der er et symbiotisk forhold mellem massemedier og politikere. Den ene kan ikke leve uden den anden - og den anden ikke uden den ene.

Når statsmænd mødes, strækker de hånden frem og ryster modpartens så længe, så de må lide af kronisk seneskedehindebetændelse. Det langstrakte kollegiale håndtryk skal give fotografene tilstrækkelig tid til at få det perfekte billede. Bagefter kan statsmændene stadig vinke. Vinkeriet gælder dog hverken venner eller vælgere. Vinkeriet skal gennem kameraerne nå tv-seerne, dvs. vælgerne.

Iscenesættelse

Det symbiotiske betyder dog ikke at massemedier og politikere har identiske interesser. Almindeligvis vælger de fleste massemedier de mest ekstreme billeder og citerer de skarpeste formuleringer.

Man kan sige, at massemedierne er konfrontationssøgende, fordi konfrontation giver opmærksomhed, altså seere/læsere. Omvendt er de fleste regeringspolitikere konsensusøgende, ja næsten konfliktsky. Man kan sige, at den politiske magt ligger i det fornødne flertal, så kompromiset er nødvendigt, hvis man vil have magt. Helt så enkelt er det naturligvis ikke.

Angsten for terror skabes ikke kun af terroristerne, men også af massemedierne og af de politiske ledere, der har erklæret terroren krig.

Terroristerne havde sat deres terror i scene: Med civile amerikanske fly havde de ramt hjertet af verdens økonomiske og militære magt. De havde smadret to ikoner på en morgen med klar blå himmel. Terroristerne holdt ingen pressekonference, hvor de udlagde forløbet; i modsætning til tidligere terrorangreb gav terroristerne sig slet ikke tilkende. Det var en form for iscenesættelse.

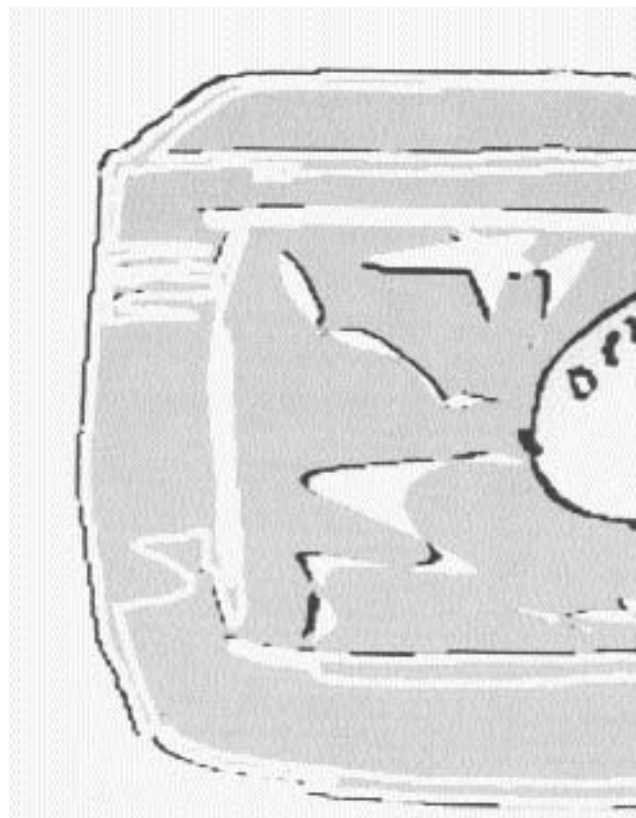
USAs præsident iscenesatte også sig: Gennem det lokale tv-selskab, der var mødt frem på skolen, holdt han sin første efter-angreb-tale. Derefter fulgte en række, som blev holdt på militærbaser, i ruinerne, i Kongressen, foran kaminen med gæster i audiens og i en moske, hvor det foregik i strømpesokker. Stederne skulle også være ikoner, for massemedierne skulle videregive signalerne.

Præsidenten ville vise styrke, fordi det amerikanske folk skulle have en stærk leder, efter det havde fulgt rædslerne på skærmen. Folket forlangte hævn: Øje for øje, tand for tand. Kravet blev gentaget så tit, så politikere og medier som det naturligste i denne verden talte om USAs legitime ret til hævn. Terror skulle mødes med terror.

Massemedieindustrien udnyttede rædslerne til at demonstrere sin

Massemedierne

Når massemedierne spreder angsten for følgerne

uundværlighed: Vi sendte live fra stedet! Vi sendte flest ekstra udsendelser! Ethvert rygte, enhver historie, enhver tænkelig vinkel blev vendt for at holde på seerne, dvs. forstærke den aktuelle stemning.

Krigsretorik

Da ingen påtog sig ansvaret for terroren, blev Osama bin Laden udpeget som skyldig. Og manden smilede oven i købet! Igen viste man en jublende palæstinensisk kvinde, og satte et slet skjult lighedstegn mellem hende og resten af verdens muslimer.

Politikerne udnyttede ethvert kamera og enhver mikrofon til at fremstå som magtfulde, vise at de kontrollerede situationen. Præsidenten sagde: Be ready! De lokale statsmænd ekkoede: Vi støtter! Krigsretorikken skulle vænne folk til den kommende krig.

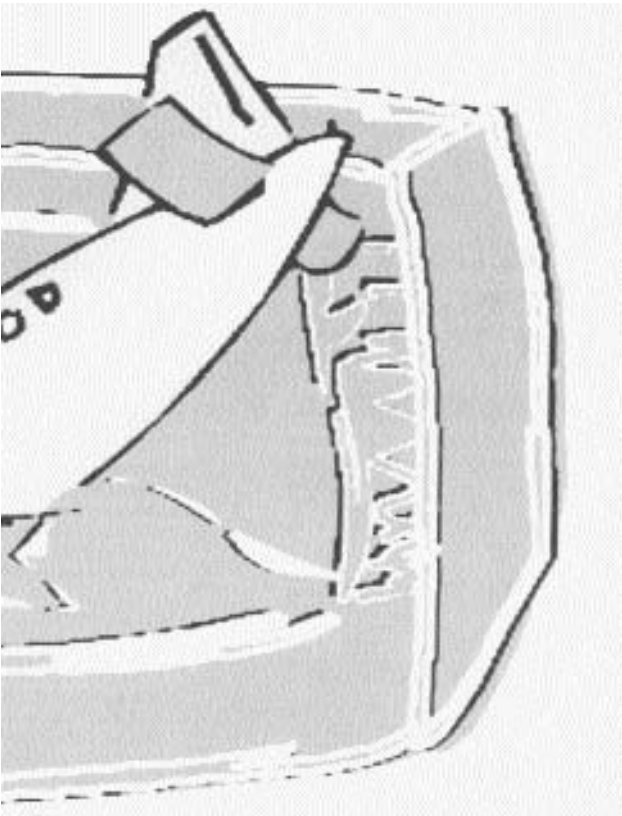
Alt imens depre- religiøs søgen vo- mindelige mennes- politikerne masser- at de havde is i m- Enten er I med os- rorismen skulle be- den, et folk, en led-

I 1972 tog Ni- skrigende børn m- årige Kim Phuc i o- på en lille vej i Sy- højland efter de an- havde napalmbom- Billedet blev ud- Press Photo, pres-

car, og var medvir- USAs terror i Viet- Stadig flere fot- dens brændpunkter bydeligheder. De- op i dem der hav- til en beskeden vil- og en trofast vovse-

som magtmiddel

ne af det ukendte, så får den ekstra slagkraft.

essioner, angst og
øksede blandt al-
sker, så udnyttede
medierne til at vise
aven. Patriotisme!
eller mod os! Ter-
kæmpes af en ver-
der!

ck Ut billedet af
med den nøgne 9-
centrum. Det skete
dvietnams centrale
merikanske tropper
mbet landsbyen.
nævnt til World
sefotografiets Os-
kende til at stoppe
nam.

ografier fra alver-
er afslørede mod-
fotos skulle ruske
de sparet sammen
la, en brugt Volvo
e. Aften efter aften

blev de vist med håb om at oplysning og medfølelse ville lægge grunden til en bedre verden, en verden med fred og frihed.

Men sådan gik det ikke. Når man for tit fik folkemord til kaffen, så virkede den slags ikke længere; man var blevet immun.

Nogle mennesker engagerede sig fortsat, men de oplevede også at det blev stadig vanskeligere at råbe offentligheden op. De talte derfor om glemte krige. Sovjetunionens krig i Afghanistan (1979-89) var længe sådan en glemte krig, og det samme kunne siges om krige i Afrika, Asien og Amerika. Også om USAs fortsatte bombing af Irak og Ruslands krig i Tjetjenien.

Det er næsten umuligt at samle seernes opmærksomhed om vanskelige problemstillinger, det er svært at holde den om langtrukne krige i områder, der ikke umiddelbart vedrører

vores (økonomiske) interesser. Og massemedierne - der præsenterer sig som ytringsfrihedens forsvarere - bliver ført i kort snor når Vestens interesser berøres i for eks. Mellemamerika, Golfen, Jugoslavien og Afghanistan.

Mediestyring

Militærets krisestyling inkluderer mediestyring - og det accepterer journalister og lader som om de er sandhedsvidner. Bagefter laver de så et selvportræt om hvordan nyhederne (og de selv) blev styret af militæret. USAs justitsminister John Ashcroft har allerede meddelt, at nyhedsmedierne ikke vil blive orienteret om detaljerne i den forstående krig.

Sommetider ryster tv vores verdensbillede: Grusomme billeder af mennesker, kvæstet og knust, kan pludselig udløse vores medfølelse.

At der hver eneste dag - året rundt - dør 19.000 børn af sult og fattigdom er svært at filme og fotografere. Derfor udløser dette rædselstal hverken ramaskrig, troppekonzentrationer eller ekstra-tv-avis. Og derfor giver heller ikke dagens 19.000 barnelig anledning til massefrygt eller kursfald på verdens finanscentre.

I dag kan vi modtage signaler fra utallige tv-kanaler, og tv kan sendes fra enmandsbetjente kameraer med satellitforbindelse. Det har imidlertid ikke skabt nogen synderlig demokratisering af medieverden eller givet en mangfoldighed af historier om Ane i Kæret og Tambo i Tanzania.

Når man ser bort fra de kanaler, der har specialiseret sig i sport, natur og gamle film, så virker de fleste kanaler utroligt ens. Nyhedsprogrammerne beskriver virkeligheden på stort set samme måde og den virker næsten underholdende. Men virkeligheden er mere sammensat.

De fleste tv-kanaler følger de samme nyhedskriterier. Når en stor kanal vælger et indslag, så må de mindre følge trop. Gentagelsen bliver afgørende for nyhedsudviklingen: Massemedierne bekræfter hinanden i hvad der er en historie, hvad der er en nyhed. Og når nyheden er bekræftet som nyhed, så gentages den i de øvrige medier, så længe den kan presses.

I programfladen afløses nyhedsprogrammerne af faktaprogrammer med en underholdende vinkel og de afløses af reality-shows, hvor virkelige mennesker sættes ud i en uvirkelig virkelighed. Indimellem vises rene fiktionsforestillinger, film etc., som tilsyneladende foregår virkelige steder - som for eksempel i skyskrabere i New York. Alt tilpasset et bredt publikum, der ikke skal udsætte for intellektuelle udfordringer.

Næsten alle massemedier blander virkelighed og fiktion for at konkurrere om opmærksomheden, dvs. om seer- eller oplagstal, for at kunne øge annoncepriserne og -indtægterne. Derved virker det fiktive virkeligt, og det virkelige virker fiktivt.

Massemedierne har gjort os, der lever i den del af verden hvor tv er selvfølgelig, til universelle øjenvidner. Vi ved hvordan Den kinesiske Mur ser ud, hvordan Titanic var udrustet, hvordan en flagermus orienterer sig.

Konstant udvider massemedierne vores viden, og selv om vi ikke husker det hele, så bærer vi på en omfattende paratviden. Skulle den ikke være helt parat, så skal man blot lige høre svaret, så reagerer vi samstemmende: Åh, ja! Denne evige informationsstrøm har selvfølgelig mindsket vores menneskelige evne til at undre os.

Engang var massemediernes mål at oplyse. Engagerede journalister kæmpede for at få deres historie frem; det ville også give journalisten en form for magt. I vore dage drømmer unge om at blive studieværter på deres eget tv-program; det vil også give en form for magt. Derved bliver man synlig på skærmen, og så er man noget i vor tids samfund! ●

Den glemte kritik

Den vestlige verden greb først ind i Afghanistan, da det fundamentalistiske regime blev en trussel mod USA.

Af Shiva Farahmand

Jeg meldte mig aktivt ind i initiativet *Nej til Krig og Terror* af to grunde: For det første fordi jeg principielt er imod krig, da jeg selv som barn oplevede krig i mit fødeland Iran. I en meget tidlig alder forstod jeg den sande betydning af krig og de rædsler og ødelæggelser, den altid fører med sig for den civile befolkning i et land.

For det andet fordi jeg har set magen til Taleban-systemet og har set fundamentalistiske terrororganisationer og finder det yderst væsentligt, at man i den vestlige verden åbner øjnene for de islamiske fundamentalistiske bevægelser, der i de sidste to årtier har gjort livet til et helvede for millioner af mennesker i Mellemøsten.

Men lad os vende tilbage til krigen. En krig som endnu engang viser supermagternes dobbeltmoraliske, uretfærdige og absurde politik. Enhver ved i dag, at det var USA og andre vestlige lande, som i 1980'erne forsøgte at hjælpe Talebanerne til magten.

Målet var på det tidspunkt at drive den sovjetiske hær ud af Afghanistan samt at bekæmpe de progressive kræfters fremgang. Der blev udleveret våben, penge og uddannelse, og operationen anses for at være et af de angreb, CIA har haft størst succes med gennem tiderne.

USA vender 180 grader

Cirka 12 år senere går hele den såkaldt civiliserede verden sammen og sætter alle kræfter ind på bekæmpelse af det samme monster, de selv var med til at skabe.

Det bemærkelsesværdige er at talebanerne var fascistiske og imod alle menneskerettigheder helt fra starten. De har aldrig lagt skjul på deres magtmisbrug eller de fanatiske, reaktionære og undertrykkende holdninger, de står for.

Talebanerne har siden deres magtovertagelse ødelagt millioner af afghaneres liv. Alle kender til de grusomheder og modbydeligheder Talebanerne har budt den afghanske befolkning.

Men i over 10 år lukkede den vestlige verden øjnene for, at mange mennesker i dette land fik frataget enhver menneskerettighed for blot at kunne leve et normalt liv. At kvinder ikke bliver regnet for mennesker, og at ethvert sekulariseret og moderne menneske bliver offentligt henrettet har ikke vakt den stor harme og forargelse i de vestlige og demokratiske lande.

Man har nok syntes, at det var synd for disse mennesker, men aldrig har man hørt om, at der skulle gøres noget ved disse tragedier. Når det kommer til at forsvare universelle menneskerettigheder, er den vestlige verden god til at undskylde sin passive position med kultur-relativisme, der bygger på en tom respekt for andre folks religion og kultur.

Hvorfor nu?

At den vestlige verden reagerer så voldsom i dag, er ikke, fordi man har ondt af de millioner af mennesker, der i lande som Afghanistan og Iran lider

under fundamentalistiske regimer. Og det er heller ikke, fordi disse bevægelser pludselig er dukket op efter den 11. september.

Tværtimod har disse ekstreme politiske bevægelser haft fremgang i Mellemøsten i løbet af de sidste 20 år. De har med Koranen i hånden og i Guds navn fængslet, henrettet og terroriseret alle dem, der har sagt dem imod. Forfattere, kritikere og frit tænkende individer har fået dødsdom og er blevet forfulgte.

Men så længe de holdt deres brutaliteter langt væk fra den vestlige verden, blev de ikke betragtet som en trussel mod menneskeheden. Først nu efter at det denne gang er gået ud over USA og amerikanske liv, sætter man alle militære og politiske kræfter ind på at tilintetgøre Talebanerne.

De uskyldige liv, der den 11. september gik tabt, skal nu for enhver pris hævnes, og det gør man ved at sætte det afghanske folks liv på spil ved at føre en uhammet og ukritisk krig.

Krigens resultater

I flere uger har USA med accept og hjælp fra andre lande bombet et land, som allerede ligger halvt i ruiner og

halvt i en katastrofal fattigdom. De bomber et land i forfald, og samtidig påstår de, at det ikke går ud over de civile.

Man skal både være blind og døv for at tro på de påstande. Selvfølgelig går det ud over de civile afghanere. Lad mig kun minde om de tusindvis af afghanere, der i disse dage lever et uselt liv i flygtningelejre, som kun kan måle sig med kz-lejre fra Anden Verdenskrig.

Verden befinder sig i en meget kritisk situation. Denne krig har allerede vist, at den ikke bekæmper terrorismen, men snarere har skabt yderligere had. Denne krig er farlig, da den kan involvere flere og flere lande.

Den er farlig, da den kan udvikle sig til en krig mellem islam og kristendommen. Og herhjemme er den jo allerede startet takket være Dansk Folkeparti og yderliggående muslimer.

I dag står vi på den ene side over for en uretfærdig og hensynsløs krig, som skal kritiseres og stoppes, og på den anden side har vi Talebanerne, som er farlige, udemokratiske og fanatiske, og som også kræver kritik.

Kritik til to sider

Derfor vil jeg opfodre alle frihedselkende og sekulariserede mennesker til at tage lige så skarp afstand fra de fundamentalistiske islamiske bevægelser som fra krigen.

Det er vigtigt at passe på ikke at stå ved fundamentalisternes side, når vi vil fordømme angrebet på civilbefolkningen i Afghanistan. At søge i fredens navn at skabe dialog med Talebanere er som at gå i dialog med forbrydere og bøddler.

I stedet skal man fokusere på den folkelige opposition, som for længst har ønsket at komme af med Talebanerne. I stedet skal man bakke de progressive og radikale, folkelige protester op, så vi i fremtiden kan undgå diktatoriske styre som dem i Afghanistan og Iran.

Shiva Farahmand holdt denne tale ved en demonstration i København afholdt af initiativet Nej til Krig og Terror på den internationale aktionsdag 27. oktober 2001. ●

Det sidste kapitel

Af Erich Kästner, (1930)

Den 12. juli i året 2003
gik følgende melding jorden rundt:
at en bombe-eskadrille fra luftpolitiet
ville udrydde hele menneskeheden.

Verdensregeringen, forklarede man, havde fastslået,
at planen om endeligt at stifte fred
ikke lod realisere på anden måde
end ved at forgive alle implicerede.

Det nyttede ikke at flygte, blev det sagt,
ikke en sjæl måtte overleve.
Den nye giftgas ville krybe ind i hvert skjul.
Man behøvede ikke engang selv at tage sit eget liv.

Den 13. juli forlod et tusinde flyvemaskiner
Boston, belæssede med gas og bakterier
og udførte, susende rundt om vor Globus,
det af verdensregeringen befalede mord.

Menneskene krøb klynkende ind under sengene.
De styrtede ned i deres kældre og ind i skoven.
Giften hang som gule skyer over byerne.
Millioner af lig lå på asfalten.

Enhver tænkte, at han kunne undslippe døden.
Ingen undslap døden, og verden blev tom.
Giften var overalt. Den ligesom sneg sig på tåspidserne.
Den løb langs ørkenerne. Og den svømmede over havet.

Menneskene lå som bundne, rådne neg.
Andre hang ud ad vinduet som dukker.
Dyrene i Zoologisk Have skreg skrækkeligt, før de døde.
Og langsomt slukkedes de store højovne.

Damperne vuggede på havet, læssede med døde.
Og i Verden var der hverken gråd eller latter mere.
Flyvemaskinerne strejfede om med tusinde døde piloter
under himmelen og styrtede brændende ned i markerne.

Nu havde menneskeheden endelig nået, hvad den ville.
Ganske vist var metoden ikke udpræget human.
Men Jorden var endelig stille og tilfreds og rullede,
helt beroliget, rundt på sin kendte elliptiske bane.

Oversættelse Anne Behr

Krig er terror

Der findes kun en slags krig, sagde Ellen Hørup, krigen mellem rige og fattige!

Af Grete Møller

Velkommen! Tak fordi I kom! Tak fordi i trofast møder op aften efter aften og med jeres fakler bringer lys og håb i en mørk tid.

Jeg vil sige som forfatteren Margaret Mead:

Tvivl aldrig på, at en lille gruppe eftertænksomme, engagerede borgere kan ændre verden.

De er i virkeligheden de eneste, som kan!

Vi må blive ved - og blive ved - at sige til vore politikere:

- at vold avler mere vold

- at vi forkaster enhver form for terrorisme - også statsterrorisme

- at der er brug for dialog og forhandling - ikke gengældelse

- at afmagt, sult og nød er grobund for fanatisme

- at det rige vesten må rette op på fattigdom og ubalance i verden

- at våbenmilliarderne skal bruges til mad!

Der findes kun en slags krig, sagde Ellen Hørup, krigen mellem rige og fattige!

Krigen i Afghanistan har nu varet i 6 uger. Det første jeg hørte i morges i radioen var:

I nat har amerikanske bombefly anrettet det hidtil voldsomste bombeangreb på de talebanske styrker. De har bombet byen Kunduz i den nordlige del af Afghanistan. Mere end 1000 mennesker dræbt!

Gigantiske uranbomber kastes ned over Afghanistan. Det amerikanske luftvåben bruger verdens største, konventionelle bombe mod afghanere.

Bomben vejer 6 tons og indeholder en luft-benzinblanding, der gør den til en slags kæmpe molotov-cocktail. Sprængkraften er forstærket med uranpulver for at øge trykbølgen, så den har total ødelæggende sprængkraft i en omkreds på 600 meter. Og når krigen er forbi, vil det være farligt at færdes i

området. Befolkningen risikerer radioaktiv bestråling. De samme bomber blev brugt mod Irak i Golfkrigen.

Mange amerikanske soldater - og endnu flere mennesker i Irak - lider nu af det, man kalder "Golf-syndromet" - en kræftsygdom, fremkaldt af forringet uran, som er i disse bomber.

Vi ved ikke, hvor mange kvinder og børn og gamle, der er blevet offer for denne unødvendige og modbydelige krig. En krig, hvor verdens rigeste land sønderbomber et af verdens fattigste lande.

Man dræber tusindvis af mennesker for at fange én eneste person. Det er jo nærmest tragikomisk - hvis det ikke var så forfærdeligt! Men det er jo heller ikke sandheden!

USA gik i krig for at hævne terrorangrebet 11. september - nogen måtte undgælde! Præsident Bush måtte vise sig som en handlingens mand!

Bush erklærede hurtigt, at det var Bin Laden og hans netværk, som stod bag. De forlangte, at få udleveret Bin Laden. Da Talebanerne kun ville udlevere ham til et muslimsk land, gik USA i krig mod Afghanistan

Senere undviede de målet - nu gjaldt det om at befri det afghanske folk fra et undertrykkende og barbarisk regime - som USA selv havde været med til at bringe til magten! Men krigen i Afghanistan har været planlagt længe!

De tidligere sovjetiske stater, som grænser op til det nordlige Afghanistan har rige olieressourcer. Dem har de amerikanske olieselskaber længe haft kig på.

Men hvordan få dem ud på den mest rentable måde? Jo, man måtte bygge en olieledning gennem Afghanistan! Desværre sagde den talebanske regering Nej!

De var bange for, at amerikanerne ville bygge en base i Afghanistan for at passe på og forsvare olieressourcerne.

De var bange for, at amerikanerne ville blive i Afghanistan - som de er

blevet i SaudiArabien efter Golfkrigen! USA vil hjælpe den afghanske befolkning, siger man nu, mens man tæp-bomber landet og smider madpakker ned over den sultne befolkning!

USA kaster to slags pakker ned over Afghanistan. Nødhjælpspakkerne er gule og firkantede, mens de ueksploderede klyngebomber er gule og dåseformede.

USA forsøger derfor i radiospotter at forklare, at det kun er den første slags, som de nødlidende befolkning bør samle op.

Endvidere risikerer de at træde på en landmine, når de løber ind for at hente en madpakke, og de må skynde sig før talebankrigerne erobrer fødevarerne.

Afghanerne er et hårdt prøvet folk. Der døde ca. 1 million i krigen mod Sovjet, som varede i 10 år.

Der er ca. 10 millioner landminer i Afghanistan. De blev efterladt af de russiske tropper under tilbagetrækningen i 1989. I de 10-12 år, der er gået siden, er mellem 20 og 25 afghanere blevet dræbt eller lemlæstet - hver dag!

En ud af fire børn i Afghanistan dør før de bliver 5 år. Den forventede levetid er 47 år

I juni advarede FN om, at 5 millioner havde lille eller ingen adgang til mad. En hungersnød truede, men de vestlige lande reagerede ikke.

Nu tales der om mindst 7 millioner interne flygtninge - og 2 mio. i Pakistan og ca. 1½ mio. i Iran - ud af en befolkning på ca. 20 mio. Ingen ved med sikkerhed, hvor mange afghanske flygtninge, der findes.

Den Nordlige Alliance har nu med USAs hjælp erobret 2/3 af landet - og indtaget Kabul. Massakren på talebanerne er begyndt. De har (også) noget at hævne!

Grænserne i det østlige Afghanistan mod Pakistan er blevet åbnet de seneste dage. Afghanske flygtninge vender tilbage til Kabul. (Det er i hvert

fald det, vi får at vide! - Man ved ikke, hvad der er sandt, for uafhængige medier er blevet forment adgang. - Alle nyheder bliver censureret! - Det første offer i en krig er altid sandheden!)

Kan nødhjælpsorganisationerne komme ind til flygtningene? Har de forsyninger nok? - Nødhjælpslagrene blev jo også bombede!

Kan nødhjælpen nå frem inden sne og kulde spærre vejene til landsbyerne og flygtningene i bjergene?

Vil de vestlige lande være lige så hurtige og gavmilde, når det gælder om at yde nødhjælp til den nødlidende befolkning - og til at yde økonomisk støtte til genopbygning - som den var til at love USA opbakning og militær støtte? Der er mange problemer, som skal løses. En krig skaber altid flere problemer end den løser!

Men krigen er ikke forbi. Ben Laden er ikke fanget. Og der er ikke dannet en ny regering i Kabul.

Den Nordlige Alliance er sammensat af forskellige folkeslag og stammefolk, som er forenet i et fælles had til Talebanerne. Men når talebanestyret er væk, vil de sikkert begynde at bekrige hinanden for at vinde magten.

Talebanerne er pashtunere. Pakistans præsident har krævet, at pashtunerne, der udgør den største etniske gruppe i Afghanistan, skal være med i regeringen i Kabul. Der bor mange millioner pashtunere i Pakistan.

Indien ønsker at svække Pakistan og støtter Den Nordlige Alliances afvisning af pashtunerne. Der er uro i Kashmirprovinserne mellem Indien i Pakistan.

Jeg er af den opfattelse, at det passer regeringen i Washington godt, at der er så stor uenighed mellem parterne - så har USA en god undskyldning for at oprette endnu en militærbase i asien - med den begrundelse at man skal "opretholde ro og orden" og redde befolkningen fra endnu en borgerkrig.

Den reelle begrundelse er, at USA vil sikre transport af olie gennem Afghanistan - og at det amerikanske militær vil kunne holde kineserne i skak med opstilling af missilaffyringsramper tæt ved Kinas grænse - som led i opbygning af USAs missilskjold og den militære globalisering.

Der har ikke været megen tale om globalisering eller USAs Stjernekrigsprojekt i den danske valgkamp, selv om radaren i Thule vil spille en væsentlig rolle.

Skal Danmark virkelig acceptere missilskjoldet, som vil gøre USA usårlig - for at USA kan bevare sit verdensherredømme gennem troværdige trusler om atomvåbengældelse?

Der har heller ikke været meget tale om krigen i Afghanistan, der måske allerede har dræbt mange flere civile end der blev dræbt i 11. september - eller om terrorismepakken, som vil underminere de demokratiske rettigheder!

Men der har været megen fremmedhad i debatten. Stort set alle "med anden etnisk baggrund" - bliver anset for at være potentielle terrorister.

Det er regeringens egen skyld, at den har fået problemer! Den var meget hurtig til at være enig med USAs regering om at, "hvis I ikke er med os, er I med terroristerne".

Det er så godt som umuligt at trænge igennem med, at krigen i Afghanistan ikke er en religionskrig, men at den handler om olie og militærbaser og magt.

Vi har det jo nok for godt i Danmark - de fleste af os - derfor er der ikke mange, som har lyst til at sætte sig ind i, hvordan verden i virkeligheden er skruet sammen.

Vi kunne jo risikere at miste noget, hvis balancen blev ændret, derfor vil vi ikke se, at den er skæv! Det er bare de "andre" - terroristerne, - som er onde, har det lydt i valgdebatten.

For at I nu ikke skal gå alt for pessimistiske herfra, vil jeg slutte med at læse et digt for jer. Det er skrevet af Marta Christensen og hedder: "Når der blir mange nok".

Grete Møller er medlem af Kvinder for Fred. Talen blev holdt ved Nej til Krig og Terrors fakkeldemonstration i København den 19. november 2001.

Når der blir mange nok

Af Marta Christensen

**Når der blir mange nok der si'r nej
til krig og mistro og våben
så vil det omsider vise sig
at verden er stor og åben**

**Hvad gamle, kærlighedsløse mænd
har opdelt i fjendtlige zoner
vil blomstre som venskabsøer ved hjælp
af unge og nye visioner**

**Når der er mange nok som forstår
at der er vor pligt i livet
at videregive vor grønne jord
så grøn som den blev os givet.**

**Så spørg ikke træt hvad hver enkelt formår
ved stadig at virke og håbe
du ved jo selv verdenshavet består
af dråbe ved dråbe ved dråbe.**

Hvad med *Nej til Krig og Terror*?

Midlertidig status over Initiativet *Nej til Krig og Terror*, som det har udviklet sig i København fra starten i begyndelsen af oktober til midt af marts.

Af Annelise Ebbe

Nej til Krig og Terror blev stiftet den 8. oktober ved et møde, hvor der var repræsentanter fra fredsbevægelsen, flere venstrefløjspartier, nogle fagforeninger, ungdomsorganisationer og solidaritetsorganisationer. Initiativet rummede pacifister, feminister, anti-imperialister. Der var folk med en militant holdning til "freds"-arbejde, for hvem hovedpointen var, at det var USAs krig.

Det turde være indlysende, at såvel en parole- som en grundlagsdiskussion er ret vanskelig med en så broget skare. Et par lyse hoveder fik den idé, at nogle af de mest uenige skulle gå i enrum og blive enige. Seks mennesker, som var kommet med markante ytringer, blev udpeget, og det lykkedes at nå til enighed, fordi vi seks, der var sendt i enrum, var indstillet på, at vi skulle bøje os mod hinanden, hvis initiativet ikke skulle revne, allerede inden det var kommet i gang.

Parolerne blev som følger: *Nej til Krig og Terror*, *Nej til dansk krigsdeltagelse*, *Nej til racisme og fremmedhad*, *Bekæmp verdens fattigdom*. Desuden et ret enkelt, politisk ukontroversielt grundlag. Da vi seks kom ud med disse paroler og grundlaget, som ingen var helt tilfredse med, men alle kunne leve med, blev det foreslået, at der skulle stemmes. Forslaget blev buhet ud, hvorved et konsensusprincip for så vidt var institueret. Et konsensusprincip kræver stor lydhørhed og vilje til at gå på kompromis, og det kan skamrides til en vetoret. Balancen er hårfin, og ikke alle var i stand til at holde den.

Situationen ændredes

Som det vil være alle bekendt, udviklede situationen sig dramatisk både inden for og uden for landets grænser. Talebanstyret faldt hurtigt i størstedelen af Afghanistan, bagbundne Tale-

ban-krigsfanger blev skudt ned, en afghansk forsamlings blev i Bonn under FN-mægling enig om en ny overgangsregering i Afghanistan, konflikterne i Mellemøsten er optrappet meget, talsmænd for Bush taler om at angribe Irak, og i lille Danmark flyttede fjendebilledet i valgkampen entydigt inden for vores egne grænser, vi fik ny regering, valget viste i det hele taget en hid-sig højredrejning, og der skal om føje tid vedtages en terrorpakke i lighed med EUs. Enhver kan se med det blotte øje, at det tordner derudad.

Situationen udviklede sig, og man kunne mene, at den indbød til - om ikke ændrede så - flere svar. På fællesmødet den 8. oktober var vi enige om, at grundlaget ikke skulle ændres, med mindre der skete *afgørende* ændringer i situationen. Spørgsmålet er naturligvis, hvad *afgørende* ændringer er, og om man kan hævde, at det der er sket ikke omfattes af det grundlag og de paroler, vi allerede havde. Endelig var spørgsmålet i høj grad, om enigheden kunne bære en ny grundlagsdiskussion.

Selv mener jeg, at også den seneste udvikling er dækket af grundlaget. Det, der er grundlagets svaghed, nemlig at det er malet med den brede, upræcise pensel, der skulle gøre alle tilfredse, betyder også, at det favner meget bredt og efter min mening også den seneste udvikling. Det er den ene side af sagen. Den anden er, at jeg ikke har ment, at enigheden og det svært forvaltelige konsensusprincip kunne bære en ny grundlagsdiskussion.

Oprør fra det yderste venstre

Siden Initiativets start har der nu og da været tilløb til afstemninger og tilløb til at ændre både grundlag og navn, hvilket er afværget af det siddende arbejdsudvalg, hvis flertal mente, det øjeblikkeligt ville føre til splittelse.

Ved et stormøde den 4. februar var den yderste venstrefløj (Arbejder Par-

tiet Kommunisterne og Organisationen for Rekonstituering af Danmarks Kommunistiske Parti) mødt relativt talstærkt op - mødets størrelse taget i betragtning.

Blandt nogle af de andre tilstedeværende var der - formodentlig af andre grunde - også utilfredshed med det siddende arbejdsudvalg, hvilket bl.a. førte til, at dette konsensusprincip, som vi i arbejdsudvalget havde valgt at bruge både i arbejdsudvalget og til stormøderne, blev "stemt ned" fra starten af mødet via en kampafstemning mellem to foreslåede ordstyrere.

Den person, der blev valgt, var en af repræsentanterne fra et af disse partier. Han fremhævede (urigtigt - efter min bedste overbevisning), at navnet på Initiativet, parolerne og grundlaget var blevet kuppet igennem af nogle få personer, som alle sad i arbejdsudvalget.

Der var med andre ord enighed om en ret massiv kritik af flertallet af det siddende arbejdsudvalg og deraf følgende krav om, at et nyt arbejdsudvalg skulle vælges. På grund af kritikken af paroler og grundlag blev der også nedsat et udvalg, der skulle udtænke nyt grundlag og navn.

Nyt navn, paroler og grundlag

På det følgende stormøde blev der - igen ved afstemning - vedtaget en udtalelse, der indledes med, at "initiativet har stadig voksende tilslutning", hvilket er notorisk forkert, eftersom bl.a. et par fagforeninger og Enhedslisten meldte sig ud på selv samme stormøde.

En opsummering af Initiativets hidtidige virksomhed afrundes som følger: "Det har støttet den permanente fredsvagt, som i over 120 dage har ladet fredens stemme komme frem foran det danske Folketing, og som er et initiativ af international betydning". Store ord i februar!

I udtalelsen hedder det også: "Med udsigt til en mangeårig "krig mod ter-

ror“ er der brug for, at fredsbevægelsen i Danmark forbereder sig til en langvarig indsats. Det sker som en markering af modstand mod den amerikanske krigsplan og den fejlagtige terrorbekæmpelsespolitik, som også gennemføres af dens partnere og allierede, og som grundlæggende retter sig imod al politisk modstand og protest. Initiativet vil samtidig beslutte et ajourført grundlag og navn at arbejde videre ud fra”. Det nævnes også, at forskellige mærkedage skal bruges, f.eks. skulle 8. marts, Kvindernes Internationale Kampdag, markeres som en fredsdag.

Den 4. marts var der atter stormøde. Efter mødet blev følgende sendt ud:

Stop terrorkrigen.
Pressemeddelelse 04.03.02.

Nej til Krig og Terror afholdt stormøde mandag d. 4. marts, hvor det blev besluttet at ændre navnet til *Stop terrorkrigen*.

Fredsorganisationen *Stop terrorkrigen* fortsætter og optrapper fredsarbejdet så længe den fortsatte krigsførelse kræver det.

(Herefter er der et afsnit om dansk krigsdeltagelse, som jeg - bortset fra tonen - er enig i. I øvrigt har *Nej til dansk krigsdeltagelse* også hele tiden været en af Initiativets hovedparoler.)

Hvad er ændret?

Der er åbenbart ikke længere tale om et initiativ, men om en organisation, og

navnet er ændret (fra den ubestemte form “krig“ til den bestemte form “krigen“ og fra “og terror“ til “terrorkrigen“), hvilket formodentlig skal signalere, at den krig, der er tale om er terroristisk, og at det er USAs krig. Der er altså tale om en fokusering på USAs imperialisme. Kvindeligen er naturligvis imod USAs imperialistiske krige, men vi vil ikke nøjes med at gå på det ene ben.

Vi var nogle organisationer og enkeltpersoner, der ville bevare navnet *Nej til Krig og Terror*, fordi vi synes, det er vigtigt også at tage afstand fra terror. Argumentet imod var bl.a., at det er USA, der definerer terror, og at det er dem selv, der forøver den værste form for terror (og har gjort det i årtier). Det er rigtigt, men for det første skal man ikke acceptere amerikanernes monopol på sådanne definitioner (jeg kunne heller ikke drømme om at acceptere Dansk Folkepartis definition af danskhed). Sproget er også dit og mit.

For det andet bør man efter min mening tage afstand fra de terrorangreb, USA blev udsat for den 11. september, ligesom man bør tage afstand fra den statsterror, Israel i stigende omfang udsætter palæstinenserne for og den terror, Talebanregimet og før dem mujahedinerne udøvede mod den afghanske befolkning - især kvinderne.

Noget af det, som Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed står for, er uforeneligt med den holdning/de holdninger, der blev ført frem af nogle af dem, der nu har om-

døbt Initiativet. På mødet den 4. februar blev det f.eks. som argument mod det gamle navn nævnt, at der føres retfærdige krige, og derfor kan man ikke acceptere ordet terror i navnet, fordi det er sådanne retfærdige krige, USA kalder terrorisme.

I en såkaldt Presseudtalelse, der er sendt ud til pressen sammen med det nye grundlag, står der bl.a.: “*Stop terrorkrigen* mener det er vigtigt, at der eksisterer et initiativ, der kan reagere på alle udviklinger i krigen, hvor Danmark bliver stadig mere involveret, siger pressesekretær Per Fosgrau. (...) Irak er udpeget som det sandsynlige næste krigsmål for USA. Irak har intet at gøre med terrorhandlingerne den 11. september. Når vi ændrer navn er det ikke, fordi vi ikke er modstandere af terrorisme, men fordi en bibeholdelse af navnet *Nej til Krig og Terror* kan forvirre.”

Der ville ikke have været noget i vejen for, at Initiativet *Nej til Krig og Terror* kunne “reagere på alle udviklinger i krigen”, og *Nej til Krig og Terror* var som sagt også imod dansk krigsdeltagelse. *Nej til Krig og Terror* ville også have været imod et angreb på Irak. Det er svært at se, hvor forvirringen kommer ind, eller hvem det er, der bliver forvirrede over, at et udmærket og præcist navn bliver bevaret. Og hvad angår et eventuelt angreb på Irak, har Bush ændret retorik.

Han taler ikke længere i den forbindelse om “krig mod terror“, men om at bekæmpe “ondskabens akse“, og her

➔ er Irak ganske rigtigt udpeget som første station.

Hvad med kvinderne?

I forbindelse med *Stop terrorkrigens* pointering af, at man skulle markere 8. marts som en fredsdag, kunne det undre en smule. Kvindeligaen er en feministisk organisation (her bredt defineret som en organisation, der medtænker en kvindevinkel), og det kan man bestemt ikke "beskyld" *Stop terrorkrigen* for. Det kunne man desværre heller ikke beskyld *Nej til Krig og Terror* for - hverken internt eller i det udadvendte arbejde, men dengang var der heller ikke tale om at lave 8.marts-demonstration i det regi. *Nej til Krig og Terror* lovede for så vidt ikke mere, end man kunne holde.

Ligaen havde gerne set, at det havde været muligt at inddrage denne vinkel. Vi har både nationalt og internationalt en kvindevinkel på krigen i Afghanistan. Vi har f.eks. fremhævet, hvordan FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 bør implementeres i Afghanistan (om kvinders særligt udsatte stilling under krige og konflikter og betydningen af at have kvinder ved alle forhandlingsborde), men denne kvindevinkel har været totalt udelukket, også af nogle af kvinderne i Initiativet.

Med hensyn til FN er vi heller ikke enige med *Stop terrorkrigen*, al den stund flere af de grupper, der nu dominerer, ikke accepterer FN overhovedet. Vi er kritiske over for FN, men mener, at vi må satse på at ændre organisationen (f.eks. demokratisere den) i stedet for at vende tommelfingeren nedad.

Kvindeligaens beslutning

Som konsekvens af den udvikling, der er sket, har Ligaens hovedstyrelse besluttet, at vi ikke ønsker at være med i *Stop terrorkrigen*. Samarbejds-mæssigt satser vi på Fredsbbevægelsens Koordineringsudvalg, og så vil vi intensivere vores arbejde med kvindevinklen på fredsarbejdet i et omfattende nordiske samarbejde om resolution 1325.

Indlægget er skrevet marts 2002. Læs mere om "Nej til Krig og Terror" på www.stop-terrorkrigen.dk. ●

Kom til Fredsvagt!

Af Peter Henning

Her i juni runder Fredsvagten foran Christiansborg 250 dage. Så mange dage har danske soldater og officerer deltaget i den såkaldte "Krig mod Terror" i Afghanistan - og så mange dage har fredsvagterne protesteret mod det.

Det har skabt respekt, for vi står der hver dag fra 8 til 19 - også om søndagen. Det er en broget endog meget international flok. Jeg er desværre nok den eneste fra AMK. Vi er ca. 110, der står ca. 3 timer, og vi er altid to, der står sammen. Under paraplyer, når det regner - men de har svært ved at holde til den kraftige blæst, der altid er ved slotspladsen.

Vi er en meget "skæv" flok, så du keder dig aldrig. Der er flere unge i blandt. Jeg har stået sammen med folk fra Irland, Argentina, Irak - og Norge.

Der kommer selvfølgelig mange politikere forbi. De fleste har travlt, men som regel får vi et lille nik og

smil. Flere kontakter os, så der bliver mange små diskussioner. De fleste ved faktisk godt hvad det drejer sig om - de har set Bo Richardt i TV. Men politikerne holder sommerferie nu - det gør vi ikke.

Der kommer tillige mange skoleklasser og pensionister forbi, samt ikke så få udlændinge. Flere fra Rusland og Østeuropa, som ikke er afvisende. En japansk turist kom forbi og blev meget begejstret. Han fandt en fredsdue af foldet papir frem fra lommen, og gav den til os.

Så få menneskers stærke vilje - tror jeg sætter større spor end mange små demonstrationer. Vi må jo erkende, at demonstrationer for tiden er ret små. Dog var det en trøst, at der kom 15.000 på Rådhuspladsen i København - mod fremmedhadet.

KOM og vær med som Fredsvagt! Er du uheldig kan det være koldt og regnfuldt - men du keder dig ikke, det er festligt og så har det virkeligt perspektiv.

Spot på verden

Samlet af Tom Vilmer Paamand

Kosovo ryddet for miner

To års arbejde med minerydning er fuldbragt i Kosovo. Det er Folkekirkens Nødhjælp, der har stået for rydningen og har uddannet 200 lokale som mineryddere. Det er første gang, at et tidligere krigsområde så hurtigt har kunnet erklæres minefrit.

Udgiften til militæret stiger

Efter Den Kolde Krigs afslutning faldt udgifterne til militæret, men nu stiger de igen for tredje år i træk. I følge SIPRI blev der i 2001 brugt 6.700.000.000.000 kroner på militæret. Rusland overhalede igen USA som største sælger af våben, mens Kina køber flest.

Problem med radioaktivt affald i Danmark

De små atomreaktorer i Risø er lukket ned, men der er langt fra ryddet op. 5.000 m³ mellem- og lavradioaktivt affald og et kvart ton højradioaktivt skal graves ned et sted. Det værste bliver sendt til USA, men resten placeres i depot her i landet. Depotet, der skal bevogtes i 300 år, vil koste op mod 1,2 og 1,7 mia. kroner.

Angreb på afghansk bryllupsfest

De traditionelle salutter under et afghansk bryllup fik en amerikansk kamphelikopter til angribe bryllupsgæsterne. 10 gæster blev dræbt og mange såret under angrebet. Helikopteren var fra den internationale koalition mod terror.

Danmark udvikler nye kampfly

En foreløbig betaling på 898 mio. kroner sikrer, at nogle danske virksomheder kan deltage i udviklingen af det nye Joint Strike Fighter kampfly. Det er endnu ikke afgjort, om Danmark også skal købe de dyre fly for flere milliarder.

USA forventede epidemier i Irak

De 12 år gamle sanktioner mod Irak forhindrer import af kemikalier og udstyr til vandrensning. Det snavsede vand har medført sygdomme, der har dræbt en halv million irakiske børn - men det var forudset. Dokumenter fra det amerikanske forsvar fra 1991 forudså de dødbringende epidemier og foreslår, at skylden kan placeres hos det irakiske regime.

Selektive militærnægtere i Israel

En ny protestbevægelse har skabt grøde i den israelske militærnægterbevægelse. Det stigende antal unge israelere, der siger nej til at deltage i militærtjeneste i de besatte palæstinensiske områder er ikke pacifister. De vil gerne forsvare deres eget land, men ønsker ikke at deltage i besættelsen af et andet folk.

Dansk ubåd til Middelhavet

Ubåden "Sælen" er sejlet på togt til det østlige Middelhav, hvor den får ny base i Tyrkiet. Ubåden skal overvåge skibstrafikken som led i USAs kamp mod terror. Den nye forsvarschef general Jesper Helsø håber, at togtet ville vise ubådenes værdi for politikerne, der snart skal beslutte, om der skal købes nye.

De fattige bliver fattigere

De mest velhavende bliver endnu rigere, men stadig flere må overleve for under en dollar om dagen. En ny FN-rapport advarer de vestlige lande om, at denne voldsomme ubalance truer verdensfreden. Rapporten anbefaler, at der skal skrues op for bistanden og at de fattige landes gæld må eftergives.

Der er flere fredsklip på internettet: www.fred.dk, hvor der også er angivet kilder og mulige links til historierne.

Aldrig Mere Krig i 75 år

Henning Sørensens jubilæumstale ved Aldrig Mere Krigs 75 års fødselsdag på Den Internationale Højskole i Helsingør.

Af Henning Sørensen

Det er for en Aldrig Mere Krig-mand m/k at komme til Helsingør som for en muhamedaner at komme til Mekka. I denne by, i et hus på Møllebakken, stiftedes den 7. oktober 1926 Aldrig Mere Krig som en dansk afdeling af War Resisters' International.

Værtsfolk for det stiftende møde var Marie og Hans Wøffel, dette ægtepar var også blandt stifterne. Men måske var de ikke medlemmer ret længe, vi kan i det mindste ikke senere spore deres navne i AMK-sammenhæng.

Initiativtageren var magister Poul Rosenhoff, der i England havde mødt dels kvækerne, dels medlemmer af WRI. Poul Rosenhoff blev AMKs første formand. De øvrige deltagere var ingeniør Olaf Forchhammer, der før første verdenskrig, og altså før den første danske militærnægterlov i 1917, havde været i fængsel for militærnægtelse.

Olaf Forchhammer havde i en år-række haft sæde i hovedbestyrelsen for den i 1882 stiftede Dansk Fredsforening. Endvidere var der redaktør Axel Pille, ivrig vegetar og tobaksmodstander.

Den sidste af stifterne, stud.mag. Hagbard Jonassen, var cyklet ind til mødet fra militærnægterlejren i Grib Skov, hvor han da. aftjente sin "værnepligt".

Axel Pille havde stillet som betingelse for at deltage i mødet, at der ikke ville blive røget, hvilket Hagbard Jonassen, der hele livet var ivrig piberyger, modstræbende var gået med til. Hagbard Jonassen blev valgt til næstformand.

Præster og højskolefolk

Allerede i stiftelsesåret blev to af tidens kulturpersoner medlemmer af AMK: Højskolelærer, senere sekretær for De Jyske Husmandsforeninger og

folketingsmedlem for SF, Thomas Christensen, Frederiksborg Højskole (1898-1978) og valgmenighedspræst og salmedigter Uffe Hansen, Ubberup (1894-1994). Disse to mænd kom til at betyde meget for både AMK og for deres samtid i det hele taget.

AMK fik en langsom start, modsat Dansk gruppe af antimilitaristiske Præster, der blev stiftet i 1930, og lige fra starten ryddede avisernes forsider og beskæftigede lederskribenterne.

Præstestanden havde hidtil været en af militærets mest trofaste støtter; men nu frasagde godt 100 præster - langt de fleste i folkekirken - militæret huldskab og troskab. De opfordrede - ofte med held - drengene blandt deres konfirmander til at nægte militærtjeneste.

Først i 1931 blev Aldrig Mere Krig synlig for en større offentlighed, da foreningen begyndte at udgive et månedsblad "Aldrig Mere Krig", med førstelærere, senere folketingsmand for SF, Otto Mathiasen, Lysbro ved Silkeborg, som redaktør, og hans kone Ella Mathiasen blev forretningsfører.

Året efter blev Poul Rosenhoff, der havde været en hårdt arbejdende formand, men uden folkelig gennemslagskraft, afløst af førnævnte Thomas Christensen. Thomas Christensen var taler og skribent af "Guds Nåde", og han var sammen med Uffe Hansen medvirkende til, at AMK fik god indgang i Grundtvigske kredse.

50 lokalafdelinger

I første halvdel af 30-erne var AMK inde i en vækstperiode og der blev oprettet op mod 50 lokalafdelinger.

For Thomas Christensen var officerer "en flok forkælede farsdrengene, der ikke gider bestille noget nyttigt", og soldater var "dødens håndlangere".

Allerede efter to år trak Thomas Christensen sig som landsformand. Årsag: Han havde giftet sig og var blevet far; men det betød ikke, at han ned-

Henning Sørensen foran det hus, hvor AMK blev stiftet.

tonede sit fredsarbejde. Han holdt stadig mange møder for AMK og skrev meget både i bladet "Aldrig Mere Krig" og den øvrige presse. Igennem en generation var AMK i den offentlige bevidsthed personificeret i Thomas Christensen.

Som ny formand valgtes afdelingslæge, speciallæge i psykiatri C.F. Melby, Viborg. Han var en internationalt anerkendt læge indenfor sit speciale, han var afholdsmænd, vegetarianer og tobaksmodstander. Religiøst bekendte han sig til Buddhismen. Han var en slider, der dog ikke havde Thomas Christensens folkelige gennemslagskraft.

Melby argumenterede for, at soldatertjeneste er i strid med lægeløftet, og han foranledigede at ikke så helt få medicinstuderende nægtede militærtjeneste. C.F. Melby skaffede også mange vegetarianere og afholdtsfolk som medlemmer af AMK. Blandt disse den i sin tid verdenskendte danske afholdtsagittor, redaktør af "Afholdtsdagbladet" Lars Larsen-Ledet.

Mange af de medlemmer Melby skaffede forblev aktive AMK-folk hele livet, hvilket har overbevidst mig om, at de solideste AMK'er er folk, der er

vant til at indtage mindretalssynspunkter, også på andre af tilværelsens områder. I Melbys formandstid toppede medlemstallet med ca. 3700.

Allerede i 1936 trak Melby sig som formand. Årsag: Hans kones helbredsmæssige situation. Men begge ægtefæller arbejdede for fredssagen i almindelighed og AMK i særdeleshed til deres sidste dage.

Som ny formand valgtes den hidtidige næstformand adjunkt Hagbard Jonassen. Han var en dygtig og solidt arbejdende organisationsmand; men han havde heller ikke den store folkelige gennemslagskraft.

2. Verdenskrig

Samtidig kom AMK og fredssagen som helhed i modvind. Hitlers magtovertagelse i Tyskland i 1933 prægede efterhånden det politiske billede herhjemme.

Stadig flere - også i de to regeringspartier, Socialdemokratiet og De Radikale Venstre - ønskede mere militær, og de, der ikke gik ind for mere militær, blev af mange mennesker opfattet som nazisympatisører, hvilket langt fra var tilfældet.

AMKs ledende folk havde taget skarp afstand fra nazismen fra første gang den viste sit hæslige ansigt. Da 2. Verdenskrig udbrød i 1939 var AMKs medlemstal faldet til ca. 1600.

Besættelsen betød bl.a. at AMK, der hidtil havde kritiseret regeringen, fordi den havde et militærvæsen, nu tog den i forsvar, fordi den stort set ikke brugte det.

Den socialdemokratisk-radikale regering blev dengang angrebet fra mange sider for at være skyldige i, at vort land havde haft for lidt militær og for at vi næsten ikke havde forsvaret os, da tyskerne gik ind i Danmark. AMK forsvarede i den offentlige debat regeringen for at have ført netop den politik.

De demokratiske ungdomsorganisationer samlede sig i en paraplyorganisation "Dansk ungdoms Fællesråd", for i fællesskab at værne om de demokratiske værdier og bekæmpe nazismen.

AMK var med i forarbejdet; men da det viste sig at blive et meget militær-

Du ungdom der nægter i tide

Thomas Christensen havde en lyrisk åre, hvilket bl.a. kom til udtryk i følgende digt, hvor han sammenligner soldaten og militærnægteren.

**Du ungdom der kryber og maver
dig frem gennem pløre og muld
du minder om oldtidens slaver
der sloges på kejserens bud.
Du ungdom der kun kan marchere,
give agt, stå ret, falde ned,
som lader dig sløvt eksersere,
du truer vor frihed og fred.
Du ungdom, der nægter at tage
mod krigsgudens khakihabit
har menneskeværdet tilbage
soldatens er flosset og slidt.
Du ungdom der nægter i tide
kan blive en manddom der dur;
men du der lar' tingene skride
fornægter din sande natur.
Du ungdom der vælger at bruge
en hakke frem for et gevær
kan krigens råhed ej sluge,
du værner vort menneskeværd.
Du ungdom spræng pigtråd og skranke
du ungdom fra øst og fra vest,
bind sammen med hånd og med tanke,
en verden i fremskridt og fest.**

venligt forum, stod AMK af, men anbefalede dog sine medlemmer - i det omfang de havde mulighed for det - at lade sig repræsentere gennem andre organisationer, hvilket i praksis var Radikal Ungdom og Danmarks Retsforbunds Ungdom.

I stedet tog AMK initiativ til oprettelse af Ungdommens Fredsråd, der bestod af fredsorganisationernes unge. Dette blev dog hverken en indflydelsesrig eller varig nydannelse.

I krigens første år udgav AMK tre pjecer, der opnåede meget stor udbredelse, "Stærkere end Stålet", "Freden og Fædrelandet" og "Nordens Enhed". De præsenterede pacifistiske holdninger og demokratiske idealer midt i krigens og nazismens helvede.

I 1942 ønskede Hagbard Jonassen at trække sig fra formandsposten, idet han dog fortsatte som næstformand. Ny formand blev Uffe Hansen, Ubberrup, der i en årrække havde været i be-

styrelsen af AMK. Den angivne årsag var, at Jonassen havde meget travlt med sin skolegerning; men det spillede også en rolle, at AMK-folk levede i frygt for at ryge i Hitlers koncentrationslejre.

I alle andre lande, Tyskland havde besat, blev pacifisterne forfulgt på linje med jøder og kommunister. Kun i Danmark lod tyskerne dem virke i fred.

Det var almindeligt kendt, at Hitler havde en vis respekt for præster, især protestantiske præster, og med den venlige Uffe Hansen i formandsstolen håbede AMK at have større chance for at kunne fortsætte sit arbejde.

Efter krigen

Efter befrielsen gav enkelte AMK-folk udtryk for forståelse for den såkaldte frihedskamp. Men langt de fleste sluttede op bag Thomas Christensens linje: ➡

➔ AMK-folk kunne støtte, at forfulgte blev skjult for tyskerne og bragt i sikkerhed i Sverige; men AMK tog afstand fra den voldelige frihedskamp, som Thomas Christensen - dog vist kun i mere sluttede kredse - kaldte "gadedrengestreger". Kampen mod dødsstraffen var en anden af AMKs mærkesager; men den blev gennemført overfor de groveste landssvigere, trods voldsomme protester.

En anden opgave var at forsøge at få Danmark til at vende tilbage til mellemkrigsårenes neutralitetspolitik og ringe militært beredskab. Dette kom bl.a. til udtryk i Thomas Christensens pjeces "Danmarks Værn". Men vinden blæste den anden vej - tidligere frihedskæmpere organiserede sig i Hjemmeværnet og fik Rigsdagens blå stemmel.

Militariseringen af befolkningen tog fart, og i 1949 blev Danmark tilsluttet militæralliancen NATO. Kun Danmarks kommunistiske Parti, Det radikale Venstre og nogle få fra Danmarks Retsforbund stemte imod.

Samme år trak Uffe Hansen sig med alderens ret tilbage fra formandsposten. Som ny formand valgtes den 36-årige forstander for Store Restrup Husbandskole, Svend Haugaard. I ham fik AMK en dynamisk formand, der placerede AMK stærkt i den offentlige bevidsthed.

Kampen imod NATO medlemskabet og oprustningen var central op igennem 1950erne, hvor AMKs folk var initiativtagere til den brede Dansk Fredskonference. I 1960 og de følgende par år var AMK aktive i Kampagnen mod Atomvåben. I 1964 blev Svend

Haugaard valgt til Folketinget for Det radikale Venstre og samme år trak han sig som formand. Hagbard Jonassen blev endnu engang formand.

Ungdomsoprøret satte ind. Det kvalte Kristeligt Fredsforbund; men AMK overlevede stærkt svækket. Der kom en periode, hvor der ganske vist væltede ind med nye medlemmer, der nok var militærnægttere, men for de flestes vedkommende manglede pionerernes idealisme, og især deres stabilitet og vedholdenhed.

Nye folk kom til, både i redaktionen af bladet, der fik ændret navn til Ikke-vold, og i hovedbestyrelsen gik man over til kollektiv ledelse.

Svend Haugaards eksklusion

I 1971 blev Svend Haugaard ekskluderet som medlem, fordi han - modsat de første år han sad i Folketinget - var begyndt at stemme for bevillinger til militæret. I alle livets forhold må man sommetider gå med til noget, man ikke er så glad for, for at få noget man gerne vil have!

Jeg for min part kunne aldrig have stemt for militære bevillinger, hvilket jeg gav udtryk for, men jeg mener ikke, at Svend Haugaard skulle have været ekskluderet. De fleste af dem, der var med til at ekskludere Svend Haugaard, er ikke aktive mere i foreningen, og Svend Haugaard har på opfordring indmeldt sig igen.

Men de mange, der gik i sympati for Svend Haugaard kom aldrig igen, blandt disse de radikale folketingsmedlemmer Dagmar Andreasen og Erik Hansen og næsten alle højskolefolkene.

Denne mindeplade sidder nu på adressen i Helsingør.

AMK fik et knæk dengang, som foreningen aldrig har forvundet.

Vi har gjort vore synspunkter gældende og ofte med dygtighed, når der har været planer om opstilling af mellemdistance-raketter på dansk grund, når danske soldater blev sendt i krig ude i verden, og da Danmark under Kosovo-krigen deltog i en angrebskrig.

Men vi er noget mere marginaliserede end i vore stærkeste år. De mange militærnægttere der har været igennem årene har for de flestes vedkommende ikke meldt sig ind i AMK, og de fleste af de få, der gjorde det, blev ikke stabile.

I dagene efter terrorhandlingerne i USA. blev vi spurgt, som så ofte før "Hvad vil I gøre ved det?" Mit svar er: "Ingen kan med nogen ret forvente endsige forlange, at vi skal have svaret på alle de problemer, som det militær og den militarisme, vi bekæmper, har skabt". Vort svar må være fortsat at modarbejde militær og militarisme.

Henning Sørensen har udgivet en bog om fredssagens historie på forlaget Hovedland den 9. april 2002. ●

WRI triennale

Stories and Strategies
Nonviolent Resistance and Social Change

3.-10. august 2002 i Dublin, Irland.

Temagrupper, workshops og foredrag.
Åben for alle. Deltagere fra hele verden.
Konferencen er på engelsk.

For foreløbigt program klik ind på www.wri-irg.org.
Kontakt: Majken Jul Sørensen på 3617 7087.

Til Aldrig Mere Krig...

Jeg har modtaget nummer 3 og 4 af ikkevold, og finder heri nogle interessante, om end lidt "gamle" indlæg.

Ja det er dystre perspektiver, der tegnes om EU og op-rustningsindustrien.

Jeg er dog af den opfattelse, at et effektivt samarbejde i EU er nødvendigt for at skabe stabilitet og fred. Bortset fra terrorisme fra ETA og i Nordirland, så går det jo nogen-lunde her i EU.

Og med en effektiv indsats fra bl.a. EU har vi da endnu ikke set så frygtelige ting i Makedonien, som i så mange andre dele af Jugoslavien. Der skal åbenbart en vis magt bagved diplomatiet, for at det virker.

Jeg kan med min bedste vilje ikke se, at der var noget fredsskabende ved Talibanregimet i Afghanistan.

Som ansat i et fødevarereproducerende erhverv er jeg dybt frustreret over, at der ofres meget mere på at destruere end på at ernære. Men jeg mener ikke vi kan standse dette van-vid ved ensidigt at bekæmpe våbenindustrien.

Jeg mener det er med våben som med narkotika og pro-stitution, at hvor der er en køber, så vil der altid være en sælger, uanset hvor meget man forbyder det. Derfor mener jeg vi skal rette indsatsen på at påvirke køberne.

Alle disse håbløse frihedskampe i verden er jo med til at sætte skub i våbenforbruget både fra frihedskæmperne og især dem, som de bekæmper.

Jeg mener derfor vi må rette en meget kraftig appel til alle "frihedsbevægelser" overalt i verden om, at de gør deres sag en meget stor skade ved at bruge voldelige metoder.

Og ligeledes rette en meget kraftig appel til alle rege-ringer overalt i verden om at de skal respektere alle ind-byggere også etniske minoriteter.

Tænk f.eks. på palæstinenserne. Jeg har stor sympati for at det palæstinensiske folk kunne få en anstændig og bære-dygtig tilværelse i deres eget land, i stedet for at være hen-vist til at leve som flygtninge med underbetalt arbejde i Is-rael for israelerne.

Og jeg græmmes over den udsultnings- og konfronta-tionspolitik som Israel har ført mod palæstinenserne især efter 1/10 2000.

Men hver gang en palæstinensisk frihedskæmper angri-ber med våben får de tifoldig gengældelse. Det må da være simpel logik, at de ikke kan vinde noget som helst ved disse angreb, men blot driver deres land i yderligere elen-dighed. Og det er desværre kun et eksempel af mange.

Jeg sendte et forslag om, at vi i AMK tager initiativ til at lave noget musik og sang om emnet, for på den måde at fremme en debat, og som sidegevinst måske skabe lidt ind-tægter til AMKs aktiviteter, men det mødte larmende tavs-hed.

Det er deprimerende, at FN er så handlingslammet. Der burde indføres direkte skattebetaling til FN. f.eks. med 1% af alle menneskers skattepligtige indtægt.

Med venlig hilsen

Poul Pedersen

- stadig medlem af AMK

Skriv af, kopier eller klip ud, sæt frimærke på - og send ind.

Jeg ønsker at:

- blive medlem af AMK
- få flere oplysninger om AMK
- få oplysninger om militærnægtelse
- få gratis prøvenummer af IKKEVOLD
- abonnere på tidsskriftet IKKEVOLD for 105,- kr årligt
- give én jeg kender et gavekort på IKKEVOLD for 50,- kr
- købe emblemet "det knækkede gevær" for 20,- kr
- købe dinosauer-trøje (angiv størrelse) for 70,- kr + porto

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og By: _____

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm

Aldrig Mere Krig

Aldrig Mere Krig er en forening for pacifister, folk der søger fredelige/ikkevoldelige løsninger på konflikter.

At være pacifist er en livsholdning - derfor er Aldrig Mere Krig en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager, - det er livet, det drejer sig om og den "sag" forældes ikke.

Aldrig Mere Krig blev dannet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.

Aldrig Mere Krig er dansk af deling af Krigsmodstandernes internationale Forbund, War Resisters' International (WRI), med hovedkvarter i London.

Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for at blive flere.

Giv freden en chance - bliv medlem af Aldrig Mere Krig. Medlemskab pr. år koster 200 kr. for enkeltpersoner, 250 kr. for par og 125 kr. for uddannelsessøgende, pensionister og civile værnepligtige.

Hovedbestyrelsen består af seks medlemmer: Geert Grønnegaard, Hermod Folke Hansen, Holger Terp, Majken Jul Sørensen, Tom Vilmer Paamand og Uwe Riggelsen. Suppleanter er Arne Hansen, Peter Henning og Ulla Røder.

Hovedbestyrelsen er konstitueret med:

Forretningsudvalg: Geert Grønnegaard (ordfører), Holger Terp (sekretær) og Majken Jul Sørensen (kasserer).

Internationalt udvalg: Majken Jul Sørensen (koo.).

Landskontor: Hermod Folke Hansen.

Medieudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator.).

Redaktionsudvalg: Holger Terp og Tom Paamand (koo.).

Sessionsudvalg: Peter Henning (koordinator).

Våbenproduktionsudvalg: Geert Grønnegaard (koo.).

Landskontor

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro: 9 00 48 82
E-mail: amk@fred.dk

Besøg Aldrig Mere Krig på internettet: www.fred.dk

Kontaktpersoner

Majken Jul Sørensen, Vigerslevvej 281A 1.tv.
2500 Valby, tlf. 3617 7087

Holger Terp, Strandbyparken 4.1.tv.
2650 Hvidovre, tlf. 3678 4028

Finn Held, Aprilvej 24
2730 Herlev, tlf./fax 4491 6967

Hanna Lindstrøm, Christoffers Allé 132
2800 Lyngby, tlf. 4444 3965

Peter Henning, Unnasvej 3
3000 Helsingør, tlf. 4921 6563

Haakon Larsen, Skovbrynet 5
3450 Allerød, tlf. 4817 2735

Birte Wagner, Bavnebjergspark 71
3520 Farum, tlf. 4495 3688

Erik Jeppesen, Paltholmterrasserne 77A
3520 Farum, tlf. 4495 9141

Else Dam, Smallesund 2
3700 Rønne, tlf. 5695 5404

Geert Grønnegaard, Leragervej 8
4174 Jystrup, tlf. 5350 7429

Uwe Riggelsen, Kåstrupvej 4, Spangsbro
4400 Kalundborg, tlf. 5750 7429

Hanne Nielsen, J. A. Larsensvej 5
5300 Kerteminde, tlf. 6532 4474

Peter Kragh Hansen, Gl. Banegårdsvej 50
5500 Middelfart, tlf. 6441 8389

Jørgen Burchardt, Nyborgvej 13
5750 Ringe, tlf. 6262 3617

Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 63
6600 Vejen, tlf. 7536 2201

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm, tlf. 9737 3163

Ulrik Hansen, Rønne 8
7120 Vejle Ø, tlf. 7571 1620

Svend Haugaard, Violvej 2
7800 Skive, tlf. 9752 1037

Jens Thoft, Stadion Allé 43 A
8000 Århus C, tlf. 8611 2177

Tom Vilmer Paamand, Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N, tlf. 8623 0328

Poul Gunder Nielsen, Hørslevvej 107, Hørslevbol
8462 Harlev J, tlf. 8694 1699

Henning Sørensen, Irisvej 17, Postbok 87
8500 Grenaa, tlf. 8632 1679

Tine Forchhammer, Gadebakken 15
8600 Skanderborg, tlf. 8692 6205

Bitten og Troels Forchhammer, Gyvelvej 7, Rebild
9520 Skørping, tlf. 9839 1663

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35
9900 Frederikshavn, tlf. 9842 5542

ikkevold

INGEN KRIG MOD IRAK

**AT VÆRE ELLER IKKE AT VÆRE
-DET ER SPØRGSMALET - NU!**

IKKEVOLD udgives af Aldrig Mere Krig (AMK), dansk afdeling af War Resisters' International (WRI).

Fred er en menneskeret, og krig er en forbrydelse mod menneskeheden. Derfor er det AMKs formål at arbejde for at fjerne krigens årsager og at modarbejde enhver form for krig og krigsforberedelse.

Ved medlemskab af Aldrig Mere Krig kræves frigørelse fra eventuel tilknytning til militæret, herunder beredskabstjeneste.

IKKEVOLD dækker ikke nødvendigvis AmKs hovedbestyrelses holdninger.

Abonnement:

IKKEVOLD udkommer med fire numre årligt. Abonnementet indgår i medlemskabet. For ikke-medlemmer koster et abonnement årligt 105,-. Løssalg: 30,-.

Abonnementsbestilling til:

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro 9004882

Adresseændring skal ske på posthuset i det distrikt, hvorfra der flyttes. Navneskift skal også meddeles til distriktets posthus.

Kopiering og eftertryk og anden gengivelse med angivelse af kilde anbefales.

Oplag 600. Eget tryk.

Redaktion:

Tom Paamand 8623 0328

Stof til IKKEVOLD sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4
Lisbjerg
8200 Århus N

E-mail: ikkevold@fred.dk

ISSN 0107-5276

Vi må og bør handle

Af Henning Sørensen

Tirsdag den 11. september 2001 rystede terrorhandlingerne i New York og Washington hele verden. Mange tusinde sagesløse mennesker mistede livet, materielle værdier for milliarder gik op i flammer, og hele verdens økonomi blev rystet. "Verden bliver aldrig den samme efter 11. september," sagde mange, og andre gentog, hvad de havde sagt.

Og på sin vis havde de alle ret. En hvilken som helst begivenhed af denne størrelse vil påvirke fremtiden. Man sagde noget lignende under Tredivearskrigen, under 1. Verdenskrig, under 2. Verdenskrig, og man sagde også noget i den retning, da atombomberne blev kastet over Hiroshima og Nagasaki. De begivenheder ændrede også verden.

Der er dog en væsentlig forskel på fortidens og nutidens forfærdelige og meningsløse voldshandling. Den bølge af militarisme og politisk højredrejning, der synes at gå hånd i hånd med krigene, blev under såvel 1. som 2. Verdenskrig imødegået af fredsbevægelser, der skønt et relativt lavt medlemstal havde stor gennemslagskraft.

Under 1. Verdenskrig var så godt som hele den danske befolkning enige om, at vi skulle gøre, hvad vi kunne for at holde os tude af stormagternes krig. Og når dette lykkedes, så er den primære forklaring, at Dansk Fredsforening i lang tid forinden havde manet tankerne om en revanche-krig mod Tyskland i jorden.

Derfor mente så godt som alle, at Danmarks åbne sår, grænsen mod Tyskland, skulle læges med retfærdighed, forhandling og afstemning. Men ikke med en ny blodig krigsdeltagelse.

Under 2. Verdenskrig passede de fleste deres arbejde trods besættelsens vanskelige kår. Kun en meget lille del af befolkningen deltog aktivt i krigen på tyskernes side eller som deltagere i den såkaldte frihedskamp. For mig er der ingen tvivl om, at fredsbevægelsen også dengang havde slået dybe rødder

i den danske folkesjæl langt uden for de forholdsvist få organiserede fredsfolks rækker.

Også under den kolde krig gjorde fredsbevægelsen sig gældende. Dansk Fredskonference i 1950'erne og Kampagnen mod Atomvåben i 1960'erne er levende og lysende eksempler derpå. Fredsbevægelsen var afgørende i den nedkøling, der trods alt forhindrede den kolde krig i på noget tidspunkt at blive varm.

Alligevel viser meningsmålingerne efter den tragiske 11. september, at 80 procent af danskerne slutter op om statsministerens opbakning til USAs blinde hævnpolitik, ligesom der nu er et stort flertal for afskaffelse af vore forbehold over for EUs militærsamarbejde.

De mange militærnægtere siden 1960'erne har ikke kunnet påvirke opinionen. Eller rettere, de har ikke forsøgt at påvirke opinionen. Meget få af de sidste 40 års militærnægtere er gået ind i en fredsforening, og endnu færre er blevet trofaste og livsvarige medlemmer.

Militærnægtelse er blevet et modefænomen med modens overfladiskhed og ubestandighed som resultat. Men alligevel ser jeg trods alt hellere, at en ung mand nægter militærtjeneste i tankeløshed, end at han i tankeløshed bliver soldat.

Spørgsmålet rejser sig atter og atter: Hvad kan vi gøre mod krig og grusomhed? Hvad kan vi gøre mod hadet til verdens flygtningestrømme og mod årsagerne til, at folk flygter? Vi må gøre som den fattige enke, der i Bibelen giver en brøkdal af rigmandens bidrag, men som modsat ham giver, hvad hun kan.

Det bidrag, vi som enkeltpersoner kan give til de nødlidende, rækker ikke langt. Vore opråb mod militariseringen bliver ofte overhørt. Alligevel må og bør vi handle.

Udrag fra Henning Sørensens bog "Krudt uden kugler" udgivet på forlaget Hovedland 2002.

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og Landsforbundet Aldrig mere Krig har indgået et bladsamarbejde.

Vi redigerer og udgiver bladene **fred og frihed** og **ikkevold** i fællesskab.

For- og bagsiden samt side 2 og næstsidste side er forbeholdt de to foreninger. Resten af bladet redigeres af en redaktion sammensat af begge foreninger.

Trådene samles af Annelise Ebbe (fred og frihed) og Tom Vilmer Paamand (ikkevold).

Stof til **fred og frihed** og **ikkevold** sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N
Tlf: 8623 0328
E-mail: ikkevold@fred.dk

Gamle numre af bladet kan læses på internet-adressen www.fred.dk/amk/ikkevold

Indhold:

Vi bør lægge barbariet bag os
<i>Af Carsten Andersen</i>
Barbariets forsvarspolitik burde være fortid i dag.	4
Det er tid til eftertanke
<i>Af René Skau Björnsson</i>
Vi må holde USA fast på de demokratiske værdier.	6
Kærlighed er stærkere end had!
<i>Af Torben Tramm</i>
Se fremad med kærlighed og tilgivelse.	8
Lad Iraks folk leve
<i>Af Hin Kjær</i>
Hjælp os med at stoppe krigen mod Irak!	10
Find 5 fejl
<i>Af Tom Vilmer Paamand</i>
Regn med, at de lyver for dig om Irak.	14
Børnenes blod
<i>Af Nurit Peled-Elhanan</i>
Er gamle sten mere værd end menneskeliv?	16
Våbenfabrikanter er rovmordere
<i>Af Tom Vilmer Paamand</i>
Israelske flyangreb støttes af dansk industri.	18
I skudlinjen for missilerne
<i>Af Adrian Cho</i>
Missilskjoldet sender missilerne på afveje.	21
Stjernefred-protest mod Starwars
<i>Af Arne Hansen</i>
Ulla Røder kæmper mod oprustning i rummet.	22

Bladet er fortsat stærkt forsinket på grund af redaktøren - men de sidste numre vil nå ud inden nytår.

Vi bør lægge barbariet bag os

Hvis du vil fred, så forbered dig til krig. Det er barbariets forsvarspolitik og burde være fortid i dag - men gælder fortsat i USAs krig mod terrorisme.

Af Carsten Andersen

Vi oplever en kamp mellem barbari og civilisation. Modsætningen er brugt, bl.a. af amerikanske præsidenter, der ønskede at fremstille USA som forsvarer af civilisationen. Men modsætningen skriver sig tilbage fra Romerriget.

Barbariet var dengang de uordnede tilstande hos de uoplyste fremmede i de vilde områder uden for Romerriget, hvor der (ifølge romerne) ikke var nogen kultur eller retsorden. Siden er der kommet orden over hele verden.

Overalt er der stater. I alle stater er der regler, love og retsprincipper, som har afløst vold og rå magt. Det er i alt fald i princippet love og retfærdighed, som regulerer stridigheder mellem modparter inden for hvert lands område, og som indbyggerne må indordne sig under. I civilisationen behøver man ikke at være stærkest for at få ret...

På et område har civilisationen dog haft svært ved at få fodfæste. Det er på udenrigspolitikens område, i internationale mellemstatslige forhold.

I internationale forhold har man ikke haft nogen verdensregering, der kunne lave regler som undersåtterne måtte rette sig efter. I internationale forhold hersker barbariet. Her er den stærkes magt den eneste ret. Krigen var den måde man fik sin ret på, i yderste konsekvens. Diplomati byggede på truslen om krig. Forberedelse til krig var den eneste garanti for midlertidig fred.

Sivis pacem, para bellum. Hvis du vil fred, så forbered dig til krig. Det er barbariets forsvarspolitik. Der skulle en katastrofe af uhørt omfang til, før man for alvor forsøgte at ændre dette.

Det var den 1. Verdenskrig. Millioner af soldater døde i skyttegravene. Vanviddet var åbenlyst. Soldaterne og resten af befolkningen ville ikke finde sig i det. De gjorde oprør i adskillige lande.

Så forsøgte man at udbrede civilisationen til internationale forhold med oprettelsen af Folkeforbundet. Krig og barbari skulle afløses af international lov og ret.

Det første forsøg på at civilisere internationale forhold led nederlaget. 2. Verdenskrig viste igen de forfærdelige konsekvenser af barbariet og igen truede et oprør.

Efter disse erfaringer forsøgte man igen. FN blev oprettet med det formål

“at frelse kommende generationer fra krigens svøbe, som to gange i vor levetid har bragt usigelige lidelser over menneskeheden,

på ny at bekræfte troen på fundamentale menneskerettigheder, på menneskets personlige værdighed og værd, på mænds og kvinders såvel som store og små nationers lige rettigheder,

at skabe vilkår, hvorunder retfærdighed og respekt for de forpligtelser, der opstår ved traktater og andre kilder til mellemfolkelig ret, kan opretholdes, og

at fremme sociale fremskridt og højne levevilkårene under større frihed”

Det er et civiliseret formål. Centralt for at realisere dette formål er staternes vilje til at lægge barbariet bag sig. Derfor besluttes det at

“1. Parterne i enhver tvist, hvis fortsættelse kan antages at ville bringe opretholdelsen af mellemfolkelig fred og sikkerhed i fare, skal først og fremmest søge en løsning ved forhandling, undersøgelse, mægling, forlig, voldgift, dømsafgørelse, benyttelse af regionale institutioner eller aftaler, eller ved andre fredelige midler efter deres eget valg.” (Artikel 33)

Skal staterne leve op til dette krav om fredelige løsninger, forhandling og forlig, så kræver det vilje til at indgå kompromiser. Politik er efter en gammel talemåde kompromissets kunst.

For at kunne indgå et kompromis, må man forstå modpartens standpunkt, ellers kan man ikke finde en løsning, et kompromis, som begge parter kan leve med på trods af uenighed. Kompromiset er grundlag for den civiliserede udenrigspolitik. Modstykket, den barbariske udenrigspolitik, har som sit grundlag ultimatummet.

Ultimatummet som udenrigspolitik stammer også tilbage fra Romerriget. Romerne havde udviklet ultimatummets kunst til det perfekte.

Princippet var dengang som nu, at man finder et krav, som man ved modparten ikke kan leve med. Så giver man modparten valget mellem dette krav og krigen.

Ultimatummet giver den indenrigspolitiske fordel, at man kan vise sine soldater og sin befolkning, at det er modparten, der har valgt krigen.

Løsning ved forhandling?

Lad os se på den truende konflikt med Irak. Jeg vil spørge regeringen

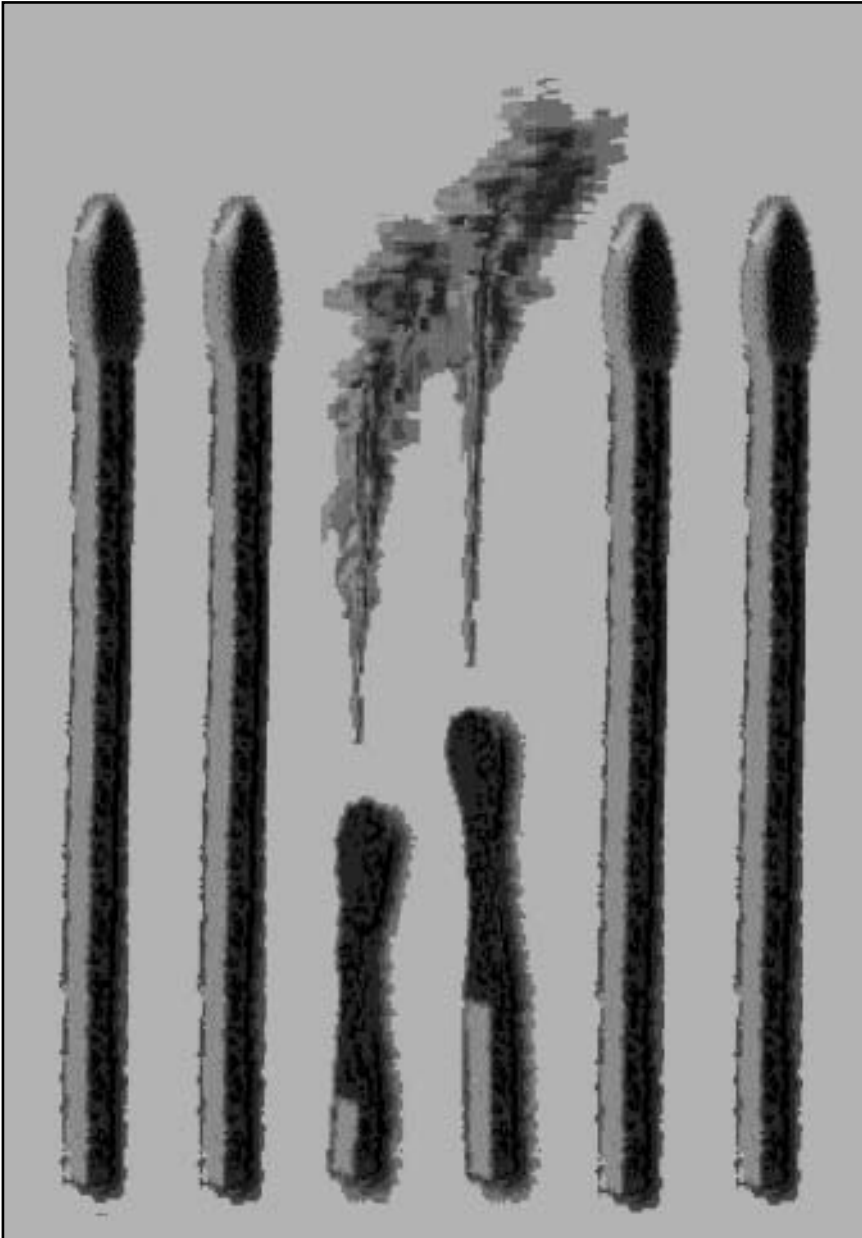
Om I *“vil frelse generationen fra krigen svøbe, ... (og) tror på fundamentale menneskerettigheder, ... (og på) såvel små som store nationers lige rettigheder.”?*

Om I vil *“søge en løsning ved forhandling, undersøgelse, mægling, forlig, voldgift, ... eller andre fredelige midler”?*

Eller går I ind for at stille et ultimatum, der sikrer krigen?

Det er klart hvad USA vil. Man kræver at våbeninspektørerne skal ind i landet uden nogen begrænsninger.

Er det nu et forsøg på at et kompromis, en løsning som begge parter kan leve med, eller er det et ultimatum? Hvordan ser det ud fra Irak? Saddam

kan opfatte situationen således: "USA vil under alle omstændigheder angribe Irak. Nu kræver USA at få fri adgang for sine spioner inden angrebet".

Vi kan med god grund tro, at Saddam opfatter situationen sådan, uanset om han har ret i det eller ej. Præsident Bush ved det, og han forsøger ikke at finde en form, der kan berolige Saddam og vise, at Irak ikke behøver føle sig truet.

Bush har dermed fundet et klassisk ultimatum. Dels ved Bush, at Saddam ikke kan acceptere kravet, dels kan han sige til sine soldater, befolkning og allierede, at det er Saddam, der har valgt krigen.

International ret

Lad os se på det med "*såvel små som store nationers lige rettigheder*". Det er vigtigt, ikke mindst for et lille land som Danmark.

USA har masseødelæggelsesvåben, atomvåben, kemiske våben og biologiske våben, skønt der er internationale aftaler imod brug af kemiske og biologiske våben. USA truer åbent andre lande med krig.

USA blander sig i andre landes indre anliggender. USA har ført utallige angrebskrige.

Giver det noget andet land ret til at bombe USA? Jeg siger nej. Hvad mener regeringen?

Til gengæld mener jeg, der er grundlag for at indklage USA for den internationale domstol, for adskillige brud på international ret og for krænkelse af andre nationer. Men der er intet land, der tør anklage USA.

Israel har atomvåben på trods af ikkespredningsaftalen. Israel har i 30 år konsekvent overtrådt resolutioner fra FNs sikkerhedsråd.

Israel har besat erobret område og overtræder konventioner om behandling af befolkningen i besatte områder. Israel begår massakrer mod civilbefolkningen. Israel bruger tortur.

Man kan diskutere om det giver nogen stat ret til at angribe Israel. Jeg mener nej. Konflikten skal søges løst med fredelige midler. Hvad mener og regeringen?

Ingen forebyggende angreb

Men så Irak da. Vi ved ikke om Irak har masseødelæggelsesvåben, men USA påstår det. Irak har en gang angrebet Kuwait.

Irak har i 10 år overtrådt resolutioner fra FNs sikkerhedsråd. Oppositionen i Irak undertrykkes.

Giver det USA ret til at angribe Irak? Jeg mener nej? Hvad mener regeringen?

Der er brug for at vi forsvarer civilisationen og modsætter os at barbariet igen vinder frem i internationale forhold. Vi må derfor ikke acceptere en doktrin, der giver ret til forebyggende angreb.

Vi må forsvare FN og kræve bestemmelserne i FNs formål og vedtægter overholdt.

Deri ligger den eneste sikkerhed for verden såvel som for et lille land som Danmark.

Derfor siger vi i Århus mod Krig og Terror:

- Nej til terror, krig og racisme.
- Ja til fred, demokrati og social retfærdighed.
- Respekt for folkeretten - brug FN.
- Nej til dansk krigsdeltagelse.

Carsten Andersen holdt dette oplæg for "Nej til Krig og Terror" i Århus ved en høring om "USAs krig mod terrorisme" i Århus 14. september 2002. ●

Det er tid til eftertanke

Vi skal give amerikanerne modspil, så de ikke i fortvivelse over det der skete den 11. september 2001 lader hånt om netop de værdier, de engang ville dø for.

Af René Skau Björnsson

Den 11. september 2001 skælvede verden, og jeg skælvede med den. Igen og igen så jeg billederne af World Trade Center, der med ét blev udraderet til Ground Zero.

Jeg rejste mig fra sofaen, der ellers plejer at være så tryk - prøvede at ryste de modbydelige billeder af mig. Jeg gik en tur udenfor og så en tomhed, der udtrykte det, jeg selv følte, i ansigtet på de få jeg mødte.

Tilbage i dagligstuen genoptog jeg selvpineriet foran tv-skærmen, som troede jeg at meningen med ondskaben skulle findes i de gen- og atter genudsendte billeder af levende fakler, kvinder og mænd, som fortvivlede kastede sig ud gennem de sprængte vinduer i de brændende tårne og brandmændene, som bare ikke nåede ud.

Da vi nåede midnat, havde mit patetiske sindelag nået hidtil ukendte højder, og i soveværelses mørke inden jeg endelig faldt i søvn, mumlede jeg som en anden Kennedy i Berlin: I am a New Yorker.

Efter en nat, hvor ansigterne på de der skreg for sidste gang i World Trade Center i mine pinefulde drømme var blevet skiftet ud med mine kære familiemedlemmers forvredne træk, pløjede jeg mig igennem alle aviserne. Artikler og ledere startede med ord som: Verden bliver ikke den samme efter den 11. september...

Verden bliver ikke den samme efter den 11. september. Men det skyldes blandt andet, at frasen for politiske kommentatorer og magthavere i den vestlige verden fik karakter af selvopfyldende profeti.

En ny retorik

Al udenrigspolitisk debat har det seneste år været ført i lyset af den 11. september. Det nye begreb "Krig mod terror" har indtaget den overordnede,

styrende og handlingsanvisende rolle, som FN-resoluitioner og menneskerettigheder engang havde.

Hele retorikken har ændret sig så ledere og stater, der tillægges egenskaber som terrorister, slyngelstater og ondskabens akse, automatisk drages ind i den oprindelige kamp mod terror.

For mig er der stor forskel på, om kampen står mellem det gode og det onde - altså frihed og demokrati mod terror - eller de gode mod de onde: George Bush - alene eller med alle dem, der ikke tør være imod ham - mod en temmelig uspecificeret mængde uafhængige muslimske ledere og stater.

Det er nemt at lade sig rive med af den amerikanske retorik. Angrebet den 11. september var ifølge Bush en krigserklæring mod Amerika.

Når der erklæres krig mod ét NATO-land, erklæres der krig mod alle NATO-lande, og vi levede op til vores musketer-ed umiddelbart efter den tragiske episode i New York og Washington.

Ikke for at tage hævn, men for at sætte grænser for galskaben - og ikke mindst for at befri den afghanske befolkning fra det modbydelige og undertrykkende Taleban-regime.

Men er det også en krigserklæring, hvis Saddam Hussein ikke efterlever det ultimatum, USA og England har givet ham, som allerede udløber i morgen? Hvor går grænsen for det mandat, vi gav USA i de fortvivlede dage efter den 11. september?

Ingen Carte Blanche

Efter min mening er der en tid til fortvivelse, en tid til handling og en tid til

ansvarlig eftertanke. Selv i de her dage, hvor alle medierne minder mig om min egen (patetiske) reaktion i dagene efter den 11. september, mener jeg ikke, vi skal lade fortvivelsen udstikke handlingen. Det er tid til eftertanke.

Bush har ikke Carte Blanche til at angribe Irak. Saddam Hussein er en tyrann, måske en trussel og i hvert fald en torn i øjet på den vestlige verden. Men man kan ikke regne med, at en krig mod Irak i dag kan samle samme støtte i de mellemøstlige lande, som da Saddam selv havde besat det lille uskyldige Kuwait.

Vi kan heller ikke forvente at samle de muslimske lande, som vi gjorde for et år siden, hvor både medfølelse og en kritisk holdning til Taleban-styret i de mere demokratiske mellemøstlige lande var afgørende faktorer. ➔

Lad os tage et andet eksempel. Er det en krigserklæring, at Arafat ikke vil tage sin afsked som palæstinensisk leder? Når Europa fremlægger et fredsudspil for Mellemøsten som har en chance for succes, er det så nødvendigt at kalde Arafat terrorist - en betegnelse han muligvis godt kan leve op til - og stille hans afgang som et ultimatum før forhandlinger overhovedet kan gå i gang? Israel er blandt de nationer, der hurtigst har taget retorikken fra 11. september til sig.

Alle problemerne - alle verdens konflikter - skal ikke løses i lyset af - eller måske er det mere rigtigt at sige i skyggen af - den 11. september. De skal løses i lyset af menneskerettighederne og et håb om fred.

Kræv indflydelse

Derfor skal vi give amerikanerne modspil, så de ikke i fortvivlelse over det, der skete for et år siden, lader hånt om netop de værdier, de engang ville dø for. EU burde ikke vakle, hvad enten det gælder Guantanamo, Johannesburg - for en bæredygtig udvikling er den bedste forebyggelse af konflikter og terror - Irak eller Israel/Palæstina.

Som sagt: Der er en tid til fortvivlelse og en tid til handling og en tid til eftertanke og ansvarlighed. Når jeg har talt her i dag, er det derfor ikke for at genopfriske fortvivlelsen - endnu mindre for at pirke til den hævnlyst og det had, der for nogen viste sig at følge efter. Fortvivlelse og had fører os ikke videre, og det er tid til eftertanke.

Min lyst til at identificere mig med amerikanske præsidenter - selv Kennedy - er døet hen. Og når vi mødes her til *Århus mod Krig og Terror*, er det ikke for at synge "God bless America", men nærmere "Krigsatt av Fjender".

Det er for at mane til eftertanke og ansvarlighed, og det er for igen at kræve indflydelse på handlinger, der siden 11. september er udført i dit, mit, FN og NATOs navn.

René Skau Björnsson er socialdemokratisk folketingsmedlem for Århus. Talen blev holdt den 11. september 2002 ved mindearrangement for ofrene for terror og for krigen mod terror arrangeret af "Århus mod Krig og Terror". ●

Danmark i angrebskrig uden om FN

Danmark forbrøder sig mod FN og de folkeretslige regler, som verden har bygget op siden 1945.

Af Jan Øberg

Fra begyndelsen af oktober i år deltager danske F-16 fly i krigen mod Afghanistan. Første gang Danmark var i krig siden 1945 var under bombningen af Jugoslavien i 1999.

Ifølge dagbladet Jyllands-Posten for 1. oktober siger den øverstkommanderende for de 200 danske soldater i Kirgisistan, oberstløjtnant Anker Koch, at "vi er i krig. Anderledes kan det ikke udtrykkes. Når vi sender vores fly af sted dag og nat, så er det en kendsgerning, at Danmark er i krig".

En dansk anonym officer tilføjer at "Dette er hverken en NATO- eller en FN-mission. Det er USA, som er i krig ... Denne gang er det en aggressivt angribende mission med henblik på at opspore og eliminere en fjende".

Den amerikanske øverstkommanderende general Ashcraft siger stolt, at man har fjernet de fleste Al Qaeda og Taleban fra jordens overflade. "USA kunne sagtens gøre det alene, men det har en stor symbolsk værdi, at vi er sammen og viser, at hele verden står bag".

Man må håbe at generalen bomber mere præcist end han udtrykker sig. Hvad er det for en hel verden, der står bag, når der ikke findes hjemmel for denne krig i hverken FN-deklarationen eller i nogen Sikkerhedsrådsresolution?

Den anonyme danske officer vil sikkert være anonym fordi han siger sandheden: at lille Danmark er ude i ren angrebskrig og forbrøder sig mod såvel FN som mod folkeretslige regler, som verden har bygget op siden 1945.

Danmark er i dette halvår formand for EU. Er formandslandets krigsdeltagelse udtryk for EUs fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik? Hvornår har EU i så fald besluttet at det er helt i orden at forbrøde sig mod folkeretten og FN?

De skammelige bomber kastes i skyggen af Bush-regimets planlægning af endnu en angrebskrig, mod Irak. Og samtidig som vi ellers hører, at det går så godt med freden i Afghanistan. Landet er nu blevet bombet i 368 dage og 5.000-10.000 civile uskyldige er blevet dræbt.

Dette er en drastisk og dybt beklagelig vending i Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik. Den stiller Danmark i lovløshedens og magtmisbrugets tjeneste.

Den manglende problematisering heraf i danske, øvrige nordiske og EUs medier vidner om en dalende retsbevidsthed, humanisme og moral.

Jan Øberg er direktør for Den Transnationale Stiftelse. Se også www.transnational.org.

Kærlighed er stærkere end had!

Vi er nødt til at se frem med kærlighed og tilgivelse, ikke bare for ofrene fra World Trade Center, men også for de mindst 3500 børn, der døde af sult samme dag.

Af Torben Tramm

Vi glemmer aldrig de billeder. Og vi glemmer aldrig den dag. Vi glemmer aldrig, hvordan vores egne sikre verden blev rystet i sin inderste grundvold og man blev bange for bare det at åbne et brev fra en ukendt.

De fleste af os kan sikkert huske, hvad vi lavede da vi hørte nyheden. Jeg ved, at jeg sad og talte i telefon med min kone, mens jeg så det hele i fjernsynet. De billeder glemmer jeg ikke, synet af det første tårn, der styrtede sammen i en sky af støv, tanken om de tusinder af uskyldige mennesker af alle racer og religioner, der gik til grunde i en syndflod af armeret glas og beton, der blev nivelleret.

Jeg husker vreden over, at der virkelig var nogen, der fejrede det. At det virkelig kunne passe, at der boede mennesker på jorden, ja endda i vort eget land, der kunne glædes ved at se tusinder af mennesker gå i døden. Sammen med vreden følte jeg vist også hævntrøst.

Indtil man fik tænkt sig om, var det meget forståeligt, at den amerikanske præsident reagerede, som han gjorde - men tankevækkende var det, at han brugte de ord, han gjorde. Han talte om et korstog.

Ikke Vorherre, men Vormeget

Jeg kunne aldrig drømme om at sætte spørgsmålstegn ved store statsmænds intelligenskvotienter eller dømmekraft, men det var måske ikke det klogeste at bringe ordet KORSTOG på bane.

Til gengæld afslørede det måske en hel del om den vestlige verdens civilisation, at han brugte netop det ord.

For hvordan var det nu lige, korstogene i sin tid blev skudt i gang? Jo, gentagne gange blev våbenløse kristne pilgrimme slagtet på vej til det hellige land, og det kunne jo ikke blive ved med at gå.

Amerikansk propaganda-plakat.

Men det, der i sin tid var dråben, der fik bægeret til at flyde over, var det at hele den kristne verdens allerstørste helligdom Gravkirken blev brændt af. Det var startskuddet til korstogene.

Da den amerikanske præsident brugte ordet korstog om det, der var i gang, var det vel i en form for - bevidst eller ubevidst, det skal jeg lade være usagt - men en form for erkendelse af, at det lige præcis var det, der var sket igen. Hele den vestlige civilisations allerstørste helligdom var blevet ødelagt.

Denne gang bar den ikke navnet gravkirken, med hed World Trade Center. Verdenshandlens center, symbolet på markedsøkonomien og kapitalismen, det system der tillader, at millioner dør af sult verden over for ikke at ødelægge balancen mellem udbud og efterspørgsel ved at fordele verdens

goder ligeligt. Det er det, der er i dag er blevet det allerhelligste for os i vesten, ikke længere Vorherre, men Vormeget. Vor Pengepung.

Og den er der ikke nogen, der skal fifle med, og er der nogen, der gør det, så skal de smage deres egen medicin, ja de skal. Øje for Øje og Tand for Tand.

Kærlighedens vej

Men tænker vi sådan, bliver vi alle blinde til sidst, det siger jo sig selv, og det kan da godt være, at det virker utroligt handlekraftigt og i første omgang aftvinger dyb respekt at smadre hinandens gebisser, men i længden bliver det altså temmelig tandløst. Ikke bare det.

For prøver vi ikke at lytte til stemmen af ham, der ikke bare er kirkens Herre, men alle menneskers, vores himmelske fars stemme, og lader ham

lede os ad kærlighedens vej i stedet for magtens - så døde alle de mennesker for et år siden forgæves. Og det skulle nødigt ske, vel? For totusind år siden gik han ind i en synagoge i sin hjemby og læste en tekst op, der var ligeså kendt for en almindelig jøde som juleevangeliet er for utroligt mange danskere.

Siger man ordene "men det skete i de dage", vil lydsporet fortsætte i de flestes hoveder med et "At der udgik en befaling fra kejser Augustus".

Den tekst, Jesus skulle læse op, handlede om, hvordan det skulle være, når Messias kom, den konge, Gud engang ville sende til verden. Den var fra det gamle testamente, og der stod sådan her:

"Herrens Ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren og en hævn dag fra vor Gud!"

Ingen hævn dag

Forstil jer, de kender alle de ord, og mangler bare ét af dem, er det helt forkert. Og Jesus læser teksten, alles øjne hænger ved hans læber, og alles læber siger teksten med indeni. Men så sker der noget.

Da Jesus kommer til det sidste afsnit, læser han: han har sendt mig for at udråbe et nådeår fra Herren - og så lukker han bogen. Midt i en sætning, de ved det alle sammen, Hey, det slutter ikke der, der er mere, det hedder en hævn dag fra vor Gud!!!!

Men det er lige netop det, Jesus gør op med. Det er lige netop det, kristendommen handler om, det er nemt nok at elske sin ven, så det, du bliver bedt om, er mere end det - du skal elske ikke bare din ven, du skal også elske din fjende.

Det ser ynkeligt ud og vækker ikke så meget andet end latter og hån her i verden, men jeg kan godt love jer, kære venner, at der ikke var ret mange, der grinede af noget som helst i helvedes mørke haller påskemorgen, da det viste sig, at den slapsvans af en tømrerson, der ikke engang havde kræfter nok til at bære sit eget kors, det pjok, men

døde som et ynkeligt flop, - da det viste sig, at hans kærlighed havde sejret!

Tilgivelse er stærkest

Livet var stærkere end døden! Kærligheden stærkere end hadet! Og tilgivelsen stærkere end hævn! Og hvis der skal være noget håb for fremtiden, så er det i hans fodspor, vi må gå.

Der, hvor vi ikke reagerer ved at begynde nye krige for at hævne de døde og beskytte vores interesser og derved hælder benzin på det bål, hvis flammer slog ud i lys lue for et år siden.

Vi er nødt til at se frem med kærlighed, tilgivelse og omsorg, ikke bare for ofrene fra World Trade Center og deres pårørende, men også for de mindst 3500 uskyldige børn, der døde af sult i verden den dag.

Dem vil vi også mindes i dag, sammen med alle ofre for en kold og kynisk verdensorden, ofre for religiøs fundamentalistisk terror, politisk terror og økonomisk terror.

Måtte Vorherre tænde sin kærligheds lys i vore hjerter og hjælpe os til at være medarbejdere på hinandens glæde i stedet for at være beskyttere af egne interesser!

Mens der lægges blomster til minde om dem, lad os da være stille for ofrene fra World Trade Center, deres pårørende, og alle uskyldige ofre i vores blødende verden. Æret være deres minde!

Lad os bede: Far i himlen, vi beder dig, luk vore hjerter op for din kærlighed. Giv os nåde til ikke bare at føle sorg med de sørgende og medlidenhed med de nødstedte, men at omsætte disse følelser i handling.

Lær os den kunst det er at gå kærlighedens vej, vær vort lys i en hadefuld verden og hjælp at fordrive verdens ondskab med godt, også ved vore hænders hjælp. Det beder vi dig af hjertet om.

AMEN.

Torben Tramm er sognepræst ved Helvigåndskirken i Århus. Talen blev holdt den 11. september 2002 ved et mindearrangement for ofrene for terrorangrebene og for krigen mod terror. ●

Svigtede liv

Af Annelise Ebbe

Der blev talt mistede liv i USA den 11. september sidste år. Vi kom op på godt 3000, og her i København ville Søren Pind starte en indsamling til en ny frihedsgudinde for at slå politisk mønt af disse mistede liv.

I mellemtiden er der ikke én eneste, der har følt sig foranlediget til at slå politisk mønt af de mistede liv i Afghanistan, de bliver end ikke talt. Og kvinderne i Afghanistan er blevet befriet, har man besluttet - med Talebanstyrets fald. Selv bliver de ikke spurgt. Måske fordi man ikke er interesseret i at høre deres svar.

UNIFEM, FN's kvindefond har spurgt dem. De arrangerede en rundbordssamtale i Bruxelles sidste år, hvor afghanske kvinder diskuterede deres egen deltagelse i genopbygningen af Afghanistan. De fremhævede som en af 46 prioriteringer, at de ønsker FN's Sikkerhedsråds resolution nummer 1325 implementeret for at sikre kvinder en betragtelig repræsentation i konfliktløsnings- og fredsopbygningsarbejdet.

De ønsker, at der skal etableres en menneskerettighedskommission i Afghanistan, der skal overvåge kvinders menneskerettigheder såvel i Afghanistan som i flygtningelejrene i nabolandene. De ønsker, at kvinders rettigheder også er på dagsordenen, når der skal arbejdes med en ny forfatning.

De ønsker, at man skal anerkende det internationale samfunds moralske ansvar for 23 års væbnede konflikter i Afghanistan og etablere nationale og internationale domstole, der skal retsforfølge dem, der har begået krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden, herunder vold mod kvinder.

46 klare og velbegrundede prioriteringer. Synes I, vi har hørt ret meget om det? Nej, vel. Men vi er danske kvinder, der har besluttet, at vi også vil beskæftige os med andre kvinders virkelighed. Lad os ikke holde kæft om afghanske kvinders krav. Det handler om international kvindesolidaritet.

Lad Iraks folk leve

Hjælp os med at stoppe krigen mod Irak! Tale den 26. oktober ved fredsdemonstrationen foran den amerikanske ambassade.

Af Hin Kjær

Da Præsident Bush i FN for godt en måned siden stillede højtråbende krav om at Irak skulle lade våbeninspektørerne komme tilbage uden betingelser, sagde det irakiske regime JA.

Så gik der ikke mere end to dage før Præsident Bush kom ud og sagde VI tager ikke et JA for et JA.

Hvis det ikke var på en så frygtelig baggrund, så siger den nordamerikanske regering faktisk mange pinlige og komiske ting.

Som da Romsfield med henvisning til Iraks påståede masseødelæggelsesvåben sagde: "Manglen på beviser, er ikke noget bevis på, at de ikke er der".

Jamen hans logik er jo rigtigt. Den mand er genial. Til gengæld er det en logik som er total langt ude, hvis man har ansvar og vil føre krig.

Det samme gælder beskyldningerne om Iraks forbindelse til Al Qaeda - Selv om alverdens efterretningstjenester har brugt mere end et år, så har de ikke fundet beviser.

Husker I anthrax (Miltbrand) tilfældene. Selv om Bush var hurtig til at beskyldte irakerne for at stå bag - så viste det sig at være personer indenfor USAs grænser.

Det korte og det lange er, at Bush regeringen har bestemt sig for at der skal indsættes et USA-venligt regime i Irak. Eller rettere sagt, at Irak skal besættes med 75.000 fremmede soldater i landet, på ubestemt tid.

Prestigen på spil

Efterhånden har den amerikanske regering kommet med så mange udtalelser om krig mod Irak, at det ikke kan trækkes tilbage. Det er deres præstige der er på spil.

Mange mennesker skal dø - måske skal de tælles i millioner - fordi Bush-regeringen og USA ellers vil lide pre-stigetab. Der er selvfølgelig også andre

grunde: De kan ikke fortsætte med deres baser i Saudi Arabien. Det er wabi-område og helligt.

Får USA magt over Irak kan de bestemme over nabolandene: Syrien, Iran, Saudi Arabien, Libanon, Palæstenserne og meget mere.

Olien trækker. Som Kissinger engang sagde: "Olien er alt for vigtigt et råstof til at overlade til araberne". Der er milliarder og milliarder af dollar\$ i olie. Langt mere end i nogen anden produktion.

Og med kombinationen af områdets militærstrategiske placering og olie, vil USA få magt over Rusland, Asien og Europa - jeg tror de er langsigtede i deres tankegang.

Til gengæld bliver det nok heller ikke let. Der står rigtig meget på spil. Det kan godt være USA hurtigt kan smadre Irak.

Iraks militær er ikke noget særligt. Der er måske mange soldater, men de har slet ikke den træning og udrustning, som USA.

Oprør efter oprør

Og irakerne skal blive på landjorden, mens USA har deres psykopatiske kujon bombefly 4-6 km over det, som skal smadres og dræbes.

Hvis irakerne vil kæmpe fra tag til tag og fra hus til hus så har USA selvfølgelig udstyr til det. Bagdad kan meget let blive et stort Jenin (Vi må ikke kalde det masseakre).

Til gengæld tror jeg ikke 75.000 eller 150.000 soldater på landjorden kan holde styr på området. Der vil komme noget helt andet og meget voldsommere end det, vi kender som intifada i Palæstina.

Der vil komme oprør efter oprør, modstandskamp efter modstandskamp - og der vil komme terrorisme på et helt andet plan end det vi har set indtil nu. Og ikke kun med irakere som bagmænd.

Med hensyn til landene rundt omkring Irak. er det meget sandsynligt, at de vil gå i opløsning.

De er både højlydt truet af USA i denne tid, og de har befolkninger, som er i bevægelse, både som modstandere af USA og deres egne regimer. Hele området - hele nærøsten - kan meget let sættes i brand.

Men tilbage til Irak. I virkeligheden har Irak været underlagt aggressive krigsfjendtligheder fra USA og en række vestlige lande i mere end 12 år. Golfkrigen, krigen i 1991 som smadrede Irak har aldrig været stoppet. Den gik bare over i en anden fase.

USA og England har flere gange om ugen i de 11 år bombet uhæmmet i de såkaldte flyforbudszoner, og i andre steder i Irak. Og ikke kun på militære installationer - mange gange også på civile mål.

Sanktionskrigen

Og så sanktionskrigen. Sanktionerne som har kostet mere end 1 ½ million irakeres død. Da Golf "kampagnen" var overstået var Irak lagt i ruiner. De vestlige landes bombardementer havde skabt miljøkatastrofe på olieområderne, på kemiske produktioner både militære og civile.

Man havde anvendt forarmet uran i et omfang op mod 40 gange større end det, som senere blev anvendt i Kosovo. Vandforsyning og stort set al infrastruktur var smadret.

Som om dette ikke skulle være nok blev Irak pålagt sanktioner for stort set al handel med udlandet - de strengeste og hårdest håndhævede sanktioner som er blevet pålagt et land nogensinde.

Sanktioner, som forsagede underernæring. Sanktioner, som forårsagede epidemier af kolera og tyfus (man kunne den gang slet ikke, og kan i dag stadig ikke få lov til at importere tilstrækkelig udstyr og midler til vandrensning).

Sanktioner, som gjorde medicin til en ekstrem mangelvare. Mange irakere er døde på grund af mangel på simpel medicin. Mange er døde fordi det ikke er muligt at få simple vitaminer f.eks. K-vitamin.

Undersøgelser fra UNICEF, Save the children (UK) med flere, har alle vist at børnedødeligheden er ekstrem.

Mindst en halv million irakiske børn er døde på grund af sanktionerne. Der dør fortsat mere end 5000 børn under 5 år hver måned, på grund af sanktionerne.

Ingen undersøgelser

Modsat andre steder i verden har der i Irak aldrig været foretaget en interna-

tional anerkendt videnskabelig undersøgelse, der kan give os et fuldstændigt billede af konsekvenserne af Golfkrigen.

Vi har f.eks. aldrig fået mulighed for at se konsekvenserne af de ekstremt store mængder af forarmet uran, som der blev bombet med i Irak.

WHO har aldrig fået lov til at lave gennemgribende undersøgelser. Hver gang har USA sat sig imod. Med de krigshandlinger som truer nu, vil USA og deres allierede dække over deres forbrydelser. Her i år 2002 har man indført nye, "smarte" sanktioner.

Men selv disse nye sanktioner er designet til at ødelægge økonomien og gøre det umuligt at genopbygge landet.

Dette er ikke alene kriminelt imod den irakiske befolkning, men mod alle anerkendte internationale normer for menneskerettigheder og moralske værdier.

Det er på høje tid at verdens ledere får nogle positive visioner om fred og udvikling i Irak.

De har dem ikke selv - de skal komme fra befolkningerne.

Hjælp os med at stoppe krigen mod Irak.

Hin Kjær kan kontaktes via e-mail på danirak.dk@danirak.dk.

Information om organisationen "Lad Iraks folk leve" findes på www.danirak.dk.

Kære fredsengel

Af Holger Terp

**Du som er blandt lam og løve,
er langt desværre fra lille mig.
Siden Nobel sin pris gav,
har verden alt for meget set
af militarisme, terrorisme og krig.**

**Hvordan er det blandt jer engle?
Er der hos jer som hos os,
flere der vil krig end fred?
Kæmper I mod det onde?
Mod militarisme, terrorisme og krig.**

**I sidder vel ikke på en lyserød sky,
langt fra min dejlige verden.
Hvor mennesker endnu lever i håb,
om fred, fællesskab og frodighed,
uden militarisme, terrorisme og krig.**

**Nu vil jeg til dig sige,
Du som går blandt løve og lam.
Nu er det på tide,
Du tager vingerne ud af folderne,
for fred, fællesskab og frodighed.**

**Vi som bor på denne jord
vil leve blandt løver og lam,
En nobel tanke vokser og gror,
når livet gives.
I fred, fællesskab og frodighed.**

Hvad er en **nødvendig** krig?

Der planlægges i øjeblikket en krig mod Irak. Den fremstilles som nødvendig.
Vi vil minde om, at en sådan krig vil medføre:

- Titusinder af civile døde, sårede, ødelagte liv, flygtninge
- Mere frygt, had, vold, terror i Mellemøsten og hele verden
- Mere forgiftet jord, vand og luft i flere generationer
- Flere vil fødes med misdannelser, dø af kræft, miste børn og forældre

Kan vi være med til at påføre andre mennesker disse lidelser?

- Hvor er omtanken? Har alt været prøvet?
- Hvor er dialogen, forhandlingerne, fredsmissionerne?
- Hvor er de objektive beretninger om de mennesker, der bor i Irak?
- Hvorfor ikke stole på våbeninspektørerne?

Vi opfordrer alle i hjem, på arbejdspladser, i Folketinget til at stoppe op i 5 minutter og give plads til fornuft og medfølelse.

Tænkepause

på Thanks Giving Day
28. november 2002 kl. 12.00 – 12.05

Gå ind på:

www.5minutterstaenkepause.dk

og læs mere

En kreds af konflikthåndledere: Vagn Hansen, Thomas Northway, Torben Voux, Læst Idgehusen, Jens Hedemann, Jørn Ellgaard, Anne-Marie Christensen, Lilla Rørding, Rente Strøger, Anne-Marie Wilhjelm, Jan Bjerregaard, Kirsten Holmboe, Ronit Frederiksen, Elsebeth Kell, Vibeke Qvistrik, Else Lommerich, John Andersen

A.P. Møller anmeldt for våben- sejladser for USA

Rederiet A.P. Møller er meldt til politiet for at overtræde FN-regler om transport af våben til konflikter af Dokumentationscenter mod Historieforfalskning.

Af Tom Vilmer Paamand

Dansk lov tillader ikke transport af våben og sprængstoffer til væbnede konflikter rundt om i verden, med mindre dette er støttet af FN. Denne lov overtræder rederiet A.P. Møller, når det sejler våben for USA til den planlagte krig mod Irak.

Dokumentationscenter mod Historieforfalskning har derfor meldt rederiet A.P. Møller til politiet.

I følge dagspressen har rederiet A.P. Møller i august i år indgået en aftale med den amerikanske regering om - for 1,6 milliarder kr. - at sørge for transport af våben og andet militært udstyr til den af den amerikanske regering forberedte krig mod Irak, som ikke støttes af FN.

Derfor har Dokumentationscenter mod Historieforfalsknings bestyrelse besluttet i en henvendelse til Rigspolitichefen at anmelde rederiet for overtrædelse af en række danske love.

Idéen til anmeldelsen opstod på foreningens møde om "A.P. Møllers og danske søfolks rolle under 2. Verdenskrig".

Demonstration mod våbentransporterne.

Læs mere på hjem.get2net.dk/DmH.

På vegne af foreningen Dokumentationscenter mod Historieforfalskning (DmH) ønsker undertegnede herved at anmelde rederiet A.P. Møller til politiet for at have overtrådt lovbekendtgørelse 1994-08-11 nr. 375 om våben og eksplosivstoffer.

Anmeldelsen sker også med henvisning til lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt, som ændret ved lov nr. 228 af 6. juni 1985, som skulle sikre Danmarks opfyldelse af FN sikkerhedsråds resolution nr. 918 af 17. maj 1994 om Rwanda, hvori der nedlægges forbud bl.a. mod transport af våben og udstyr, med mindre, der er tale om leverancer af våben og militært udstyr til FN-styrker.

I følge dagspressen har rederiet A.P. Møller i august i år indgået en aftale med den amerikanske regering om - for 1,6 milliarder kr. - at sørge for transport af våben og andet militært udstyr til den af den amerikanske regering forberedte krig mod Irak, som ikke støttes af FN.

Selv om der er tale om amerikanske skibe og mandskab, har et dansk rederi modtaget et betragteligt beløb for at være den styrende enhed i en aktion, som ikke støttes af FN eller af FNs sikkerhedsråd.

Overtrædelse af denne danske lovgivning, som der efter vor opfattelse er tale om, kan straffes efter straffelovens § 110 c, styk 2 med bøde eller hæfte eller under skærpede omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

Jeg skal derfor anmode Rigspolitichefen om at videresende vor anmeldelse til den myndighedsperson, som geografisk eller på anden vis har det som sit ressort.

Jeg venter at høre nærmere om sagen

Med venlig hilsen

På DmHs vegne

Leif Larsen

Find 5

Her er meget mere end 5 fejl - og den eneste præ

Af Tom Vilmer Paamand

Medierne fylder os med oplysninger hver dag. Aktuelt er det med en række krav, som USA mener at Irak skal opfylde. USA er om nødvendigt villig til at gå i krig for at tvinge kravene igennem.

Hvis vi lige skruer tiden nogle år tilbage, var det nødvendigt at bombe Jugoslavien. Det skete for at få opfyldt en række præcise krav, som den daværende amerikanske præsident Bill Clinton omhyggeligt opridsede.

Bombningerne sluttede, da kravene var opfyldt - forklarede Clinton. Han gentog omhyggeligt de oprindelige krav, så alle kunne se, at det passede til mindste detalje.

Læs så selv begge citater, der her er gengivet på engelsk fra Clintons originale taler. Og tænk på hvor meget man kan slippe af sted med at lyve, når man har magten bag sig.

Ingen journalister konfronterede præsidenten med hans bevidste forfalskning. Alle journalister fortalte i stedet, at han løj om sit privatliv.

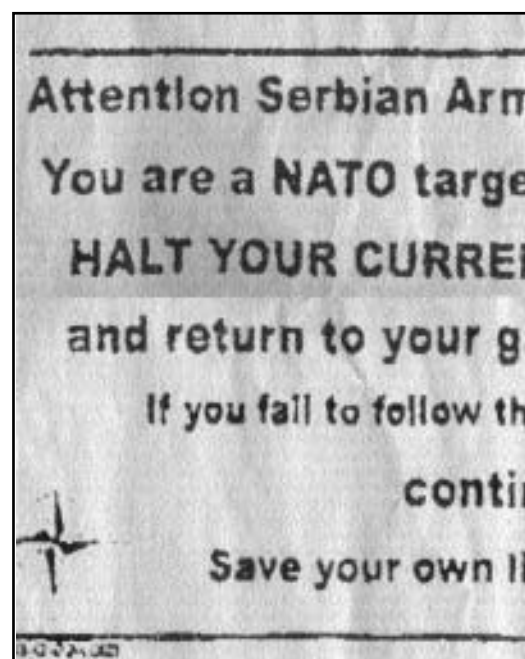
Det kunne han ikke slippe af sted med - men de storpolitiske løgne blev ikke nævnt. Selv om dette eksempel fra et par taler er nemt at gennemskue for enhver med åbne øjne.

Lige nu får vi gentaget dag for dag, at det er nødvendigt at bombe Irak. Argumenterne skiftes løbende ud, og kun en ting ligger helt fast:

Regn med, at de lyver for dig!

Dette flyveblad blev kastet ud som en ad

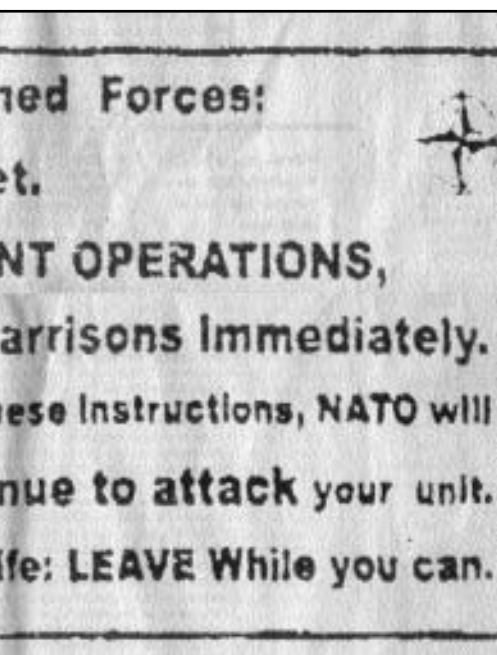

5 fejl!

Den første fejl er, at du måske får skærpet din kritiske sans.

Advarsel mod de kommende bombninger.

Før bomberne blev kastet over Jugoslavien sagde Bill Clinton, den 24. marts 1999, at:

Our strikes have three objectives:

First to demonstrate the seriousness of NATO's opposition to aggression and its support for peace.

Second, to deter President Milosevic from continuing and escalating his attacks on helpless civilians by imposing a price for those attacks.

And, third, if necessary, to damage Serbia's capacity to wage war against Kosovo in the future by seriously diminishing its military capabilities.

Efter at bomberne var kastet over Jugoslavien sagde Bill Clinton, den 10. juni 1999, at:

From the beginning, we had three clear objectives:

The withdrawal of Serb forces.

The deployment of an international security force with NATO at the core.

The return of the Kosovars to their home to live in security and self-government.

Børnenes blod

Nurit Peled-Elhanan er professor i pædagogik i Jerusalem. Hendes eget barn blev myrdet af en palæstinenser, og hun beder alle parter gå i dialog og vælge freden.

Af Nurit Peled-Elhanan

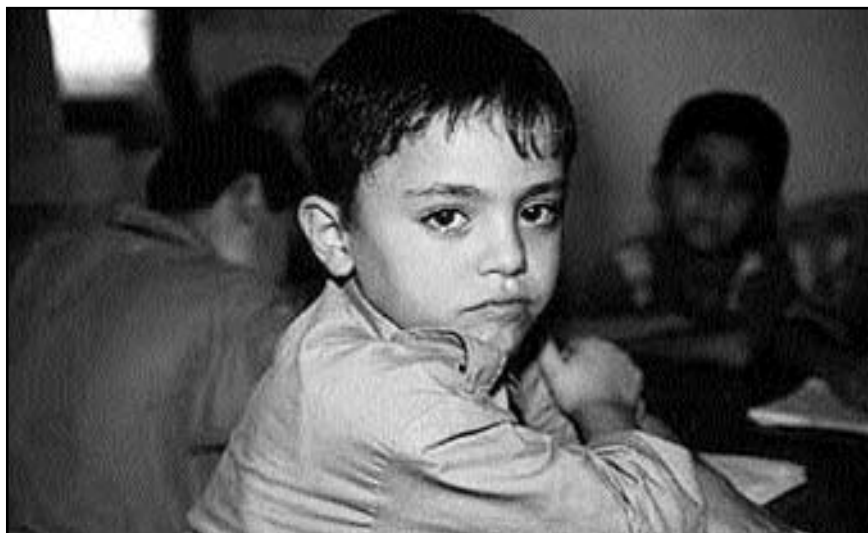
Jeg er glad for at skulle tale på et kvindeseminar, fordi jeg tror på kvinder, og jeg tror på mødre. Jeg tror, at moderskabet er den eneste fællesnævner, der kan overvinde nationalitet, race og religion. Og jeg tror, at mødre er de eneste, der kan tage kampen op med politikere og generaler.

I en undersøgelse om tilegnelse af sprog har vi set, at mødre er de bedste lærere i verden. Der findes ingen mor, for hvem det ikke lykkes at lære sit barn det, hun ønsker, hvilken kultur hun end måtte tilhøre, og hvor alvorligt hendes barns handicap end måtte være.

Vi ved også, at indlæringsvanskeligheder er den formelle uddannelses opfindelse eller virkelighed, hvilket er det samme ord på hebraisk, fordi der i den formelle uddannelse indgår indlæring af et samfundsmæssigt klassifikationssystem. Hvis vi siger, at sprog er et samfundsmæssigt klassifikationssystem, som vi bruger til at bringe mening i verden, så går uddannelsen ud på at lære børn dette særlige klassifikationssystem.

Det klassificerer folk og ting og idéer og forsøger hos børnene at indskærpe og indoktrinere det, der bliver præsenteret som sandheden. Og vi ved, at vore dages skolebørn er morgendagens politikere, og vore dages politikere er gårdsdagens skolebørn. Hvis sprog er et klassifikationssystem, og hvis uddannelse er indlæring af klassifikation, så går det herskende system ud på at påtvinge andre din klassifikation og benægte eksistensen af deres.

Samtale er noget andet. Samtale handler altid om forskelle. Folk, der ikke accepterer forskelle og ikke er klar til at gøre plads til forskelle inden i sig selv, kan ikke tale til hinanden. Ligesom Alice og kålormen kan de skændes og slås og ydmyge hinanden, men de kan ikke tale sammen.

Folk der ikke kan eller ikke vil acceptere forskelle og det faktum, at samtale er en vedvarende benægtelse af forskellige klassifikationer, har en monologisk tilgang til samtale. De ønsker nemlig at vinde og besejre og dominere.

Deres tale er totalitær, intolerant og offensiv. Det er den form for tilgang til samtale, vi har været vidne til i de fleste af de fredsforhandlinger, der er foregået mellem israelere og palæstinensere.

Monolog eller dialog

At have en dialogisk tilgang til samtale betyder, at man er villig til at glemme eller tilbageholde sin egen viden eller sandhed eller fortælling, og at man inden i sig gør plads til andres viden og sandhed og fortælling.

Dialogiske mennesker tror ikke på fastlåste personligheder og evige virkeligheder. Som jeg har nævnt er det hebraiske ord for opfindelse og virkelighed det samme. Og det betyder, at virkeligheden er noget, vi opfinder, virkeligheden er de midler, som vi bruger til at give mening til det, der sker omkring os, og det kan ændre sig.

Nogle mennesker er villige til at modificere klassifikationssystemet.

Det er ulykkeligvis ikke tilfældet i Israel. Israel er en nationalstat, og dens diskurs, dens samtale, er monologisk indtil det ekstreme.

Det er et multikulturelt og multisproget samfund, der opfører sig som et monosproget og monokulturelt samfund. Klassifikationssystemet er racistisk og uforanderligt. Folk er enten jøder eller ikke-jøder, og det spiller ingen rolle, hvad de er, hvis de er ikke-os. De er mindre værd for ikke at sige værdiløse. Deres blod er billigere.

Uddannelsessystemet i Israel eller det israelske klassifikationssystem er monologisk og monokulturelt. Det vigtigste slogan i politik og uddannelse i Israel er: én nation, ét hjerte, én tanke.

Folk dømmes efter et udtryk, som jeg ikke tror findes i noget som helst andet samfund, og det udtryk er styrkelse. Vi skal styrkes, vores tanker skal styrkes. Børn dømmes efter deres styrkede holdninger og deres styrkede forhold.

Dette er resultatet af en monologisk samtale. Når verden deles op i et os og ikke-os, og når tid får en anden betydning end på et hvilket som helst andet sted, nemlig den eneste tid der eksisterer i den israelske diskurs, så kalder jeg det mytologisk tid. ➔

I israelske børns skolebøger har Jerusalem altid været vores, og der sættes en parentes om de 2000 år, hvor vi ikke har været der. Og når børn siger vi, mener de kong David eller vores forfader Abraham og dem selv, og det slår dem ihjel.

Blodet i Jerusalem

Vi hører meget om blod nu om dage, blod på israelske soldaters hænder, blod på palæstinensiske guerillastyrkers hænder. Med jeres tilladelse vil jeg gerne have lov til at sige noget om blod.

Vores land er gennemblødt af blod, vi sidder alle til halsen i blod fra børn, der er blevet ofret på 30 års alder for grådighed, racisme, storhedsvanvid og myte. Israelske og palæstinensiske børn er prisen for en krig, der er blevet opretholdt og opmuntret på enhver måde af israelske regeringer, højre eller venstre, igennem de seneste 30 år.

Min lille pige blev myrdet, fordi hun var israeler. Hun blev myrdet af en ung mand, der blev ydmyget, undertrykt og var desperat i en grad, så han var på randen af selvmord, mord og umenneskelighed, alene af den grund at han var palæstinenser. Og nu er deres blod for evigt blandet på Jerusalems sten,

Jerusalem, der igennem lang tid er blevet indifferent over for blod. Børns blod er blevet den billigste handelsvare i dette morderiske spil. Og de såkaldte ledere handler frit og let med det, fordi børn er abstrakte fænomener for politikere og generaler, og blod er blot en lille flis i den store handel. Hvis du slår en af mine ihjel, slår jeg hundrede af dine ihjel.

Folk som vores såkaldte ledere og naturligvis vores nuværende premierminister er folk, for hvem det at slå ihjel altid har været den letteste og hurtigste løsning på politiske problemer, og den eneste måde hvorpå de har kunnet bevise deres mandighed og ære.

Men jeg, der har mistet en af mine, ved, at der ikke er noget ærefuldt ved at miste et barn. Jeg ved, at udtryk som ære og mandighed dræber.

Derfor vil jeg gerne udelukke mig selv fra det klassifikationssystem, der behersker det israelsk-palæstinensiske område. For mig er folk ikke delt i pa-

læstinensere og jøder. For mig er folk delt i fredselkende og krigsforbrydere. Da min lille datter døde, spurgte en journalist mig, hvordan jeg kunne modtage kondolencer fra "den anden side". Jeg sagde meget spontant til hende, at jeg ikke accepterer kondolencer fra den anden side.

Og da Jerusalems borgmester kom for at kondolere, gik jeg ind i et andet værelse, fordi jeg ikke ønskede at tale med ham eller trykke ham i hånden. For mig er "den anden side" besættelsesmagten. Vores børn dør, fordi det eneste, der er i live i Israel, er mytologi. Vores børn dør, fordi de opdrages til at tro, at gamle sten er mere værd end menneskeliv.

Vores børn dør, fordi den jødiske mor er forsvundet, og hendes plads er taget af mødre, der frivilligt sender deres børn ud for at slå ihjel og selv blive slået ihjel. Og bringer dem til at leve på stjålet jord, hvilket ikke kan bringe andet end død og ødelæggelse.

Vores børn dør, fordi de opdrages til at tro, at det at gøre tjeneste som dræbere i en morderisk hær betyder, at de tjener det gode i nationen. De dør, fordi de opdrages med disse begreber om diskrimination mellem blod og blod. Med den tro, at nogle mennesker fortjener mere end andre.

Stop krigen

I disse dage hører vi, at nationer og organisationer i verden omsider er ved at ændre den terminologi, der er fremherskende i vores område, og at israelske helte kaldes krigsforbrydere.

Jeg håber, de vil gå videre med det. Jeg håber, de vil dømme og fordømme disse mennesker. Jeg håber at en eller anden organisation, der bekymrer sig om børn, vil fordømme mødre, der med vilje udsætter deres børn for fare og gør dem til dræbere.

I dag er der ikke nogen opposition til den morderiske israelske regering (dette er skrevet i juli sidste år, red.), der er i Israel og i den israelske opinion en skræmmende enighed med hensyn til de grusomheder, der bliver begået, og det israelske venstre er praktisk talt dødt. De israelske venstreorienterede erklærer, at palæstinenserne har "skuffet" dem, fordi de ikke længere holder

fast ved klassifikationen af godt, ondt eller loyalt.

Jeg ville ønske, at verden ville få disse mennesker til at holde op med at begå folkemord og få dem til at holde op med at begå selvmord - for de slår os alle ihjel, før de af egen fri vilje stopper deres blodige skakspil.

Jeg ville ønske, verden finder en måde, hvorpå man kan tvinge den israelske regering til at løslade de torturerede og undertrykte, give det stjålne land tilbage til dets retmæssige ejere, stoppe deres blodige skalten og valten og lade vores børn leve.

For mig er det at bringe en ende på krigen ensbetydende med at forstå, at alt blod er lige. Drab i en guerillakamp er ikke mere grusomt end drab med kampvogne og fly, de sofistikerede raketter og de hjemmelavede bomber slår ihjel på samme måde, og det kræver så lidt at slå et barn ihjel og så meget at holde hende i live.

At bringe en ende på krigen er ensbetydende med at indtage en dialogisk holdning til fredsforhandling og ikke en smart, forretningsagtig holdning, at forstå at man ikke skal tale for at vinde, men for at blive enige.

At bringe en ende på krigen er ensbetydende med, at jeg er ligeglad med, hvilket flag der bliver anbragt på hvilket bjerg, det er ensbetydende med, at jeg er ligeglad med, hvem der ser hvorhen, når de beder, det er ensbetydende med, at intet er mere vigtigt, end at sikre en lille piges vej til danseskolen.

Hvis vi som kvinder og mødre og mennesker, der bekymrer os om freden, hvis vi ikke tager kampen op med politikerne og tvinger dem til at forlade deres morderiske vej, så vil der meget snart ikke være mere at sige i vores land, ikke mere at skrive eller læse, ikke mere at høre ud over de dødes skrig.

Nurit Peled-Elhanan er professor i pædagogik på det Hebraiske Universitet i Jerusalem. Hun holdt dette oplæg på et kvindeseminar med titlen "Hvordan skal man bryde grænserne til freden i Mellemosten" sidste år. Desværre er oplægget om muligt endnu mere aktuelt nu. Oversat af Annelise Ebbe ●

Våbenfabrikanter er rovmordere

Når tv-avisen viser israelske flyangreb mod flygtningelejre, kunne nyheden lige så godt dækkes af erhvervs-redaktionen. For det viser, hvor dygtig dansk industri er.

Af Tom Vilmer Paamand

Våbenfabrikken Terma ved Århus sælger våbendele til Israel og tjener godt på det. Ved en høring i Århus måtte to af de ansvarlige - direktør Tore Håkonsson fra Terma og Eyvind Vesselbo fra Venstre - høre på mit oplæg:

Jeg er ikke ekspert. Jeg har blot som hobby at forsøge at finde de oplysninger frem om dansk våbenhandel, som skiftende regeringer ikke har haft lyst til at gøre offentlige.

Det har jeg samlet en del mapper med, men først og fremmest forsøger jeg at sprede disse oplysninger til andre. Der er derfor, jeg sidder her. Danmark er det land i Europa, der fortæller mindst om sin våbenproduktion. Underligt nok - for vi er nok også det land, der har mindst at skjule.

Den voldsomme lukkethed har gjort det svært at diskutere dansk våbenhandel - når det meste foregår i dybeste diskretion. Det er kompliceret og ofte hemmeligt materiale, som jeg fortsat mangler meget i at forstå. Jeg håber at blive korrekset en del gange i dag, så vi alle kan blive lidt klogere på hvad der foregår.

De fleste danskere ved end ikke, at Danmark producerer våben. Her ved bordet sidder i dag to af dem, der godt ved at Danmark sælger våben. Den ene er som våben-direktør for Terma direkte med til at lave dem - den anden sørger som politiker for Venstre og lovgiver for, at det er tilladt at eksportere dem.

Politikeren ved forhåbentlig meget mere om den danske lovgivning for produktion og eksport, end jeg gør. Og jeg er helt sikker på, at våbendirektøren kender voldsomt meget mere til sin produktion, end jeg nogensinde kommer til.

Det helt detaljerede tekniske, både juridisk og i produktionen, er ikke det interessante i dag. Det interessante er, hvorfor Danmark så konkret og blodigt blander sig i Mellemøsten.

Hvorfor vores erhvervsliv, direktører og arbejdere uden skrupler direkte er med til at slå mennesker ihjel. Og hvorfor vores Folketing synes at det er så god en ting, at de laver love, som gør det muligt.

En effektiv fabrik

Direktøren skal naturligvis drive sin fabrik effektivt. Terma har stor lokal betydning her i Århus og gør for eksempel meget for at være med til at give byens lærlinge en god start.

En del af produktionen er tilfældigvis våben. At de viser sig også at blive brugt, giver vel ikke Tore Håkonsson her søvnløse nætter. Når de danske tv-avisere viser flyangreb mod flygtningelejre, kunne nyheden lige så godt dækkes af erhvervs-redaktionen. For det viser, hvor dygtig dansk industri er.

Fabrikken gør også meget for at ansætte og integrere personer med "anden etnisk baggrund end dansk". Man kunne også sige, at Terma gør en del for at få dem her til - når militære angreb ude i verden får folk til at flygte til Danmark. Terma producerer død og ødelæggelse - pakket pænt ind i dansk design. Termas aktuelle produkt er noget elektronik, der indgår i F-16 flyets

våbensystem. Det sikrer kampflyets pilot arbejdsro, så han kan affyre sine våben i fred. Men hvordan i al verden har Terma dog fået lov til at sælge sine våbendele til et krigsførende land? Danmark har jo sit gamle figenblad, der stort set svarer til EUs regler:

Udenrigsministeriet giver ikke eksporttilladelse til lande, der er inddraget i krigsbegivenheder, eller til områder, hvor forholdene er så urolige eller ustabile, at de må befrygtes at udvikle sig til væbnede konflikter.

Det kan siges noget kortere: Vi sælger officielt kun våben til lande, der ikke har brug for våben. Israel bomber jo løs, så denne flotte begrænsning betyder tydeligvis ikke det helt store for de danske våbenfabrikker.

Det er der et endnu tydeligere eksempel på. I 1999 var Danmark og en del andre lande inddraget i en militær aktion mod Jugoslavien. Det måtte ikke officielt kaldes for en krigsbegivenhed, men da bomberne regnede ned, er det vel rimeligt at kalde det for en væbnet konflikt.

Danmark eksporterede samme år våben til 17 af de lande, der var med i krigen - så i praksis er der altså ikke den store begrænsning. Også Israel modtog

våben fra Danmark i 1999. Der er således ikke noget nyt i, at danske våben ender hos krigsførende lande - uanset de pæne, officielle ord.

Alligevel mente Justitsministeriet, at den gældende praksis var en administrativ belastning for virksomhederne. Så for to år siden blev mange ting gjort endnu nemmere for den danske våbenindustri. Det var en beskedent administrativ ændring, som embedsmændene ordnede bag kulisserne, helt uden at det blev nødvendigt at ændre lovene.

Ikke-dødbringende materiel

På det tidspunkt var statsministeren socialdemokrat, så partifarven betyder desværre ikke så meget, når det drejer sig om at få profit på mordvåben. Ændringen gjaldt dog kun dansk producerede dele til ikke-dødbringende materiel.

Udtrykket ikke-dødbringende materiel er en sproglig nyskabelse, som Den Europæiske Union har givet os. Det er lykkedes embedsmænd at definere et kampfly som værende ikke-dødbringende. Kampflyet er en kun en platform, hvor der så eventuelt kan anbringes våben på.

Der er dog en regel mere. De nemmere regler er begrænset til samarbejdsprojekter mellem militære myndigheder i Danmark og EU- og NATO-lande. Men det er så heldigt for Terma, at USA og Danmark har en aftale om fremstilling og køb af F-16 fly. Danmark købte nemlig selv de amerikanske kampfly i 1975. Samtidig krævede Danmark, at danske fabrikker fik lov til at levere stumper til dem.

Termas leverancer til Israel er derfor et samarbejdsprojekt med venligtsin-

dede lande og deres militære myndigheder. Samarbejdet går dog kun ud på, at Danmark leverer udstyr, som amerikanerne så skruer fast i flyene.

Og hvem amerikanerne så sælger flyene til, har vi fraskrevet os enhver kontrol af. Stumperne til de israelske kampfly er blot en del af historien. Terma har kunder over hele kloden og producerer meget forskelligt til dette blodige marked.

Terma langer også ud efter ordrer til det nye kampfly Joint Strike Fighter. Som land har Danmark ikke bundet sig til at købe dette ekstremt dyre legetøj, men af hensyn til beskæftigelsen har vi betalt mange millioner bare for at vise, at vi måske fortsat er interesserede. Terma er i hvert fald.

Men der ser desværre ikke ud til at være noget ulovligt i al det her. Terma udnytter blot de muligheder for at tjene penge, som loven, politikerne og embedsmændene har skabt mulighed for. Der er dog meget andet "u" i det her, end ulovligheder. Det er usmageligt, uhyggeligt og umoralsk - men det hele er godkendt på pæneste vis af de danske myndigheder.

Jeg er selv pacifist og imod en hver form for vold. For mig svarer en direktør for en våbenfabrik som Tore Håkonsson, stort set til en rovmorder. Andre folk udfører drabene, som han tjener på, men resultatet er det samme.

Håndlangere for rovmorderne

Og de ansvarlige politikere i Folketinget er blot håndlangere for rovmorderne. Socialdemokraterne vil nok pakke det lidt ind, men støtter våbenproduktion. Eyvind Vesselbo fra Ven-

stre pakker ingen ting ind. Han støtter det hele, for erhvervslivet og nationens skyld, med fingrene sølet ind i blod.

Terma er den største danske producent af våben. Eller ikke-dødbringende materiel, forsvarsmateriel eller nogle af de andre mange omskrivninger, alle bruger for at skjule det blodige slutprodukt. Produktionen giver arbejdspladser til mange flittige kvinder og mænd. Terma tjener valuta hjem til Danmark - bare denne handel står til op mod 100 millioner kroner - og alle er glade.

Undtagen palæstinenserne, der må krybe i skjul for bombeangreb. Men den israelske pilot glæder sig over sikkerheden i sit kampfly - takket være dansk design, her fra Terma. I Israel er Danmarks rolle helt grotesk. Vi har nemlig hjulpet palæstinenserne med at bygge mange huse. De samme huse, som vores egne våben nu er med til at skyde i grus. Men det er muligt at stoppe Danmarks deltagelse i dette vanvid.

For seks år siden lykkedes det at stoppe en tilsvarende eksport af danske våbendele til Tyrkiet. Tyrkiet anvendte den gang sine kampfly mod sit kurdiske mindretal på samme måde, som Israel gør det i dag. Våben-pusherne kan vi ikke kræve så meget af. Men vi kan i stedet love Tore Håkonsson noget. Vi kan love, at vi fortsat vil gøre alt hvad vi kan, for at hindre ham i at tjene sine penge på mord.

Men vi må kræve af politikerne, her repræsenteret ved Eyvind Vesselbo, at reglerne for eksport af våben strammes, at der bliver større åbenhed på området og at danske våben ikke sælges til Israel. ●

Det er ikke ulovligt og vil fortsætte sådan, så længe der er flertal for det...

Folketingsmedlem Eyvind Vesselbo blev ophidset over at blive kaldt for rovmorder:

- Vi skal ikke skabe fjendebilleder, så udsletter vi hinanden. Men hvorfor boykotte Israel og ikke palæstinenserne. I har valgt Israel som fjende. Det er ensidigt og hyklerisk at køre en boykotkampagne.

Terma-direktør Tore Håkonsson mener at det er at gå over stregen, at blive kaldt for rovmorder:

- Vi laver meget forskelligt på Terma. Vi laver blandt andet radar, så skibe ikke støder på grund, og vi producere udstyr til fly. Det er ikke decideret et våben, som vi laver til F-16 flyene, men snarere en skudsikker vest.

Eyvind Vesselbo slog fast, at han og et flertal i Folketinget ikke vil hindre våbeneksport til Israel:

- Det er ikke ulovligt at eksportere til Israel. Sådan er loven og det vil fortsætte sådan, så længe der er flertal for det. Længere er den ikke.

Lidt positivt var der dog at høre på mødet. Den venstre-socialistiske gruppe i Nordisk Råd er på vej med et initiativ, der skal stramme op om eksporten og skabe en større åbenhed omkring våbeneksport, fortalte Mads Nikolajsen, der er gruppesekretær i Nordisk Råd.

Citater fra høringen den 14. september, af Per Nielsen.

Spot på verden

Samlet af Tom Vilmer Paamand

Fredspris til modig politiker i USA

USAs Kongres stemte september 2001 for at bruge militæret til at besvare terror-angrebet med, ved at USA selv gik til angreb rundt om i verden. Barbara Lee var den eneste politiker, der stemte imod - og det har hun nu fået "The Leifr Eiriksson Award 2002" for. Prisen uddeles af det islandske "Peace 2000 Institute".

Superman kæmpede for fred

En af Supermans første kampe var mod en våbenfabrikant. Superman anbragte fabrikanten midt på slagmarken, hvad der fik ham til fremover kun at lave fyrværkeri. Bagefter fik Superman soldaterne til at indse, at de kun "kæmper for at fremme salget af ammunition". Tegneseriefigurens skabere var to ungtkommunister, der senere solgte figuren for 190\$.

USA vil ikke straffes

USA vil stå uden for Den Internationale Straffedomstol, der skal straffe krigsforbrydelser. USA forsøger nu at lave aftaler med de enkelte lande om ikke at udlevere amerikanere til domstolen. Norge og Sverige siger klart nej, mens Danmark ikke har svaret.

Militæret vil leje fragtskibe

Det danske forsvar har problemer med fragt af troppeudstyr og soldater til fjerne krigsområder, og overvejer derfor at lease skibe og fly hos private danske rederier og virksomheder. Rederiet A.P. Møller er glade for forslaget, og har i årtier sejlet for det amerikanske forsvar.

Endnu flere milliarder til USAs militær

USA bruger flere penge på forsvaret, end nogen anden nation i verdenshistorien. Forsvarsbudgettet er nu øget yderligere, så USA bruger mere end de efterfølgende ni lande på listen over verdens højeste militærudgifter - tilsammen. Vedtagelsen skete uden den store debat, men der blev i mange tilfælde bevilget endnu flere penge, end der var bedt om.

Hækkerup røber hemmelig kampgruppe

Under Den Kolde Krig skulle et hemmeligt netværk gå i aktion, hvis Danmark blev besat. Tidligere forsvarsminister Hans Hækkerup oplyser nu, at han afviklede grupperne, som skiftende regeringer har afvist eksistensen af. Grupperne blev dannet af CIA under navnet Gladio. De var trænet i spionage og sabotage, og er i Italien og Belgien mistænkt for terror.

USA kæmper mod international domstol

USA truer med veto mod at forlænge FNs udsendte styrke i Bosnien, hvis soldaterne ikke får immunitet mod anholdelse, fængsling og anklager. USA frygter, at FNs nye Internationale Straffedomstol vil kunne blive brugt mod amerikanske soldater.

Lovlige nægtelse i Rusland

Militærnægtelse er rykket et skridt nærmere i Rusland. En ny lov er på vej gennem instanserne, der for første gang siden 1939 vil tillade folk at nægte. Hidtil har kun en lægeerklæring kunnet hjælpe unge mænd, der ikke ville i militæret.

Israelsk hærværk efterforskes

Israelske soldater efterlod Det Internationale Fredscenter i Jerusalem grundigt vandaliseret, efter at have brugt det som militært hovedkvarter. Menneskerettighedsorganisationer er begyndt at samle materiale om soldaternes hærværk og tyverier, da det israelske forsvar lader til at tage disse sager mere alvorligt, end nedskydningerne af ubevæbnede civile.

Der er flere fredsklip på internettet: www.fred.dk, hvor der også er angivet kilder og mulige links til historierne.

I skudlinjen for missilerne

En af missilskjoldets ikke så kendte bagsider er, at hvis missilerne skydes ned før de rammer New York, ender de måske i stedet i Denver - eller København.

Af Adrian Cho

Missiler, der har amerikanske byer som mål, og som bliver opfanget af Bush' foreslåede forsvarsmisilskjold kan falde ned i Europa, Canada eller midt i Amerika i stedet, lyder det advarende fra våbenforskere.

Bush' missilskjoldsplaner omfatter et system, der kan opfange de såkaldte interkontinentale ballistiske missiler (ICBMer) blot nogle få minutter efter, at de er sendt af sted, og mens deres løfteraket stadig brænder.

Det skulle være lettere at anvende denne "startfase-opfangelse" end at ramme missilet midt under flyvningen, fordi det er lettere at spore en brændende raket end at ramme et relativt koldt og let forklædeligt sprænghoved, der sejler af sted højt oppe over atmosfæren, siger eksperter.

Men hvis man kun ødelægger løfteraketten, kan det betyde, at man lader krigshovedet fare af sted hen over himlen, siger Ted Postol, der er fysiker ved Massachusetts Teknologiske Institut.

Præcis hvor sprænghovedet så lander, vil afhænge af, hvornår løfteraketten bliver ødelagt i løbet af de fire til seks minutter, den brænder. Det vil være svært at kontrollere, så sprænghovedet kan potentielt ramme hvor som helst mellem affyrsstedet og målet, siger Ted Postol.

Det betyder, at missiler med atom-sprænghoveder, der bliver affyret mod USA fra Nordkorea kan eksplodere over Alaska eller Canada, mens et, der er affyret fra Irak, kan ramme Storbritannien eller det europæiske fastland.

Sprænghovedet overlever

"Selv hvis man kender alle detaljerne, kan man ikke være sikker på, hvad der vil ske i enhver given træfning," siger Ted Postol. USA overvejer adskillige muligheder med hensyn til denne start-

fase-opfangelse. En af dem er en kraftig luftbåret laser, der er monteret inde i et ændret Boeing 747, som luftvåbnet er ved at udvikle til at opfange kortrækkende missiler.

Laserstrålen kan brænde et hul i den tynde overflade af et ICBMs løfteraket, siger Geoff Forde, der også er fysiker ved Massachusetts Teknologiske Institut.

Men den kan ikke ødelægge et sprænghoved i et ICBM, idet et sådant sprænghoved er bygget til at modstå kæmpehoje varmegrader, mens det er på vej ind i atmosfæren igen, siger han.

At ødelægge selve sprænghovedet i startfasen vil kræve en større og mere manøvreduktig opfanger, end den USA på nuværende tidspunkt er i gang med at udvikle, siger Ted Postol.

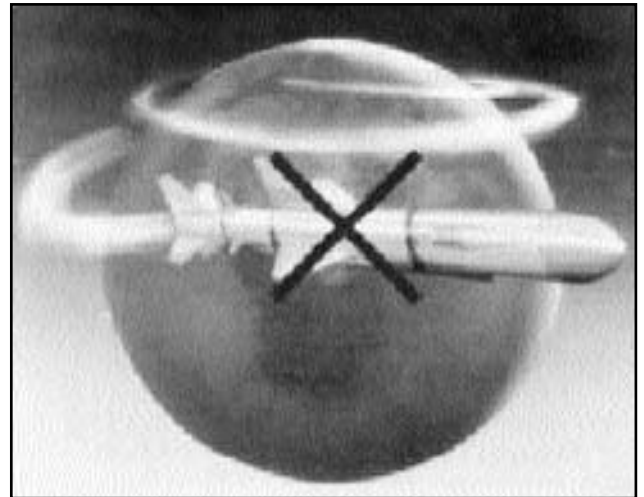
Den skulle i givet fald affyres fra jorden eller havet og så decideret ramme sprænghovedet - måske ved at ramme det med en sprængstråle af granatsplinter.

"Der findes teknologier, der kan overvinde dette snævert definerede problem," siger Ted Postol, "men det, som Bush-administrationen overvejer, er ikke noget, der ligner".

Forskere er uenige om, hvorvidt et system, der simpelthen medfører, at sprænghovedet ikke når målet, skal kaldes en succes eller en fiasko.

Hvem rammer det?

Hvis det rammer landjorden, vil sprænghovedet sandsynligvis ramme et relativt ubeboet område og derved slå langt færre ihjel, end det ville have gjort, hvis det havde ramt sit egentlige

mål, siger den erfarne fysiker Richard Garwin, der var med til at udvikle den amerikanske brintbombe.

Det faktum skulle så afskrække nationer som Nordkorea og Irak fra at affyre missiler mod USA, siger han, hvis de nogensinde havde været fristet til at gøre det.

Men det sætter Geoff Forde spørgsmålstegn ved. "De fyre, der kunne tænkes at affyre et sådant missil, vil formentlig ikke bekymre sig så meget, at de vil lade være med at affyre missilet, hvis de ikke ved, om det rammer New York".

Problemet med hensyn til, om sprænghovedet ikke når målet, kan imidlertid skabe øgede spændinger mellem USA og deres allierede, siger George Lewis, fysiker ved Massachusetts Teknologiske Institut.

"Hvis man spørger, hvor mange der gennemsnitligt vil blive dræbt, er det helt klart bedre, hvis sprænghovedet ikke når målet," siger han, "men de mennesker, det rammer, vil nok se anderledes på det".

Adrian Cho arbejder for bladet New Scientist. Artiklen fra september 2001 er oversat af Annelise Ebbe. Se også www.newscientist.com.

Stjernefred-protest mod Starwars

Ulla Røder har de sidste måneder kæmpet mod oprustningen i rummet fra sin Stjernefredslejr ved radastationen Fylingdales i Storbritannien.

Af Arne Hansen

Fylindales er en advarselsstation nær Yorkshire for missiler rettet mod USA, der er ved at blive opgraderet som en del af USAs kommende rumskjold. Her foregår Ulla Røders nyeste kamp.

- Efter at Bush ensidigt har opsagt ABM-traktaten er der fri adgang for Bush til at opbygge sit nationale missilforsvarssystem. Næste led er et forsvarssystem for alle de udstationerede tropper i verden, fortæller Ulla Røder.

- Og den 3. fase er så, at placere våben - herunder laservåben - i rummet. USAs plan er at dominere alt land, havet, luftrummet og nu også det ydre rum. USA bør overholde Måne-traktaten om kun at bruge rummet til fredelige formål.

Ulla Røder ser ikke USAs planer udelukkende som et forsvarssystem. Det kan meget vel blive anvendt som et angrebssystem. ABM-traktaten var et forbud mod at opbygge missilforsvarssystemer, så ingen atommagt kunne gøre sig usårlig overfor angreb med atomvåben - og dermed heller ikke fristes til selv at angribe.

- Hvis USA kan registrere alt, så kan de også skyde alt ned, som de ikke kan lide. Det vil give USA en kontrol, som kan få andre til at gøre ligeså (f.eks. Kina). Og det kan så i en opbygningsfase for "fjendens" missilforsvar friste USA til at skyde det ned.

Thule-basen skal styre rumvåben

- Ethvert rumsystem er styret fra jorden, og det er disse lytte- og kontrolposter som Fylingdales og Thulebasen, der bliver de nye angrebsmål, hvis det altså lykkes for Bush at komme igennem med sine planer overfor de europæiske NATO-allierede Storbritannien og Danmark.

- Fylindales er en tidlig advarselsstation for ballistiske missiler rettet mod USA. Basen er af afgørende betydning

for USAs National Missile Defence [NMD] system og skal have en kraftig opgradering, der indbefatter X-Band Radar.

MILSTAR og SATCOM US er militære satellit-kommunikationssystemers antenner på basen, som forbinder den direkte med US Space Command. MILSTAR bliver også brugt af det amerikanske militærs vigtigste samarbejdspartnere, som f.eks. de atombevæbnede Trident-undervandsbåde i Storbritannien.

Udstyret er leveret af USA, som overvåger missiler og satellitter. Informationen bliver transmitteret til US Space Command ved Cheyenne Mountain, Colorado. Fylingdales registrerer og kontrollerer alt 360 grader rundt

- Uden overvågningsbaserne ved Fylingdales og Menwith Hill i Storbritannien, Thule i Grønland og Clear i Alaska kan NMD-antimissilsystemet ikke fungere.

For Ulla Røder er det afgørende, at Stjernefredslejrens få daglige beboere får fortalt civilbefolkningen, hvad der foregår - at NMD, National Missils Defence, ikke blot er et forsvarssystem, men begyndelsen på en meget videre netværk af systemer.

Ulla Røder fortæller, at hun startede for 7 år siden med at forske i det og fandt sammen med amerikanske aktivister, som havde viden om at amerikanerne var i gang med at forske i rumvåben.

- Det er en genoptagelse og videreudvikling af præsident Ronald Reagans planer fra først i 1980'erne. Det meste er dog stadig på tegnebrættet. Indenfor US Space Command er der helt klart visioner og strategier om kontrol og dominans af rummet og jorden for at varetage USAs økonomiske militære interesser - og skal vi sige våbenindustriens og atomindustriens interesser. Det er det, det kommer til at handle om.

Den aftale, der er indgået med Rusland, gør det muligt for Rusland at beholde deres langtrækkende missiler, men holder samtidigt Rusland lidt hen. Kina er stadig negativ og vil sikkert starte en oprustning af deres atomvåben. Ligeledes vil andre lande nok gøre det samme.

Nye mini-atombomber

- USA har planer om udvikling af nye miniatombomber rettet mod "slyngelstater". Det er de samme udviklingsplaner, man er i gang med i Storbritannien i Aldermaston i tæt samarbejde med amerikanske forskere. Det drejer sig sikkert også om udvikling af fusionsvåben.

Det er hyklerisk, at USA siger man er for atomnedrustning, men samtidig er i gang med at udvikle nye mini-atomvåben. Man siger man vil bruge dem imod slyngelstater, men hvem er slyngelstaterne næste gang? Så min opgave er at få stoppet, at de nye atomvåben bliver udviklet. Ulla Røder stoler ikke på USA.

- Vi har set hvordan USA har tilside-sat traktater og aftaler, og kørt sit sololøb uden hensyn til andre. Nu ser det ud til, at USA godt vil tage europæiske lande med under sit missilforsvarssystem.

- Men hvis vi er med og ikke er enige med USA, som kontrollerer systemet 100%, og som får våben som kan nedskyde hvad som helst fra rummet, så er vi prisgivet, idet vi vil være helt under USAs kontrol.

Under alle omstændigheder er vi kun under USA atomforsvarsparaply, hvis USA ønsker det, da det er USA der bestemmer over den, siger Ulla Røder. Den trussel fra "slyngelstaterne", som antimissilforsvaret siges at være imod, eksisterer jo ikke så længe Nordkorea o.a. ikke har de nødvendige langtrækkende missiler, der kan fremføre atomvåben. ➔

- De såkaldte "slyngelstater" har biologiske og kemiske våben, som de snarere vil bruge i et evt. terrorangreb mod USA. En svaghed ved et missilforsvar er også, at vi i Europa kan risikere at få de nedskudte atombomber i hovedet.

USA vil være usårlig

Ulla Røder taget stærkt afstand fra Bush-regeringens filosofi, at gøre sig usårlig gennem missilskjoldet, for at skaffe sig frie hænder til at slå hårdt ned mod de folk, der er imod de amerikanske interesser.

USA skal ikke have lov til at intervenere militært hver gang der er noget, som går deres interesser imod. Det er uanstændigt, at USA vil bruge ressourcer til at opbygge rumvåbensystemer på bekostning af nødlidende og sultende mennesker i verden.

- Det skræmmebillede, der i 1980-erne fik folk op på mærkerne af frygt for at USAs præsident Reagan ensidigt ville starte en atomkrig, har nu set dagens lys som virkelighed.

Blot er USA nu almægtig, og den amerikanske regering fører en militaristisk politik med at bombe sig til kontrol over olieledningerne for at få deres vilje. Ulla Røder er ikke USA-fjendtlig, men ikke alle i verden skal nød-

vendigvis synes, at den amerikanske livsstil er den eneste rigtige. Vi skal beholde et frit valg mht. hvordan vi vil leve vores liv.

Ulla Røder udbreder sit budskab ved at uddele informationsmateriale fra Stjernefredslejren, tale med alle besøgende - også med base-kommandanten, da han henvendte sig. Samtidigt prøver Ulla Røder at komme ud med budskabet igennem deltagelse i et globalt netværk mod våben i rummet.

Ulla opfordrer danskerne til at tage samme problematik op og gør opmærksom på, at Thulebasen vil få de samme opgaver i stjernekrigsprojektet som Fylingdales-basen.

Ringebat i Folketinget

Men danskerne har et problem. Ulla Røder finder debatten i det danske Folketing rystende lav, når flertallet afviser bekymringer for amerikanernes planer med at de må være hentet fra science fiction-fortællinger.

Hvis blot disse politikere ville gå ind og tjekke på US Space Commands hjemmeside. Der er åbenbart kun to politikere - Villy Søvnald og Søren Søndergaard - som har forstået stjernekrigsprojektets alvor.

Og så det grønlandske folketingsmedlem Kuupik Kleist, som ser sig

selv som bombemål ligesom i Fylingdales. Men Kuupik Kleist rejser også debatten om befolkningens ret til at være med til at bestemme. Derfor ønsker han også Thule-aftalen genforhandlet.

Det drejer sig ikke blot om Thulebasen kan blive bombemål eller ej, men at der nu træffes beslutninger for de næste 20 år bag lukkede døre, og der påbegyndes tests og produktioner, som kan få skæbnesvangre følger - også for vore børn - også pga. de økonomiske omkostninger stjernekrigsbeslutningerne pålægger befolkningen.

På forespørgsel i folketinget svarer Forsvarsministeren at der blot var vejarbejder og vedligeholdelse i gang på Thule. Også i Fylingdales har man noget i gang, som myndighederne kalder noget andet.

Forsvarsministeren havde ikke fået henvendelser fra USA. Ulla Røder mener, at de danske politikere bliver ført bag lyset, idet USA vil fortsætte aktiviteterne bag de danske politikeres ryg. Hun vil i denne situation henholde sig til de informationer, hun har indsamlet igennem 7 år

- Jeg bliver her for at holde øje med udbygningen her i Fylingdales i Storbritannien og håber at nogle i Danmark vil holde øje med udbygning på Thulebasen, siger Ulla Røder

Kritik i Labourpartiet

Ulla fortæller om Trident Ploughshares projektet om at stoppe Trident ubådene med deres atombomber, som er ulovlige fordi de ikke kan skelne imellem militære mål og civilbefolkningen, sådan som Den Internationale Domstol i Haag krævede i 1996.

Senere har man så foranstaltet en høring for at stoppe denne tolkning i andre sager, da konsekvensen ellers havde været, at man måtte stoppe Trident atomvåbenprogrammet.

- Hvordan kan man i Storbritannien fortsætte udvikling af atomvåben efter 30 års forpligtelser til nedrustning, spørger Ulla. Også vedrørende stjernekrigsprojektet er Haag-dommen relevant.

I øjeblikket cirkulerer kritiske skrivelser internt i Labourpartiet, det engelske regerende socialdemokrati. Man

ønsker en parlamentarisk debat om stjernekrigsprojektet. Man havde dårlige erfaringer med at Trident Atomvåben-ubådene blev vedtaget uden debat i parlamentet.

Ulla foreslår også danskerne at skrive til deres folketingsmedlemmer og de danske politiske partier, og kræve en debat i Danmark om stjernekrigsprojektet, som vil indebære, at man vil destruere sikkerhed på det nære menneskelige plan for at opnå en abstrakt sikkerhed - med atomreaktorer i rummet. Ulla vil hellere bruge ressourcerne på social sikkerhed.

Når New Labour i Storbritannien støtter stjernekrigsprojektet på trods af, at det kun tjener våbenindustriens kortsigtede profitmotiv og truer vore børns fremtid - og også giver problemer med radioaktivt affald og transport, (et vigtigt økologisk argument), så mener Ulla Røder, at den engelske regering er fanget af, at den har skaffet sig et behov for støtte fra det militærindustrielle kompleks og ligger under for deres propaganda.

Storbritannien har i det hele taget ikke meget at skulle have sagt. Storbritannien er allerede totalt afhængige af USA med sit atomvåbenprogram. De fleste af de store multinationale selskaber i Storbritannien er involveret, og de bruger skabelse af arbejdspladser som argument. Men hvor mange arbejdspladser ryger så samtidig i den øvrige offentlige sektor, spørger Ulla Røder.

Direkte aktion mod stjernekrig

- Folk fra mange lande har forsket i det her. Citizen Against (nuclear) Weapons in Space og Globalt Network mod våben og atomkraft i rummet har fulgt disse planer siden Reagan lancerede stjernekrigsplanerne. Hvis politikerne havde taget os fredsfolk alvorligt, så havde vi have haft en mere seriøs debat.

Militæret var i gang med planerne allerede i 1996. Det var netop i 1996 Ulla Røder lavede en underskriftindsamling angående bl.a. stop for prøvesprængninger herunder bl.a. de såkaldte subkritiske test, som er en del af de mange nyudviklinger, der foregår med atomvåben og ganske sikkert også våben til brug i rummet. Disse pro-

grammer er tophemmelige og fredsbevælgelsen har endnu ikke samlet alle brikkerne i puslespillet. Men de brikker vi har passer ind i stjernekrigs-billedet,

Det næste skridt er nu at forhindre, at stjernekrigsprojektets oprustningsplaner bliver realiseret. Nu er planerne der, og når byggeriet begynder, må vi ud i direkte aktion.

Der er aktiviteter i gang mod stjernekrigsprojektet mange steder i Storbritannien. F.eks. ved Aldermaston, hvor der udvikles nye mini A-våben er en stor kampagne i gang. I Devonport mod udskiftning af brændselementer i Trident u-bådene.

Kampagner mod atomtransporter, som også sker i Danmark med MOX, mod Lachenhead, hvor USA har sine atombomber placeret, Trident Ploughshares nedrustningslejr.

I Menwith Hill er oprettet fredslejr som Ullas, selvom højesteret havde dømt den til at flytte. Desuden Sellafield, og så Faslane fredslejren, der nu har eksisteret i 20 år.

Hvor er medierne henne?

- På længere sigt gør det en forskel, at vi kan få folk oplyst om det pressen aldrig informerer om - planerne om våben i rummet, så folk får et bedre beslutningsgrundlag. Ulla undrer sig over, at folk fortsat forholder sig passive.

- Skyldes pressens ringe interesse for fredsfolk, måske at fredsaktivister bliver opfattet som tåber? Måske, men flertallet af folk støtter os, kan vi se ved de aktuelle underskriftindsamlinger.

- Men folk er også bange. Nogle af vore sympatisører vil f.eks. ikke fotografere af frygt for at miste jobbet. Skal vi lade os styre af den samme frygt, som Hitler i sin tid brugte i Tyskland?

Ulla Røder var dog tilfreds med dækningen af hendes Stjernefredslejr og ser tegn på en stigende interesse - også fra danske journalister.

Stjernefredslejren kan kontaktes via FlossieMintballs@aol.com. Læs mere på www.radiofmr.dk/Stjernefred.htm og se også www.space4peace.org. ●

Britisk oprustning i rummet

Af Holger Terp

Det britiske firma Paradigm Secure Communications har vundet en ordre på to milliarder £ på kommunikationssatellitter til det britiske forsvarsministerium.

Programmet hedder SKYNET 5 National, som er det britiske forsvarsministeriums største privatfinansierede initiativ, Public-Private Partnership (PPP).

SKYNET 5 vil ifølge det britiske forsvarsministerium bidrage med fortsat satellitkommunikationsservice til de britiske styrker med kapacitet til at møde den forventede vækst i trafikken frem til år 2018.

Paradigm Secure Communications er en del af Astrium-koncernen, hvis to moderselskaber er The European Defence and Space Company. EADS har omkring 75 procent af aktierne i Astrium og den engelske våbenfabrik BAE Systems (tidligere British Aerospace plc) ejer de resterende 25 procent af aktierne.

Europas største

Astrium, der er Europas største rumfartsfirma, blev grundlagt i maj 2000 ved en sammenlægning af Matra Marconi Space og DaimlerChrysler Aerospace. Våbenfabrikken har over 7.500 ansatte i Frankrig, Tyskland og Storbritannien og en årlig omsætning på omkring to milliarder Euro.

Andre involverede våbenfabrikker i SKYNET 5 er: Logica, Lockheed Martin Missiles Space, Motorola, Nortel Networks, Serco, Cable & Wireless, TRW and SEA.

En folkelig nedrustning

Bogen "Trident on Trial" fortæller om folkets nedrustning gennem Trident Ploughshares aktiviteter og retssager i kampen mod atomvåben.

Af Ulla Røder

Siden 1998 har folk fra 15 lande foretaget aktioner mod det britiske Trident atomvåbensystem. Disse aktioner har ført til over 1400 arrestationer. De fleste af disse er fra blokader og aktioner foretaget i vores "nedrustnings lejre", der har været afholdt hver tredje måned siden august 1998.

Over 1300 dage har været tilbragt i fængsel (ekskl. de utallige dage i varetagt i politiceller). Der er blevet tildelt bøder for over £15.000, hvoraf kun et fåtal er blevet betalt, idet de fleste "nedrustere" nægter at betale bøderne.

Bogen "Trident on Trial" fortæller historien om denne folkelige nedrustning gennem Trident Ploughshares aktiviteter og retssager i kampen mod atomvåben.

Forskellige grupper og enkeltpersoners oplevelser og aktioner giver bogen kolorit mellem gennemgangen af international lov, retssagen i Greenock og den efterfølgende høring i Edinburgh High Court.

Storbritannien har 4 "Trident class" ubåde. Hver ubåd er udrustet med 48 stk. 100 kiloton atombomber. En 100 kiloton atombombe er ubrugelig.

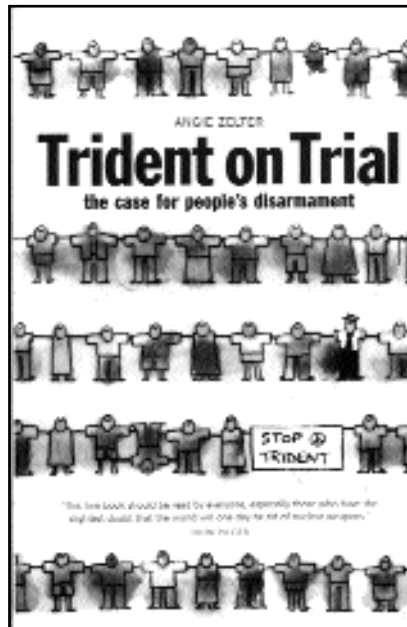
Den er for kraftig til at kunne skelne mellem civile og militære mål, og langtidseffekten kan ikke rummes i sted og tid og krænker derfor international lov.

Atomvåben har potentialet til at destruere civilisationen og hele klodens øko-system, og er ulovlige. Derfor skal alle atomvåben afskaffes.

Små nedskæringer ikke nok

Angie Zelter, Ellen Moxley og undertegnede blev i 1999 frikendt for beskadigelser for £ 80.000 ombord på et flydende laboratorium til test af Trident atomvåben u-bådene.

Dommeren Margaret Gimblett gav os medhold i, at vi havde handlet for at

forhindre en forbrydelse mod menneskeheden. High Court afgav senere deres mening, som ikke uventet faldt i tråd med den britiske regerings atomvåbenpolitik.

Måske har Bush og Putin glemt budskabet fra Den internationale Domstol i Haag i 1996, om at trussel med eller brug af atomvåben generelt er ulovligt. Måske har de også i forbifarten glemt, at der har eksisteret en forpligtelse til nedrustning i ikke-spredningstraktaten de sidste 32 år.

Måske er det ikke helt tilfældigt, at budskabet om nedskæringer dukker op netop nu, hvor USA opruster til deres "Stjernekrig". Små nedskæringer er ikke nok.

Dividenden fra disse reduktioner i de stadig ulovlige og alt for store lagre af atomvåben kan anvendes til bedre formål end til nyt elektronisk overvågningsudstyr, missilaffyringsramper og laserraketter til brug over hele jorden, på havet og i rummet.

Dobbeltmoral

Den værste omgang dobbeltmoral er de vestlige lederes engagement i koali-

tionen til bekæmpelse af terrorisme. Der er ikke meget hold i de vestlige lederes påstand om at ville bekæmpe terrorisme, når de selv samtidig fortsætter deres engagement i statsterrorisme.

Så længe USA fører en politik, hvor målet er fuld dominans underbygget med "Stjernekrigsprojektet" og så længe atomvåbenmagterne har evnen til at terrorisere resten af verden med masseødelæggelsesvåben, lige så længe vil uskyldige mennesker blive ofre for denne verdens vold og terror.

Vi har allerede oplevet, hvorledes krigen i Afghanistan har ført til mange uskyldige borgers død med terror og manglende husly for endnu flere. Angrebet på Afghanistan viser igen med al tydelighed, at USA og Storbritannien ikke har i sinde at overholde international lov.

Grobund for terror

Mr. Bush og Co. ret blikket mod jer selv. Skal vi terrorismen til livs er det i hvert fald ikke ved hjælp af vold og terror. Ret blikket mod jer selv først, og se jer så om i verden. Der er store uligheder og uretfærdigheder i store dele af verden. Her findes grobunden for terrorismen. Det er her koalitionen kunne starte med at rette op på skævhederne.

Hvis atomvåbenstaterne ikke vil overholde deres forpligtelser til nedrustning, så må folket tage sagen i deres egen hånd. Anstændige mennesker fortsætter med at prøve at gøre alt hvad de kan for at forhindre masse mord.

Trident Ploughshares fortsætter. Læs hvordan vi nedrunder atomvåbnene i "Trident on Trial". Vi arbejder på at få bogen udgivet på dansk, men indtil videre kan den engelske udgave bestilles via Aldrig Mere Krig.

"Trident on Trial"

Angie Zelter

Luath Press Ltd 2001

Tommelfingre for fred

Henning Sørensen bog er en Danmarks- og samfundshistorie af en aktiv pacifist.

Af Peter Henning

Den 9. april i år samlede en lille flok pacifister og venner på Møllebakken 2A i Helsingør for at indvie en plade til erindring om, at foreningen Aldrig Mere Krig blev grundlagt her 17. oktober 1926.

Bagefter gik forsamlingen ud til Den Internationale Højskole for at fejre udgivelsen af en bog: "Krudt uden kugler". Forfatteren Henning Sørensen, forhenværende skraldemand og nuværende formand for de danske afholdsforeninger, har fra sin ungdom været aktiv pacifist og kristen.

Henning Sørensen skildrer i sin bog med en ligefrem pen sit forhold til pacifisme og sine aktiviteter, især som kristent menneske. Der er et stort afsnit om kristendommens forhold til fred.

Han gør her opmærksom på, at Luther absolut ikke var nogen fredens mand. Trods bøndernes aftaler, gav Luther greverne og godsejerne lov til at slå de oprørske bønder ned "som gale hunde".

Til gengæld gør Henning Sørensen opmærksom på en af Luthers samti-

dige - munken Erasmus af Rotterdams store indsats for at prøve at skabe fred og fordragelighed.

Tidlige nægtelse

Om dansk militærnægtelses historie fortæller Henning Sørensen, at det første nedskrevne handler om 14 bønderkarle fra Helsingør, der i 1787 hugger deres tommelfinger af for at undgå militæret.

Helsingør er tillige nævnt med forstander Peter Manniches arbejde for freden ved oprettelsen af Den Internationale Højskole i 1921 - efter blodbadene i 1. Verdenskrig.

2. Verdenskrig blev endnu blodigere og brutal end den første. Henning Sørensen deltog aktivt i atomkampagnens marcher, demonstrerede ved ankomsten af de første tyske soldater til en NATO-øvelse i Danmark og ved aflæsningen af de første raketter med meget mere.

Bogen er således en Danmarks- og samfundshistorie - set af en aktiv ung pacifist. Bogen er på 172 sider med mange illustrationer. Den er udgivet på forlaget Hovedland - der også har udgivet Henning Sørensens bøger "Fra mit livs skraldespand" og "Ned med den fordømte snaps", en biografi om afholdsmanden Larsen Ledet.

I øvrigt kan Larsen-Ledets egne erindringer om tiden fra 1900-1950 varmt anbefales.

"Krudt uden kugler"
Henning Sørensen
Hovedland 2002

De sande helte - et uddrag fra bogen

Af Henning Sørensen

I anledning af halvtredsåret for ophøret af 2. Verdenskrig skrev jeg i april 1995 en artikel til en række dagblade. Den vakte en del postyr og resulterede blandt andet i det lidt komiske, at en pensioneret bankdirektør i mit nabolag ikke siden har villet hilse på mig.

Den handlede om de dage i min nægtertid, hvor tiåret for krigens afslutning blev fejret. På opslagstavlen i læsestuen i Oksbøl hang der et udklip med en artikel af Thomas Christensen, som jeg nu præsenterede mine langt senere læsere for.

Thomas' artikel advarede mod det, han kaldte frihedskæmperrøgtelse med den pointe, at det ikke var dem, der døde for Danmark - som militaristerne udtrykte det med patos i stemmen - som var årsag til, at vi overlevede besættelsen.

Nej, de, der fik os helskindet igennem besættelsen, var tværtimod dem, der trods alle vanskelighederne passede deres

arbejde og sørgede for mad og brænde og tøj på kroppen, uanset hvor meget militaristerne ødelagde. Det var dem, der levede for Danmark, der var de egentlige helte.

Den slags sandheder kunne bankdirektøren åbenbart ikke tåle at høre. Men det var ikke desto mindre sandt. Det er altid det jævne og arbejdende folk, der kun nødtvungent blander sig i militaristernes krige, der sørger for overlevelsen.

Det betød naturligvis ikke, at det jævne folk var tyskervenligt, men derimod at voldelige aktioner eller guerillakrig lå de fleste fjernt. Alligevel er der skrevet talløse bøger om den voldelige side af besættelsen - markedet er tilsyneladende umætteligt - mens der er skrevet ganske få bøger om fredssagen i samme periode.

Men fredsbevægelsen arbejdede også under krigen. Unge mænd nægtede militærtjeneste, og gennem nok så dristige udgivelser blev folket præsenteret for alternativer til vold og mord.

Hvor bliver det blad dog af?

Bladet kommer dumpende alt for sent - hvorfor laver redaktøren ikke noget?

Af Tom Vilmer Paamand

Vores blad har haft en uregelmæssig periode - igen. Det er der mange grunde til som jeg under indholdsfortegnelsen har sammenfattet som "forsinket på grund af redaktøren".

Vi er kun få aktive til de mange opgaver, som en forening kræver. Dels er der det reelle fredsarbejde, men bestemt også det omfattende manuelle arbejde med bare at drive en forening - alt fra kartoteker til at besvare breve.

Mange af vore medlemmer gør et flot stykke arbejde andre steder - på lokalt niveau eller i helt andre sammenhænge. De aktive omkring bestyrelsen har det på samme måde, og laver meget andet end decideret AMK-arbejde.

Vi har travlt med at ride hver vores private kæphest. Undertegnede er så blevet presset til også at sørge for at bladet udkommer. Det skyldes jo nok, at jeg faktisk er uddannet til det - men jeg skal fortsat finde overskud til at få det lavet. Det tager tid. En lille del af det er den rent tekniske produktion, hvor bladet afleveres til tryk pænt sat op med billeder og det hele. Det er næsten sjovt, hvis der er tid til at gøre det ordentligt.

Den store del er at skrabe noget sammen til at fylde de mange sider med. Indlæggen kommer bestemt ikke dumpende af sig selv, på trods af utallige opfordringer til alle om at hjælpe med at finde stoffet.

Der skal jo helst være så meget i bunkerne, at der er nok til at jeg må i gang med det hårde arbejde med også at udvælge det rette - og dermed at skære andet godt fra med en stor undskyldning.

Illustrationer er altid et problem, for "dem kan jeg vel bare lige finde"... Derfor de mange genbrug af intetsigende tegninger, som jeg er ked af at måtte gribe til.

Problemet er også, at det skal være tekst og billeder som vi har ret til at bringe. Ellers risikerer vi en stor regning for brugen. Men det skal ikke stoppe jer læsere i at foreslå godt stof til bladet - jeg skal nok undersøge rettighederne.

Det væsentligste problem er, at jeg sidder og laver bladet i et tomrum. Selv om vi formelt har en kollektiv redaktion, hvor også "Kvindernes Liga for Fred og Frihed" er indblandet, foregår hele arbejdet alene ved mit lille skrivebord (70x70 cm!).

Og at danse alene, det er altså surt. Så er der ingen energi og overskud til at gøre bladet rigtigt godt - eller bare at få det sendt ud. Så dette er en kontaktannonce!

Jeg savner et par kloge øjne, der vil være med at give nogle tilbagemeldinger undervejs. Det hele kan foregå via e-mail, så geografien betyder ikke det store. Men det betyder en del for bladet, hvis artiklerne kunne nå at blive læst igennem af andre, før de bliver trykt.

Ring lige til 8623 0328 og hør mere.

Skriv af, kopier eller klip ud, sæt frimærke på - og send ind.

Jeg ønsker at:

- blive medlem af AMK
- få flere oplysninger om AMK
- få oplysninger om militærnægtelse
- få gratis prøvenummer af IKKEVOLD
- abonnere på tidsskriftet IKKEVOLD for 105,- kr årligt
- give én jeg kender et gavekort på IKKEVOLD for 50,- kr
- købe emblemet "det knækkede gevær" for 20,- kr
- købe dinosauer-trøje (angiv størrelse) for 70,- kr + porto

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og By: _____

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm

Aldrig Mere Krig

Aldrig Mere Krig er en forening for pacifister, folk der søger fredelige/ikkevoldelige løsninger på konflikter.

At være pacifist er en livsholdning - derfor er Aldrig Mere Krig en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager, - det er livet, det drejer sig om og den "sag" forældes ikke.

Aldrig Mere Krig blev dannet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.

Aldrig Mere Krig er dansk af deling af Krigsmodstandernes internationale Forbund, War Resisters' International (WRI), med hovedkvarter i London.

Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for at blive flere.

Giv freden en chance - bliv medlem af Aldrig Mere Krig. Medlemskab pr. år koster 200 kr. for enkeltpersoner, 250 kr. for par og 125 kr. for uddannelsessøgende, pensionister og civile værnepligtige.

Hovedbestyrelsen består af:

Arne Hansen, Geert Grønnegaard, Hermod Folke Hansen, Majken Jul Sørensen, Peter Henning, Tom Vilmer Paamand og Uwe Riggelsen. Ulla Røder er suppleant.

Hovedbestyrelsen er konstitueret med:

Forretningsudvalg: Geert Grønnegaard (ordfører), Majken Jul Sørensen (kasserer) og Tom Vilmer Paamand (sekretær).

Internationalt udvalg: Majken Jul Sørensen (koo.).

Landskontor: Hermod Folke Hansen.

Medieudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator).

Redaktionsudvalg: Tom Paamand (koordinator).

Sessionsudvalg: Peter Henning (koordinator).

Våbenproduktionsudvalg: Geert Grønnegaard (koo.).

Landskontor

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro: 9 00 48 82
E-mail: amk@fred.dk

Besøg Aldrig Mere Krig på internettet: www.fred.dk

Kontaktpersoner

Majken Jul Sørensen, Vigerslevvej 281A 1.tv.
2500 Valby, tlf. 3617 7087

Holger Terp, Strandbyparken 4.1.tv.
2650 Hvidovre, tlf. 3678 4028

Finn Held, Aprilvej 24
2730 Herlev, tlf./fax 4491 6967

Hanna Lindstrøm, Christoffers Allé 132
2800 Lyngby, tlf. 4444 3965

Peter Henning, Unnasvej 3
3000 Helsingør, tlf. 4921 6563

Haakon Larsen, Skovbrynet 5
3450 Allerød, tlf. 4817 2735

Birte Wagner, Bavnebjergspark 71
3520 Farum, tlf. 4495 3688

Erik Jeppesen, Palholmterrasserne 77A
3520 Farum, tlf. 4495 9141

Else Dam, Smallesund 2
3700 Rønne, tlf. 5695 5404

Geert Grønnegaard, Leragervej 8
4174 Jystrup, tlf. 5752 8250

Uwe Riggelsen, Kåstrupvej 4, Spangsbro
4400 Kalundborg, tlf. 5950 7429

Hanne Nielsen, J. A. Larsensvej 5
5300 Kerteminde, tlf. 6532 4474

Peter Kragh Hansen, Gl. Banegårdsvej 50
5500 Middelfart, tlf. 6441 8389

Jørgen Burchardt, Nyborgvej 13
5750 Ringe, tlf. 6262 3617

Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 63
6600 Vejen, tlf. 7536 2201

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm, tlf. 9737 3163

Ulrik Hansen, Rønnen 8
7120 Vejle Ø, tlf. 7571 1620

Svend Haugaard, Violvej 2
7800 Skive, tlf. 9752 1037

Jens Thoft, Stadion Allé 43 A
8000 Århus C, tlf. 8611 2177

Tom Vilmer Paamand, Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N, tlf. 8623 0328

Poul Gunder Nielsen, Hørslevvej 107, Hørslevbol
8462 Harlev J, tlf. 8694 1699

Henning Sørensen, Irisvej 17, Postbok 87
8500 Grenaa, tlf. 8632 1679

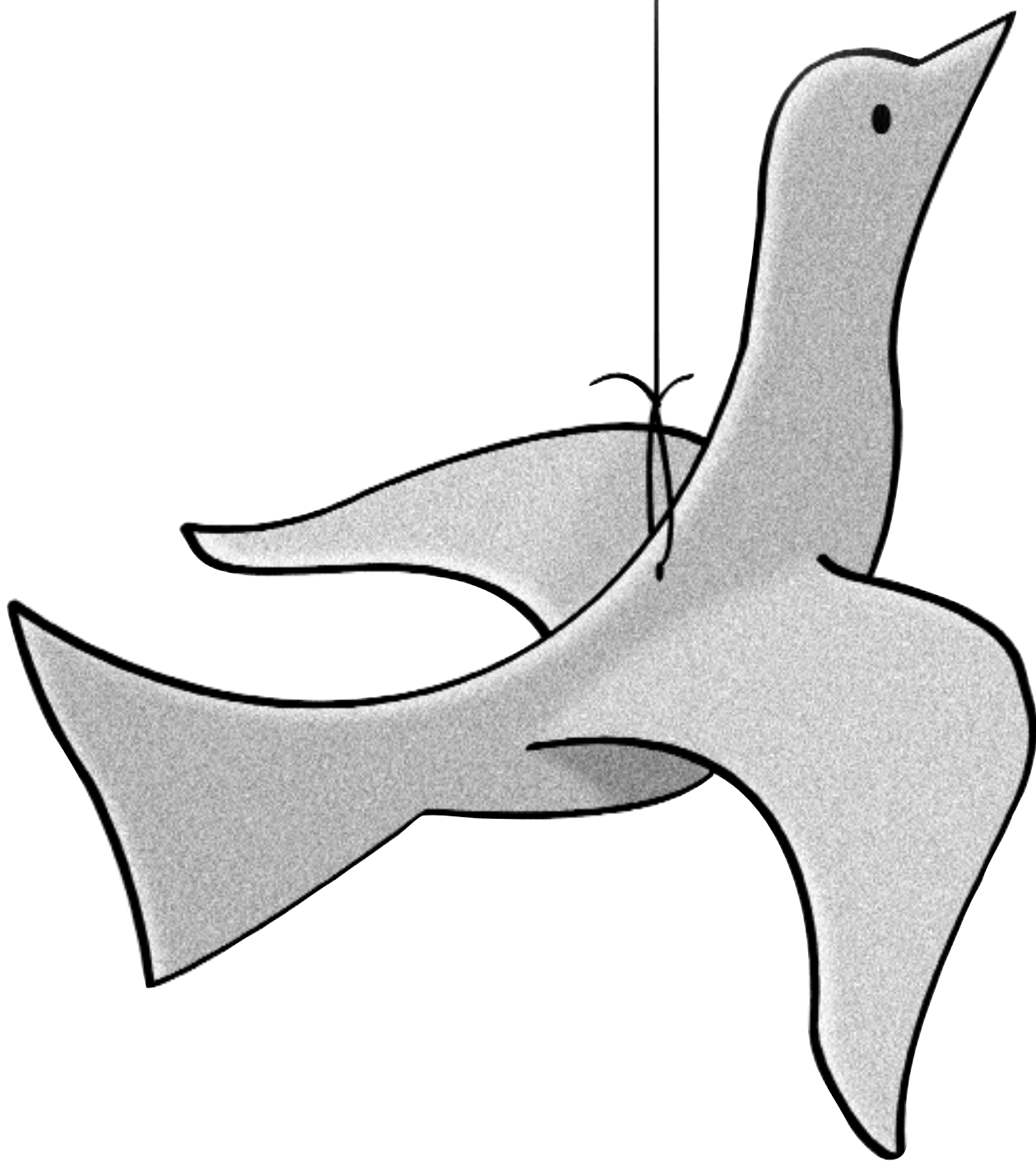
Tine Forchhammer, Gadebakken 15
8600 Skanderborg, tlf. 8692 6205

Bitten og Troels Forchhammer, Gyvelvej 7, Rebild
9520 Skørping, tlf. 9839 1663

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35
9900 Frederikshavn, tlf. 9842 5542

ikkevold

IKKEVOLD udgives af Aldrig Mere Krig (AMK), dansk afdeling af War Resisters' International (WRI).

Fred er en menneskeret, og krig er en forbrydelse mod menneskeheden. Derfor er det AMKs formål at arbejde for at fjerne krigens årsager og at modarbejde enhver form for krig og krigsforberedelse.

Ved medlemsskab af Aldrig Mere Krig kræves frigørelse fra eventuel tilknytning til militæret, herunder beredskabstjeneste.

IKKEVOLD dækker ikke nødvendigvis AmKs hovedbestyrelses holdninger.

Abonnement:

IKKEVOLD udkommer med fire numre årligt. Abonnementet indgår i medlemsskabet. For ikke-medlemmer koster et abonnement årligt 105,-. Løssalg: 30,-.

Abonnementsbestilling til:

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro 9004882

Adresseændring skal ske på posthuset i det distrikt, hvorfra der flyttes. Navneskift skal også meddeles til distriktets posthus.

Kopiering og eftertryk og anden gengivelse med angivelse af kilde anbefales.

Oplag 600. Eget tryk.

Redaktion:

Tom Paamand 8623 0328

Stof til IKKEVOLD sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4
Lisbjerg
8200 Århus N

E-mail: ikkevold@fred.dk

ISSN 0107-5276

Fredssang

Af Poul Pedersen

Hvorfor vil dog mennesker på Jord sig ej forlige.
Kamp for sprog og tro og uafhængighed.
Bomber miner og geværer ingen velfærd give.
mange men'sker fattigdom kun får derved.
Kampe mellem ekstremister for politisk magt
kampe ført for fanatister, kamp har meget ødelagt.
Hvis vi allesammen sled for mad og sundhed for enhver,
tror jeg der var mulighed for fred i verden her.

Hvorfor bruge vold når samarbejde mer ku give
samarbejd'. for liv for alle folk på Jord.
borgerkrig og terrorisme ingen velfærd give
røver mad fra mange arme men'skers bord.
Hvergang der en bombe springe, ved hvert skyderi.
pengene der i kassen klinge, kan til våbenindustri.
Brug af voldsmetoder aldrig bedre velfærd bringe vil.
Våbenindustri vil altid vinde dette spil.

Why will peole on this Earth not live in peace together?
Fights for language, faith, and independency.
Guns and bombs and landmines never make conditions better,
many people will be left in poverty.
Fights for left and right ideas, power and influence.
Fighting for fanatic leaders, will all fighting never end?.
If all people would together, work for food and health for all
All the people could together, build a peacefull world

Why all ends i violence instead of work together,
work for life for all the people on this Earth.
Civil war and terror never makes conditions better,
making hunger for the poorest people worse.
Every time a bomb is shed or people fight with guns.
Arm's industry earning better, still will be the winning ones.
Use of violence will never help for better welfare be.
Arm's industry so for ever we as winner see.

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og Landsforbundet Aldrig mere Krig har indgået et bladsamarbejde.

Vi redigerer og udgiver bladene **fred og frihed** og **ikkevold** i fællesskab.

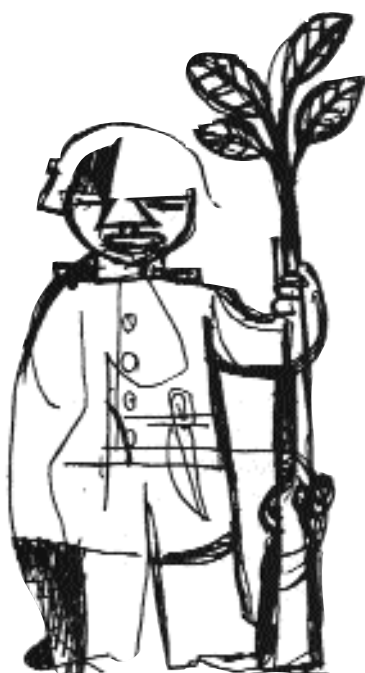
For- og bagsiden samt side 2 og næstsidste side er forbeholdt de to foreninger. Resten af bladet redigeres af en redaktion sammensat af begge foreninger.

Trådene samles af Annelise Ebbe (fred og frihed) og Tom Vilmer Paamand (ikkevold).

Stof til **fred og frihed** og **ikkevold** sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N
Tlf: 8623 0328
E-mail: ikkevold@fred.dk

Gamle numre af bladet kan læses på internet-adressen www.fred.dk/amk/ikkevold

Indhold:

Giv Irak en gulerod!	4
<i>Af Arne Hansen</i>	
Vi må skabe ikkevoldelige løsninger på problemerne.	
Boykot USA	8
<i>Af Aase Bak-Nielsen</i>	
Hvorfor er Saddam Husseins våben værre end de andres?	
Magt og brutalitet	10
<i>Af Jens Kimby</i>	
Det eneste skjold, der er virksomt, er en retfærdigere verden.	
Terror og modterror	12
<i>Af Arne Bargheer</i>	
Terrorismen stopper først, når vi erkender grundene til den.	
Kære våbenfabrikant...	14
<i>Af Tom Vilmer Paamand</i>	
En dansk våbenfabrikant ømmer sig over at blive kaldt det.	
Mere åbenhed - men for få fakta	16
<i>Af Tom Vilmer Paamand</i>	
Officiel rapport viser nu navne på våbenfabrikanter.	
Danske våbenkøb til dobbel pris	19
<i>Af Holger Terp</i>	
Når Danmark køber våben, skal sælgeren også købe her.	
Hvor er desertørernes plads?	22
<i>Af Mikael Witte</i>	
Der mangler fortsat mindesmærker for de, der ikke vil slås.	
Når embedsmænd leger krig	25
<i>Af Geert Grønnegaard</i>	
Henning Gottliebs politiske erindringsbog er skræmmende.	

Giv Irak en gulerod!

Det er ikke nok, at vi har en antikrigsbevægelse - vi må blive en fredsbevægelse, og skabe ikkevoldelige løsninger på problemerne.

Af Arne Hansen

Fredsforsker Jan Øbergs holdt oplæg i Aalborg NGO-Forum den 27. oktober. Jan Øberg er direktør for Transnationale Stiftelse for Fred og Fremtidssforskning i Lund, og har lige været på en "fact finding mission" til Irak. Han fortalte, at de irakiske politikere ved meget mere om os, end vores politikere ved om dem.

Jan Øberg har arbejdet som fredsmægler på Balkan bl.a. mellem Serbien og Kosovo i 10 år. Som rejsende fredsmægler skrev Jan Øberg i 1992 rapporten "Preventing War in Kosovo". Kosovo-interventionens forløb er et godt udgangspunkt for at vurdere, hvad der kan ske med Irak.

- Det "internationale samfund" har sat sig selv i fængsel i Kosovo. Hvis ikke Kosovo bliver en selvstændig stat, så får man terror fra albanere. Og hvis man gør Kosovo selvstændig, så får man vrøvl med kosovoalbanere udenfor, og mange stater vil være imod det, da det vil give inspiration til deres egne minoritetsbefolkninger, siger Jan Øberg.

- Nu skal vi de næste 20 år betale for, at Kosovo er et internationalt protektorat med 40.000 soldater og 30.-40.000 civile. Under dække af NATO-besættelsen fordrev kosovoalbanerne serberne for øjnene af NATO, FN-politi og NGO-organisationer. Og gennemførte den omvendte etniske udrensning. Den etniske udrensning blev accepteret med henvisning til Milosevics ugeringer.

Kosovo har i dag ingen selvstændig økonomi. Kosovo er i dag centrum for international mafiavirksomhed, der er ikke lov og orden, der er ikke demokrati, selvom der er afholdt 3 valg, og der er nu et uendeligt meget større had mellem serbere og kosovoalbanere.

Krigen kom i stand, fordi CIA og den vesttyske efterretningstjeneste be-

sluttede sig for i 1993-94 at uddanne og bevæbne UCK-albanerne med deres egne hær - bag om ryggen på den demokratiske valgte pragmatisk pacifistiske Rugova. Man byggede med våbenmagt de mest ekstremistiske bøller op, som NATO så senere leverede luftstøtte til.

Ikkevoldelige oprør nytter

I Serbien faldt Milosevic ikke pga. krigen, for herunder sluttede alle op bag ham. Milosevic faldt pga. civil ulydighed overfor overmagten, og vægringer mod at adlyde ordrer fra overordnede i politi- og specialstyrker.

En ikkevoldelig folkeopstand af 30.000 mennesker vandrede til Beograd og sagde, at nu kunne det være nok. Man undgik blodsudgydelser på grund af, at der var lavet en forhåndsaftale om, at politiet ikke skød på demonstrerende.

Det har aldrig stået på avisernes forsider, at den kolde krig afsluttedes af en ikkevoldelig folkelig aktion. Det var også ikkevold, der væltede Marcos i Filippinerne. Også i Polen vandt Solidarnosc ved ikkevold. Også Shaha af Iran, et af de mest modbydelige regimer, faldt ved ikkevold.

Medierne forstår ikke, at ikkevold er stærkere end vold. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, når det lykkes for ikkevold at gennemføre løsninger, som vold ikke har kunnet.

Vi har nu set Vestens konfliktstyring i Kosovo, Somalia og Afghanistan, men der er ingen selvkritisk diskussion af resultaterne og om man kunne have gjort det anderledes. Nu står man altså overfor den vanskeligste opgave. I Irak har man ikke engang kunnet finde en intern opposition at samarbejde med, som med Karzai i Afghanistan. Jan Øberg mener, at Vesten har lavet dårlig konfliktstyring.

- Jeg tror, at der vil blive bombet i Irak. Men vi burde være forsigtige ud fra de fiaskoer, vi allerede kender med forsøg på "fredsskabelse". Måske er Balkan nu kapslet ind til lokale krige, jeg håber stadig vi undgår krig i Makedonien.

- Men Irak er noget andet større og sværere. Irak har større regionale og globale dimensioner som kan få værre konsekvenser. Vi har kun fået fat i Milosevic af alle de, vi gik i krig mod.

Danmark smider bomber

Der er noget galt med dansk sikkerhedspolitik, som Jan Øberg påpegede at han skrev allerede i 1981. Danmark går i dag endog foran i barbari og dumhed ved følgagtighed overfor USA. Sverige deltager trods alt ikke i at bombe.

- Den nuværende følgagtighed overfor USA kan blive livsfarlig for os på grund af terror. F.eks. kan en koppeepidemi medføre 60 millioner døde. USA arbejder på at kunne vaccinere hele befolkningen på fire dage. Det er der nok en grund til. Glemmer den danske regering at fortælle os om nogle af risikomomenterne ved den nuværende krigspolitik?

- Danmark har ikke engang en ambassade i Irak. Det er en skandale, at Danmark trak sin ambassadør hjem. Det er kun folk, der ikke ved noget om konfliktløsning, der kan hitte på at overtræde al konfliktløsnings grundregel nr. 1: Oprethold kontakten.

- Ved alle for eksempel, at Danmark i øjeblikket bomber hver aften og nat i Afghanistan under amerikansk ledelse og med de mest avancerede F-16 fly - selvom man offentligt påstår, at der er fred i Afghanistan?

- Hvad skal vi så gøre vedrørende en krig mod Irak - udover, at vi må gøre hvad vi kan for at forhindre den, ved at påpege konsekvenser og det umoralske i den, spørger Jan Øberg. ➔

- For det første, at det er ikke nok, at vi er en antikrigsbevægelse - vi må blive en fredsbevægelse. Vi må anvise andre midler til at løse de problemer der er - og Saddam Hussein er et problem. Og så må vi spørge, hvorfor de ikke bliver brugt.

- Det andet er, at jeg gerne vil præsentere et program med nogle ideer om, hvad vi kan gøre inden man begynder at krige. Vi må udfordre magthaverne på hvad de selv siger. Inden I begynder at krige, har I så tænkt på... Og hvis de ikke har tænkt på det, så er det vigtigt at få en offentlig debat.

Jan Øberg deltager dog gerne i demonstrationer imod krigen bl.a. af moralske grunde. Men man må også kunne anvise alternativer, ellers hæver krigstilhængernes blot paraden: Har I ikke andet end at lade Saddam køre videre, og så har han atomvåben om fem år og kan true os alle sammen.

- Til det skal vi have nogle gode svar. Vi havde rimeligt gode svar mht. Kosovo om at mægle. Det er en fælles opgave for os at sige noget konstruktivt. Vi må som konfliktlæger kunne anvise alternativ medicin. Det er så lidt kreativt i den vestlige magtelite,

“War is the only plan in town”. Vi, der ønsker et andet samfund, må have en stor chance nu, hvis vi virkelig vil bruge den.

Langsom kvælning

Det er en stor misforståelse, at sanktionerne giver Irak mulighed for at udvikle samfundet. Heller ikke efter lempningen med 1996-ordningen om olie for mad. Den blev lavet efter, at konsekvenserne af de hidtidige sanktioner med den irakiske befolknings stigende dødsrater som følgesvend, var blevet uacceptable for en voksende kritisk verdensopinion.

Olie for mad-programmet giver Irak lov til frit at eksportere så meget olie, det ønsker. Men pengene bliver indkasseret af FN's sanktionskomite, som selv bruger 47% af olieindtægterne til blandt andet at administrere FN-systemet i Irak, og FN's sanktionskomite i New York - samt bl.a. madpakker til irakerne på 2300 kalorier, medicin o.a. grundfornødenheder en gang om måneden.

Derefter tager sanktionskomiteen penge til at administrere Nordirak, og en tredje del går til krigsskadeerstatning til Kuwait. Tilbage er altså halv-

delen af indtægterne af olieeksporten. Det er FN og sanktionskomiteen, der bestemmer hvilke varer Irak må have lov at importere.

Når Irak overlever på trods af at landets ledelse overhovedet ikke får nogle af oliepengene i hånden, så skyldes det illegal olieeksport jf. alle de tankbiler man ser på landevejen. Der har udviklet sig en mafia, der tjener sig styrtende rige pga. sanktioner mens befolkningen dør og regimet overlever, ja bliver faktisk hjulpet af sanktioner.

Det betyder alt sammen, at de nødvendige investeringer ikke sker f.eks. accepterer FN-systemet ikke brug af penge til skolebøger. Der er ophobet varer for 7 milliarder i FN-systemet. Blot et landemedlem i sanktionskomiteen siger nej, så kan en vare ikke importeres f.eks. kan man ikke importere klor til vandrensning.

På den måde skaber man langsom kvælning af det irakiske samfund, når de eneste rede penge skabes ved mafiavirksomhed. Det er irrelevant at sammenligne med Cuba, som den svenske udenrigsminister lige har gjort. For det første er der kun et eneste land, der laver handelssanktioner mod Cuba, og for det andet er Cuba ikke underlagt en sanktionskomite, der fører en kvælningspolitik.

Myten om en fri presse

- Vidste I alt dette? Ja sådan er det, når man lever med den frie presse, som jo også er friheden til ikke at fortælle... En anden myte i Vesten er, at det er Saddam Hussein, der dræber spædbørnene - ikke FN sanktionerne. Statsadministrationen gør faktisk sit yderste for at få hjælpen ud. De er meget effektive, har den tidligere FN-chef for det humanitære program i Irak sagt.

- I øvrigt var der ikke en af de FN-folk eller humanitære organisationer, vi snakkede med, som mente at sanktionerne tjente noget politisk formål, eller ville føre til nogen politisk løsning. Der var heller ikke en eneste, der mente at bomber eller okkupation ville være en god ide.

- Det er også en misforståelse er, at hvis man sender våbeninspektører ➔

➤ derved, så vil man på et tidspunkt have undersøgt alt og fundet, at der ingen masseødelæggelsesvåben er eller kan laves. Ingen kan give en sådan garanti, og slet ikke for fremtiden. Alt kan købes.

- For øvrigt sagde man i Vesten ikke et ord, da Saddam Hussein gassede måske hundredtusindvis af sine egne statsborgere af kurdisk oprindelse i Halabia i 1988. Dengang sad vicepræsident Cheney i Bagdad uden at reagere herpå.

USA støttede Saddam Hussein og det var takket være vestlig støtte, at han vandt krigen. Det var Cheney, der i 1992 som chef for olieprojekteringsfirmaet Haley-Burton udtalte, at sanktioner var en tåbelig ide.

- Det var samme firma, der nu har bygget USAs største flybase siden Vietnam i Kosovo. Da han blev vicepræsident forlod han Haley-Burtons bestyrelse, og nu har han så nogle andre holdninger til sanktioner. Moralen er ikke så høj i kliquen omkring Bush. Der er nogle betænkelige ligheder med kliquen omkring Saddam Hussein.

- Sanktionerne bliver aldrig hævet, selv om både den danske og svenske udenrigsminister siger det. Amerikanerne vil blive ved at presse til der bliver anledning til krig. Men det er ulovligt, at FN delegerer sin magt til krig til USA.

Et FN-mandat er ikke lov

- Man tror, at man kan invadere et land bare fordi det gør noget, vi ikke synes om. Nu siger man Irak skal bombes, fordi Irak er til fare for international fred. Saddams regime er utiltalende, og han vil ikke acceptere det internationale sanktionsregime. Selv om Sikkerhedsrådet vedtager resolution om, at USA kan bombe, så bliver det ikke folkeretslig korrekt eller vil danne sædvaneret.

- Irak har ikke truet nogen, hverken USA eller Israel. Saddam har altså intet gjort, som kan berettige en bombing. Vi skal ikke støtte blot fordi USA har skaffet sig et FN-mandat. Ej heller er det tilstrækkelig at henvise til, at det er en præventiv foranstaltning at bombe. Præventiv bombing er ikke folkeretsligt acceptabel. Det

bliver ikke lovligt for USA at bombe blot fordi det skaffer sig et sikkerhedsrådsmandat. Ifølge FN-traktaten så skal der være dokumentation for, at landet er en international sikkerhedsrisiko, eller har overskredet en international grænse for at gribe ind med krig.

- Saddam Hussein er sikkert upålidelig, men han har ikke gjort noget, der berettiger militære sanktioner. Irak har ikke siden 1991 truet nogen eller haft borgerkrig.

- Bombningerne af Afghanistan er heller ikke lovlige. Og hvordan kan man argumentere for, at man kunne vente til 7. oktober med at forsvare sig selv. Det er i strid med den normale fortolkning af FN-pagtens §51.

- Det er heller ikke rigtigt, at våbeninspektørerne i 1998 blev smidt ud af Saddam Hussein. Det var CIAs infiltration blandt våbeninspektørerne med spioner, der ophidsede Saddam Hussein. Han krævede herefter en tidsfrist for våbeninspektionens varig-

hed, og han ville ikke acceptere vestlige agenter blandt våbeninspektørerne.

- FNs tidligere chef for det humanitære projekt Hans Von Sponech har fortalt mig, at der sad CIA-mikrofoner i ambulancerne. Intet land vil til evig tid acceptere dette. Der begås meget svineri af de vestlige demokratiske regeringer

- Skriv til udenrigsministeren og spørg, om det er fælles EU-politik under Danmarks ledelse, at Blair hver dag bomber Irak? Hvis det er muligt for Blair at bombe, er det så ikke muligt for Danmark at tage et mæglingsinitiativ? Hvorfor tager Danmark, Sverige, Tyskland og måske Frankrig ikke et fælles initiativ?

Hør det hele på www.vendsysselfm.dk/aalborgngoforumoberg.htm.

På www.transnational.org er der meget mere materiale fra Den Transnationale Stiftelse for Freds- og fremtidsforskning.

Danmark har store muligheder

Hvad bør den danske regering som EU-formandsland gøre ved Irak?

Jan Øberg foreslår, at EU tager et fælles initiativ på foranledning af Danmark, Sverige og Tyskland. Danmarks formandskab for EU giver os enestående muligheder for at påvirke verden i øjeblikket.

- Nogle må tage et mæglingsinitiativ, hvis vi skal undgå krig. Her er en mulighed for EU at vise, at man har en fælles sikkerheds- og udenrigspolitik i en situation, hvor vi står overfor en konflikt med en stor spredningsrisiko.

- Altså, beslut jer for at gøre noget som alternativ til USA bombeplan og besættelse efter Mac Arthur-modellen ved Japans kapitulation. Medier, forskere, NGOere, professionelle faggrupper som læger, sygeplejersker, ingeniører, film og kulturfolk kan beslutte at rejse til Irak, og få personlig kontakt med fagkolleger m.fl. For at lære, hvordan de tænker, og få tilsvarende besøg til Danmark.

Brug for ulydig handel

- Øg handlen mest muligt indenfor sanktionsprogrammet - så længe muligheden er der. Ignorer så - og handl udenom sanktionerne. Se at få gang i handel og investeringer. Der er brug for civil ulydighed i international samhandel. Sanktionerne bliver aldrig hævet, og så må nogle andre begynde at handle med de varer, som irakerne behøver.

- Genopret ambassader, og stil kraftige velformulerede krav til Irak om at afskaffe masseødelæggelsesvåben, som Sikkerhedsrådet har pålagt og til lad inspektion. Men lov også, at inspektionen vil ophøre på et tidspunkt. Sig at olien tilhører det irakiske folk. Behandl folk med respekt.

- EU skal oprette en kontakt- og mæglingsgruppe, der kan indlede de første skridt i retning af en forhandlingsløsning. Tag til Irak og tal med folk. Forsøg på lang sigt at få en regional konference på fødderne lige som den OSCE-proces, vi har haft i Østeuropa siden 1995, hvor parterne begynder

at snakke økonomi, menneskeretigheder, forsoning. Den regionale konference må også munde ud i, at vi får en sikkerhedsordning for hele Mellemøsten. Irakernes største sikkerhedsproblem er Israel. De oplever verden som en zionistisk sammensværgelse. De ser et ekspansivt Israel, og de oplevede Israel bombe Iraks atomreaktor i 1981. Og de ser en infiltration, de ser USA stå bag Israel.

- Vi andre må sige at der ligger en resolution om Mellemøsten som atomvåbenfri zone. Vi kan ikke sige, at Irak skal afvæbne sine masseødelæggelsesvåben, og samtidig lade Israel beholde sine A-våben, som nu også er installeret på tre ubåde. Israel må trække sig tilbage fra besat område. Institutionaliser, at der skal gælde de samme fælles principper over for lignende problemer. Kræv accept af den atomvåbenfri og masseødelæggelsesvåbenfri zone i Mellemøsten.

- I den givne situation må Irak gå forrest. Altså inspektioner af Irak, men derefter også inspektioner af Israel og andre lande, til vi ved at de heller ikke har masseødelæggelsesvåben tilbage. Ellers har vi ikke nogen moralsk kapital til at fortælle Irak, hvad det skal gøre.

- Sørg for, at denne mæglingspolitik gennemføres og send systematisk information hver dag til USA om forhandlingerne og deres fremskridt. Men lad jer ikke afskrække af, at USA vil være stiktosset over nogle af disse initiativer.

- Opbyg systematisk et alternativ til Bush-regimets politik. Der er ingen mulighed for at undgå krig, hvis der ikke er andre muligheder. Der er kun EU til at tage initiativet.

Hvad kan fjerne Saddam?

- Hvordan laver vi en politik, der henvender sig til og udtrykker behov og samarbejde med befolkningen, og ikke kun had til lederen? Hvordan laver vi et tilbud, der ikke er til at afslå, så også

Saddam Hussein indser, at han må forlade politik sammen med sin korrupte flok, og hjælpe det irakiske folk til et rimeligt demokratisk styre?

- Vi kan tilbyde Irak og det irakiske Irak at gøre noget, og selv gøre noget: Alle trusler mod Irak ophæves, anerkend Iraks ret til at eksistere, sanktioner ophæves omgående, relationer normaliseres og ambassader oprettes.

- Vi kan begynde at tale med hinanden, tilbyde støtte til genopbygning efter sanktionerne, at alle efterretningsagenter rejser hjem, både CIA og Mossad.

- Vi lover, at EU vil samarbejde. Lover at Israel også afvæbner sine våben, og sørger for hurtigst muligt at finde en løsning på Israel-Palæstina konflikten.

Et folkeligt pres

- Forudsætningen er, at der eksisterer en deal om at Saddam Hussein lader sig gradvist pensionere. Hvorledes vil 23 millioner irakere reagere? Det vil udløse et enormt pres på Saddam Hussein, som måske ser chancen.

- Jeg kommer med forslagene for at skabe tankevirksomhed, og for at inspirere. Kan vi skabe en politik, som ikke kun handler om at lave sanktioner, som jo blot styrker opslutningen bag Saddam Hussein.

- Det er ikke vores opgave at vælte Saddam Hussein. Det er i bedste fald vores opgave ved ikkevoldelige midler at hjælpe befolkningen, hvis den ønsker det, til at vælte Saddam Hussein.

- På regeringsniveau har Danmark og EU nu alle tiders chance for at gøre noget positivt. Og man kan gøre en masse andre ting med guleroden i stedet for stokken. Brug guleroden!

- Hver en af jer kan gøre en indsats med mails, læserbreve til medierne og til udenrigsministeren. Så gør det indtryk. Enhver kan blive en fredsbevægelse. Bliv ved at skrive, det giver magt - og vi har større magt, end vi tror!

Boykot USA

Hvorfor er Saddam Husseins masseødelæggelsesvåben værre end de tilsvarende, som findes i USA, Kina, Rusland, Frankrig, England, Israel, Indien og Pakistan?

Af Aase Bak-Nielsen

“Saddam Hussein har masseødelæggelsesvåben. Det er en trussel mod USA. Derfor har USA ret til at bombe Irak”.

Så banal lyder logikken åbenbart i præsident Bush's hoved.

For noget siden var begrundelsen for krig, at terror vendt mod USA udsprang fra Irak. Det har ligesom fortonet sig lidt. Det kniber nok med beviserne. Men det forhindrer ikke Bush i hans forberedelser på at nå hovedformålet: den reelle overtagelse af Iraks olieklender.

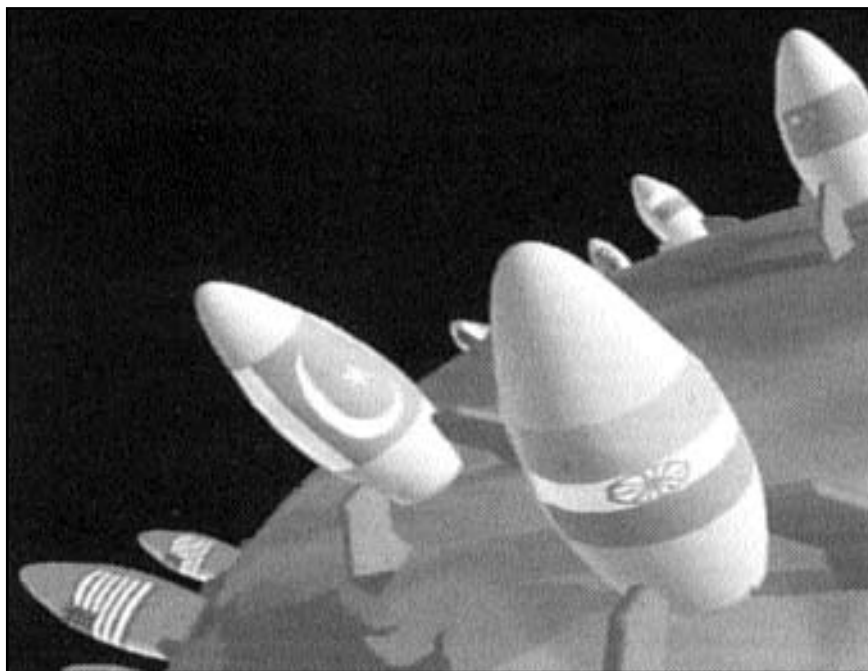
Men det kan han jo ikke indrømme, så derfor hiver han den gamle sag op af posen igen: de masseødelæggelsesvåben, som Irak måske/måske ikke har, og som helt sikkert skal smides ned over de uskyldige i Washington.

På trods af, at USAs egen største ekspert på området hævder, at Irak ikke har flere masseødelæggelsesvåben, så vedtager USA - og næsten alverdens lande følger underdanigt trop og gentager mantraet - at Iraks masseødelæggelsesvåben er specielt truende og farligere for verdensfreden.

Hvorfor er de værre end de tilsvarende, som findes i USA, Kina, Rusland, Frankrig, England, Israel, Indien og Pakistan? Man udnævner et par lande til at være “slyngelstater” - og det er de ganske sikkert - men mon ikke en række af de ovenstående, plus adskillige flere, også falder ind under betegnelsen, når vi ser på deres optræden rundt om i verden?

Destruér masseødelæggelsesvåben

Hvis det er nødvendigt for verdensfreden, at FN's observatører kommer ind i Irak og undersøger, om våbnene er der, og i bekræftende fald sørger for, at de destrueres - så må det samme skulle ske i alle de andre lande med samme slags våben.

I modsætning til Irak er de andre lande bevisligt atomvåben-stater. Oven i købet er en af dem, USA, den eneste stat, der har *brugt* atomvåben - over Hiroshima og Nagasaki - foruden kemiske og biologiske i Vietnam. Så USA må være den værste af slyngelstaterne.

Irak anklages for at have brugt kemiske våben mod egne borgere, kurdere. Det er dybt forkasteligt, lige så forkasteligt som at både USA og Frankrig har forvoldt død blandt egne borgere gennem deres atomprøvesprængninger i Nevada-ørkenen og Mururoa. Og det er vel lige så forkasteligt at dræbe andre landes uskyldige borgere med disse modbydelige våben?

Den ene part har ikke noget at lade den anden høre. Det er ikke tilrådeligt at tro, at nogen af disse stater skulle være mere ansvarsbevidste end andre i deres omgang med masseødelæggelsesvåben.

Når man har våben, er det vel for at bruge dem i påkommende tilfælde - hvorfor skulle man ellers have dem?

Det korte af det lange er, at det er en forbrydelse mod mennesker, ligegyldigt hvor det sker, under hvilke forhold og af hvilke stater.

Det eneste der bør gøres, er at alle disse våben destrueres - og al fremtidig produktion af den slags forbydes som “en trussel mod selve menneskehedens overlevelse” som vedtaget enstemmigt på FN's generalforsamling i 1978.

Det vil også være i overensstemmelse med Menneskeretsdomstolen i Haag, der i 1996 erklærede, at der hersker en forpligtelse til “*atomafrustning på alle områder under streng og effektiv international kontrol*”.

Der er ingen undskyldning for ikke at komme i gang, altså *alle steder*, men det er vel mest relevant at begynde med destruktoren i de lande, hvor man er sikker på, våbnene findes?

De “gode” og de “onde”

Bush's gentagne påstande om, at i USA er de “gode”, mens USAs pt-fjender er de “onde”, skriger til himlen om hykleri. Der er intet tal på, hvor mange for-

bryderiske regimer, der med militær, politisk eller økonomisk støtte fra USA (og andre vestlige, såkaldt demokratiske lande) har undertrykt egne befolkninger.

Kriteriet for USA-støtte har altid og alene været, om det lige for tiden passede med USAs interesser i det pågældende område af verden. Saddam Hussein fik støtte af USA indtil kort tid før Golf-krigen.

Han fik såvel politisk som militær støtte fra USA ligesom fra Sovjet, Kina, Frankrig, England osv. Så blev han alligevel for egenrådig og dermed fjende, og USA bombede Irak, men ville for *“stabilitetens skyld”* ikke gøre det helt af med Hussein. *“Stabilitet”* betød, at USA skønnede, at det var bedst, at han stadig holdt sit undertrykte folk i et jerngreb. Udadtil ro, men indadtil nød og død.

Afghanistan

Mujahedinerne i Afghanistan fik støtte af USA (og danske politikere!) i kampen mod kommunisterne. Det udviklede sig til Talebanstyret, som hadede alt fra Vesten. USA's egentlige interesse for Afghanistan var og er også her olie. Som påskud for at få magt over olieledningernes forløb besluttede USA, at Afghanistan havde ansvaret for bin Laden, som blev valgt som den ansvarlige for 11. september-terroren.

Derfor mente USA, det havde ret til at bombe det forarmede land og dets ulykkelige befolkning sønder og sammen i jagten på denne ene mand, bin Laden.

Ham fangede de godt nok ikke, så de måtte finde et nyt formål med bombningerne - det blev at udslette al-Qaeda - det har bomberne heller ikke kunnet, så nu er formålet blevet indføring af demokrati i Afghanistan!

Det mener man så at have gjort gennem indsættelse af en gammel intetsigende konge og støtte til de krigsherter, som aldrig har vist den mindste interesse for demokrati, men udelukkende for magt til egen stamme.

Og de har givetvis ikke i sinde at overgive USA rettighederne over de olieledninger, så hvornår skal USA til at bombe disse nordlige krigsherrer? Lærer USA så noget af alle disse fejl-

tagelser? Ak nej! USA bliver ved med at fremture, som om det har ret til at skalte og valte med det meste af verden i forhold til, hvad der tjener deres *“interesser”* lige nu. Det er pinligt så utroligt kortsigtet USA er i sin udenrigspolitik.

Endnu mere beskæmmende for os er, at såkaldt demokratiske, frie lande som ikke blot USA's traditionelle *“slyngveninde”*, Storbritannien, men minsandten også Danmark *“står skulder ved skulder”* ved USA, ligegyldigt hvad dette land finder på af slyngelstreger.

Det er en skamlet, at demokratiske lande optræder som lakajer for supermagten. Ikke engang i FN kan disse lande tage sig sammen og undsige USA. Logikken for ordentlige politikere må være: *“Boycot USA!”*

Vis, at vi godt tør tale *“Roma”*= Bush og hans *“gode”* amerikanere imod! Vi kan sagtens leve uden amerikanske varer og soldater, og Bush vil trods alt aldrig turde begynde at bombe europæiske lande.

Ansvarsbevidste amerikanere

Der findes i USA heldigvis et stort mindretal af ordentlige mennesker, der er modstandere af USAs optræden som slyngelstat.

Hvis alverdens demokratiske lande ville støtte dem gennem kraftig kritik (og ikke bare forsigtig *“lirken”* som Frankrig og Tyskland forsøger sig med) af Bush og hans regering, så kunne de blive til et flertal derovre og sætte en anstændig præsident + kongres i spidsen for landet, som har så mange muligheder for at blive et godt land.

Desværre er mange muligheder forspildt i en forkvaklet tro på, at *“frihed”* betyder enkeltpersoners ret til med griskhed og grådighed at kæmpe for egne snævre magtpolitiske og økonomiske interesser.

Desværre har denne griskhed og snæversynethed smittet af på folk også i demokratiske lande. Men al erfaring siger, at ordentlig opførsel også har det med at smitte af.

Dertil kræves blot, at folk i demokratiske lande tør tro på demokratiets og retfærdighedens magt. ●

Fanden tog ved os

Af Geert Grønnegaard

Det er et faktum, at Danmark efter 1864 ikke havde erklæret nogen lande krig i 133 år, men så pludselig tog fanden ved os - først med bomber i Serbien, og nu nogle år senere i Afghanistan.

Begge de to sidste gange skete det næsten fra den ene dag til den anden, og uden nogen hverken anden eller tredje behandling i folkettinget, og uden at Danmark var direkte truet.

Ingen af de danske statsministre, jeg har levet, med har været krigsgale på nogen måde. De har været sådan almindelige forsigtigpetere som alle andre.

Når så Poul Nyrup Rasmussen af alle tilsyneladende har virket skodesløs rask på aftrækkeren, tilskriver jeg det dårlig rådgivning af disse selvbestaltede kriseeksperter.

At der kommer en general hjem fra møde i NATO-staben og fortæller, at nu skal vi være solidariske, for ellers bliver Rumsfeld ked af det. Det burde ikke være nok begrundelse for, tju hej, at sende Danmark i krig.

Tidligere, f.eks. under Korea-krigen, havde man tid og klogskab nok til blot at udruste hospitalsskibet *“Jutlandia”* som Danmarks eneste bidrag til solidariteten.

Beslutningen om at sende store dele af den danske krigsmagt af sted til fjerne lande med kampvogne, bombefly og ubåde er så fatal og utrolig kostbar, at man som minimum burde forlange kvalificeret flertal for det i folkettinget med navneopråb.

Man kan ikke bare fyre så meget krudt af alene på opfordring af en hemmelig krisestyingsgruppe. Og når det først er gjort, så binder bordet for statsministeren og hans efterfølgere, og det er psykologisk næsten ikke til at tilbagekalde, selvom de folkevalgte skulle komme på bedre tanker...

Magt og brutalitet

Det eneste skjold, der er virksomt over for terrorisme, er en mere retfærdig verden.

Af Jens Kimby

Nylig afdøde Astrid Lindgren lader sin lille, rødhårede heltinde, Pippi Langstrømpe, sige et sted "Når man er ekstra stærk, må man også være ekstra god".

Det lyder smukt, men er sjældent forekommende i virkelighedens verden. I det politiske verdensbillede vil dem, der er ekstra stærke, som oftest også være ekstra brutale og ekstra hensynsløse.

Det ligger implicit i enhver stræben efter magt, selv om hverken brutalitet eller hensynsløshed naturligvis indgår i det ideologiske grundlag, snarere tværtimod, alle magtkoncentrationer stræber på papiret efter det gode.

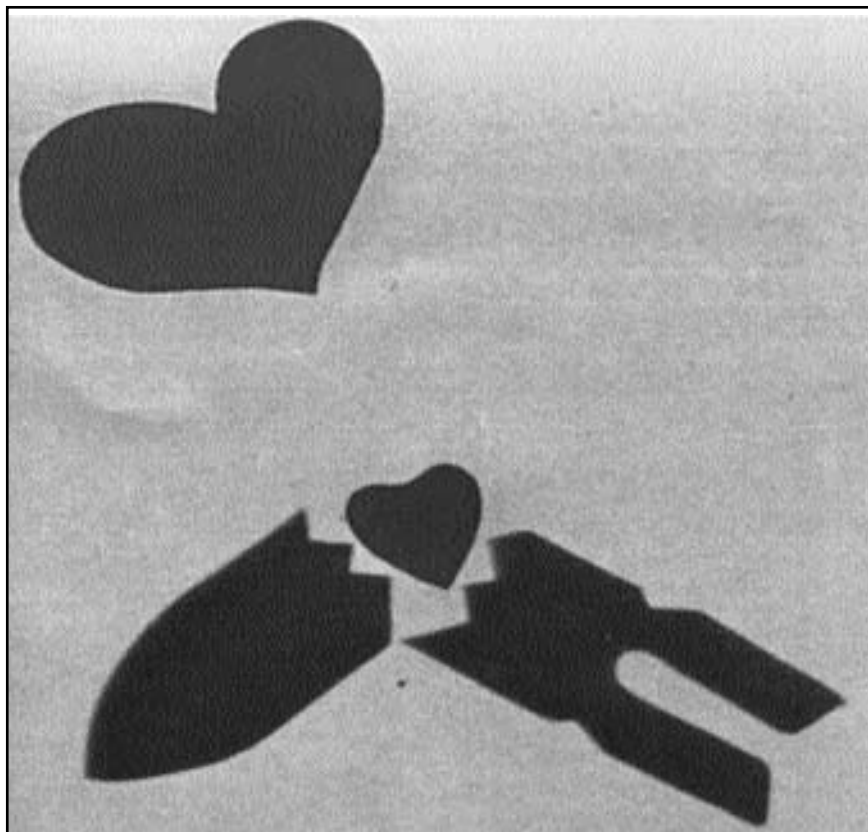
Alene i min levetid har politiske, økonomiske og navnlig militære magtkoncentrationer mere end 100 millioner menneskeliv på samvittigheden og endnu flere som er blevet lemlæstet eller fordrevet. De materielle ødelæggelser har dertil været de største i menneskehedens historie.

Ideen løb løbsk

Franskmanden Jean Monnet havde oplevet begge verdenskrige og ledte i årene efter 1945 en metode, der kunne sikre at Tyskland og Frankrig aldrig mere kunne opruste sig mod hinanden. Han udtænkte Den Europæiske Kul- og Stålnation, hvor en overstatslig myndighed kaldet "Den høje Myndighed", kunne gribe ind i de to landes sværindustri.

Ideen blev udmøntet i den såkaldte Schumanplan fra 1950. Udover Frankrig og Tyskland kom også Italien og Benelux med. Formålet var alene at sikre fred og stabilitet i Europa. Et prisværdigt initiativ - havde man dog blot ladet det blive ved det.

I dag har så denne Kul- og Stålnation udviklet sig til et EU, som målbevidst bevæger sig mod en europæisk statsdannelse med fælles symboler og

magtmidler. "Den høje Myndighed" er blevet til EU-kommissionen og undervejs har man klistret et såkaldt parlament på, for at få det til at se lidt pænere ud.

Men selv om man får direkte valg til parlamentet i den kommende EU-stat, vil selve konstruktionen være en katastrofe. Kul- og Stålnationen havde en enkel, klart defineret og afgrænset opgave. Den samme konstruktion anvendt til en statsdannelse vil være et historisk fejlgreb.

Et institutionelt diktatur

En almen europæisk lovgivning kan ikke gennemføres, hvis der ikke findes et fælles sprog og en fælles politisk kultur. Hvis man forsøger alligevel, bliver det ikke et demokrati, men et institutionelt diktatur.

Det er klart de tidligere europæiske kolonimagter, der så brændende ønsker en EU-stat. Stærke kræfter arbejder på

at skabe et europæisk imperium, som politisk, økonomisk og militært kan blive "en aktør på globalt plan", som det hedder i EUs eget sprogbrug.

Her følges et ældgammelt mønster, hvor materialisme, magtkoncentration og militarisme er de bærende elementer i en sådan udvikling. Men der er ikke belæg for at påstå, at imperier af denne type har medført fred og nedrustning, men tværtimod viser historien, at de skaber oprustning, politisk afmagt og undertrykkelse.

Et EU med militære muskler vil let kunne havne i samme situation som USA, hvis udenrigspolitik alt for ofte har taget parti for et stærkt diktatur frem for et svagt demokrati af geopolitiske årsager.

Netop USA er et skoleeksempel på en stormagt, hvis politik ofte bliver brutal og hensynsløs på trods af de erklærede hensigter om fred og demokrati. ➔

Landet har aldrig forsøgt at transmittere sit eget demokrati til en omverden med andre politiske strukturer, men falder altid tilbage til militære "løsninger", fordi sådan har man altid løst "problemerne".

Man kunne få den tanke, at man måske netop har haft "problemerne", fordi man byggede på militæret, som ikke førte til en beherskelse af årsagerne, og derfor heller ikke fjernede "problemerne".

Militær magt som løftestang

Jeg er ikke idealpacifist. Et militært forsvar er desværre en nødvendighed for en stat, som vil have rådighed over sit territorium. Der hvor militæret kan blive et problem er, når det skal tjene interesser som handler om magt uden for sit eget territorium.

Når politiske, strategiske eller økonomiske interesser med militær magt som løftestang handler i strid med et lands egeninteresser og international retfærdighed.

USA og det hedengangne Sovjetunionen har meget på deres samvittighed i den forbindelse og det ser desværre ikke ud til, at USAs nuværende regering er blevet meget klogere. Bomberegner fra 5 kilometers højde løser ikke sociale eller etniske problemer.

Militær oprustning handler imidlertid ikke kun om politisk magt, men i nok så høj grad om arbejdspladser og teknologi. De fire EU-lande Tyskland, England, Spanien og Italien har i 13 år været i gang med udviklingen af et europæisk kampfly, kaldet "Eurofighter". Den foreløbige pris for udviklingsarbejdet lyder på 77 mia. kroner.

Desuden er man i gang med udviklingen af transportflyet Airbus 300, kamphelikoptere, satellitnavigationsudstyr og andre elektroniske styringsmekanismer. Til de fire deltagende lande er der foreløbig solgt 620 Eurofighter kampfly til en pris af 400 millioner kr. stykket.

Her har man lært af USA, hvis to store flyfabrikker, McDonnell Douglas og Boeing i årtier har haft en bastant markedsdominans inden for den civile luftfart. Grundlaget herfor har utvivlsomt været, at udvikling og forskning primært er foregået gennem de mili-

tære programmer, som har været tilgodeset med rummelige budgetter.

Oprustning som nøgleindustri

Det er ingen nyhed, at der finder en afsmittning sted mellem militær og civil produktion. Rustningsindustrien er om noget en nøgleindustri, det var også den, der bar Hitler frem i trediverne kombineret med politisk brutalitet og hensynsløshed.

Det er min påstand, at militær oprustning kombineret med politisk og økonomisk centralisme uvægerligt vil ende med brutalitet og hensynsløshed over for sine omgivelser. Der er historisk belæg for denne påstand.

Den portugisiske forfatter Jose Saramago siger herom: "Jeg tror ikke, hånden på hjertet, at menneskeheden har en chance, fordi kun individer - ikke samfund og kulturer - lærer af sine fejltagelser".

Det er en kendt sag, at generaler og magtsyge politikere altid er i gang med at forberede den forrige krig. Den gigantiske oprustning, der i øjeblikket finder sted i EU som beskrevet, og ikke mindst i USA med sit såkaldte "raket-skjold", har sat ekstra skub i en udvikling som viser, at man ikke har forstået nutidens udfordringer.

Den 11. september viste jo netop, at selv det mest avancerede, højteknologiske forsvar er nytteløst over for hensynsløse terrorister.

USA siger, at man vil bekæmpe slyngelstater. Det kan derfor undre, at landet ikke kalder Israel til orden - denne stat, der har overtrådt mere end 100 FN-resolutioner og oprettet i hundredvis af bosættelser på ulovligt besatte områder.

Når så lokalbefolkningen reagerer, bliver de mødt med just den brutalitet og hensynsløshed, der kendetegner lande med militær overlegenhed.

Vesten vil være i konflikt med den muslimske verden så længe Israel får støtte til deres terrorregime i Mellemøsten.

Det eneste skjold, der er virksomt over for terrorisme, er en mere retfærdig verden.

Jens Kimby er medlem af JuniBevægelsens landsledelse.

Anti-krigs opråb

Fra European Social Forum - Firenze

Til alle medborgere i Europa:

Sammen kan vi stoppe for denne krig!

Vi, de europæiske folkebevægelser, kæmper for sociale rettigheder, for social retfærdighed og demokrati, og imod alle former af undertrykkelse.

Vi går ind for en verden af mangfoldighed, gennemsyret af frihed og gensidig respekt.

Vi mener at krigen, hvad enten den bakkes op af FN eller ej, vil være en katastrofe for Iraks folk - der allerede lider under sanktionerne, såvel som under Saddam Husseins regime - ligesom for de andre folkeslag i Mellemøsten.

Og den burde modsiges af alle, der tror på demokrati og politiske løsninger af internationale konflikter, for den indeholder også potentialer til en global katastrofe.

Der er i dag massiv modstand mod krig i alle Europas lande. Hundrede tusinder har allerede mobiliseret for fred.

Vi opfordrer bevægelserne og borgerne i Europa til at påbegynde en modstandsbevægelse mod krig over hele kontinentet, og til:

1. organisere en massiv modstand mod et angreb på Irak NU.

2. hvis krigen starter omgående at protestere og aktionere, og indkalde til landsomfattende demonstrationer den følgende lørdag.

3. At lørdag den 15. februar 2003 bliver en fælles Europæisk demonstrationsdag, hvor alle Europas hovedstæder vil huse massedemonstrationer imod krigen.

Vi kan stoppe denne krig!

Se mere på www.fse-esf.org.

Terror og modterror

Terrorismen stopper først, når vi holder op med at ignorere grundene til den.

Af Arne Bargheer

Der er sagt meget vrøvl om terrorister, især efter angrebet på WTC og dette vrøvl er blevet brugt til at retfærdiggøre alverdens ting i terrorismebekæmpelsens navn, hvoraf en stor del kan kategoriseres som statslig terrorisme.

Terror er ikke kun noget Al Qaida, Rote Arme Fraktion, tjetjenske oprørere, Saddam Hussein, dele af IRA og andre ekstreme organisationer og diktatorer bruger. Det er også i meget stort omfang noget, der benyttes af såkaldte "demokratiske" nationer.

Terror er at skræmme. At skabe frygt med det formål at få folk til at ændre deres opførsel eller tanker på den ene eller anden måde. Terror er langt mere effektiv, når den ikke har noget specifikt mål, men rammer "tilfældigt".

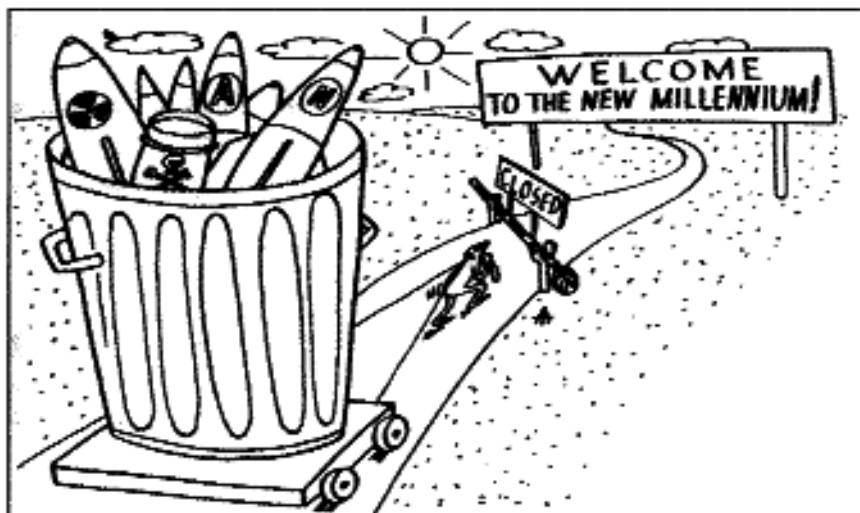
Terror er blevet defineret på mange underlige måder i forskellige sammenhænge, men ovenstående to ting definerer for mig terror.

Luftangreb er i stort omfang blevet brugt som terror. Under 2. Verdenskrig var det en del af tyskernes taktik at bombe civile i byerne for at få folk til at flygte ud på vejene, for derved at blokere dem og således også modstanderens transportveje. Dette blev især brugt på østfronten, og var helt klart terrorisme, og havde kun et særdeles indirekte militært sigte.

Statsterror fra bombefly

Luftbombardementer er ofte ren terror, der stort set ikke tjener noget militært formål, men derimod tjener til at demoralisere modstanderen og skabe panik. De såkaldte præcisionsbombninger er stort set en myte blot, og vil sikkert vedblive at være det.

De er ekstremt dyre i forhold til f.eks. klyngebomber, som USA p.t. benytter sig af i Afghanistan. Luftangreb er næsten udelukkende baseret på terroreffekten, som f.eks. i Kosova, Af-

ghanistan og Vietnam, den skade de forvolder på militært isenkram og personel er uanselig. Terror er et uhyggeligt redskab der til alle tider har været brugt som våben. Terroren vil ikke blive udryddet, så længe de der påstår at bekæmpe den selv benytter den.

Terror avler terrorister. Når vi bruger terror mod vores modstandere, så er det også en slags legitimation af deres brug af terror. Når vi selv overtræder de demokratiske spilleregler for at bekæmpe terrorister, så hjælper vi blot terroristerne. Som jeg ser det, så er det eneste effektive modspil mod terrorisme i det lange løb at højne vores egen moral. Så længe efterretningstjenester, militær, politi mm. benytter terror, så avler det blot terrorister.

Sårbarhed er styrke

For at bekæmpe terrorismen bliver vi nødt til at acceptere at vi må være så sårbare, som man nu engang er i et demokratisk land og ikke lade os skræmme af terrorister til at fravige vores principper.

Terrorister vil aldrig kunne blive stærke imod et demokratisk land, der konsekvent ikke bruger terror, hverken direkte eller indirekte. For at kunne drive terrororganisationer kræves et rekrutteringsgrundlag og et økonomisk grundlag, og dette kræver at terroris-

terne har et bagland. En terrorist der ikke virkelig hader sin modstander, vil aldrig blive effektiv. For at lave en større terrororganisation kræves mange mennesker der virkelig hader noget, ellers vil moralske skrupler gøre det umuligt at planlægge større terroroperationer, og aktionerne vil blive optrævlet inden de bliver en realitet.

En anden måde at forsvare sig mod terrorisme er at gøre vores samfund mest muligt decentrale, jo mindre enheder i f.eks. elektricitetsforsyningen desto sværere vil det også være at ødelægge disse. Terrorangrebet på WTC havde jo aldrig været muligt hvis ikke man havde enorme skyskrabere og fly og lufthavne af den størrelse, som tilfældet er.

Terrorister skal ikke have lov at få særstilling på nogen måde i vores samfund. Det får de så snart vi på grund af en terrortrussel ændrer vores adfærd. Det får de når der lovgives specielt om terrorisme.

Det værste der kan ske for en terrorist er at han bliver ignoreret, men hvis vi også ignorerer grunden til at han blev terrorist, så kan vi ikke i længden blive ved med at ignorere terroristerne.

Arne Bargheer er medlem af Grønne Demokrater. Se mere på www.groenne-demokrater.dk.

Åbent brev til Regering og Folketing: Giv freden en chance!

Af Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed

Dag for dag øges antallet af dræbte og lemlæstede verden over, uskyldige civile mennesker er ofre for krig, men også for sult og hensynsløs udbytning.

Det er ikke ukendt, at en væsentlig del af disse menneskelige katastrofer er direkte relateret til de militære svar, der gives på politiske problemer. Samarbejdskomiteen påstår, at FNs charter ikke er til diskussion! Alle FNs medlemslande har accepteret dette charter ved optagelsen i erkendelse af erfaringerne fra to verdenskrige, og ikke mindst nødvendigheden af et internationalt anerkendt retsgrundlag for samvirket mellem nationer til løsning af tvistigheder.

Forsvarsforbeholdet overfor EU indikerer, at den danske befolkning ikke ønsker en militarisering af det danske samfund. Samarbejdskomiteen mener at denne modvilje kan overføres direkte til forholdet overfor NATO.

Forsvarskommissionens redegørelse forud for sidste forsvarsforlig konkluderede, at Danmark ikke i overskuelig fremtid kunne forventes at blive invaderet eller truet af udefra kommende fjender.

I den mellemliggende tid har NATO skiftet doktrin og hævder nu, at kriminalitet og terror, som den der er overgået USA, udløser § 5, én for alle, alle for én. NATO stiller krav til de nye ansøgerlande, ikke alene på militære områder, men også politisk/økonomiske.

Og der kræves nu en stående hær til øjeblikkelig indsats overalt på kloden, når USA forlanger det. Hermed er det tidligere konsensusbegreb borte. Disse tiltag skal gennemføres på novembermødet i Prag.

Det er en farlig udvikling. Læs USAs nye sikkerhedsdoktrin. Prøv at gennemtænke hvad konsekvenser af for eksempel præventiv bombing, forebyggende angreb, vil få for det der før var en forsvarspagt, men nu er en aggressiv blok af verdens rigeste

lande. Er det i overensstemmelse med ånd og bogstav i FNs charter ?

Mange konflikter er løbet løbsk. Som altid næres de af udefra kommende interesser. Geopolitiske, militære, ressourcemæssige og økonomiske. Vi vil her fremhæve Israels brutale okkupation af palæstinensisk land i strid med alle internationale regler, og USA og Englands 10-årige bombekampagner i Irak, der nu efter Præsident Bush's mening skal fortsætte i den totale krig.

Også her søges FN sat ud på et sidespor. Magt er tilsyneladende blevet ret. Vi mener, at der skal værnes om FNs institutioner. Alt andet vil være tilbageskridt for verdenssamfundet.

Sig nej til militariseringen, sig nej til opgradering af Thule-radaren til brug for USAs militarisering af rummet, sig nej til millionbevillinger til nye jagerfly, sig nej til at sende danske soldater ud til nye slagmarker.

Giv freden en chance.

Finn Ekman den 28. september 2002.

Metodistkirkens Landsledelse har henvendt sig til den amerikanske ambassadør og den danske regering for tage afstand fra krigstruslerne:

Til den danske regering ved udenrigsminister Per Stig Møller. Metodistkirkens Landsledelse har for nylig drøftet den utryghed, verdensbefolkningen er ført ud i, efter de gentagne trusler om krig mod Irak, som USAs præsident Bush fører an i, efterfulgt af flere vestlige statsledere.

Vi er ikke blinde for den skade, som Iraks diktator udøver på landets egen befolkning og på de omkringliggende stater. Ligeledes deler vi frygten for, hvilke masseødelæggende våben Irak eventuelt vil kunne fremstille og anvende. Det er dog vor opfattelse, at truslens fra Irak samt hele problematikken omkring Mellemøsten som helhed bør og skal håndteres af verdenssamfundet via de Forenede Nationer (FN).

Metodistkirken (United Methodist Church) er en international kirke. I Danmark er kirken ganske lille. I USA hører kirken til blandt de største denominationer og tæller blandt andet den nuværende og den tidligere præsident, samt ganske mange kongresmedlemmer som dens medlemmer. Som landsledelse for Metodistkirken i Danmark har vi tilskrevet den amerikanske ambassadør for at meddele vores dybeste

uenighed i den retoriske propaganda til støtte for angreb mod Irak, som vi gennem pressen følger med i, at præsident Bush fremfører, støttet af andre vestlige regeringsledere.

Vi ønsker samtidig at opfordre den danske regering ved dens udenrigsminister til at tage afstand fra krigstruslerne og i den internationale debat være med til at vende stemningen til fordel for andre midler og veje, der kan genoprette en fredelig sameksistens med staten Irak og dens forarmede befolkning. Den danske udenrigsminister har i denne tid, hvor Danmark med sin kristne kulturarv og etik bestrider formandskabet i EU, et ganske særligt ansvar for at fremme de demokratiske beslutningsprocesser til løsning af mellemfolkelige og internationale konflikter, hvor verdensfreden er truet.

Med venlig hilsen Metodistkirkens Landsledelse, formand pastor Jørgen Thaarup

Hør et interview på www.radiofmr.dk/thaarup.htm.

Kære våben

En dansk våbenfabrikant ømmer sig

Af Tom Vilmer Paamand

Fredsbevægelsen har været på internettet meget længere, end de fleste våbenfabrikanter. Det kan derfor være et chok for dem at søge efter firmanavnet, da vores kritiske omtale ofte topper søgningerne!

På www.fred.dk findes en side over Våbenkræmmere på nettet. Det er en kort og ufuldstændig liste over en række danske våbenfabrikker med egne hjemmesider.

Listen gør det nemt at browse rundt blandt disse ellers så diskrete virksomheder. Ikke alle er begejstrede for denne ser-

vice, og lidt for skødesløst åbenhjertige våbenreklamer er nu dæmpet ned.

Herunder er en let redigeret brevveksling med en ømskindet våbenfabrikant. Han er kun en meget lille spiller, og tigger om at blive fjernet fra listen.

Men det er hans helt egen beslutning at blive våbenfabrikant, og det kan jeg desværre ikke ændre på ved at fjerne ham fra min liste.

Hans ønske om at sælge våben fremgår af firmaets hjemmesider, hans våbenfirma optræder i lignende sammenhænge på nettet - og bliver selvfølgelig på min liste.

Kære Tom,

Jeg hader krig og ødelæggelse lige så meget som du, hvis ikke mere.

Mit [produkt] er omfattet af den danske våbenlov, og jeg retter mig derefter. [Produktet] er i øvrigt mest anvendeligt til fredsskabende operationer... Det er du måske ikke interesseret i? Skal Danmark og andre bare holde sig væk, når der sker overgreb på mennsker rundt omkring i verden???

[våbenfabrikanten]

Et kvarter efter kom følgende tilføjelse:

Hej Tom,

Her er en e-mail til mig, som jeg ikke svarer på. Dette for at vise dig, at min mission er ikke ufred, men det modsatte.

Jeg kunne måske tjene mange penge på mit [produkt], men det er ikke min interesse. Jeg skal i øvrigt oplyse dig om, at det er nødvendigt for mig at være omfattet af den danske våbenlovgivning for at kunne afvise nedenstående henvendelse uden at de kan sagsøge mig.

[våbenfabrikanten]

----- Oprindelig meddelelse -----

TO: The Managing Director [...]

We are registered with the Directorate General Defence Purchase. In a short span of time we have concluded contracts worth US\$ 71.5 million. We have also provided transfer of technology to POF worth US\$ 50 million. We would like to represent you in [...] and market your products here. With our experience and contacts we feel we can of immense help to your company. I look forward to hearing from you soon and to a warm and mutually beneficial relationship between our two companies in the months and years ahead.

With best regards [...]

Jeg har fjernet en del detaljer fra ovenstående, da det kun er det principielle i sagen, jeg ønsker at lægge frem her. Jeg svarede omgående:

Kære [våbenfabrikant]

Tak for din reaktion på mit arbejde - som jeg har håbet på. Først lidt om baggrunden for den side.

Listen dækker en hurtig research og er altid opdateret (og vil blive modtages gerne!). Og siden er - som det måske er blevet bemærket - blevet opdateret det sidste halve år.

Jeg udvalgte firmaerne ud fra to kriterier: at de var kendte som våbenproducent og at de var kendte som våbenproducent.

Dette for at undgå for megen diskussion om våben. Jeg er meget megen meget følsomme og har svært ved at forstå, hvorfor du får mig til at betragte dem som (mulige) våbenproducenter. Noget aktuelt materiale på dem, er de ikke på min liste.

Dit [produkt] er, så vidt jeg kan forstå, blevet fjernet fra min liste! Dit [produkt] er, så vidt jeg kan forstå, blevet fjernet ind på min liste!

Men jeg er meget glad for, at du reagerer på det. At du gør det med et trods alt rimeligt forhold til de harmdirrende trusler, jeg også har hørt om.

Hvis jeg har beskrevet [dit produkt] korrekt, er det måske mest anvendeligt til fredsskabende operationer.

Det er da al ære værd at afslå den nævnte henvendelse fra "udenlandske magter", og om danske våbenfabrikker til at finde gode kunder.

Med venlig hilsen Tom Vilmer Paamand

Jeg har kortet et par af mine mere private e-mails fra [våbenfabrikanten] så ind på sit egentlige arbejde og sin familie:

Kære Tom,

Der er en grund til, at jeg gerne vil have din henvendelse. Hvis din hjemmeside bliver set af de udenlandske magter, kan jeg og min familie [...] risikere at blive påvirket.

Hvis det er det, du gerne vil opnå, giver jeg dig min bevestigelse som pacifist.

Med venlig hilsen [våbenfabrikanten]

fabrikant...

over at blive kaldt "våbenfabrikant".

vel blandt andet er en reaktion på dit ar-
side, hvor du er omtalt på.

osolut ikke udtømmende (forslag til flere
være så meget andet - ikke blevet opda-

- at de selv var til at finde på internettet,
er via offentlige kilder.

om "udhængning". Fx er Brüel og Kjær
å, at deres deltagelse på våbenudstillinger
våbenproducenter. Men da jeg ikke har
e med på denne liste.

regnet til at [...]. Og det bringer dig uden

på at finde dig selv på min liste. Og for
sitivt og imødekommende brev - i stedet
oplevet.

kt, har jeg ret svært ved at se, at det skulle
operationer".

te e-mail. Jeg har såmænd selv fået flere
der mente at jeg burde bruge min viden
de leverandører til dem!

argumenter ud af ovenstående. Nu kommer
erinde: Han vil væk fra listen - af hensyn til

mit firmas navn slettet af din liste [...].
onome, der holder til meget tæt på, hvor
ere at blive udsat for ret omfattende chi-
eg intet for din påstand om at være over-

Men jeg kan jo ikke ændre det faktum, at manden er våbenfabrikant:

Kære [våbenfabrikant]

Du tillægger min beskedne side al for stor betydning! Jeg ved godt, at for eksem-
pel Dansk Forum laver rudeknuser-opfordringer med omhyggelig adresse-anvis-
ning - men det er altså ikke det ærinde, som jeg er ude i.

Jeg har for øvrigt ved flere lejligheder holdt oplæg hos de autonome, hvor jeg kraf-
tigt har frabedt mig en hver "hjælp" i form af voldelige metoder. Jeg er imod op-
fordringer til vold, trusler om vold, forberedelse til vold og brug af vold - lige me-
get i hvilken sags tjeneste, det sker - og om det sker med brosten eller med [dit
produkt].

Og jeg kan ikke mindes, at der har været andet end verbale angreb på danske vå-
benfabrikker. Den eneste gang, hvor mine lister reelt er blevet anvendt systematisk,
var under kampagnen mod landminer - hvor en flok ældre damer tog rundt og dis-
kuterede med direktørerne!

Vi lever i en dejlig fredelig krog af verden, hvor vore politikere kan beordre andre
til at smide bomber i hovedet på folk langt væk, som de ikke kan lide. Og danske
våbenfabrikker kan med beskæftigelses-, erhvervs- og eksportstøtte sælge død-
bringende våben kloden rundt.

Mennesker dør - og alle de indblandede har reelt blod på fingrene. Det er normalt
ikke noget vi nogensinde taler højt om - så det gør jeg!

Jeg kæmper selv med åben pande, og står ved mine handlinger. Det giver da nogle
sjove tilråb, breve og telefonopkald ind imellem, men aldrig noget, som jeg har be-
høvet være bange for.

Efter internettets store udbredelse er det legende let for alle at finde de samme op-
lysninger, som jeg lægger frem. Det er derfor ret omsonst at slette dit firma på min
lille liste - og jeg kan rent fagligt ikke rigtigt se nogen grund til, at jeg skulle gøre
det.

Men jeg er da meget interesseret i at få uddybet hvordan du kan være så meget
imod krig - og samtidig være med til at lave våben.

Men generelt og til beroligelse: Jeg kan på ingen måde forestille mig, at din private
bopæl vil være et mål for de autonome. Det er de altså for dovne til - og der er ri-
geligt med langt, langt større spillere på listen. Jeg er helt sikker på, at din lille biks
vil stå noget nær nederst på enhver liste...

Med venlig hilsen Tom Vilmer Paamand

Og så hørte jeg desværre ikke mere fra ham...
Se også www.fred.dk/artikler/vaabprod/krigsnet.htm

Mere åbenhed - men for få fakta

Officiel rapport viser for første gang navnene på de danske våbenfabrikanter - men meget lidt om hvad de egentlig laver.

Af Tom Vilmer Paamand

Danske firmaer sælger våben til lande som Israel og Eritrea, der er kendt for væbnede konflikter. Det sker ud fra vores pæne politik om, at vi ikke sælger til områder, hvor forholdene er så ustabile, at der er risiko for væbnede konflikter...

Konflikten mellem vores officielle politik og den reelle praksis fremgår uden kommentarer af regeringens nye rapport om "Udførsel af våben og produkter med dobbelt anvendelse fra Danmark 2000/2001".

Den nuværende regering støtter våbensalg til Israel, som også de forrige gjorde det. Vi kan alle se i tv-avisen, at våbnene vil blive brugt. Eksporten til Israel er hjulpet på vej af nye og nemmere regler, der diskret blev indført i maj 2000. Dem glemmer rapporten helt at nævne, selv om det vel ikke er noget at skjule.

Rapporten er ellers et klart fremskridt og indeholder langt flere oplysninger, end der tidligere er frigivet - men det er også nemt at forbedre sig, når Danmark tidligere har været kendt som landet med den ringeste åbenhed om våbenproduktion og -eksport.

Ikke mindst de nye lister over firma-navne er et markant fremskridt. Det er dog fortsat et mysterium i rapporten, hvad disse firmaer egentlig handler med. Produktet kaldes "forsvarsmateriel" og begrebet bruges uden at det på noget tidspunkt forklares, hvad det betyder eller hvad de danske firmaer reelt sælger.

Eksport og produktion af våben er reguleret gennem en lang række omhyggelige danske og internationale regler. Rapporten gennemgår nydeligt disse love og deres konsekvenser, uden på noget tidspunkt at blive så konkret med eksempler, at det kan bruges til noget. Reglerne for eksport er mere specifikke om hvad der er våben, end reglerne for produktion. Listerne over

En demonstration mod danske våbensalg til Israel.

firmaer, der eksporterer våben, er derfor meget længere, end over de producerende.

"Dual use" er produkter, der både kan anvende civilt og militært. Eksporten er reguleret af en lang række internationale konventioner. Blandt kunderne til disse produkter fra Danmark er regimer som Iran, Libyen og Rusland. Rapporten anfører, at listen over modtager-lande ikke er komplet - og skaber derfor grobund for en undren: Med så grimme lande på listen, hvem i al verden har de så ikke villet fortælle om?

Listen over eksportører er meget lang, men indeholder en del navne på firmaer, der også i andre sammenhænge tidligere har budt sig til for militære ordrer, som Brüel & Kjær, F.L. Smidth og JAI. Andre firmaer med indlysende "dual-use" produkter mangler. Et eksempel er militære software-udviklere som IFAD, Infocom A/S, Maersk Data A/S og Systematic A/S.

I maj 2000 ændrede Justitsministeriet afgørende på årtiers praksis om våbeneksport. Dette nævner rapporten slet ikke. Ændringen skete diskret og uden debat blot ved at sende et notat til Folketingets Retsudvalg. Notatet fastslog en ny og meget løsere praksis for tilladelse til våbeneksport.

I notatet stod, at "der som hovedregel bliver givet tilladelse til udførsel af underleverancer af dansk producerede dele til ikke-dødbringende materiel til EU- og NATO-lande uden krav om oplysning om eventuel reeksport, når ansøgningen vedrører bi- og multilaterale samarbejdsprojekter mellem militære myndigheder i Danmark og disse lande".

Denne beslutning giver meget frie rammer for dansk eksport, så vi i disse tilfælde ikke længere har indflydelse på, hvem den eventuelle slutbruger er. "Ikke-dødbringende materiel" er overraskende nok for eksempel F-16 fly. Et kampfly er nemlig i sig selv "ikke-

dødbringende”, men kun en “våbenplatform”. Af uranselige årsager er denne voldsomme ændring slet ikke omtalt i den nye rapport, der ellers dækker både året for vedtagelsen og det følgende år, hvor ændringerne er blevet anvendt.

Ingen våben til Israel

Våbenfabrikken Termas salg af dele til F-16 fly, som ender i Israel, sker via USA, som er en venligtsindet partner. Det er en ren ekspeditionssag at give tilladelser til eksport til USA, og Danmark har reelt fraskrevet sig enhver indflydelse på hvor det færdige produkt ender.

Terma er ret åben om sin våbenproduktion og skrev direkte i sin ansøgning, at Israel ville være den endelige modtager - men havde egentlig ikke behøvet at nævne det. Eksporten vil jo i praksis gå til USA.

Justitsministeriet har konsekvent benægtet, at der er givet tilladelse til våbeneksport til Israel i 2001 - samtidig med at det har bekræftet, at Terma fik tilladelsen i 2001. Termas eksport til Israel fremgår heller ikke af den aktuelle rapport.

Forklaringen kan muligvis være, at våbeneksporten til Israel er noteret som en handel med USA. Efter liberaliseringen er der ikke længere styr på hvor produktet ender henne - og det gør de fine lister over modtagerlande meget mindre interessante.

USA er kendt for at levere våben til en hver skurk, som de magtpolitisk har behov for at alliere sig med. Aktuelt er for eksempel Pakistan en af de gode venner. Danmark har afslået en handel med Pakistan, der vel så blot vil kunne modtage de ønskede våbendele fra Danmark via USA.

Ændringen af praksis forklarer fortsat ikke hvorfor Danmark i årtier har leveret våben til et land i stort set uafbrudt krig som USA, samt til ustabile regimer og spændingsområder som Eritrea, Sydkorea og Taiwan.

Uden offentlig debat

Rapportens store nyhed skulle være, at værdien af våbeneksporten nu bliver beregnet, hvad der hidtil ikke har været statistisk materiale til. Danmark var

indtil denne rapport det sidste land i EU, der ikke oplyste værdien af landets våbeneksport.

Den er for år 2001 sat til 570 millioner kroner for varer udført med eksporttilladelse som forsvarsmateriel. Tallet for 2000 er i tabellerne sat til 230 millioner kroner, men det er noget sjusk. Beløbet dækker kun det andet halvår og er behæftet med så stor usikkerhed, at det ikke kan bruges.

I følge rapporten for 1999 vurderede Dansk Industri, at den samlede værdi af hele våbeneksporten er knap fire gange større - 20 milliarder kroner. Dansk Industris vurdering dækker også produkter, der er eksporteret uden særlig tilladelse, men tallene er ikke umiddelbart brugbare eller sammenlignelige.

Justitsministeriet har i maj 2001 nedsat en arbejdsgruppe, der skal vurdere de spørgsmål, som kontrol med udførsel af våben giver anledning til. Arbejdsgruppen består ikke af politikere, men af embedsmænd fra ministerierne.

Gruppen forventes at fremlægge et resultat i første halvår af 2003, så optimistisk kan jeg glæde mig over, at der nu både er en anelse flere oplysninger på bordet, og en arbejdsgruppe der vurderer vores mangelfulde lovgivning. Desværre tvivler jeg på, at gruppens arbejde kommer til at gavne fredens sag.

Mine skrivelser er fortsat i for høj grad baseret på gætterier, da de relevante oplysninger om danske våbensalg fortsat ikke er tilgængelige. Dette er en stor demokratisk mangel, da det af indlysende årsager ikke er muligt kvalificeret at debattere et emne, som holdes skjult for offentligheden.

En europæisk kollega ringede og spurgte mig hvornår det danske parlament næste gang skulle diskutere våbeneksport. Jeg måtte beskæmme forklare, at der ikke er nogen formel årlig debat på området.

Selv politikerne står i voldsom grad uden oplysninger, der kunne give en reel åben debat om emnet. Det afhjælper rapporten kun i meget beskedent omfang.

“Udførsel af våben og produkter med dobbelt anvendelse fra Danmark 2000/2001” - november 2002
Udenrigsministeriet - www.um.dk.

Våbenkøberne

Følgende lande er nogle af modtagerne af danske våben eller dele, der både anvendes civilt og militært.

Albanien
Australien
Bangladesh
Belgien
Brasilien
Canada
Eritrea
Estland
Finland
Frankrig
Grækenland
Holland
Indien
Iran
Island
Israel
Italien
Japan
Kina
Letland
Libyen
Luxembourg
Malaysia
Maldiverne
Norge
Østrig
Polen
Portugal
Qatar
Rumænien
Rusland
Schweiz
Singapore
Slovakiet
Spanien
Storbritannien
Sverige
Sydafrika
Sydkorea
Syrien
Taiwan
Tjekkiet
Tyrkiet
Tyskland
Ukraine
Ungarn
USA

Danske våbenpushere

Disse danske firmaer producerer og eksporterer våben eller dele, der både anvendes civilt og militært. Listen er fra den officielle rapport omtalt på forrige side.

AAB Industri og Aarhus Radio Lager A/S - A.R.L. Trading.	EAC Trading	L & T Trading ApS
ABB Energi & Industri A/S	Elektro-Isola A/S	L.A. Engineering
ABC Hansen Engineering	Epoka Group A/S	L.M. Ericsson A/S
Airprocess	Ericsson Telebit A/S	Lars Hoffmann Barfod
Alcatel AirTech Instruments A/S	ETI A/S	Lasat Networks
Ammunitionsarsenalet	F.L. Smidth & Co. A/S	LicEnergy
APV Heat Exchanger	F.L.S. Automation A/S	Lucent Technologies Denmark
Aqilent Technologies Denmar	Faaborg Værft A/S.	MAN B&W Diesel A/S
Arnivara A/S	Flådestation Frederikshavn	Mape Machinery
Asa-Tor A/S	FLS Miljø A/S	Maridan A/S
Avesta Polarit	Force Instituttet	Monberg & Thorsen A/S
AVK Tooling A/S	Forskningscenter Risø	Motorola A/S
BK Medical	Forsvarets Forskningstjeneste	Naval Team Denmark
Bodycote Varmebehandling	Forsvarsministeriet	NB-Metal A/S.
Brüel & Kjør	Friatec Skandinavian A/S	NKT Research Center A/S
Bruhn Newtech A/S	G.B.J. Metal ApS	Nordic Computer A/S
Cava Plastics A/S	Galvanisk Kompagni A/S	Nordic Defence Industries A/S
Centaur House	Glynwed A/S	Nordisk Syntese A/S
ChipSign A/S	GN Nettet A/S	Nunc A/S
Cocom A/S	GPV International A/S	Odense Staalskibsværft A/S
Codan Gummi A/S	GPV International A/S	Parbst & Søn A/S
Compaq Computer A/S	H. Brusch Maskinfabrik A/S	Reson A/S
Crimp A/S	Hærens Materielkommando	Roulunds Fabriker A/S
Cryptomathic A/S	Hägglunds Vehicle AB	S.P. Radio A/S
Crystal Fibre A/S	Haldor Topsøe A/S	Scan Press A/S.
CSS	Hamann Electronics A/S	Schlumberger Offshore Service
Damas AS	Heto Holten A/S	Seven Technologies Denmark
Danish Aerotech A/S	Hewlett-Packard A/S	Skanacid A/S
Danphone A/S	Hjemmeværnskommandoen	Søby Motorfabrik og
Dansk Sintermetal A/S.	Hvide Sande Skibs- & Baade- byggeri A/S	Stålskibsværft A/S
Danstoker	HV-Turbo A/S.	Søværnets Materielkommando
Dantec Measurement Technology	IBM Denmark A/S	Stig Ravn A/S
Danvest Energy	I-Data International	Teknocom A/S
Dan-Webforming Int. A/S	Infocom Defence Systems A/S.	Telebit Communications A/S
Danyard Aalborg A/S.	Innova AirTech Instruments A/S	Terma A/S
De Smithske (DESMI) A/S	Ionas	Tjæreborg Industri A/S
Den Danske Bank	JAI A/S	Topmark Trading A/S
DESK	Jysk Spåntagning A/S	UBS Technologies A/S
Digianswer A/S	Kemira	Udenrigsministeriet
Draka Denmark A/S	Kjærgaard el & Industri	UM-Metalstøberi I/S
DSC Communications A/S	Automatik	United Milling Systems
Dyno Nobel Danmark A/S	Koheras A/S	Virga Mercia
E. Falck Schmidt A/S	Korona Plast ApS	Warta Batterier A/S
	Kruger	Weibel Scientific
		Yxlon International AS

Danske våbenkøb til dobbel pris

Ved danske våbenindkøb i udlandet kræver staten, at sælgeren også skal købe våben i Danmark. Hvorfor ikke mejetærskere eller andet fredeligt i stedet?

Af Holger Terp

Erhvervsminister Bendt Bendtsen vil have, at Danmark skal satse på en blomstrende våbenindustri. Derfor har han lanceret et forslag til hvordan Danmark høster de forudsete fordele af "modkøbsaftalerne" med udenlandske våbenproducenter.

Økonomi- og erhvervsminister Bent Bendtsen vil arbejde for oprettelsen af en fond på 400 millioner kroner. Midlerne til fonden skal komme fra udenlandske våbenfabrikker, som skylder indkøbsordrer for mere end syv milliarder kroner. Stort set en tredjedel af det danske forsvarsbudget.

Ifølge aftalerne skal de udenlandske leverandører købe ind hos den danske våbenindustri for et beløb, der fastsættes når den danske stat køber ind hos den pågældende virksomhed. Med 7 milliarder i udestående i købsaftaler, kan den danske våbenindustri ikke følge med.

Derfor foreslår Bendt Bendtsen, at staten åbner en stor investeringsfond, som de udenlandske virksomheder kan bidrage til. Fondens skal investere i den danske våbenindustri.

Den konservative ministers plan er sjældent rundhåndet, så hvad er det egentlig han planlægger?

I planen for fonden indgår det, at de udenlandske våbenfabrikkers modkøbsordrer hos danske virksomheder eftergives, hvis de indbetaler midler til fonden.

Modkøbsaftaler er en fast praksis ved store offentlige indkøb i udlandet - men er det tilsvarende fast praksis, at modkøbet SKAL ligge indenfor den samme branche? Hvorfor kan der ikke modkøbes i fx mejetærskere? Det var vel værd at spørge om...

Resultatet bliver, at udgifterne til den danske våbenimport gennem de senere år reelt stiger, idet de udenlandske våbenfabrikkers tilbud til det dan-

ske forsvar ikke levede op til forventningerne.

I stedet for burde økonomiministeren skrue bissen på, og anklage de udenlandske våbenfabrikker for bedrageri over for den danske stat. Hvad siger Rigsrevisionen til den plan?

Planen om en fond for udvikling af nye våben er håbløs. Hvordan kan ministeren forestille sig, at udenlandske våbenfabrikker skulle være interesseret i at de fik konkurrencedygtige danske konkurrenter?

Grotesk overpris

Forslaget er en erkendelse af, at den samfundsmæssigt økonomisk lige gyldige våbenindustri ikke kan stå på egne ben. Siden afslutningen af den kolde krig er den konventionelle våbenproduktion globalt set ikke mindsket. Det flyder med våben overalt, og nu vil økonomiministeren have danske virksomheder til at producere endnu flere våben.

Der er også vigtigt at huske, at Rigsrevisionen efter F-16 købet fandt ud af, at modkøbet i Danmark bevirkede en helt grotesk overpris på flyene, betalt af Danmark direkte som industristøtte. Er dette beløb fortsat del af det "skyldige" beløb?

Den danske våbenindustri var under den kolde krig og senere en lille industri, som var en økonomisk dårlig forretning. Antallet af konkurser i dansk

våbenindustri er højere end antallet af ordrer og ansatte.

Måske er en del af forklaringen, at de internationale handelsaftaler af hensyn til "Rigets sikkerhed" generelt undtager våbenindustrien. Som derfor er stort set det eneste frie område for regeringerne, hvor de kan føre en aktiv erhvervs politik, der ikke kan kaldes konkurrenceforvridende af EU...

Snablen i statskassen

Nej til dødens kømand - Andres død skal ikke være Danmarks brød, mener Enhedslisten. Folketingsmedlem Søren Søndergaard siger:

- Bendt Bendtsens forslag lægger op til en stor, stærk og voksende dansk våbenindustri i fremtiden. Er det virkelig den fremtid, vi vil have? I forvejen er den danske våbenindustri involveret i forbrydelser i de besatte palæstinske områder og andre steder. Vil vi virkelig leve af andres død?

- Modkøbsaftalerne lugter langt væk af, at våbenindustrien får så store profitter, at man kan lave alle mulige mærkelige aftaler under bordet. I dette tilfælde vil det så føre til en endnu stærkere våbenindustri.

- Hvis den udenlandske våbenindustri skylder Danmark noget, så skal vi hellere bruge pengene til at rydde op efter den samme industri. F.eks. en fond til støtte for de civile ofre efter bombningerne i Afghanistan, til minefyddning, eller til genopbygning af Vestbredden og Gaza.

Våbenanvendelse producerer ikke sikkerhed. Det vil klæde den danske regering om den i stedet for at sætte et erhverv permanent på statsstøtte, så i stedet brugte midlerne fra våbenfabrikernes modkøbsordrer til at fremme civil forskning og udvikling.

Det vil på lang sigt producere mere sikkerhed, end at lade en lille økonomisk lige gyldig branche have snablen i statskassen. ●

Som USA dog kan!

Af Tom Vilmer Paamand

“Russerne bombede i går Politigården i København, hvorved det lykkedes dem at henrette tjentjeneren Akhmed Sakajev, der er eftersøgt for terrorisme.”

Ovenstående fiktive nyhed ville have fået en omfattende omtale i de danske medier - og regeringen ville helt sikkert beklage sig over Ruslands opførsel.

“USA har dræbt seks mænd i Yemen, fordi de formodes at være terrorister.”

Nogen større omtale fik denne nyhed fra virkelighedens verden ikke. Alle accepterer åbenbart, at et land som USA har retten til frit at henrette andres landes borgere, som de ikke bryder sig om.

Her er ikke behov for beviser og retssager - USA kan bare skyde løs. Oven i købet forklarede USA, at henrettelserne var sket via et CIA-fjernstyret robotfly.

TV2s Nyhederne blandede det hele sammen i en begejstret reportage om teknologiske nyheder - først om en ny slags bærbar computer og så en smart henrettelse fra et robotfly, sikke de amerikanere dog kan!

For øvrigt er det slet ikke sikkert, at USA virkelig kan så meget. Landet gør meget ud af at skræmme verden med sine grusomme teknologiske opfindelser, der dog ofte i virkeligheden er lige så fejlbehæftede som de civile eksempler, vi alle kender for meget til.

Beretningerne om præcise raketstyrede bomber har tidligere vist sig at være meget overdrevne.

USA har almindelige tropper i Yemen, der officielt træner lokale sikkerhedsstyrker i kampen mod terrorisme.

Og ifølge øjenvidner i Yemen var det ikke et fikst nyt robotfly, men en mere gammeldags helikopter, der foretog det aktuelle angreb.

Danmark støtter USAs missilskjold

Dansk tilpasning til USA om amerikansk missilforsvar er (grøn)landsforræderi.

Af Mads Christensen

Greenpeace opponerer kraftigt imod regeringens udmelding om dansk støtte til, at USA kan anvende

Thule-basen i opbygning af et amerikansk missilforsvar.

Det er helt uacceptabelt, at en så vidtrækkende beslutning tilsyneladende er ved at blive truffet uden en foregående og grundig folkelig debat i Danmark og Grønland.

Ifølge nye meningsmålinger er der en stigende modstand imod missilskjoldplanerne i Grønland,

og regeringens udmelding er desuden udtryk for foragt overfor Thule-fangerne, der kæmper i Højesteret for at få baseområdet tilbage.

Regeringens prøveballon opsendt den 8. november i Jyllands-Posten bør derfor skydes ned hurtigst muligt.

Et velvilligt vedhæng

Det forekommer fuldkommen grotesk, at samme dag som statsminister Anders Fogh Rasmussen i Politiken gør kraftigt op med “dansk tilpasningspolitik”, lægger man sig i Jyllands-Posten fladt på maven for de amerikanske missilskjoldplaner. Det må få en undrende dansk offentlighed til at spørge, hvor man har re-

geringen - og Danmark. Greenpeace tvivler på, at der er folkelig opbakning til, at Danmark reduceres til blot at være et velvilligt vedhæng til en ny, aggressiv amerikansk uden-

rigs- og sikkerhedspolitik.

I september offentliggjorde Bush-administrationen en ny militærdoktrin, hvorefter USA insisterer på retten til militært, at kunne slå til hvor som helst på kloden, når som helst, uden mandat fra FN og uden at fraskrive sig førstegangsbu-

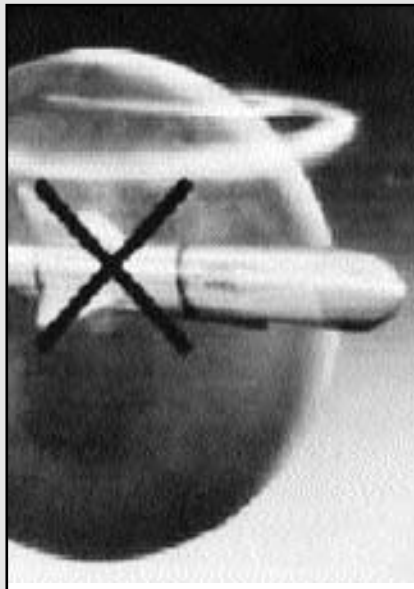
tomvåben. Set i den sammenhæng er missilskjoldplanerne ekstra problematiske.

Missilskjoldet vil kun gavne våbenindustrien, der kan juble hele vejen til banken over, at USA igen i finansåret 2003 vil poste over 7 milliarder dollars i projektet.

Et missilskjold vil ikke kunne forhindre den type terrorangreb, som vi har set ramme New York, Washington, Bali eller Moskva.

Tværtimod vil et amerikansk missilskjold kunne føre til et nyt atomvåbenkapløb, ikke mindst i Asien.

Læs mere på www.greenpeace.dk og www.stopstarwars.org.

Spot på verden

Samlet af Tom Vilmer Paamand

Danske fodboldkampe hjælper ofre

Danske fodboldskoler på Balkan har med stor succes bragt tusinder af børn fra forskellige nationaliteter sammen i fredelig leg på tværs af gamle grænser. Internationalt Røde Kors har nu henvendt sig for at bringe ideen til det krigshærgede Congo. Også i Tjetjenien og Gaza er der projekter på vej..

Militæret vil rydde egetræsskov

Søværnets Operative Kommando holder til i bygninger i den fredede Havreballe Skov ved Århus, og dem vil de nu have udvidet. 54 gamle egetræer skal fældes for at give plads til flere kontorbygninger for Søværnets administrationen.

Vores forbrug skaber krig

Nødvendige metaller til din mobiltelefon, olie og andre råvarer - det er grunden til mange af klodens krige. Worldwatch Institute har i rapporten "Ressourcekrigenes anatomi" beskrevet sammenhængen mellem ressourcer og konflikter. Udover menneskeliv går konflikterne i voldsom grad ud over dyreliv og miljø.

NATOs radar dræber hvaler

USA har udviklet en undervandsradar, der udsender lyd med op til 235 decibel under havet. Øvelser med den nye radar har hver gang medført, at døde hvaler er skyllet op på kysterne i området. Danmark bruger ikke systemet, men Frankrig og især Storbritannien har det på krigsskibe.

Blyforurening skaber vold

Der er flest drab i områder, hvor der også er mest bly i luften, viser en omfattende amerikansk undersøgelse. I de områder af USA, hvor blyindholdet var højest, var der fire gange så mange drab som i områderne med mindst bly. Også andre undersøgelser tyder på, at indånding af bly medfører voldelig adfærd.

Turister i regeringens bunker

1000 personer kan overleve i den kæmpemæssige bunker, som regeringen i Schweiz fik bygget for tre år siden. Officielt er den samlede regning på langt over en milliard kroner, men uofficielt har anlægget kostet fire gange så meget. Socialdemokraterne har nu foreslået at åbne bunkeren for turister, så anlægget kan tjene lidt af pengene ind. Militæret har sin helt egen bunker.

Civilt ulydig striptease

Nigeria er verdens sjette største eksportør af olie, men beboerne oven på de rige oliefund ser intet til værdierne. Det fik en stor gruppe kvinder til at besætte fem af Chevron-Texacos oliefelter. Kvinderne var ikke bevæbnede, men truede med at smide tøjet, hvilket er meget beskæmmende på de kanter. Chevron-Texaco har nu lovet at forhandle med gruppen.

Sejr for ligestilling

Den første danske kvinde er begyndt på uddannelsen til kamppilot i det dansk forsvar. Det skræmmer hende ikke, at hun måske skal dræbe andre fra sit fly: "Jeg tror på, at de beslutninger mine overordnede tager i en given krigssituation, er de rigtige, og at de i den sidste ende vil redde menneskeliv", udtaler den kommende kamppilot.

Op mod en million sammen for fred

En demonstration i Firenze mod USAs krigstrusler mod Irak samlede op mod en million deltagere, vurderer arrangørerne. Den fredelige demonstration med hovedparolen "Nej til Krig" afsluttede det såkaldte Sociale Forum, som anti-globalister fra hele verden deltog i.

Der er flere fredsklip på internettet: www.fred.dk, hvor der også er angivet kilder og mulige links til historierne.

Hvor er desertørernes plads?

Det tog Tyskland 50 år at ophæve nazi-tidens domme over militærnægtere. Men der mangler fortsat mindesmærker, der hylder de mennesker, der ikke vil slå.

Af Mikael Witte

Nazitysklands første koncentrationslejr åbnede i Dachau ved München den 22. marts 1933. Det nazistiske dagblad *Völkischer Beobachter* skrev dagen før, at det var blevet "nødvendigt at oprette lejren, fordi det i længden ikke ville være muligt at anbringe kommunistiske og socialdemokratiske funktionærer, der truede statens sikkerhed, i almindelige arresthuse".

De indespærrede var hverken anklaget eller dømt for noget; de blev "bare" sat i Schutzhaft, beskyttelsesarrest. Senere blev sigøjnere tvunget i den første racemæssigt definerede koncentrationslejr. Det kostede 500.000 sigøjnere livet.

Jehovas Vidner var den eneste religiøse bevægelse, der som gruppe betragtes lige fra begyndelsen ufravigeligt og afstand fra nazismen. De var militærnægtere, for de anså militæret som Satans værk. 2000 Jehovas Vidner døde i KZ-lejrene.

Nazisterne udslettede seks millioner jøder. Anden Verdenskrig kostede 1,7 millioner jugoslaver og 27 millioner russere samt mange andre ikke-tyskere livet. Disse tal vil aldrig kunne give indtryk af smerten, sorgen, lidelsen.

Det vides ikke præcist hvor mange tyske kommunister, socialister, socialdemokrater, liberale, borgerlige, reaktionære og nazister(!), hvor mange bøsser og lesbiske, ludere og trækkerdreng, fysisk og psykisk handicappede, kristne, kriminelle og kunstnere, der blev udryddet af det nazistiske voldsapparat.

De glemte desertører

Og så mangler de i historien, der forsøgte ikke at være der! De der flygtede fra fane og våben, desertørerne. De modigste. I begyndelsen var de pacifister, siden blev de krigsnægtere. Bedst

kendt er måske Carl von Ossietzky, fordi han som pacifist angreb den tyske militarisme og allerede i 1931 blev idømt fængsel for sine afsløringer i *Die Weltbühne* af tyske brud på Versailles-traktaten. 1933-36 blev han holdt i koncentrationslejr, hvor han fik meddelelsen om at han var tildelt Nobels fredspris for 1935. Han fik ikke medaljen, men døde på hospital som følge af nazisternes mishandlinger.

Der fandtes tyskere, som ville sabotere uden at slå ihjel. De afbrød elektriske ledninger til antiluftskysbatterier. Der fandtes dem, der sprængte tyske militære køretøjer i stumper, og dem som hældte sukker i benzinen.

Der fandtes tyske arbejdere der agiterede for arbejd-langsomt-aktioner. Men beskadigelsen af materiel fandt ikke stor forståelse blandt arbejdskammeraterne - for det var deres brødre, sønner og mænd, der ville blive kanonføde ved fronten.

Højforrædere - altså tyske borgere der nægtede at deltage i det nazistiske vanvid eller vovede at gå til modstand mod nazismen - blev sendt til Volksgerichtshof, Folkedomstolen i Berlin.

Antallet af sager voksede fra 1934 til 1944, det samme gjorde antallet af dødsstraffe. 5194 tyske borgere var så umedgørlige, så nazisystemet valgte at føre proces på højeste juridiske naziniveau. 5194 familier fik tilsendt den ultimative regning. 300 Mark kostede en dødsdom, plus omkostninger og porto.

Attentater mod Hitler

Tyranomordet har en lang historie. Før krigsudbruddet havde der været 29 attentatforsøg mod Hitler. 8. november 1939 forsøgte tømreren Georg Elsner sig med en tidsindstillet bombe i Münchens Bürgerbräu, hvor Hitler skulle holde sin årlige tale. Imidlertid havde han så travlt med at udvide kri-

gen, så han forlod stedet tidligere end planlagt. Det reddede hans liv - og førte til at mange mente at Georg Elsner var nazisternes redskab, da hans bombe havde demonstreret Hitlers usårbarhed.

Krigsudbruddet gav tyske soldater en særlig moralsk pligt: At stoppe Hitler, nazismen, krigen og døden. Mest berømt er attentatet den 20. juli 1944 blevet, da oberst Stauffenberg havde sat sin bombe under det egetræs bord, hvor Hitler i Wolfschanze studerede landkort.

At Stauffenberg fik en hædersplads i tysk historie skyldes bl.a., at omsider havde så ledende tyske officerer brudt den troskabsed de havde svoret personligt til Hitler. Og at han var adelig stabsofficer med et fint slægtsnavn.

Smid våbnene væk

Der fandtes også andre militære, diplomatiske og politiske kredse, der var i opposition til Hitler. Og så var der en militær modstand i form af desertørerne - altså fravær af militær.

Det var soldater som opdagede at våben blev endnu mere magtfulde, hvis de blev smidt væk. Desertørerne havde sjældent netværk, penge eller fine navne. Og de var tit ensomme og bange.

Først længe efter Nazitysklands sammenbrud har historikere fået interesse i at afdække denne militære modstands egentlige omfang. Det reelle antal desertører, soldater der nægtede at følge Hitlers ordre til at skyde for at dræbe, kendes ikke og vil aldrig blive fastlagt.

Men halvtredstusind tyske soldater blev i slutningen af Anden Verdenskrig dømt som desertører og militærnægtere. Cirka halvdelen blev henrettet, de andre sendt i særlige straffebataljoner. Kun de færreste overlevede krigen. Endnu lever et par hundrede. ➡

Foto : Harry Jensen

Desertørmindesmærke på Amtshaus i Göttingen opsat 1/9-90.

Oplysningerne skyldes forbundsdagsmedlem Volker Beck, retspolitisk ordfører for De Grønne, der fremførte dem ved 50-årsdagen for Nazitysklands sammenbrud i 1995.

I takt med krigens forræelse og den stadig tydeligere udsigt til Nazitysklands nederlag - feltmarskal Paulus kapitulation den 31. januar 1943 ved Stalingrad var det vigtige vendepunkt - voksede antallet af desertører.

Kendte navne

Et par navne og ansigter: Karl Otto Meyer, den senere sydslesvigske landdagsmand var en af dem. Gerhard Dallmann, en marinetelegrafist der skjulte sig på Omø i Storebælt og senere blev præst i DDR, var en anden.

Alfred Andersch, der deserterede fra den italienske front i sommeren 1944, som siden blev sat i krigsfangelejr i USA og senere blev forfatter. Ludwig Baumann deserterede i krigen og gjorde senere en stor indsats for rehabiliteringen i Tyskland af desertørerne.

Flensborgdrengen Georg Busch stak af fra Tyskland i stedet for som lovpålagt at blive Hitler-Jugend; i 1940 fik han dansk statsborgerskab og to dage senere blev han indkaldt til den tyske hær. Han nægtede at møde, men i 1944 blev han taget af tyskerne, forhørt og sat i Frøslevlejren.

Tyske desertører var tilsyneladende helt almindelige mennesker, men de nægtede at fortsætte Hitlers krig. Og det var ret ualmindeligt. Nogle få flygtede til Danmark og ganske få blev hjulpet til Sverige. Modstandsbevægelsen vidste ikke rigtigt hvordan man skulle forholde sig til disse desertører.

Da de tyske soldater og deres foresatte i maj 1945 anede, at kapitulationen var nært forestående, fortsatte terroren.

Kaptajnløjtnant Asmus Jepsen hørte den 3. maj at forhandlingerne var i gang og sendte sine soldater hjem. Dagen efter blev han arresteret og den 6. maj blev han henrettet i Flensborg.

Den 11. maj blev matros Johann Süß henrettet. Samme dag blev tre marinesoldater henrettet i Flensborg Fjord, mens andre blev henrettet ud for Sønderborg.

Ingen benådning

Da Forbundsrepublikkens jurister efter 1949 skulle sikre opbygningen af et demokratisk Vesttyskland erklærede de de nazistiske rædselsdomme for lovlige. Således blev tyranniet legitimeret med tilbagevirkende kraft.

Ofrene for nazijustitsen stod stadig som tidligere straffede. Under en høring i Forbundsdagens retsudvalg i december 1995, erklærede Otfried Keller,

CDU/CSU-fraktionens talsmand, at dommene i sin tid uden tvivl var blevet gennemført ved en retsstatslig fremgangsmåde. Keller havde selv været militærdommer i nazitiden.

Forbundsrepublikken genansatte dommere og officerer, der havde arbejdet for nazismen. Man lærte at vise respekt for nazismens ofre: Døde jøder og homoseksuelle, præster, socialister og kommunister var tavse og kunne indgå i Forbundsrepublikkens demokratiske legitimering.

Men desertørerne, dem der levede endnu, måtte ikke hædres. Man argumenterede med at disse overlevende havde en straffeattest som dømte med rette, og at de havde nedsatte krav på erstatning og pension. De havde jo siddet i fængsel, i stedet for at arbejde og spare op til alderdommen!

Oplysningerne fremkom under 1995-debatten i Forbundsdagen. Forbundsdagens flertal udnyttede lejligheden til at afvise forslaget om rehabilitering. CDU/CSU-medlemmerne gentog at desertørerne havde skadet deres kammerater og Værnemagten, og derfor afvist rehabiliteringen.

Anerkendelse til sidst

Et halvt århundrede efter sejren over Nazityskland betragtede flertallet af de folkevalgte stadig de dømte desertører som kriminelle. Den offentlige diskussion gjorde at situationen blev stadig mere pinlig.

Men den 18. oktober 1996 vedtog Tysklands Forbundsraad omsider sin udtalelse "Rehabilitering, godtgørelse og understøttelse til desertører og militærnægtere og "sabotører" under det nationalsocialistiske voldsherredømme". Indledningsvist konstaterede Forbundsrådet, at det var enigt om at Anden Verdenskrig havde været en folkeretsstridig og forbryderisk angrebskrig.

Derefter skrev Forbundsrådet, at mange krigsdeltagere ikke havde forstået de fulde konsekvenser heraf eller ikke havde set muligheden at nægte at deltage i krigen. Forbundsrådet viste både politisk korrekthed over for desertørerne, tyskerne og omverdenen - og hensyn til tidligere soldater og deres efterkommere og veteranorganisatio-

nerne. Forbundsrådets udtalelse kom 51½ år efter at det nazistiske rædselsregime var nedkæmpet og efter at mange desertører havde lidt og kun et fåtal var i live.

Ingen mindesmærker

Tyske byer er velforsynede med mindesmærker for adskillige krige og deres soldater; der findes også mindesmærker for nazismens ofre. Til gengæld har det knebet med at få mindet de desertører, der nægtede at slås.

I fredsbevægelserne opstod kravet om rehabilitering af desertørerne. I Bremen-Vegesack blev i 1986 i Gustav-Heinemann-Bürgerhaus opsat en mindeplade for den ukendte desertør.

I følge Uwe Reinecke fra Göttinger Friedensbündnis forbød kommandanten for Forbundsværnet i Bremen "sine" soldater at opsøge dette mindesmærke i uniform. Tilsvarende forbud gælder ikke, hvis man i uniform vil besøge byens andre mindesmærker for Anden Verdenskrig og for de faldne soldater, altså for gerningsmændene.

Også i Göttingen, Hannover, Hamburg, Kassel, Marburg og Potsdam findes desertørmindesmærker. Der har været offentlige diskussioner om opstilling af lignende i bl.a. Bonn, Darmstadt, Flensburg, München og Ulm.

Mindesmærket i Potsdam i det tidligere DDR stammer egentlig fra Bonn. En lokal fredsgruppe havde sammen med kunstneren foræret værket til byen, der tog imod. Men så kunne eller ville byen ikke finde et sted at placere det.

Da det offentlige skulle betale for opstillingen, skete der ikke mere. Efter nogen venten blev værket i 1992 foræret til Potsdam uden for Berlin. Nu overvejer Bonn, om man ikke burde opstille en kopi af værket.

Hiroshima-Platz

I november 1987 startede diskussionerne i Göttingen, og den 1. september 1990 blev et mindesmærke for desertører afsløret. Der er tale om et relief, som er skabt af den lokale billedhugger Joachim Nitsch og anbragt på ydersiden af Amtshaus. Indtil 1945 var denne bygning kaserne for det 82' Infanteriregiment, der under Anden Verdenskrig

Mikael Witte omdøber Borgpladsen til "Platz der Deserteure".

var udstationeret i Polen og Rusland. Pladsen hed tilsvarende 82er Platz, og lokale og regionale myndigheder samt organisationen af fordrevne nedlagde her indtil 1996 kransede den første lørdag efter den 1. september (dagen for Hitlers overfald på Polen).

Efter fem års pres fra den lokale fredsgruppe omdøbte byrådet i 1992 pladsen til "Hiroshima-Platz".

Mindesmærket bærer teksten: "Ikke af frygt for døden, men af vilje til livet", som er et citat fra Alfred Andersch selvbiografiske Die Kirschen der Freiheit. På det kvadratmeter store værk ses en kirsebærgren, stumper af hagekors og fodspor.

På et skilt forklares, at her mindes de desertører som af samvittighedsmæssige grunde nægtede at deltage i det nationalsocialistiske voldsherredømme.

Formuleringen skyldtes især socialdemokraterne - den grønne-alternative byrådsliste ønskede at hædre alle desertører. Men sådan blev det ikke.

Desertørernes Plads

I min barndomsby Flensburg satte fredsgruppen Kristne for Nedrustning spørgsmålet på dagsordenen. I 1994 anmodede gruppen byrådet om at et mindesmærke for desertører kunne blive opstillet på en offentlig plads.

Gruppen havde fået den i Flensburg boende marokkanske billedhugger Miloudi Assila til at hugge en soldat, der forlod sit våben, ud af en to kvadrater stor marmorblok; monumentet blev prøveopstillet ved Nikolai-kirke.

En varig pladsring var der ikke behov for, meddelte byens borgmester skriftligt.

Da borgmester og byråd afviste opstillingen, foreslog jeg i et åbent brev i Flensburg Avis, at byen omdøbte Borgpladsen til Platz der Deserteure, Desertørernes Plads.

Så ville der ikke bare være tale om et monument, som kunne gro til og glemmes, men om et offentligt rum, som man kendte, hvor busser satte passagerer af og nogle mennesker boede.

I deres rædselstid havde nazisterne hædret nazisten Leo Schlageter ved at omdøbe pladsen til Schlageterplatz. Nu havde borgmesteren mulighed for at tage initiativ til at hædre de, der nægtede at bruge vold. Et mindstemål af gestus i Flensborg, hvor naziregeringen havde haft sit sidste hovedkvarter.

Meget passende kunne omdøbningen foregå den 8. maj 1995, på 50 års dagen for Nazitysklands sammenbrud, skrev jeg. Da borgmesteren ikke besvarede mit forslag, producerede jeg selv nogle gadeskilte.

Aktion med skilte

Jeg mente det var vigtigt at mindes hver enkelt desertør ved navn (lige som de døde soldater mindes ved navn), så hver enkelt desertør kunne fremstå som forbillede for os og vores efterkommere. Men jeg kunne godt se, at så mange navne på en plads - det ville blive fuldstændig uoverskueligt. Jeg kendte heller ikke ret mange ved navn.

Og endnu vigtigere var det at fremhæve alverdens desertører, at det altså ikke kun var de tyskere, der et halvt århundrede tidligere nægtede at kæmpe Hitlers krige, men at hædringen også gjaldt den enkelte, der lige netop nu og nu og nu lagde geværet fra sig og forlod krigens vej.

Ved frokosttid den 8. maj 1995 omdøbte jeg Borgpladsen i Flensborg ved at klistre mine plasticskilte på de eksisterende gadeskilte. Den forklarende undertekst lyder på dansk: "For at ære alverdens desertører i Flensborg 8.5.1995".

Forbipasserende fulgte navngivningen, tre politibil patruljerede uden at hindre min aktion fra toppen af en trappestige, nysgerrige spurgte mens andre protesterede.

PLATZ DER DESERTEURE stod der på skiltene. Ganske uheroisk, uden personnavne, uden pomp. Som desertøren, der hunderød, med vished om konsekvensen for ham eller hende selv, nægter at slå et medmenneske ihjel. Dagen efter var mine skilte revet af. Det overraskede mig ikke.

Uanset hvor højteknologisk krigsførelsen er blevet, så afhænger krigen

stadig af mennesker. Mange tyske fredsgrupper har brugt Kurt Tucholsky-citatet Soldaten sind Mörder, hvilket har ført til adskillige retslige stridigheder. På plakat og klistermærke spurgte jeg i 1981: "Hvad er en hær uden mordere?".

Under krigen i det opløste Jugoslavien (fra sommeren 1991) støttede vi desertørerne for lidt, for sent og for ukonkret. NATO opfordrede til desertering, alligevel blev mange flygtede desertører sendt tilbage til straf og fortsat krigsindsats.

Byrådet i den tyske by Münster (hvor den vestfalske fred for 353 år siden satte slutstregen under datidens religionskrige) inviterede serbiske desertører til byen. Den 12. november 1999 fik to serbere 1 års visum.

Forinden havde den tyske ambassade afkrævet Münster et løfte om at byen ville påtage sig alle udgifter til desertørerne. Serbernes visum blev i december 2000 forlænget indtil Jugoslavien vedtog en amnestilov.

Byrådet i Göttingen vedtog i 2001 enstemmigt (efter forslag fra PDS og De Grønne) på samme måde at invitere navngivne serbiske desertører. Det tyske udenrigsministerium afviste imidlertid at udstede de nødvendige visa.

Også byrådene i München, Bonn, Freiburg/Breisgau, Erfurt og Rostock fulgte Münsters eksempel; deres beslutning blev også stoppet af udenrigsminister Joschka Fischer.

Andre tyske byråd (f.eks. Potsdam og Osnabrück) vedtog at invitere serbiske desertører, men de satte ikke navne på invitationerne. Og så behøvede udenrigsministeriet ikke nægte visum.

Tyske fredsaktivister agiterer for solidaritet med desertørerne fra Jugoslavien-krigen. De forlanger betingelsesløs opholds- og arbejdstilladelse, og protesterer mod at den tyske regering reelt straffer de mennesker, som havde ryggrad og moral til at nægte at slås.

Mange af desertørerne lever nu under usle forhold i flygtningelejre i Ungarn. De har ikke mulighed for at vende tilbage til Jugoslavien, for Milosevic-støtter dominerer stadig bureaukratiet, og fordi Jugoslavien endnu

ikke juridisk har sikret militærnægtelse. Jugoslavien vedtog den 3. marts 2001 en amnestilov. Alligevel blev en desertør, der vendte tilbage efter loven var vedtaget, anholdt da han ville rejse ind i sit fædreland.

Retten til livet

Der er andre desertører. Stadig flere unge israelere nægter at aftjene deres værnepligt, også reservister siger fra, når de bliver kommanderet til at gøre tjeneste i de besatte områder. Det er svært at imødegå hærens krav, der støttes af domstolene i det militariserede Israel.

Almindeligvis fængsles militærnægterne og efter to uger bag tremmer prøver officerer at overtale nægteren. Hvis det ikke lykkes, spærres han/hun inde igen.

Der er betydelige fredsbevægelser og voksende nægterorganisationer i Israel; bedst kendte er "Ny Profil", "Der er en Grænse" og "Det andet Israel".

Under den første, fem år lange intifada foretrak 180 soldater fængsel frem for at gøre tjeneste på de besatte områder. Under Libanonkrigen valgte 170 denne vej.

Det antages, at ti gange så mange når frem til et kompromis med hæren, inden de når at blive sat i fængsel, rapporterede Hans Henrik Fafner i Information den 27. januar 2001.

Også i Tjetjenien er der desertører. Krigen raser videre, selv om man ikke hører meget om den.

Også der er det vigtigt at være konkret, støtte desertører, militærnægtere og soldatermødre. Desertører bruger sig selv til at vise, at krig ikke løser nogen konflikt, men blot skaber nye.

Både desertører og soldatermødrene har krav på støtte, for de har vist det største menneskelige mod. De har vist vejen frem mod konfliktløsning.

Derfor har desertører krav på den offentlige plads krigens karle hidtil har sat sig på.

Retten til livet er en menneskeret. Det er på høje tid at vi gør retten til at nægte at tage andres liv til en menneskeret.

Mikael Witte har bl.a. skrevet bogen "Nazisme", forlaget CDR 1999. ●

Når embedsmænd leger krig

Henning Gottliebs politiske erindringsbog "I Kronens tjeneste" er skræmmende.

Af Geert Grønnegaard

Der er nogle oplysninger, som man godt kan blive utryg ved i embedsmanden Henning Gottliebs politiske erindringsbog "I Kronens tjeneste".

Forfatteren fungerede i en mærkelig fritsvævende rolle som storpolitisk rådgiver for fem forskellige danske statsministre, skrev skitser til deres taler, forhandlede med fremmede landes ambassadører, for hvem han udlagde Danmarks syn på verdensproblemerne.

Gottlieb skriver høfligt og loyalt om alle sine vekslende politiske chefer, undtagen om Kristen Helveg Petersen, hvis rolle som nedrustningsminister i Baunsgaard-regeringen han ikke forstod. Han anbefaler spydigt ligeud denne chef til en hovedrolle i Egede Schacks roman "Phantasterne".

Man forstår, at nedrustning ikke hørte hjemme i Gottliebs univers. At han så til overmål sluttede sin embedskarriere som formand for SNU, sikkerheds- og nedrustningsudvalget, var ikke noget problem for ham. Sikkerheden stod jo nævnt før nedrustningen. I 1995 gled SNU over til at blive DUPI, dansk udenrigspolitisk institut, og havde da praktisk nok helt sløjftet ordet nedrustning.

Gottliebs karriere bliver mere og mere miljøskaadet af omgangen med alle de militære topfolk. Han kan slet ikke stå for, at han bliver inviteret med som gæst i Forsvarskommandoens krigslege, hvor han så får lov til at udfylde rollen som dansk statsminister, og dybt nede i bunkeren træffe de mest skæbnesvangre beslutninger på Danmarks vegne. Blinkende lamper og alarmklokker - det er bare noget vi leger.

Gottlieb finder disse lege så realistiske og spændende, at han selv tager initiativ til en storleg med rigtige politikere i kursusjendommen "Bakkerne" i Holte i 1995. Dertil inviteres ministre og folketingsmedlemmer fra alle partier "undtagen SF, som vi ikke havde ment, der var mening i at indbyde, da partiet på davæ-

rende tidspunkt vist ikke accepterede forsvaret som faktor i sikkerhedspolitikken".

Det, der virker uhyggeligt, er nu at Henning Gottlieb tilsyneladende får lov til så at sige at gøre krigslegene til alvor. Han får udvirket en regeringsbeslutning, ikke en lov, om at oprette en krisestyringsgruppe med deltagelse af alle "legebørn", dvs. forsvaret, Politiet, udenrigstjenesten, Politiets Efterretningstjeneste, Forsvarets Efterretningstjeneste, og med sig selv som formand. Man kan godt genkende modellen fra alle disse mere eller mindre militærstyrede stater rundt om i verden med deres "National Security Councils", som presser sig ind foran de civile folkevalgte med krav om at definere hvornår der er national krise, og hvad der så nødvendigvis skal gøres.

Man kan uden videre forestille sig det pres, som en stakkels jovial folkelig regeringschef bliver udsat for, når han uden varsel bliver sat for bordenden i en sådan lukket forsamling af selvbestaltede "sikkerhedsekspert", der ikke rummer plads til en gammel Helveg, endsige en ung SF'er. For folk, der kun har en hammer i værktøjskassen, bliver alle problemer løst med søm. Sidst vi hørte om denne udenomsparlamentariske "krisestyringsgruppe" var i efteråret 2001, hvor Poul Nyrup fortalte at han havde indkaldt

den, eller måske snarere ladet sig indkalde, til rådslagning efter begivenhederne den 11. september. Beslutningerne, som da blev truffet, var mestendels hemmelige, men det blev offentliggjort, at PET og måske også FET skulle have tilført nye ressourcer og beføjelser.

Forsvarskommandoen kunne bidrage med noget de kaldte øget beredskab, fra niveau B til niveau C, eller også var det omvendt. Officerer skulle melde sig oftere på kasernerne, og hundepatruljer skulle tre daglige omgange rundt langs hegnene i stedet for en. En hjemmевærnsgruppe blev vist i TV-nyhederne kravlende op med alt sit udstyr til toppen af et vandtårn i en provinsby for at observere og holde vagt hele natten. TV-fotograferne må man formode har fået besked på at være tilstede med belysning og det hele, ellers ville der jo ikke være nogen der vidste, hvor godt der blev passet på os midt under krisen.

Statsministeren kan selvfølgelig rådføre sig med hvem han vil. Men hvis der om morgenen den 12. september er besked om, at alle hans arrangementer er aflyst for et møde i "krisestyringsgruppen", så går han nok derhen, før han får talt med Lykkesoft og Pia Gjellerup, som i øvrigt er i fuld gang med deres valgkamp. Når han så er blevet præpareret allerførst af generalerne og de hemmelige politimestre, bliver hans fremtræden bagefter mere martialske, end det egentlig ligger for hans natur. Så er Danmark pludselig deltager i en terrorkrig, før nogen af de folkevalgte fik tænkt sig om.

Det er uhyggeligt hvis man går og tror på, at der ikke er nogen over eller ved siden af Folketinget, når man så alligevel skal høre om den slags eksperter, der bare tager over når de finder det passende. Generaler er uddannet til eksperter i at føre krig. Hvor i alverden skulle de have lært om, hvordan man bedst holder fred?

"I Kronens tjeneste"
Henning Gottlieb
Forum Forlag 2001

Krig gør rige rige

Af Poul Pedersen

Påstand:

Ethvert voldeligt angreb på rige gør de rigeste rigere og de fattigste fattigere.

Udredning:

Enhver, der bliver angrebet, vil forsvare sig bedst muligt.

Derfor vil det medføre, at den angrebne skaffer sig forsvarsvåben.

Dermed tjener våbenindustrien flere penge til ejerne, som dermed bliver endnu rigere.

Dermed kan de anskaffe flere forbrugsgoder, og bruge en større andel af Jordklodens ressourcer.

Dermed bliver der en mindre andel af Jordklodens ressourcer til de fattigste.

Etniske nægttere?

Vi bør lave en kampagne for militærnægtelse for unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Af Henning Sørensen

Vi bør lave en kampagne for militærnægtelse for unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Det danske militær har planer om at indføre etnisk og religiøs ligestilling, hvilket bl.a. vil medføre, at soldater vil kunne bære turban, kalot, tørklæde etc., og at maden i militærets kantiner skal tilpasses personer med anden etnisk baggrund end dansk.

Som i EU-spørgsmålet er jeg ganske enig med Dansk Folkeparti i deres skarpe afvisning af forslaget; men i begge sager med diametral modsat begrundelse. Dansk Folkeparti er militær-

venlig. Jeg er "gammel" militærnægter og modstander af en hvilken som helst militær foreteelse.

Inspirationerne til denne holdning har jeg flere steder fra, bl.a. fra en af mine forgængere som landsformand for Danmarks Afholdsforening (fra 1947 til 1952) højskolelærer og folketingsmedlem for Det radikale Venstre, Kristian Nygaard (1883-1954).

Kristian Nygaard sagde bl.a.: "Hver krone der gives ud til militær, er givet forkert ud."

På den baggrund vil jeg opfordre fredsbevægelsen til at iværksætte en kampagne for militærnægtelse og samfundsnyttigt arbejde også blandt unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Skriv af, kopier eller klip ud, sæt frimærke på - og send ind.

Jeg ønsker at:

- blive medlem af AMK
- få flere oplysninger om AMK
- få oplysninger om militærnægtelse
- få gratis prøvenummer af IKKEVOLD
- abonnere på tidsskriftet IKKEVOLD for 105,- kr årligt
- give én jeg kender et gavekort på IKKEVOLD for 50,- kr
- købe emblemet "det knækkede gevær" for 20,- kr
- købe dinosauer-trøje (angiv størrelse) for 70,- kr + porto

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og By: _____

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm

Aldrig Mere Krig

Aldrig Mere Krig er en forening for pacifister, folk der søger fredelige/ikkevoldelige løsninger på konflikter.

At være pacifist er en livsholdning - derfor er Aldrig Mere Krig en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager, - det er livet, det drejer sig om og den "sag" forældes ikke.

Aldrig Mere Krig blev dannet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.

Aldrig Mere Krig er dansk af deling af Krigsmodstandernes internationale Forbund, War Resisters' International (WRI), med hovedkvarter i London.

Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for at blive flere.

Giv freden en chance - bliv medlem af Aldrig Mere Krig. Medlemskab pr. år koster 200 kr. for enkeltpersoner, 250 kr. for par og 125 kr. for uddannelsessøgende, pensionister og civile værnepligtige.

Hovedbestyrelsen består af:

Arne Hansen, Geert Grønnegaard, Hermod Folke Hansen, Majken Jul Sørensen, Peter Henning, Tom Vilmer Paamand og Uwe Riggelsen. Ulla Røder er suppleant.

Hovedbestyrelsen er konstitueret med:

Forretningsudvalg: Geert Grønnegaard (ordfører), Majken Jul Sørensen (kasserer) og Tom Vilmer Paamand (sekretær).

Internationalt udvalg: Majken Jul Sørensen (koo.).

Landskontor: Hermod Folke Hansen.

Medieudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator).

Redaktionsudvalg: Tom Paamand (koordinator).

Sessionsudvalg: Peter Henning (koordinator).

Våbenproduktionsudvalg: Geert Grønnegaard (koo.).

Landskontor

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro: 9 00 48 82
E-mail: amk@fred.dk

Besøg Aldrig Mere Krig på internettet: www.fred.dk

Kontaktpersoner

Majken Jul Sørensen, Vigerslevvej 281A 1.tv.
2500 Valby, tlf. 3617 7087

Holger Terp, Strandbyparken 4.1.tv.
2650 Hvidovre, tlf. 3678 4028

Finn Held, Aprilvej 24
2730 Herlev, tlf./fax 4491 6967

Hanna Lindstrøm, Christoffers Allé 132
2800 Lyngby, tlf. 4444 3965

Peter Henning, Unnasvej 3
3000 Helsingør, tlf. 4921 6563

Haakon Larsen, Skovbrynet 5
3450 Allerød, tlf. 4817 2735

Birte Wagner, Bavnebjergspark 71
3520 Farum, tlf. 4495 3688

Erik Jeppesen, Paltholmterrasserne 77A
3520 Farum, tlf. 4495 9141

Else Dam, Smallesund 2
3700 Rønne, tlf. 5695 5404

Geert Grønnegaard, Leragervej 8
4174 Jystrup, tlf. 5752 8250

Uwe Riggelsen, Kåstrupvej 4, Spangsbro
4400 Kalundborg, tlf. 5950 7429

Hanne Nielsen, J. A. Larsensvej 5
5300 Kerteminde, tlf. 6532 4474

Peter Kragh Hansen, Gl. Banegårdsvej 50
5500 Middelfart, tlf. 6441 8389

Jørgen Burchardt, Nyborgvej 13
5750 Ringe, tlf. 6262 3617

Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 63
6600 Vejen, tlf. 7536 2201

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm, tlf. 9737 3163

Ulrik Hansen, Rønnen 8
7120 Vejle Ø, tlf. 7571 1620

Svend Haugaard, Violvej 2
7800 Skive, tlf. 9752 1037

Jens Thoft, Stadion Allé 43 A
8000 Århus C, tlf. 8611 2177

Tom Vilmer Paamand, Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N, tlf. 8623 0328

Poul Gunder Nielsen, Hørslevvej 107, Hørslevbol
8462 Harlev J, tlf. 8694 1699

Henning Sørensen, Irisvej 17, Postbok 87
8500 Grenaa, tlf. 8632 1679

Tine Forchhammer, Gadebakken 15
8600 Skanderborg, tlf. 8692 6205

Bitten og Troels Forchhammer, Gyvelvej 7, Rebild
9520 Skørping, tlf. 9839 1663

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35
9900 Frederikshavn, tlf. 9842 5542

ikkevold

**DER FINDES
INGEN RETFÆRDIG
KRIG**

IKKEVOLD udgives af Aldrig Mere Krig (AMK), dansk afdeling af War Resisters' International (WRI).

Fred er en menneskeret, og krig er en forbrydelse mod menneskeheden. Derfor er det AMKs formål at arbejde for at fjerne krigens årsager og at modarbejde enhver form for krig og krigsforberedelse.

Ved medlemskab af Aldrig Mere Krig kræves frigørelse fra eventuel tilknytning til militæret, herunder beredskabstjeneste.

IKKEVOLD dækker ikke nødvendigvis AmKs hovedbestyrelses holdninger.

Abonnement:

IKKEVOLD udkommer med fire numre årligt. Abonnementet indgår i medlemskabet. For ikke-medlemmer koster et abonnement årligt 105,-. Løssalg: 30,-.

Abonnementsbestilling til:

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro 9004882

Adresseændring skal ske på posthuset i det distrikt, hvorfra der flyttes. Navneskift skal også meddeles til distriktets posthus.

Kopiering og eftertryk og anden gengivelse med angivelse af kilde anbefales.

Oplag 600. Eget tryk.

Redaktion:

Tom Paamand 8623 0328

Stof til IKKEVOLD sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4
Lisbjerg
8200 Århus N

E-mail: ikkevold@fred.dk

ISSN 0107-5276

Når man prøver at lytte

Nyhedsudsendelser sætter mange tanker i gang, når det sønderbombede land på billederne, er hjemlandet.

Af Arne Hansen

En tamilsk krigsflygtning fra Sri Lanka sidder efter fyraften og kigger anspændt på BBC World, som bringer billeder af døde og lemlæstede ofre for amerikanske bomber, da jeg ringer på.

Hun siger spontant: "Hvorfor skal amerikanske liv være mere værd end menneskeliv i resten af verden?"

Og "Hvorfor interesserer medierne sig kun for denne krig, når der bliver slået flere mennesker ihjel i krigen i Sri Lanka?"

En afghansk flygtningefamilie er meget optaget af situationen i deres land, som tydeligt går dem meget på. Han starter med at spørge: "Bush er han præsident i USA eller en klovn?"

Og svarer så selv:

"Bush har lavet 3 fejl:

1. Først hænger Bush alle muslimer ud - uden at have beviser.
2. Dernæst siger han, at alle der ikke er med USA, er imod os.
3. Og for det tredje så nøjes Bush ikke med at bombe talebanernes tilholdssteder, men også hovedstaden Kabul hvor befolkningen ikke sympatiserer med Taleban."

Bombningen af Kabul havde medført store civile tab. Således var et hospital blevet bombet med 130 dræbte til følge.

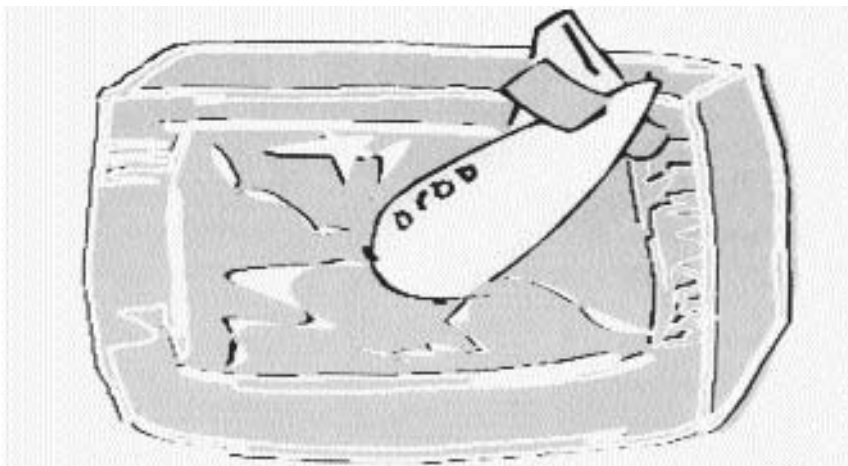
"Og nu dræber talebanerne mange fra min etniske gruppe som de tidligere har været i kamp med i deres afmægtige had over ikke at kunne skyde de angribende amerikanske fly ned, og det vil alt sammen blot ende i at skabe mere had til amerikanerne", fortæller han i et opgivende tonefald.

Med til historien hører, at den afghanske flygtning ved krigens start accepterede, at amerikanerne intervererede i Afghanistan for at fange bin Laden, blot amerikanerne undgik at dræbe uskyldige civile afghanere.

Og en tredje nydansker kunne ikke svare mig i telefonen på grund af hans indestængte ophidselse over, at han som den eneste fra et muslimsk land til et møde havde måttet stå for skud for næsten alle de danskfødte fagfællers oppustede aggressioner mod alt "jeres", som var skyld i problemerne med at integrere.

"Jeg bor i Danmark og jeg vil gerne være med til at løse "vores" problemer i fællesskab. Men det kan jeg ikke, når flertallet af danskerne kun taler om "os" og "jer", og i øjeblikket er det helt galt."

Ovenstående anonymiserede oplevelser var fra en rundtur blandt etniske minoriteter for at hente spørgsmål til partierne før sidste kommunalvalg. Noget helt andet - eller er det? ●

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og Landsforbundet Aldrig mere Krig har indgået et bladsamarbejde.

Vi redigerer og udgiver bladene **fred og frihed** og **ikkevold** i fællesskab.

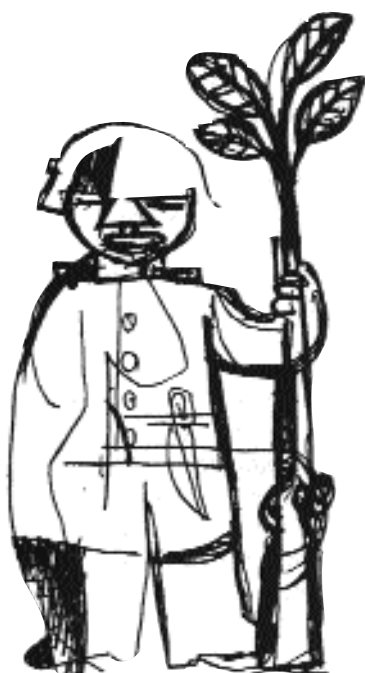
For- og bagsiden samt side 2 og næstsidste side er forbeholdt de to foreninger. Resten af bladet redigeres af en redaktion sammensat af begge foreninger.

Trådene samles af Annelise Ebbe (fred og frihed) og Tom Vilmer Paamand (ikkevold).

Stof til **fred og frihed** og **ikkevold** sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N
Tlf: 8623 0328
E-mail: ikkevold@fred.dk

Gamle numre af bladet kan læses på internet-adressen www.fred.dk/amk/ikkevold

Indhold

Russernes forhadte nabo <i>Af Jevgenia Borisova</i> Russerne har kun hørt om tjetjenske mishandlinger.	4
EUs militære dimension <i>Af Jens Kimby</i> EUs eneste rigtige rolle er ikke en militær opbygning.	6
Forslag om fælles EU-militær <i>Af Jens-Peter Bonde</i> Danmark må sige fra til planerne om et fælles militær.	7
Vesten forstår ikke Irak <i>Af Jan Øberg</i> Arabiske ord har stor symbolsk betydning.	8
Lukkede døre i Australien <i>Af Karen Rald</i> Australiske problemer med forholdene for flygtninge.	12
Hvem vandt Den Kolde Krig? <i>Af Finn Held</i> Medierne aner intet om historie, for NATO vandt ikke.	14
Ikkevold som konstruktiv kraft <i>Af Jørgen Johansen</i> Menneskeheden har flotte erfaringer med ikkevold.	16
Ulydighed støtter demokratiet <i>Af Tom Vilmer Paamand</i> Offentlig ulydighed er et stærkt våben.	20
Grundlov uden krig <i>Af Mikael Witte</i> En ny grundlov må sikre en ikkevoldelig udenrigspolitik.	23
Send 1000 bedstemødre! <i>Af Kate Witham</i> Sammenhænge mellem maskulinitet og krig.	24
Og meget mere...	

Russernes forhadte nabo

Den almindelige russer har kun hørt om tjetjenske mishandlinger - de er aldrig blevet informeret om den anden side af konflikten.

Af Jevgenia Borisova

Den nuværende konflikt har sine rødder tilbage til anden verdenskrig, hvor tjetjenerne blev anklaget for at støtte tyske tropper, og de blev tvunget i eksil.

Tusinder blev sendt til Kasakhstan hvor de blev anbragt på den bare mark, uden fødegrundlag. De var i begyndelsen nødt til at overleve ved plyndren og hærgen indtil de kunne etablere et livsgrundlag.

Herefter blev de venner med den lokale befolkning i Kasakhstan, og på et tidspunkt fik de lov til at vende tilbage til Tjetjenien. Dette skete i 60'erne.

Den nuværende konflikt har sine rødder i 90'erne, hvor alle tjetjenerne er enige om, at problemet udsprang af Jeltsins udtalelse: "Tag så meget uafhængighed som I kan fordøje".

Dette folk havde lidt så meget, og de rakte ud efter uafhængighed, og tog den i form af en uafhængighedserklæring fra Rusland, hvilket Rusland ikke ønskede, så opstanden begyndte.

Var det terrorisme? Var det frihedskamp? Det er svært at sige, da det afhænger af hvorfra sagen ses.

Stort set alle russere kan fortælle om familie eller venner, som boede i Grosnij, og som blev smidt ud fra deres lejligheder af rebeller, som de nu kaldes i medierne. De fik aldrig betaling eller noget, de blev bare smidt på gaden.

Selv vennerne er imod

Lad mig komme med et eksempel: For nylig prøvede jeg at hjælpe en tjetjensk pige på 6 år, hun var skadet på den ene øje efter bombardementerne på Grosnij, og hendes bedstemor havde bragt hende til Moskva - hendes forældre var dræbt ved et missilangreb i 1999.

Jeg prøvede at hjælpe med at få hende opereret for hendes lidelse, og jeg satte mig i forbindelse med min bedste vens mor, som er temmelig højtstående læge i Moskva. Hun sagde:

"Ved du at min søster blev smidt ud af Grosnij?". Hun nægtede at hjælpe.

For nylig rapporterede jeg fra et flygtningecenter halvvejs mellem Moskva og St. Petersburg, med ca. 200 tjetjenske flygtninge. Al økonomisk støtte er blevet stoppet af den russiske indvandringskontor. De siger, at der ikke er penge til flygtningecentrene, der ikke har fået noget siden august.

Dette var, hvad jeg skulle beskrive. Jeg så disse lidende mennesker, som står for had fra alle deres naboer. De tror at disse tjetjenerne er rige, og ikke gider arbejde, og bare sidder og venter på hjælp fra den russiske regering. Dette er også en side af konflikten.

I lejren var der en dreng på 12 år, som forbløffede mig med sine malerier - han var virkelig kunstmaler. Jeg hængte nogle af hans malerier op på mit kontor, for at vise mine kollegaer disse kunstværker. De fleste af mine kollegaer, russiske kollegaer, ikke vestlige, sagde: "Tag dem ned, vi vil ikke have noget tjetjensk her!". Og dette er kollegaer fra Moscow Times, den mest uafhængige avis, med de mest fordomsfri mennesker.

Hvad jeg vil sige med disse eksempler er, at dette er den almindelige russiske forståelse af konflikten. Den almindelige russer kender kun til uddrivelsen fra Grosnij, til mishandlinger fra tjetjensk side - de er aldrig blevet informeret om den anden side af konflikten.

Vi ved alle, at den anden krig startede efter bombningen af lejlighedskomplekser i Moskva. Ca. 300 russere omkom og tjetjenerne fik skylden. Nu ved vi, at tjetjenske nationalister ikke stod bag.

I det mindste har ingen undersøgelser bevist, at de stod bag bombningerne. Alligevel fastslog Putin og de russiske myndigheder umiddelbart efter bombningerne, at det var tjetjenerne der stod bag - man kan forstå hvordan

det påvirker holdningen hos folk. Lad os sammenligne begyndelserne på de to krige.

De to krige

Den første tjetjenske krig fra 1994 havde opbakning fra det russiske folk, tjetjenerne smed folk ud af lejligheder i Grosnij, de skar halsen over på russere, der var nok af modbydeligheder begået af tjetjenerne. Under denne krig kunne journalister færdes frit i begge lejre og rapportere fra krigen fra begge sider.

Den anden krig startede med et helt andet udgangspunkt, nemlig bombningen i Moskva, og det resulterede i en bølge af vrede mod tjetjenerne - vreden sidder stadig i den russiske befolkning.

Hvad har vi nu, som resultat af denne konflikt? Næsten det samme som ved slutningen af den første krig - vi har ifølge diverse kilder 30.-80.000 dræbte tjetjenerne. Vi har fra officielle russiske kilder ca. 4.500 russiske soldater og officerer dræbt, og omkring 12.000 sårede og lemlæstede.

Vi har 26.000 tjetjenerne, som er handikappede på grund af krigen, vi har 4.000 tjetjenske børn, som er blevet forældreløse, vi har omkring 150.000 flygtninge blot i Ingusjien og omkring 58.000 private hjem enten helt eller delvist ødelagt.

Der er ikke en eneste boligblok i Tjetjenien, der står hel tilbage. Folk bor i de sønderskudte blokke uden vand, og kloakering. Huller i væggene er lappet med gips, manglede vinduer erstattet med plastik. Forretningerne og skolerne er ødelagt, og store områder er minerede.

Dette er, hvad tjetjenerne har at vende tilbage til, og myndighederne i Ingusjien siger, at mange blokke stadig er hele, og at folk sagtens kan vende hjem! Der er nu i september kun genetableret 18 ud af 5000 boligkomplekser. ➡

➔ Da jeg talte med de entreprenørfirmaer, som skal restaurere bygningerne, sagde de, at med de beløb der er afsat til genopbygning vil det tage 25-30 år blot at restaurere lejlighedskomplekserne.

Pressen er tavs

Intet af dette er ordentligt dækket af russisk presse. Vi har kun én avis på russisk, "Novaya Gazeta", der tager til Tjetjenien hver måned og skriver om de overgreb og den tortur, der foregår i landet.

Jeg har spurgt TV-kanaler hvorfor de ikke rapporterer mere frit, hvorfor de kun viser sagen fra én side, f.eks. når de viser billeder, og siger at her var et overfald, dette er ligene af rebellerne og dette var deres våben. Hvorfor spørger de aldrig de omkringstående - hvem var disse folk?

De svarede, at det kan de ikke, for de styres af hærens talsmænd. Det er sådan, at vi ikke har lov til at tage til Tjetjenien uden at være ledsaget af hærens talsmænd - så når vi er der uden, er det faktisk ulovligt.

Jeg har talt med folk efter sådan et TV-holds besøg, og de fortalte at ligene ikke havde noget at gøre med rebeller. Det var hæren, der kom og skød folk, lagde våben ved siden af dem, og præ-

senterede det for TV-holdene som rebeller. Somme tider kan det gå over i det groteske, som når man for eksempel præsenterer en død rebel, som efter sigende var ved at anbringe en landmine, i hvid skjorte. Hvem ville gå ud i hvidt tøj for at udlægge miner?

Hvad krigen går ud på i øjeblikket er kommercielt. At hæve bestiklinger ved checkpoints, bestiklinger fra flygtninge, selv salg af de døde forekommer blandt de russiske tropper, og endelig illegalt salg af olie.

Det er vigtigt her til sidst at sige, at dette finder sted uden den almindelige russers viden. Jeg har talt med mange familier til gidslerne her ved den sidste gidseltagning, og jeg spurgte dem: "Hvad ved I om hvad der foregår i Tjetjenien?"

De svarede: "Det er langt væk, det er ikke her, vi er ikke interesserede, men nu er det kommet ind i vort liv, og vi bliver nødt til at gøre noget" - og de er nødt til blot at stole på, at de russiske myndigheder vil klare det hele.

Jevgenia Borisova arbejder for den engelsk-sprogede avis "Moscow Times" i Rusland. Hun holdt dette oplæg for danske journalister ved et møde i Nyborg. Jens Anker Petersen har refereret og oversat.

Barske realiteter i Mellemøsten

Af Palæstina Fredsvagter

Den 9. december modtog hver af de 179 medlemmer af Folketinget en gaveæske fra Palæstina Fredsvagter, indeholdende et par brugte børnesko.

184 israelske og palæstinensiske børns tragiske og meningsløse død i løbet af de seneste to år er ét af resultaterne af Israel/Palæstina-konflikten. Palæstina Fredsvagter har siden august i år visualiseret disse dræbte børn gennem en udstilling af brugte børnesko med oplysninger om hvert enkelt barns navn, alder, dødsdag samt omstændighederne ved drabet.

Denne udstilling ønsker vi nu at give videre i håb om, at Folketinget og den danske regering vil gøre sit for at der sættes en stopper for den ulovlige israelske besættelse - og at de umenneskelige forhold for palæstinenserne bringes til ophør.

Dagliglivet for palæstinenserne i Gaza og på Vestbredden er fuldstændigt umuliggjort af det israelske militærs checkpoints, udgangsforbud, hus til hus undersøgelser, massearrestationer, drab på uskyldige civile, meningsløse nedrivninger af huse, deportation af sigtede palæstinensere og blokader af fødevarertransporter og ambulancer. Alt sammen helt klare overtrædelser af Geneve-konventionen og derfor at betragte som krigsforbrydelser.

Mere end halvtreds danskere fra hele landet har siden april 2002 fungeret som fredsvagter i de besatte områder. For nogle har opgaven primært været at være tilstede, at give palæstinenserne et frirum midt i udgangsforbudets helvede. For andre har opgaverne været at sikre adgang gennem checkpoints, beskytte olivenhøsten, være skjold ved demonstrationer, organisere adspredende lege for de indespærrede palæstinensiske børn, beskytte huse som stod for nedrivning, reparere vandpumper, sikre ambulancekørsel eller andet.

info@palestinafredsvagter.dk

EU's militære dimension

EU's eneste rigtige og moralsk forsvarlige sikkerhedspolitiske rolle må være økonomisk, politisk og socialt samarbejde - ikke en militær opbygning.

Af Jens Kimby

Så er der igen lagt pres på Danmarks undtagelse vedrørende EU's forsvarspolitiske dimension.

Undtagelsen er ellers klart formuleret fra Maastricht-traktaten, hvor det hedder at "Danmark deltager ikke i beslutninger der har indflydelse på forsvarsområdet".

Nu kræver Italien, at EU skal have klar besked om rækkevidden af den danske undtagelse. Fra JuniBevægelsens side må det derfor være på sin plads at gøre opmærksom på, at vi ønsker at fastholde denne undtagelse og at vi gør det med klare begrundelser.

EU er på vej til at etablere sig som verdens største våbeneksportør. Størsteparten af denne eksport går til ustabile regimer i den tredje verden, hvor disse våben ofte vil blive brugt til krig og undertrykkelse. Samtidig er det de ledende EU-landes klare målsætning, at organisationen skal råde over militær kapacitet til brug uden for EU.

Denne tænkning er gammeldags og det modsatte af fredsskabende, fordi næsten alle konflikter nu om dage har deres udspring i etniske, religiøse eller sociale forhold og derfor ikke kan løses med militære midler.

Resultatet kan nemt blive, at EU først tjene penge på at eksportere våben til tredjelande og når konflikter i disse lande løber ud af kontrol, træder EU til med militære midler for at genoprette roen - for skatteydernes penge.

Efter JuniBevægelsens opfattelse skal langtidsholdbar fredsskabelse ske gennem organisationer, der er beregnet til at løse disse opgaver. Alle EU-lande er medlem af FN, OSCE og Europarådet. Det er langt vigtigere at styrke disse organisationer end at skabe et EU-militær som parallel struktur til NATO.

Skævheden i prioriteringen mellem civile og militære organisationer kan beskrives således:

NATO's budget for år 2000 = 469.000 millioner dollars
OSCE's budget for år 2000 = 134 millioner dollars

Det er vigtigere at forebygge konflikter end at lægge låg på dem gennem en militær indsats fra et EU med stormagtsdrømme. EU's eneste rigtige og moralsk forsvarlige sikkerhedspolitiske rolle må efter vor opfattelse være: Økonomisk, politisk og socialt samarbejde, men det er ikke den vej de tidligere kolonimagter vil gå.

JuniBevægelsen vil arbejde for at hindre EU's militære opbygning, men vi mener samtidig at Danmark fortsat skal yde bidrag til fredsskabende aktiviteter, men at disse skal foregå på klare mandater fra FN, OSCE eller Europarådet.

Humanitære opgaver skal løses af humanitære organisationer, som skal have tilført tilstrækkelige økonomiske midler.

Jens Kimby er medlem af JuniBevægelsens landsledelse.

SINO HELSTEN

Forslag om fælles EU-militær

Danmark må sige fra, så Tyskland og Frankrig får at vide, at de må lave deres fælles militær uden anvendelse af de fælles institutioner.

Af Jens-Peter Bonde

En af de kommende dage vil medlemmerne af EUs forfatningskonvent modtage et forslag fra den tyske og franske udenrigsminister om etablering af et fælles våbenagentur, et fælles våbenmarked og et fælles militær.

Når de to lande er enige, er det svært for andre at stritte imod. Det er således nu, ved præsentationen af forslaget, vi må sige fra, hvis vi ikke

ønsker EU udbygget til en militær supermagt.

Det nye forsvarssamarbejde skal ifølge forslaget fra Joschka Fischer og Dominique de Villepin gennemføres som et såkaldt "forstærket samarbejde". Det er kun en måned siden, de irske vælgere blev forsikret om, at Nice-traktaten ikke kunne bruges til forstærket samarbejde omkring militære spørgsmål.

Den ændring kan nu gennemføres i december 2003, hvor konventets udkast til forfatning ventes vedtaget. Der er allerede nedsat en arbejdsgruppe om forsvaret under ledelse af den franske kommissær, Michel Barnier.

Det fransk-tyske forslag kan vente positiv modtagelse hos det store flertal i det håndplukkede konvent. Danskerne har stemt nej til militært samarbejde i EU og fået en undtagelse.

Vi skal således ikke sende soldater og isenkram til det fælles militær, men det er en ringe trøst - for vi bliver medlem af en militær supermagt, hvor et flertal af landene handler militært på alles vegne.

Er det klogt at etablere et fælles militær, som kan gå i militær aktion og handle frit, uden FN-mandat? Hvem vil garantere, at EU statens militær ikke anvendes på samme måde, som alle andre supermagter har anvendt deres militær?

Vil konventsformand Giscard d'Estaings "Forenede Europa" også få sit Vietnam eller Afghanistan? Hvor mange europæiske soldater skal miste livet, før et militært engagement bringes til ophør?

Dansk undtagelse kan ikke ses

Hvem i Vietnam ville have hæftet sig ved, hvis den amerikanske stat Alaska havde besluttet, at de ikke sendte soldater til krigen? Vil det blive skrevet på missilerne og kamp-

vognene og soldaterne, at Danmark har en militær undtagelse, så vi ikke deltager i EUs krig i Congo, eller hvor den nu måtte dukke op?

Eller vil Unionen bare føre sig frem under det blå-gule banner med forfatningens indbyggede loyalitetsforpligtelse for de EU-lande, som ikke selv sender soldater?

Spørgsmålene kan forekomme frække i dag, men det er de spørgsmål, som historien stiller. Overlegent militær bliver brugt til fremme af egne interesser. Det lyder ikke smukt, men svarer til den indtil nu observerede virkelighed.

Et fælles marked for våben giver også et fælles marked for bestikkelse. Dødens købmænd er dygtige til at varetage deres interesser. Lige nu planlægges en stor europæisk forsvars-kongres i Bonn.

Snart vil penge til militær være at finde på Unionens budget, og de der stemmer for flest penge, tilbydes mest i partitilskud og bestikkelse. Sådan er det jo, men det behøver ikke være sådan.

Vores militær kunne også omstilles til at være til rådighed for FN til fredsskabelse med mandat fra hele verden. Vores militær kan fortsætte i NATO, som er en forsvars-alliance, som kun kan handle i enighed og er indrettet på fælles forsvar mod angreb.

NATO er ikke et supermagts-militær, som det USA har selv, eller som Frankrig og Tyskland nu foreslår for EU. At give en supermagt et militær er ikke klogt, men farligt.

Det kloge er at sige fra nu, så Tyskland og Frankrig høfligt, men bestemt, får at vide, at de må lave deres fælles militær uden anvendelse af de fælles institutioner.

Jens-Peter Bonde er medlem af EU-Parlamentet for JuniBevægelsen. ●

Vesten forstår ikke Irak

På arabisk har ord en symbolladet betydning, der ikke umiddelbart fremgår af en direkte oversættelse - og som er vidt forskelligt fra vore egne politikeres.

Af Jan Øberg

Dæmoniseringen af fjenden, med krig i sigte, er bastant. De svenske medier tager det for givet at der bliver krig. Og også i svenske medier er Irak blevet synonym med Saddam Hussein, ikke med 23 millioner medmennesker.

Det irakiske folk er blevet fortrængt ud i stilheden. Der må frem for alt i verden ikke smyge sig det mindste lille element af menneskelighed ind i vores syn på landet. De må ikke fremstå som mennesker, mødre, fædre, børn med håb og frygt, fattige og rige. Det handler jo bare om Saddam og hans palads og militær, som vi skal pulverisere i et overlegent teknoinferno!

Intet om de mulige konsekvenser af en storkrig: Millioner flygtninge, titusinde døde og skadede (såvel irakere som amerikanere, ikke mindst hvis der tages kemiske kampmidler i brug); ødelæggelse af miljøet, olieprisernes himelflugt, mulighed for at krigen breder sig til Israel-Palæstina, behovet for hundredetusinde milliarder dollar til genopbygning over måske 10-20 år, eventuel opløsning af Irak i tre dele, krig i Tyrkiet mod kurderne med mere?

Er der nogen der kan garantere at sådan noget ikke vil ske?

Nej, vi skal acceptere krigen, fordi den vil lede til demokrati, fred, stabilitet, kvindefrigørelse, markedsøkonomi - og ikke et eneste ord om at det handler om at få kontrol over Iraks olie, og Saudi Arabiens, som nu ikke længere er en pålidelig allieret.

Uinteresserede journalister

Takket være Den Transnationale Stiftelses emailservice ved alle relevante medier at vores team, som et af få i Norden, har været der. Ikke en af dem har fundet det interessant at bede om et interview.

TFF er jo imod krig, har en forkert vinkel på sagen med sit forslag til ikke-voldelige løsninger. Bush vil have os til

at tro, at alt er sort i Irak og alt er hvidt i USA, at de, irakerne, er de onde der truer de gode.

De fleste synes ikke at have intellektuel evne til at se mere end to sider, når vi har brug for at kunne se fire: Der er noget godt og noget skidt i USA og Vest, og der er noget godt og noget skidt i Irak.

Men her forlenes vi til forestillingen, at de er de onde, og at så er alt det vi gør pr. definition godt.

Så kan man frit stille en masse ensidige krav på Irak (USA behøver ikke at love noget til gengæld), og hvis de så ikke lyder, ja så har de jo selv "valgt" at blive bombede; altså har Vest ikke noget ansvar for hvad vi gør, for hvordan vi vælger at "svare" på Iraks politik.

Nonsenslogik

Den svenske udenrigsminister Anna Lindh kommer farligt nær denne krigslegitimerende logik i et nyhedstelegram i forbindelse med sit møde med Iraks udenrigsminister i FN: "Irak må åbne ALLE lokaler, jeg klagjorde virkelig at jeg mente ALLE lokaler. Jeg pointerede at ansvaret nu ligger hos Irak - det afhænger nu af dem selv om militære aktioner skal anvendes eller ikke".

USA og Sverige har altså ikke længere ansvar for sine handlinger. Selv om det er os der ensidigt har sat betingelserne, så er det ham der nede, som får pålagt ansvaret for vores gerninger. Selvfølgelig er det det rene filosofiske nonsens og umoral. Den slags ville kun kunne hævdes, hvis der forelå en fælles overenskomst, om hvilke spilleregler der er gældende.

Det er absurd at påstå at USA ikke er ansvarlig for om USA bomber eller ikke. USA har faktisk frihed til at vælge at gøre noget andet end at bombe. Men man lægger altså sit moralske ansvar fra sig - og lukker formodentlig grænserne for traumatiserede irakere, når de begynder at banke på vores dør efter krigen.

Kommunikationsproblemer

Udover selve substansen i denne konflikt, har vi et gigantisk kommunikationsproblem med enorme forskelle i ords betydning og fuldt af fordomme og stereotyper. Der udover har vi en kristen og en muslimsk politisk fundamentalisme, som er hinanden lig til punkt og prikke.

Ofra Begios bog "Saddam's Word. Political Discourse in Iraq" er et overordentlig nyttigt hjælpemiddel til den, der vil begribe kulturens og sprogets indflydelse på denne konflikt. Hvad jeg bl.a. lærer af Begio er, at arabisk ved sin høflighed, ceremoni, sin snak rundt om sagens kerne og de mange gentagelser med minimale nuancer, er meget velegnet til såvel diplomati som manipulation. Endvidere er der i arabisk en uklar

grænse mellem retorik og handling. Retorikken antager et eget liv: En trussel om krig kan, hvis den gentages energisk nok og tilstrækkelig mange gange, erstatte en rigtig krig. Den fylder en kollektiv, selvsuggerende funktion.

Arabisk, ikke mindst som Saddam anvender det, er fuldt af kodeord og henvisninger til konkrete øjeblikke i fortiden med den hensigt, at få mennesker til at tolke sin egen situation i et historisk sammenhæng.

Lad os f.eks. tage ordet "intifada", som blev kendt gennem den første intifada i Palæstina 1987. En arabisk ordbog fra 1400-talet beskriver intifada som "Giv mig sten så jeg kan redde min sjæl med dem". Ordet beskriver en situation, hvor man flygter fra en overmagt og med sten prøver at holde ham på afstand.

Symbolladede ord

I 1960'erne blev det et hovedbegreb i det irakiske Baath partis ideologi. Det skiftede efterhånden betydning til "oprør", "at lutre revolutionen", "at lede Irak til enhed, socialisme og frihed". Intifada blev også brugt om invasionen af Kuwait; den var "En støtte for den kuwaitiske intifada imod den korrumpere Sabahfamilie", Kuwaits herskende dynasti. Thawra er et andet begreb. Det forbindes med "revolutionisme", men er

blevet synonymt med den højeste, næsten hellige samfundsorden. Ordet kan betyde storm, krig, kamp - men også at få køerne til at rejse sig op og gå hen og drikke vand.

Andre betydninger af dette ene ord er "kamp imod udenlandsk okkupant" eller "kup imod eget regime, hvis det er korrupt". Eftersom den irakiske befolkning havde fået nok af krig, revolutioner, kup og politiske mord, blev begrebets politiske indhold vredet i retning af "det højeste gode" eller orden og stabilitet snarere end forandring.

På arabisk har ord "magisk", symbolladet og følelsesmæssig betydning, noget vi i Vest ikke rigtig forstår. Der kommer jo ikke så megen poesi ud af munden på vore politikere. Arabisk er et ocean af betydninger, associationer og billeder. Araberne siges at elske ord for deres egen skyld, for poesien, lyden og veltalenhedens skyld.

Ord erstatter handling

Man kan høre folk tale i timevis uden at sige noget, det lyder bare henrivende smukt, som musik. Mens vi trækker en skarp linie mellem abstraktion, virkelighedsbeskrivelse og fantasi, så blandes disse, så vidt jeg forstår, ofte helt vildt i de arabiske lande.

Sådan et sprog er som skabt til manipulation. Magten kan beslutte at det eller

det ord nu skal have en ny nuance og stå for noget underforstået. Ordet "gul" kan virke harmløst, men det bruges politisk om mongolernes invasion for 800 år siden - og om Iran under krigen. Så bliver det ikke bare symbolsk men også følelsesladet: Det skal mobilisere bestemte positive eller negative følelser og den af samhørighed imod "de andre". Noget vi kan være helt sikre på, i den nuværende lagkagekastning mod Vestverdenen, er at det irakerne siger er mere sofistikeret end det lyder i engelsk oversættelse.

Vi bør ikke tro at al retorik og udsagn om krig og kamp faktisk er ment som konkrete krigserklæringer: Den kan simpelthen erstatte disse. Ved at sige et eller andet og gentage det tilstrækkelig mange gange, så behøver den lovede handling ikke altid blive til virkelighed. Sådan er det f.eks. med denne snak om arabisk enhed, noget de arabiske staters møder altid afsluttes med.

Man må håbe at såvel USAs som Iraks krigsretorik vil få en sådan konsekvens. Men jeg er bange for at vi forstår hinanden så dårligt, forskellige kulturer som vi er, at vi befinder os på en kollisionskurs. Måske er det en intellektuel og moralsk intifada, overalt i Vest, der skal til for at stoppe krigen mod Irak!

Jan Øberg er direktør for Den Transnationale Stiftelse. Se www.transnational.org. ●

Resolution mod en USA-ledet krig mod Irak

Af Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed

"Eftersom Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed er imod alle voldelige handlinger og krig,

eftersom den amerikanske præsidents og hans allieredes plan om et forebyggende angreb, en invasion eller en omstyrtelse af den irakiske regering krænker international lov og de grundlæggende principper i FN's Charter,

eftersom et forebyggende angreb kan risikere at destabilisere hele regionen, vil pådrage sig fjendskab over hele verden, vil fremprovokere fjendtlige modforanstaltninger og vil danne en farlig præcedens, som andre lande måske vil følge,

eftersom økonomiske sanktioner mod Irak allerede har kostet over en million menneskeliv, hvoraf hovedparten er børn, og en krig vil føre til yderligere mængder af dødsfald og lidelser,

og eftersom en krig mod Irak også vil påvirke borgere i mange lande, da militære tab og de hundreder af millioner

af dollar, verdens nationer betaler for krig, vil fjerne millioner fra det sociale område i hjemlandet eller internationalt. Desuden bruges en sådan krig som et påskud til at fjerne eksisterende borgerrettigheder for mennesker i hele verden,

kræver den Internationale Eksekutivkomité i Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed:

a. at alle nationer i fællesskab gennem de Forenede Nationer søger en fredelig løsning på denne og alle potentielle konflikter.

b. at alle statsledere respekterer international lov og straks standser alle planer for og forberedelser af en krig mod Irak.

c. at alle statsledere respekterer den lange kamp for borgerlige frihedsrettigheder og ophører med at bruge truslen om terror til at forkaste disse rettigheder.

d. at regeringer og borgere i alle lande handler og lader deres stemme høre for at forhindre, at USA's regering og dens allierede griber til yderligere militære aktioner mod Irak eller et hvilket som helst andet land."

Mellemøsten har brug for fred, ikke for krig

Åbent brev fra universitetslærere/intellektuelle mod krigen i Irak.

Det trækker op til en ny krig i Mellemøsten. Den amerikanske regering synes åbenlyst besluttet på at stille så skrappe betingelser til regimet i Bagdad om våbeninspektion og total afvæbning, at intet suverænt land i verden ville kunne acceptere dem.

Dermed mener USAs regering, at den har retfærdiggjort en "præventiv" angrebskrig for at vælte Saddam Husseins regime.

Vi er overbeviste om, at en sådan krig vil være katastrofal. Som forskere og intellektuelle mener vi, at vi har en særlig forpligtelse til at pege på nogle tungtvejende argumenter imod en militær løsning, som alt for sjældent fremføres med vægt i de danske medier.

Men er diktatoren Saddam Hussein og hans mulige masseødelæggelsesvåben da ikke en trussel mod omverdenen? Vi svarer med det samme modspørgsmål, som stilles af f.eks. Sir Michael Quinlain, fhv. departementchef i det britiske Forsvarsministerium, og med ham af talrige uafhængige våbenekspertter og konfliktforskere:

Hvorfor skulle afskrækkelsen, der som bekendt virkede i over 40 år mod Stalin og hans efterfølgere i Sovjetunionen, dog ikke fungere i Iraks tilfælde?

Hundreder af atombomber er rettet eller kan med kort varsel rettes mod Irak i et altødelæggende gengældelsesangreb. Kun en dybt irrationel, selvdestruktiv leder ville udløse et sådant angreb mod sig selv, og intet tyder på, at Saddam Hussein er en sådan leder - tværtimod vil han gøre alt for at holde sig ved magten.

Som USAs fhv. præsident Carter har påpeget, er det eneste, der ville kunne få Saddam til at bruge sine eventuelle masseødelæggelsesvåben mod vesten, netop et massivt militært angreb mod ham som det, USAs regering nu åbenbart planlægger.

Selv om en sådan krig - med eller uden FN-mandat, og med eller uden støtte fra andre vestmagter - på kort sigt skulle blive en amerikansk militær succes, så vil den (på samme måde som Golfkrigen om Kuwait i 1991 gjorde det) skabe tusinder af nye tilhængere af Osama bin Ladens terrorist-netværk blandt dybt frustrerede, arabiske og muslimske unge.

De vil opfatte USAs og Vestens adfærd som et nyt højdepunkt af vestligt hykleri og magtarrogance, når USA/Vesten samtidig på 36. år ser gennem fingre med Israels klokkeklart folkeretsstridige besættelsespolitik og statsterror mod palæstinenserne.

USAs - og Vestens - sikkerhed vil være mere, ikke mindre truet efter en sådan krig, og det i forvejen spændte forhold mellem den vestlige og den arabisk-muslimske verden vil kunne forværres i katastrofalt omfang.

Vi er derfor helt enige med Tysklands kansler Gerhard Schröder, når han siger: "Mellemøsten har brug for fred, ikke for krig". Og vi er lige så enige med den amerikanske senator Edward Kennedy, som siger: "Det er muligt at elske Amerika, og samtidig være modstander af en krig mod Irak".

Den siddende regering i Washington må af et samlet Europa bringes til at forstå, at den med sin nuværende, ensidige og yderligtgående konfrontationspolitik over for omverdenen risikerer ubodeligt at skade både USAs egne interesser og de vestlige værdiers anseelse i resten af verden.

Alternativet til den politiske og menneskelige katastrofe, som en angrebskrig mod Irak vil blive, er ophævelse eller drastisk lempelse af den handelsembargo mod Irak, som har udviklet sig til at være et sandt, anvendt masseødelæggelsesvåben, der direkte eller indirekte allerede har kostet mindst en million irakere livet, og som har styrket, ikke svækket, Saddam Hussein og hans diktatoriske greb om magten i landet.

Rigelig mad, medicin og hjælp til uddannelse udefra og kommunikation med omverdenen er den eneste sikre vej til at styrke den irakiske civilbefolkning, så den ved egne kræfter kan indføre et demokratisk og stabilt styre i Irak.

Bernhelm Booss-Bavnbeek, der er lektor på RUC, tog initiativ til brevet. Se mere på www.fred.dk/forskere.

Spot på verden

Samlet af Tom Vilmer Paamand

Amerikansk marinekorps øver sig på Grønland

Normalt er Thule Air Base kendt netop som en luftbase, men basen bruges også til at træne marinesoldater i at overleve under voldsomme vinterforhold. I oktober var Marine Corps Security Forces Company Keflavík på overlevelsestur i Thule. For en del af soldaterne var det første gang, at de overhovedet så sne.

Canadiske fredsfolk vil tjekke USAs våben

En gruppe canadiske fredsfolk kaldet Rooting Out Evil vil samle en international gruppe af frivillige våbeninspektører. Våbeninspektørerne skal sættes ind i USA for at kontrollere landets lagre af masseødelæggelsesvåben.

Radar giver arbejdsskader

En dansk soldat, der i årevis havde arbejdet med militære radarsystemer, fik kræft i halsen. Lidelsen er nu blevet godkendt som en arbejdsskade, hvad der har vakt international opsigt. Mange andre lande har erstatningssager på vej gennem domstolene, men den danske sag er den første godkendelse.

Bøsserne ud af militæret

USA har en politik om, at homoseksuelle kan være i forsvaret, hvis de ikke fortæller, at de er det. Syv bøsser besluttede at stå ud af skabet sammen, og blev omgående fyret. Seks af dem har speciale i arabiske sprog - et speciale som forsvaret har en desperat mangel på.

Ingen tyske panservogne til Irak-krig

USA har ønsket, at Tyskland skulle stille blandt andet panservogne med ABC-udstyr og luftværnsraketter til rådighed ved et eventuelt angreb på Irak. Det vil Tyskland ikke være med til, men USA får dog lov til at benytte baser og anlæg i Tyskland til krigen.

USA løslod afghanske oldinge fra fangelejren på Cuba

USA har løsladt to ældre afghanere fra fangelejren på Cuba, da de ikke længere menes at udgøre en trussel. Deres alder opgives til mellem 70 og 90 år. Mændene havde siddet indespærret i otte måneder. Flere end 600 fanger sidder fortsat fængslet på den amerikanske base, uden at have været stillet for en domstol.

Dansk forsvar skal omstilles totalt

Hvis Danmark ikke længere skal forsvare sig mod en russisk invasion, er der ikke brug for 60 nye kampfly, kampvogne og patruljefartøjer. Det mener generalløjtnant Ove H.G. Hoff, der lige er afgang som chef for NATOs hovedkvarter i Danmark. I stedet skal der investeres i "militære kapaciteter", som USA har brug for.

Uetiske investeringer giver kasse

Våben og tobak har klaret sig bedre igennem den igangværende børskrak, end mere etisk forsvarlige varer. Det har investeringsfirmaet Mutuals.com taget konsekvensen af. Firmaet investerer udelukkende i uetiske virksomheder og har på få måneder opsamlet grimme aktier for mere end ti millioner kroner.

Islandsk fredsforsker arresteret

Den islandske premierminister annoncerede, at landet vil bidrage aktivt til NATOs militære aktioner, blandt andet ved at NATO nu kan transportere våben og soldater med luftfartsselskabet Icelandair. En fredsforsker fra Peace 2000 advarede om, at det ville gøre flyene til terrormål. Han blev omgående arresteret, og foreningens computere blev beslaglagt.

Der er flere fredsklip på internettet: www.fred.dk, hvor der også er angivet kilder og mulige links til historierne.

Lukkede døre i Australien

Forholdene for flygtninge, indvandrere og de oprindelige folk giver fortsat Australien store problemer.

Af Karen Rald

I lighed med flere lande i Europa skete der en højredrejning i australsk politik efter valget i efteråret 2001, og et af valgets store emner var asylansøgerne. Ligesom her i Danmark blev flygtningene kasterbold i valgkampen.

I TV og presse var der daglig dækning af forholdene for de nye asylansøgere, og især optog placeringen af bådflugtninge i en lejr ved navn Woomera både befolkningen og medierne. Flygtningene kom hovedsageligt fra Afghanistan og Irak.

Woomera er en forhenværende kaserne omkranset af høje hegn. Den er beliggende midt i Australien i en trøstløs ørken. Lejren er ledet af et amerikansk selskab, der har specialiseret sig i at lede fængsler.

Pressen var nægtet adgang og kunne kun med telelenser bringe nogle utydelige billeder af asylansøgere i røde fangedragter, der blev ført rundt bag hegnet på en slags gårdtur.

Selv FN's daværende menneskerettighedskommissær Mary Robinson blev nægtet adgang til at sende en repræsentant ind i lejren. Det var kun, fordi to læger og en psykolog brød deres tavshedspligt og udtalte sig til TV, at en undrende omverden fik nys om de forfærdelige forhold. Lægerne fortalte, at flygtningene syede læberne sammen i sultestrejkeprotest og sultestrejkende børn truede med at begå selvmord, 11 af børnene havde gjort skade på sig selv.

Australsk lovgivning

Immigrationsminister Philip Ruddocks kommentarer til kritikken af forholdene i Woomera var: "Vi behandler flygtningene langt bedre, end de bliver behandlet der, hvor de kommer fra". Opholdet i en flygtningelejr varer ifølge australsk lovgivning fra

seks måneder til halvandet år, og børnene går i skole to timer fire dage om ugen.

Psykologens væsentligste kommentar var: "Det er længden af indespærringen i uvished, der er problemet. Hvis mennesker nægtes frihed og en række basale rettigheder, kan de ikke fungere efter en vis tid".

Det ironiske er, at på andre områder er Australien ret liberal over for indvandrere, når blot de har en uddannelse, kan et håndværk eller er velhavende pensionister.

Problemskabende er den australske lovgivning, der siger, at så snart man har sat fod på australsk jord, har man ret til asyl. Derfor blev et norsk skib, der havde samlet bådflugtninge op, nægtet adgang til australsk havn sidste år, og det blev det helt store nummer i den australske valgkamp.

Det oprindelige folk

Stedet, hvor lejren ligger hedder Woomera, et aboriginernavn. Australien

er spækket med stednavne, der stammer fra aboriginernavngivning, ofte af hellige steder.

Man kunne forledes til at tro, at de hvide australiere har et afslappet forhold til landets urbefolkning. Man udstiller deres kunst på landets største museer, man støtter dem med uddannelse, sundhedsprogrammer og kunsthåndværkercentre, og man giver dem gradvist land tilbage.

Men den hvide australiers holdning til og behandling af urbefolkningen er et betændt og uafklaret problem i det moderne Australien, det er næsten et tabuemne. Efter nogle forsøg ophørte vi med at tale om dette emne, den generelle holdning var meget negativ og meget stereotyp i opfattelsen af aborigineradfærd.

Historie

Nogle arkæologer mener aboriginerne kan spores ca. 176.000 år tilbage, andre 60.000 år. I alle tilfælde har de været Australiens befolkning

længe før, James Cook satte foden på australsk jord, og længe før de engelske skibe i 1788 landsatte de første engelske forbrydere, der skulle kolonisere Australien for Storbritannien.

På dette tidspunkt var der mellem 350.000 og 500.000 aboriginere opdelt i ca. 500 forskellige stammer, der havde deres egne områder og sprog. De levede af naturens produkter som omvandrende nomadefolk og havde deres egne myter, danse og rituelle kunst.

Denne kunst var ikke kunst, som vi opfatter det i dag, men indgik i rituelle ceremonier som en vigtig funktion mellem forfædre og ånder og mennesker. Når den rituelle fest var forbi, blev kunsten ofte slettet i sandet, kun på nogle meget hellige steder i klippehuler eller på sten blev tegningerne bevaret.

Guldfeber 1851

I 1851 blev der fundet guld i Australien, og dette gav anledning til en masseudvandring til denne verdensdel, som England hidtil havde brugt som straffekoloni.

Hurtigt opstod et katastrofalt kulturmøde mellem hvide nybyggere og urbefolkningen, der frit havde vandret rundt i landet - samme kulturmøde, som skete mellem nybyggere og indianere i Amerika, og som skete mellem danskere og grønlandere.

Kønssygdommene blomstrede hurtigt, alkoholproblemerne blev voldsomme og med dødelig udgang, og ofte var der her tale om direkte udryddelse af stammer. Således døde Tasmaniens sidste aboriginere i 1878.

Kvinderne blev brugt og misbrugt af den mandlige befolkning. Når der kom børn ud af forholdene blev disse fjernet af katolske nonner, med den begrundelse at en aboriginermor ikke kunne opdrage et delvist hvidt barn.

Der var faktisk lovgivning, der tilfod dette. Resultatet blev en stadig større marginalisering og direkte forfølgelse af urbefolkningen. Landet blev af James Cook erklæret "terra nullius" (ingenmandsland) og helt frem til 1992 legitimerede denne doktrin Englands overtagelse af kontinentet.

Kunsten

Først i nyere tid, især efter 2. verdenskrig, begyndte idealistiske hvide at interessere sig for urbefolkningen og især deres kunst. Kunsten er i dag så estimeret, at den hænger på de bedste museer i Australien og sælges til skyhøje priser fra statsstøttede kunstcentre, her tjener nogle få gode penge mens det store flertal af aboriginerne lever på social bistand.

I 1971 blev den første aboriginer valgt ind i Parlamentet og i 1999 blev den næste valgt ind. De ca. 250.000 aboriginere, der eksisterer i dag, vil gradvist blive bedre uddannet, tage mere del i samfundslivet og blive mere anerkendt, men det tager ufatteligt lang tid, fordi mange hvide australiere ikke betragter dem som ligeværdige partnere.

Menneskerettigheder, fred og frihed og ret til at arbejde gælder stadig mere for de vestlige hvide end for andre, derfor er ligaens internationale arbejde vigtig også i Australien, hvor der er en aktiv sektion af WILPF.

Det ægte folk

Den kontroversielle forfatter Marlo Morgan skriver i sin bog Det ægte folk om livet i en aboriginerstamme i Australien og i et af kapitlerne udtaler stammemedlemmerne sig om fortidens kannibaler og krig:

"Der er ingen moral i krig, sagde de. Men kannibaler dræber aldrig mere på én dag, end de kunne spise. I jeres krige bliver tusinde dræbt i løbet af få minutter.

Det vil måske være en god idé at foreslå jeres ledere at få begge parter i jeres krig til at gå ind på, at kampen kun må vare fem minutter. Bagefter kan I lade forældrene komme til slagmarken og samle stumperne af deres børn op.

De kan bringe dem hjem, sørge over dem og begrave dem. Når dette er overstået, kan I drøfte, om I skal tage yderligere fem minutters kamp eller ej. Det er vanskeligt at få meningsløshed til at give mening."

Karen Rald har skrevet dette under et ophold i Australien. ●

Flygtninge og asylansøgere

"Den Internationale Eksekutivkomité i Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, der holdt møde i Aotearoa/New Zealand 25. november til 2. december

- bekræfter, at det er en menneskeret for flygtninge og asylansøgere at få ophold i det land, de flygter til.

- noterer sig, at fængsling og grov, ufølsom behandling, forvaring bag pigtråd, dårlig indkvartering og fremmed mad og ukendte skikke blot gør traumerne værre hos mennesker, der flygter fra deres hjem og deres land på grund af politisk eller religiøs forfølgelse eller som en følge af krig.

- anerkender, at kvinder og børn er mest berørt af adskillelsen fra familien og hjemlandet, og at især børn kan komme til at lide af langvarige psykiske problemer og også komme til at lide under mangelen på egentlig undervisning, når de sættes i forvaring.

- understreger, at sprogbarrierer fører til misforståelser, og at mangelen på sundhedspleje for kvinder og herunder især dårlige hygiejniske forhold forårsager vanskeligheder og fortvivlelse.

- opfordrer alle regeringer til at vedtage en politik, der er i overensstemmelse med Flygtningekonventionen af 1951 og tillægsprotokollen fra 1967, Konventionen om Eliminering af Alle Former for Diskrimination mod Kvinder (CEDAW) fra 1997 og tillægsprotokollen fra 1999 og FN's Konvention om Barnets Rettigheder fra 1989 og de to frivillige tillægsprotokoller fra 25. maj 2000 og

- anmoder alle regeringer om at tillade flygtninge/asylansøgere, som venter på regeringens afgørelse vedrørende deres status, at få lov til at leve i et samfund, hvor de kan modtage hjælp og støtte fra samfundsgrupper såvel som økonomisk bistand fra regeringen."

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed

Hvem vandt Den Kolde Krig?

Medierne aner intet om historien bag Den Kolde Krig, når de igen og igen kan gentager, at NATO vandt.

Af Finn Held

“NATO vandt Den Kolde Krig.” DRs Horisont bragte 18/11 en udsendelse om NATO-udvidelsen mod øst. Billederne var naturligvis forudsigelige. Budskaberne også.

Der var næsten overalt blandt de afbildede og citerede politikere, militærpersoner og civile forbigående tilfredshed med, at fredsdividenden plus noget mere blev brugt til at skrotte det gamle sovjetiske militære isenkram og få indkøbt noget mere tidssvarende amerikansk. NATO-udvidelsen blev således betragtet som et betydeligt fremskridt.

“Alliancen vandt Den Kolde Krig” fik vi at vide undervejs i udsendelsen. Det har jeg hørt så tit, at det også denne gang var lige ved at gå ind og ud igen, uden at hjernen gjorde synderlig modstand mod passagen.

Vandt NATO da Den Kolde Krig? Hvis speakeren i en sportsudsendelse var kommet til at sige noget forkert om, hvem der havde vundet med hvor meget i en eller anden sportkamp, ville det øjeblikkeligt have fremkaldt en seerstorm fra de mange indsigtfulde sportsinteresserede, der lejr sig foran TV. Og en hurtig rettelse på skærmen.

Vi politisk interesserede bør ikke holde os tilbage for sportsfolket, hvis der er noget, vi gerne vil have rettet. Så jeg mailede til Horisont, og da jeg ikke er helt sikker på, hvem der egentlig vandt Den Kolde Krig med hvor meget, gav jeg blot udtryk for min mangel på forståelse og fremlagde nogle synspunkter, som kunne problematiserede påstanden noget.

Det fik jeg ikke noget svar på, og jeg har heller ikke set nogen korrektion på skærmen, så jeg er sikker på, at man i DR ikke i denne sag har været ude for en seerstorm, i hvert fald ikke nok til at overbevise redaktionen om, at man

havde sagt noget forkert. Vandt NATO da Den Kolde Krig?

Hvad var Den Kolde Krig?

Mit slidte Internationale politisk leksikon fra 1948 forklarede Den Kolde Krig som et udtryk, der blev anvendt for at karakterisere den voksende spænding, som prægede forholdet mellem USA og Sovjetrusland siden 1945. Udtrykket skulle være formuleret af den amerikanske journalist Walter Lippmann.

Dette sidste bekræftes af Gyldendals Leksikon fra 1978, der yderligere fortæller, at Lippmann brugte udtrykket “om konflikten der udkæmpedes med diplomatiets og propagandaens midler og gennem begrænsede militære konfrontationer og styrkedemonstrationer”.

Gyldendals Leksikon fra 1978 beskriver i øvrigt selv Den Kolde Krig som den storpolitiske kamp om magt og prestige, som fra slutningen af

1940erne til begyndelsen af 1960erne førtes mellem stormagterne USA og USSR med støtte af deres respektive forbundsfæller inden for hhv. den kapitalistiske og kommunistiske verden. Dette leksikon lader Den Kolde Krig slutte med Cuba-krisen, som resulterede i Sovjetunionens tilbagetrækning af sine raketbaseanlæg på øen.

Paxleksikon fra 1982 lader også Den Kolde Krig slutte med Cuba-krisen og beskriver den følgende periode som en periode med afspænding. Leksikonet mener, at det var Bernard Baruch, rådgiver for præsident Truman i atomspørgsmål, der første gang brugte udtrykket i en tale, han holdt 16. april 1947, og at udtrykket derefter blev taget op og anvendt af Walter Lippmann.

Den store danske Encyklopædi lader Den Kolde Krig strække sig fra 1946-47 til ca. 1989-90, men deler op i *Den Første Kolde Krig*, der varede til Cuba-krisen 1962, og som blev efterfulgt af en afspændingsperiode indtil om-

krig 1975, og starten på *Den Anden Kolde Krig* i december 1979, hvor NATO besluttede at opstille nye mellemdistancemissiler i Europa, og hvor Sovjetunionen intervererede i Afghanistan.

NATO spillede ingen rolle

Encyklopædien skriver, at Mikhael Gorbatjovs nye linie (fra 1985), Berlinmurens fald og en række systemændringer inden for østbloklandene førte i 1989-90 til, at Den Kolde Krig blev erklæret afsluttet af både USA og Sovjetunionen.

Hvis man kan tro de forskellige leksikalske fremstillinger, har udtrykket Den Kolde Krig altså været brugt til at karakterisere det spændte forhold mellem (hovedsagelig) de to stormagter, Sovjetunionen og USA, i forskellige faser i perioden fra afslutningen af 2. verdenskrig til Gorbatjovs overtagelse af ledelsen af Sovjetunionen i 1985.

Der har på intet tidspunkt været tale om krig, endsize om Sovjetunionens angreb på et eller flere af de lande, som var medlemmer af NATO.

Af samme grund har der heller ikke været tale om, at NATO har udført nogen form for militær aktion, som kan beskrives som forsvar i overensstemmelse med organisationens formål og bestemmelser. Ud fra et magtpolitisk synspunkt har de to stormagter på forskellige tidspunkter vist forskellige former for villighed og evne til at flytte sig fra spænding til afspænding.

I den forbindelse har NATO ikke spillet anden rolle end den, organisationen fik tildelt af USA, på samme måde som Warszawapagten har spillet den rolle, Sovjetunionen ønskede pagten skulle spille.

“NATO vandt Den Kolde Krig” eller som de skriver i Politikens leder den 21/11: “NATOs sejr i Den Kolde Krig var så fuldstændig”. Det er der ikke nogen dækning for overhovedet.

Der var ikke nogen krig at vinde, og slet ikke af NATO, som udelukkende var et redskab i USA's magtspil. Der var heller ingen politiske interesser - udover hos høgene i begge lejre - for at føre krig mod den anden part. Hvad drejede Den Kolde Krig sig om?

Det spørgsmål beskæftigede E.P. Thompson sig med i et essay i bogen “Der er kun ét Europa” fra 1982. Essayet hedder “Hinsides Den Kolde Krig”.

Hvad drejer Den Kolde Krig sig om nu, dvs. i 1982? Den drejer sig om sig selv, svarer Thompson. Den Kolde Krig var blevet til en vane, skrev han, men en vane som blev understøttet af særdeles magtfulde materielle interesser i hver af de to blokke, “begge siders militær-industrielle komplekser og forskningscentre, sikkerheds-systemer og de militære informations-foranstaltninger, og disse interessers politiske tjenere”.

De påvirkede den retning, hvori begge samfund - USA og Sovjetunionen - udviklede sig i økonomisk og social henseende. Det lå i Den Kolde Krigs forestillings natur, at der måtte være to modstandere, og til hvert enkelt træk modsvarede et træk fra modparten. Det var Den Kolde Krigs indre dynamik, der bestemte, at dens militære foranstaltninger og dens sikkerhedssystem var selv-avlende.

Også Den Kolde Krigs ideologi var selv-avlende. “Det vil sige, at militæret og sikkerhedstjenesten og deres politiske tjenere har brug for Den Kolde Krig. De har en direkte interesse i, at den fortsætter.”

Det gjaldt efter Thompsons opfattelse netop begge stormagter, og den kendsgerning er med til at forklare, hvorfor Den Kolde Krig aldrig kunne blive til en rigtig krig, aldrig var tænkt som forberedelse til en rigtig krig.

Der var tale om en gensidigt virkende iscenesættelse, som blev gennemført og fastholdt for at holde sammen på befolkningerne i to storsamfund, der hver for sig var nødt til at eksistere som samfund ved at skabe en identitet og et sammenhold gennem en udvalgt fjende.

Denne teori fra 1982 er et væsentligt bidrag til at forstå, hvad der sker internationalt lige nu: den amerikanske krig mod terror og den amerikanske udvidelse af NATO udgør samlet en desperat bestræbelse på at holde sammen på et samfund i krise.

Det vil jeg vende tilbage til i en følgende artikel. ●

Missilskjoldet og Danmark/Grønland

Brev til Udenrigsministeren

Fra Danske Læger
Mod Kernevåben

Danske Læger Mod Kernevåben har med stor interesse fulgt regeringens udmelding om, at der nu skal foretages en undersøgelse indenfor NATO om, hvorvidt også Europa kan blive dækket af Missilskjoldet.

Vi i DLMK, tilsluttet Den Internationale Lægeforening til Forebyggelse af Kernevåbenkrig (IPPNW), går imod Missilskjoldet (Missile Defence, MD) af følgende grunde:

1) MD vil med stor sandsynlighed betyde militarisering af rummet, et princip, som hidtil er blevet respekteret af stormagterne.

2) MD kan forventes at stimulere udbygning af specielt det kinesiske atomvåbenarsenal med henblik på at kunne overtrumfe forsvarssystemet.

3) MD yder ingen beskyttelse imod terrorister, der som bekendt ikke benytter sig af interkontinentale raketter.

Desuden forekommer det usandsynligt, at selv en irrationel og uforudsigelig diktator ikke vil tænke på, at en atomvåbenbestykket raket af fyret mod USA eller Europa øjeblikkeligt vil udløse et gengældelsesangreb med atomvåben mod den pågældende stat.

Såfremt Thule-radaren bliver inddraget i Missilskjoldet kan man forvente, at en eventuel aggressor i en fremtidig konflikt vil forsøge at eliminere Thule-radaren som noget af det første i en angrebsbølge.

Vi har med tilfredshed noteret os, at Grønlands Hjemmestyre er inddraget i overvejelserne omkring Missilskjoldet og Thuleradaren.

Ikkevold som konstruktiv kraft

Ved indgangen til det 21. århundrede har menneskeheden flere erfaringer med ikkevoldelige midler i store konflikter end nogensinde før.

Af Jørgen Johansen

Det 20. århundrede er den mest voldelige periode i menneskehedens historie. Flere mennesker er blevet ofre for organiseret vold end i nogen anden periode overhovedet.

De hundredvis af krige, folkemord, masseødelæggelses-våben, og den ulige fordeling af velstand har skabt så megen elendighed og smerte, at det er svært at finde håb for fremtiden.

Jeg vil i det følgende beskrive de få, men vigtige indsigter og spor af håb, der kan iagttages her ved århundredeskiftet.

Dette vil jeg gøre med den overbevisning, at det er muligt at påvise, at ikkevold er blevet brugt stadig hyppigere i løbet af de sidste to årtier i kampe med politiske, sociale, økonomiske og religiøse mål.

Det har hovedsageligt været en pragmatisk brug af ikkevold, men det er alligevel et skridt i den rigtige retning. Jeg vil afslutte artiklen med at kigge på de aktuelle muligheder for at sprede de succesfulde kampe med ikkevold.

Voldelige konflikter i nyere tid

På det seneste, især siden den kolde krigs afslutning, har der været en tendens til flere borgerkrige og færre krige mellem stater. Disse borgerkrige er mere komplekse end traditionelle krige. Der er flere interesser involveret, og det er svært at skelne mellem "de gode" og "de onde".

En af årsagerne til problemet med at skelne er, at alle parter bruger voldelige midler. Det er svært at sympatisere med de "gode intentioner", når civilbefolkningen i meget høj grad bliver ofre i disse krige.

Antallet af civile ofre i krig er steget enormt op gennem det 20. århundrede i forhold til det samlede antal dræbte.

Nye stater fødes

En proces har forløbet de sidste hundrede år, hvorved verdens stater er blevet delt i stadig mindre enheder. Da stort set alt territorium på jorden var fordelt for over hundrede år siden, var den eneste mulighed for nye stater at splitte de gamle, hovedsageligt med voldelige midler.

Afkoloniseringen af Afrika er et eksempel på dette, men også et eksempel på, at de voldelige midler fik betydning for resultat. Det siger sig selv, at de bedste militære ledere, dem som vandt over kolonimagterne, ikke er de bedste ledere til at begynde en demokratisk udvikling.

Terminologi

Hvornår begrebet "krig" bruges om en konflikt i den videnskabelige litteratur, afhænger ofte af beregninger på hvor mange der dræbes. Jeg modsætter mig disse typer af definitioner, hvor krig opfattes som en bestemt type konflikt. Krig er derimod én blandt flere måder at øve indflydelse på en konflikt.

Ved at definere krig som en konfliktstype risikerer man at skjule den egent-

lige konflikt og dermed også skjule de alternative måder at øve indflydelse på, nemlig de ikkevoldelige metoder.

Man er altså nød til at dømme midlerne, der bliver brugt i en konflikt, herunder "krig" og "ikkevold", adskilt fra selve konflikten. Hvor ofte har man ikke oplevet at sympatisere med målet, men ikke midlerne i en konflikt?

Voksende brug af ikkevold

Denne artikel vil fokusere på de midler, der bruges til at skabe nye stater eller til at tage magten i eksisterende stater. Bortset fra Indien brugte de fleste frihedsbevægelser voldelige midler ind til midten af 1970'erne.

De voldelige midler blev dog ofte suppleret med ikkevoldelige. Det er nemt at komme til at undervurdere omfanget af de ikkevoldelige metoder, da journalister og historikere oftest har fokuseret på de voldelige elementer.

På trods af disse vanskeligheder kan en stigning i ikkevoldelige midler observeres i de sidste to-tre årtier. Det kan skyldes større bevidsthed om ikkevold, og det stigende antal eksempler på succes med brugen heraf. ➔

Iran

Da Shahan af Iran blev væltet i 1979, skete det efter en relativ kort periode med revolutionær opstand. Det ekstraordinære var de midler, som de revolutionære benyttede sig af. De havde i mange år udfordret den sekulære stat med væbnet modstand og guerillakrig.

Omkring 1977 organiserede oppositionen en modstandsbevægelse omkring Khomeini, der var i eksil i Frankrig. Herfra organiserede han brugen af traditionelle ikkevoldelige metoder som strejker, boykotninger, demonstrationer og civil ulydighed.

Det gamle regimes fald skete relativt hurtigt, og de revolutionære fik stort set de ændringer igennem, som de havde ønsket. Demonstranterne havde holdt fast i ikkevolden, selv når regimet havde mødt dem med våben og vold.

Polen

I 1980 begyndte de polske arbejdere i Solidaritet at kæmpe mod regimet med ikkevoldelige midler.

Omfattende strejker bredte sig efter at være startet i skibsværfterne i Gdansk. Op mod 10 millioner af en befolkning på 35 millioner deltog i protesterne. Omfanget, og manglen på vold, tvang regimet til at forhandle.

Den nye frie fagbevægelse, der i noget af den efterfølgende tid blev erklæret ulovlig, og måtte gå under jorden, arrangerede en bred vifte af ikkevoldelige aktioner. Enden på det hele blev de fredelige forhandlinger, der i 1989 ledte til regimeskiftet.

Bolivia

Efter fem generalstrejker med stadig stigende deltagelse måtte generalerne træde tilbage i 1982 og give magten til dem, der havde vundet valget i 1980. Den ikkevoldelige mobilisering var startet af tre kvinders sultestrejke i hovedstaden La Paz i 1977.

Der er paralleller til udviklingen i Polen, da arbejder- og bondeorganisationer i begge tilfælde arbejdede sammen i en stærk koalition med ikkevoldelige midler.

Filippinerne

Efter 13 år med militær undtagelsestilstand opstod i februar 1986 folkelige opstande imod præsident Ferdinand Marcos. Han afholdt derefter præsidentvalg, og vandt ved hjælp af svindel. Fra prædikestolene begyndte den katolske kirke at opfordre til ikkevoldelig modstand.

Dele af hæren erklærede, at Corazon Aquino var den sande vinder af valget. Massive demonstrationer i gule T-shirts begyndte. I slutningen af februar flygtede Marcos, og Corazon Aquino blev Filippinerne retmæssige præsident.

Østeuropa

I 1989 blev regimerne i Polen, Ungarn, Østtyskland, Bulgarien, Tjekkoslaviet og Rumænien mødt af ikkevolds-bevægelser, der underminerede ét-parti systemerne. I alle landene benyttede de folkelige bevægelser ikkevoldelige midler til at presse lederskabet.

USSR tøvede med at gribe ind, og resultatet blev frie valg. Politisk og militær var trænet til at klare voldelige opstande, og havde svært ved at magte situationen med ubevæbnede demonstranter. Internationale tvholds tilstedeværelse gjorde det endnu sværere at slå hårdt ned på demonstranterne.

Det ville være forkert alene at give de ikkevoldelige midler æren for udviklingen. Men min tese er, at disse midler havde betydning såvel for processen som for udkommet af udviklingen i Øst- og Centraleuropa.

Sovjetunionen

I de tre baltiske lande holdt de folkelige bevægelser fast i en ikkevoldelig linje, selv da de blev mødt af den sovjetiske hær. Hjulpet af et politisk pres fra andre europæiske lande nåede de deres mål - autonomi. Hviderusland og Ukraine opnåede deres uafhængighed ved forhandlingsbordet.

I Tjetjenien blev resultatet derimod blodige krige med omfattende ødelæggelser, da tjetjenerne valgte at bruge våben i kampen for uafhængighed.

Tjekkoslaviet

De, der ville dele landet, så ikkevold som den eneste effektive metode. Ingen af parterne truede med vold, og resultatet blev opnået ved forhandlingsbordene.

Det er langtfra den traditionelle måde at skabe lande på, og kan være et tegn på en kvalitativ ny måde at tænke på.

Andre bevægelser

I mange konflikter i de sidste tre årtier, er både væbnede og ikkevoldelige metoder blevet anvendt. I nogle tilfælde er der skiftet strategi undervejs, i andre har man kombineret de forskellige former for kamp.

Sydafrika

Kampen for at forvandle apartheid til det frie demokratiske samfund, det nu er blevet, fandt primært sted med ikkevoldelige midler.

Der er få, ikke særligt succesfulde, eksempler på, at ANC benyttede voldelige aktioner. De retfærdiggjorde i styrets øjne brugen af vold mod alle sorte personer.

Ikkevoldelige metoder, som strejker og demonstrationer, dominerede dog kampen imod apartheid, og det fik stor betydning for opbygningen af den nye stat. ANCs langvarige træning af folk i udlandet, der efter befrielsen kunne påtage sig vigtige positioner i samfundet, har været afgørende for udviklingen.

Viljen til at opbygge et nyt samfund var større end ønsket om hævn. Det demonstreres tydeligt af, at medlemmer fra den tidligere hvide regering blev optaget i den nye regering ledet af ANC. Ligeledes forfulgte Sandhedskommissionen ikke bare apartheid-styrets overgreb, men også forbrydelser begået af ANC.

PLO

Efter i lang tid at have ført en væbnet modstand skiftede PLO strategi, og introducerede i 1987 Intifadaen. Medierne fokuserede mest på stenkastende unge, men i virkeligheden indbar Intifadaen en lang række ikkevoldelige metoder såsom demon-

stationer, strejker, boykotninger, passiv modstand og civil ulydighed.

Da PLO samtidig opbyggede bl.a. undergrundsskoler og alternative politiske organer, blev det en mulig forhandlingspartner for staten Israel. Oslo-aftalen havde ikke fundet sted, hvis PLO havde holdt sig til den væbnede kamp.

Kosova

Kampen for uafhængighed var i lang tid ledet af Ruguva, der inspireret af Gandhi fulgte en ikkevoldelig linje.

Det serbiske styre indførte apartheid-lignende forhold for albanerne. Under Ruguva opbyggede modstandsbevægelsen et parallelt samfund med egne institutioner. Bl.a.

mangel på international støtte var skyld i, at Ruguvas ikkevoldelige strategi kun oplevede få succeser.

Utilfredsheden voksede, og UCK blev hurtigt populære, da de i 1987 startede en guerillakrig for at opnå uafhængighed. Serbernes reaktion på denne strategi og NATOs bombardementer er ikke svære at genkalde sig.

De næste skridt

I det foregående har jeg i korthed beskrevet nogle eksempler på, at regimer er blevet fjernet med ikkevoldelige midler.

Vi ved ikke, hvorfor disse midler er blevet brugt, og vi ved heller ikke med sikkerhed, at udkommet er blevet anderledes som konsekvens af de ikkevoldelige midler.

Det vi ved er, at et stadig stigende antal konflikter er blevet kæmpet med ikkevoldelige midler i de sidste årtier. I de fleste tilfælde har det været en pragmatisk brug af ikkevold, som intet har haft at gøre med pacifisme eller et andet menneskesyn.

Man kan skelne mellem "ikkevoldelige teknikker" og "ikkevoldelig livsstil". En teknik kan man lære fra sig, men hvad med en livsstil?

Jeg tror, at viden og erfaringer fra brugen af teknikkerne kan så den sæd, der kan vokse sig til en livsstil.

Vi må kritisk og fordomsfrit studere de mange eksempler på brugen af ikkevold. En stadig diskussion mellem forskere, lægmænd og aktivister må kombineres med en stadig indsats for at putte ikkevold på dagsordenen i så mange sammenhænge som muligt.

Vi må forvandle de ikkevoldelige teknikker til en "dyb ikkevoldelig" livsstil, på samme måde som vi har set udviklingen af en "dyb økologisk bevægelse".

Dette må gøres af dem, der har en klar forståelse af forskellen mellem teknikker og livsstil, dem der har en dyb forståelse for Gandhis idéer.

Det 20. århundredes eksempler på brug af ikkevold må analyseres for at forstå forholdet mellem de midler, der bliver brugt, og de resultater der kommer ud af det. Dette forhold er

nok mere kompliceret end den populære opfattelse af sammenhængen mellem midler og resultat.

Da oppositionen i Iran startede en ikkevæbnet revolution, blev resultatet ikke ligefrem et typisk ikkevoldeligt samfund.

Forholdet mellem de midler, der bruges i konflikter og de resultater, der kommer ud af det på lang sigt, har ikke modtaget særlig megen opmærksomhed.

Det er nødvendigt at fredsforskere, og de der er involveret i konfliktløsning, undersøger denne sammenhæng, og udvikler teorier på området.

Konklusion

Ved indgangen til det 21. århundrede har menneskeheden flere erfaringer med ikkevoldelige midler i store konflikter end nogensinde før. For at lære fra disse eksempler er det nødvendigt med intensive studier af disse konflikter, og de midler der er blevet brugt i dem.

Hvis vi ønsker at fremme brugen af ikkevoldelige midler, må forståelsen af sammenhængene mellem resultater og midler være tilgængelige for alle de, der i fremtiden ønsker at få personlig magt, eller søger at forbedre deres livssituation, og for det sti-

ILLUSTRATION: FAITH KENRICK

gende antal forskere, der beskæftiger sig med konfliktløsning og udviklingsteori.

Jørgen Johansen arbejder i Institutionen för Freds- och Utvecklingsforskning ved Göteborg Universitet.

Teksten er et sammendrag af artiklen "Nonviolence as a constructive force", oversat af Kasper Verdel Rasmussen.

Konflikthåndtering i klassen

Vi har meget at lære af svenskerne på det fredspædagogiske område. Bogen "Lära leva samman" fortæller om undervisning i konflikthåndtering.

Af Holger Terp

Svenskerne er heldigere end os danskere. De har internationalt anerkendte fredsforskningsinstitutter i en række universiteter og på den anden side af Øresund er der også undervisning i fredsundervisning, en stort set ukendt pædagogisk disciplin i Danmark.

Den svenske pædagog Karin Utas Carlsson har fået udgivet sin doktorafhandling: *Lära leva samman*. Carlsson lægger ud med at beskrive FNs fredskulturtiår som baggrund for afhandlingen.

Karin Utas Carlsson håber, at konflikthåndtering bliver obligatorisk i læreruddannelsen. I en næsten leksikal gennemgang af den hidtidige forskning i konfliktløsning beskrives i den teoretiske del aggression og den menneskelige natur.

Carlsson refererer eksempelvis til psykologer og etnologer som Berkowitz, Lorenz, Freud, Fromm og fredsforskeren Galtung. Hun konkluderer, at aggressivitet som tjener livet er noget helt andet end destruktivitet, som kun har til formål at ødelægge.

Der er stærke beviser for, at destruktivitet ikke er medfødt hos mennesker, som kan have en fredelig levevis, skriver Carlsson i en opmuntrende delkonklusion. I dette afsnit savnes den tyske læge Nicolais værk om det fredelige menneske, *Krigens Biologi*, som også kom i en svensk udgave.

Menneskernes grundbehov beskrives af Maslow og er sikkerhed, tilhørsforhold, kærlighed, selvfølelse og selverkendelse; og dermed evnen til at tænke.

Galtung går videre og skriver om gruppebehov og dermed muligheden for at foretage generelle prioriteringer. Desuden diskuterer fredsforskerne om grundbehov er universelle, eller kulturbetingede.

Carlsson mener, at nogle mennesker er meget modstandsdygtige over for

aggressioner, og anbefaler mere forskning i emnet. For Carlsson dækker arbejdet med konfliktløsning et grundlæggende behov til at genvinde ens eget selvværd.

Human Needs Theory er en alternativ teori om tænkning udviklet af den australske diplomat John W. Burton, som kom frem til en række faktorer som årsager til konflikter: rædsel og trusler, ikke-deltagelse i beslutninger, oplevelse af uretfærdighed osv. Interessekonflikter er subjektive og ny erfaring og kundskab kan få parterne i en konflikt til at kommunikere sammen.

For Burton er menneskets grundbehov en rolle, som hvis den ikke kommer til udfoldelse fører til et socialt sammenbrud, men mennesker søger at tilfredsstille deres grundbehov uden hensyn til omstændigheder og omkostninger.

Galtung mener ikke, at Human Needs Theory ikke forklarer fattigdom og elendighed, men at teorien hjælper med til at prioritere det som er grundlæggende. Andre forskere mener, at teoriens begrebsapparat kan være med til at løse væbnede konflikter som den mellem israelere og palæstinensere.

Carlsson mener, at Human Needs Theory kan bruges som et teoretisk udgangspunkt for forståelse af konflikter både på mikro- og makroniveau. Konflikter opstår, ifølge Galtung, når parternes mål eller værdier er uforenelige. Konflikter opfattes som negative, hvilket får dem til at vokse uhæmmet.

Men man skal arbejde positivt med konflikter for at lære af dem gennem konfliktløsning uden vold, se sammenhæng mellem konflikter på mikro- og makroniveau, forstå magtparadigmet gennem socialisering og gruppepåvirkning, komme fra fortrængning og magtesløshed til handlekraft.

I den praktiske del handler undervisningsprogrammet om forebyggelse af vold og løsning af konflikter. Selv efter omfattende litteratursøgninger i Danmark må det konstateres, at også på det felt er vi langt bagefter svenskerne.

Carlssons eget undervisningsprogram om konflikthåndtering og konstruktiv konflikthåndtering i klassen handler om respekt for børnene og arbejde med følelser, eksempelvis vrede, for at løse konflikter i skolen, eksempelvis mobning, der er et stort problem i danske skoler.

Der er mange andre eksempler på konstruktiv pædagogik, som kan lette hverdagen for undervisere og elever. Dette ændrer dog ikke ved det faktum at vi har endog meget at lære af svenskerne på det fredspædagogiske område, og Karin Utas Carlsson hjælper godt på vej.

Gid denne gode bog måtte blive læst, forstået og anvendt som pligtlæsning for pædagoger, undervisere, fredsforskere og folk med almindelig interesse for at løse konflikter på det personlige plan, så vel i international sammenhæng som her i lille Danmark.

"Lära leva samman"

Karin Utas Carlsson, 2001

Distribution: www.tradet.org/ksa

Ulydighed støtter demokratiet

Begrebet Civil Ulydighed misbruges, men er et stærkt våben, hvor borgere fredeligt markerer deres modstand ved i offentlighed at overtræde love, de er uenige i.

Af Tom Vilmer Paamand

“Kimen til urolighed ligger i Civil Ulydighed” har chefpolitiinspektør Kai Vittrup fra Københavns Politi tidligere udtalt til en avis.

Også mange demonstranter og aktivister sætter Civil Ulydighed op som modsætningen til fredelige demonstrationer uden vold. Men at gøre Civil Ulydighed synonymt med uvarslede optøjer er en misforståelse af begrebet.

Når uret blive ret bliver modstand til pligt, hed det engang. Når borgerne føler, at alle demokratiske muligheder er udtømt, er der det sidste demokratiske halmstrå, der hedder Civil Ulydighed.

Civil Ulydighed er en nødvendig del af demokratiet. Demokrati er per definition flertallets ret. Det efterlader naturligt et mindretal, der ikke er helt så fornøjede med resultatet. Her er det så vigtigt, at der er plads til at markere denne utilfredshed.

Civil Ulydighed er en måde at protestere på, hvor borgere markerer deres modstand ved i fuld offentlighed at overtræde love, de er uenige i. Men det ligger også indbygget i begrebet Civil Ulydighed, at aktionerne skal ske uden brug af vold.

Denne metode er derfor en klar modsætning til de udemokratiske halmstrå, hvor frustrationen i stedet slår ud i vold. Muligheden for at bruge Civil Ulydighed kan også ses som en nødvendig sikkerhedsventil, der gør en fortsat demokratisk og åben protest mulig, selv når de mere formelle beslutningsprocesser har erklæret sagen for afgjort.

Offentlig Ulydighed

I viften af muligheder her står Civil Ulydighed som et af de mere radikale. Det er så absolut ikke den første mulighed. Civil Ulydighed skal først bruges, når alle de mere normale muligheder - fra henvendelser til politikerne over protestmøder til mere almindelige demonstrationer - alle har vist sig nytte-

løse. Det er en sikkerhedsventil, der hjælper til, at de overkørte ikke griber til værre midler

Hvis vi graver lidt i historien, så er Civil Ulydighed et dårligt oversat udtryk, der stammer fra en bog af Henry Thoreau fra 1849. Thoreau var amerikaner og protesterede mod slaveri og den amerikansk-mexicanske krig. Han markerede sin modstand ved at nægte at betale skat - og myndighederne reagerede ved at smide ham i fængsel. Thoreaus bog kom på dansk til at hedde “Civil lydighedsnægtelse”.

Formuleringen Civil Ulydighed er blevet den mest almindelige betegnelse, men betydningen ville have været mere indlysende på dansk med oversættelsen “Offentlig Ulydighed”.

Offentlig Ulydighed er nemlig det grundlæggende i begrebet. I fuld offentlighed - med åben pande og under eget navn og adresse - viser en borger sin protest ved at nægte at adlyde en uretfærdig beslutning.

Gandhis indsats for at løsrive Indien fra det britiske kolonistyre er nok det bedst kendte tilfælde af Civil Ulydighed. Et eksempel er Saltmarchen, hvor Gandhi symbolsk brød det britiske monopol på salt ved sammen med tusindvis af tilhængere at gå ud til havet og udvinde en lille klump salt.

Briterne besvarede ofte Gandhis provokationer med en massiv militær indsats, hvad der resulterede i mange blodige massakrer. Gandhis kamp var ikkevoldelig, men mod et meget voldeligt styre - men de mange døde fra den ikkevoldelige kamp var dog langt færre end en decideret uafhængighedskrig ville have kostet.

Fredelige sammenbrud

Det andet store eksempel er kampen for borgerrettigheder i USA, med Martin Luther King i spidsen. Hvor Gandhi måtte bryde uretfærdige love, gik Martin Luther Kings kamp i høj grad ud på

at få respekteret de love om lighed, der faktisk var.

Gandhi startede sin karriere som advokat i Sydafrika, hvor han var med til at grundlægge African National Congress - ANC. ANC er kendt for meget voldelige metoder, men også for Nelson Mandelas livslange og mere fredelige modstand mod apartheid, hvor kronen på værket er Forsoningsdomstolen - det imponerende opgør med landets voldelige fortid baseret på tilgivelse.

Østblokkens overvejende fredelige sammenbrud er i vid udstrækning sket ved Civil Ulydighed, hvor folket gennem ulovlige massedemonstrationer viste sin modstand.

Også i Danmark har Civil Ulydighed haft stor betydning for de rettigheder, som vi i dag opfatter som vigtige og naturlige elementer i et demokrati. Religionsfrihed, ligeret og militærnægtelse er alle vundet ved brug af Civil Ulydighed.

Også arbejderbevægelsen var specielt i sine tidlige år stærkt præget af Civil Ulydighed i kampen for retten til at organisere sig og strejke. 8 timers arbejdsdagen blev blandt andet gennemført ved Civil Ulydighed, hvor arbejdere simpelthen gik hjem efter 8 timer.

Danmark kan fremvise et stolt eksempel fra 2. Verdenskrig, kendt som Folkestrejken. De tyske soldater kendte alt til forsvar mod militære angreb - men var totalt uforberedte på et folk, der i fællesskab pludselig nægtede at adlyde.

Så ideerne om Civil Ulydighed, ikkevoldelig modstand og fredelig konfliktløsning er i brug mange steder. Vi hører bare ikke så meget om det.

Begrebsforvirring

Jeg er altså dybt uenig i den misbrug af begrebet Civil Ulydighed, som både politikerne og demonstranter har gang i for tiden. Det er meget vigtigt, at begrebet Civil Ulydighed ikke bliver så udvandet

et begreb, at det bruges i flæng om hvad som helst. Det er desværre ved at ske.

Jeg kan nævne et andet smukt ord - anarki. Anarki betegner oprindeligt et ligeværdigt samfund uden ledere, men bruges nu synonymt med kaos. Civil Ulydighed er også et smukt begreb, som vores samfund har brug for - så lad os passe på det.

I sin rette form er Civil Ulydighed et meget stærkt våben. Der er selvfølgelig mange andre diskussioner omkring begrebet Civil Ulydighed. Først og fremmest om hvornår, det skal tages i anvendelse.

Nogen mener, at Civil Ulydighed først skal trækkes frem i så ekstreme situationer, som for eksempel hvis vores land bliver besat. Selv mener jeg, at det kan bruges med omtanke - også i mindre pressede situationer, hvor demokratiet trædes under fode.

For at blive lidt mere konkret. Når den kollektive trafik endnu engang bliver dyrere, så er det ikke Civil Ulydighed bare at køre sort i bussen. Det bliver det først, når aktionen sker i fuld offentlighed.

Kvindebevægelsen lavede en gang aktioner mod at de havde færre penge end mændene. Kvinderne aktionerede i store grupper og med pressen indkaldt ved at ville betale tilsvarende mindre for at køre i bus. Det var et eksempel på Civil Ulydighed.

Stor personlig risiko

Den svenske gruppe "Ung Venstre" er Civilt Ulydige i protest mod terrorlovgivningen. De har tidligere støttet socialt og humanitært arbejde til palæstinsere på Vestbredden. Det har de gjort igen nu, men med den nye lovgivning om terror risikerer de 6 års fængsel for at sende nogle få tusinde kroner i humanitær hjælp.

Svenskerne gør det for at vise det forkerte i, at denne lovgivning er gennemført uden demokratisk og åben debat. Ved at bryde loven håber de på, at tvinge regeringen ud i en åben debat om terrorlovene. Men de risikerer fængsel for deres overbevisning.

Det er ofte forbundet med en stor personlig risiko at deltage i Civil Ulydighed. Der er risikoen for at komme i konflikt med politiet. For politiet er det blot deres arbejde. Men de anholdte risikerer at føle hvor alvorligt systemet tager på Ulydighed. En dømt aktivist står med en plettet straffe-attest. Og mange arbejdsgivere er ikke glade for at ansætte tidligere straffede, uanset grunden.

En plettet straffe-attest er også et stort tabu for mange mennesker i deres dagligdag. En ting er at arbejde politisk. Men at blive dømt for det vækker sjældent begejstring blandt familie, børn og venner. Det rammer også mange personligt hårdt, når samfundet pludselig kalder dem for kriminelle.

De fleste vil ikke risikere at ryge i fængsel, så det begrænser i sig selv brugen af Civil Ulydighed. Og selv uden en formel straf, har det mange andre konsekvenser at stå frem og vise sine holdninger offentligt. Mange arbejdsgivere bliver ikke glade for at se deres ansatte i medierne.

Og så er der desværre altid de sædvanlige glatnakker, der reagerer med anonyme opringninger og breve med dødstrusler. Det behøver man ikke være hverken fremmedfjendsk politiker eller talsmand for et mindretal for at opleve.

Forsigtige danskere

Tiderne har ændret sig meget efter 11. september 2001. Alle magthavere har brugt det som en undskyldning til at indskrænke borgernes demokratiske muligheder.

Den kollektive angst og utryghed har også gjort sit til at tage modet fra folk i en tid, hvor der er mere brug for aktivt modspil, end nogensinde før. Det betyder blot, at aktionerne må planlægges endnu mere omhyggeligt.

Der var i forvejen i Danmark langt mellem Civilt Ulydige aktioner - og for den sags skyld også kun ret få, der deltager i almindelige demonstrationer.

Svenskerne har flere aktive grupper, der f.eks. aktivt nedrunder kampfly og derefter går i fængsel for deres overbevisning. Herhjemme er kun Ulla Røder kendt for lignende handlinger, og hun aktionerer i Storbritannien.

Jeg har selv tidligere stoppet atomraketter i Belgien ved at blokere for en konvoj, der kom tromlende forbi med skudklare missiler på gigantiske transportvogne. Senest har jeg bogstaveligt talt sat mig i vejen for en motorvej. I 131 dage sad vi konstant i toppen af et træ, der hvor Århus-Herning motorvejen skulle bygges.

Civil Ulydighed kræver god planlægning. Vi øver på forhånd, hvordan vi skal forholde os, hvis politiet kommer. Vi stresser hinanden for at se hvordan vi reagerer i pressede situationer. I rollespillene er der tit placeret en voldsom provokatør, så vi kan lære at berolige eventuelle urostiftere.

Og politiet bliver selvfølgelig inviteret med, selv om jeg ikke har oplevet, at de har gidet komme. Modsvarende har

jeg oplevet politibetjente, der tydeligvis burde have lært en del mere om konfliktløsning, før de blev udsat for virkeligheden.

Jeg går meget ind for en åben dialog og udveksling af erfaringer. Når rollespillet bliver virkelighed er det ærgerligt, at enkelte politibetjente ikke kender deres plads, men i stedet søger at afstraffe aktivister gennem en unødvendig brutal anholdelse.

Jeg aktionerer altid åbent, og jeg nægter af princip at demonstrere sammen med de hætteklædte. At skjule sig på den måde er en barnlig gang legen politi og røvere, der helt tager fokus fra formålet med aktionen.

Jeg kender en del af de hætteklædte og når jeg hører dem komme med tåbelige fantasier om voldelige aktioner får de altid at vide, at hvis jeg virkelig troede, at de mente det, ville jeg omgående melde dem til politiet.

Og det mener jeg alvorligt. Der har ikke været anledning til det endnu, men hvis sådan nogle idioter har angrebet et medmenneske, hjælper jeg gerne politiet med opklaringen. Lige så vel som

jeg til hver en tid ville vidne mod politiet, hvis det var dem der uretmæssigt havde angrebet andre.

Frihed til spontanitet

Initiativet "Stop Volden" er et spændende forsøg på at skabe en dialog mellem alle parter i efterårets demonstrationer. Jeg er enig med politiet i at fordømme de hooligans, der benytter demonstrationer som en tynd undskyldning for at lave gang i gaden.

Men politiet burde gøre mere for at sikre, at deres egne politifolk ikke er med til at hidse demonstranterne - og sig selv - op til tåbelige slåskampe.

Nogle gange virker de altså som to sortklædte rocker-grupper, der ikke kan leve uden hinanden som fjendebilleder og som med lige stor begejstring ser frem til at mødes til en slags ridder-turneringer i gaderne.

Op til topmøderne har politiet oprustet med kampvogne og rustninger helt ud i det absurde. Mens det har været mest op til demonstranterne at prøve at appellere til besindighed. Men så er der nogle rødder, der godt nok deltager i In-

itiativet "Stop Volden", men som ikke vil varsle deres aktioner på forhånd.

Det er politiet naturligvis kede af, for demonstrationer skal åbenbart helst være lige så koordinerede og arrangerede, som en "spontan" støtte-demonstration for Saddam Hussein på Sejrspladsen i Irak.

Nu burde friheden i Danmark være en anelse større, hvor Grundloven trods alt garanterer vores forsamlingsfrihed. Selv om politiet synes at mene, at den lokale politivedtægt altid står over Grundloven.

Jeg påskønner alle forsøg på at sikre fredelige demonstrationer, men det skal ikke udnyttes af politiet til at bremse den Civile Ulydighed. Og hvis jeg finder det passende med lidt Civil Ulydighed, så vil den ikke nødvendigvis være varslet på forhånd. Jeg kan til gengæld også garantere, at den vil ske fredeligt, og uden maskering.

Oplægget blev holdt ved et debatmøde i Århus om "Civil Ulydighed - under EU-formandskabet" den 2. oktober 2002 arrangeret af Attac. ●

Civil ulydighed er kun til nødværge

I et demokratisk samfund må man finde sig i alle de demokratiske beslutninger, selv om man er lodret imod dem.

Af Poul Gunder Nielsen

Den ikkevoldelige civile ulydigheds historie er lang og glørværdig. Gennem ikkevoldelig civil ulydighed er der opnået en række betydelige sejre, som - for kortere eller længere tid - har gjort verden til et bedre sted at leve i, end den ellers ville have været: Kapp-kuppets sammenbrud i Tyskland 1922; Indiens uafhængighed; racelighed i USA; diktaturets sammenbrud i Polen, Østtyskland og Tjekkosllovakiet (i andre lande var det "revolution fra oven"); Pugo-kuppets sammenbrud i Sovjetunionen; Apartheids afskaffelse.

Fælles for de nævnte anvendelser af ikkevoldelig civil ulydighed er, at anvendelse af almindelige demokratiske virkemidler slet ikke var mulig. Enten var modstanderen en diktaturstat og/eller en besættelsesmagt, eller også var "demokratiet" kun for en privilegeret race.

I et demokratisk samfund er det imidlertid en af de nødvendige spilleregler, at man må finde sig i at leve med alle beslutninger, som de demokratiske organer har truffet, selv om man er lodret imod dem.

Undtagelsesvis kan der dog forekomme tilfælde, hvor demokratiet bliver misbrugt til at indføre love m.v., som er diskrimi-

nerende overfor en befolkningsgruppe. Et eksempel herpå er anlægget af et kraftværk, i Nordnorge, hvorved samebefolkningens eksistensgrundlag blev alvorligt truet. I sådanne tilfælde står hensynet til en menneskerettighed overfor hensynet til en anden, og anvendelse af ikkevoldelig civil ulydighed er berettiget.

Anlægget af en motorvej mellem Århus og Herning er - ud fra en trafikpolitisk og miljømæssig betragtning - rent ud sagt noget skidt! Men så vidt jeg kan se, er forudsætningerne for, at ikkevoldelig civil ulydighed bliver "legitim efter naturretten", ikke til stede i dette (og lignende) tilfælde. Vejen blev vedtaget af Folketinget, og det var bare ærgerligt. Men vi må selvfølgelig fortsætte med at bruge de demokratiske virkemidler, så godt vi formår, for at forpurre yderligere vandaliserende vejanlæg.

Såvel Jyder Mod Overflødige Motorvejes trætop-aktion som bulldozer-blokaden var klart et brud på de demokratiske spilleregler. Derimod kan jeg ikke blive forarget over den kunstneriske udsmykning af broerne ved Hammerum.

Sidstnævnte var en ret uskyldig form for demonstration, og i modsætning til de to andre aktioner gav den modparten mulighed for at afstå fra konfrontation. At myndighederne så alligevel valgte at forfølge "kunstnerne" med bål og brand, må betragtes som et groft eksempel på politisk forfølgelse.

Grundlov uden krig

Skal Danmarks grundlov sikre militærnægtelse, må den indeholde en udenrigspolitik bygget på ikke-vold.

Af Mikael Witte

Grundlovens paragraf 81 bestemmer, at "enhver våbenfør mand er forpligtet til med sin person at bidrage til fædrelandets forsvar efter de nærmere bestemmelser, som loven foreskriver".

Det betyder, at alle mænd, der kan bære et eller andet våben, er tvangsindlagt til med livet som indsats at forsvare Danmark. Denne krigstanke har ligget i samtlige danske grundlove, siden Junigrundloven blev til midt under den første slesvigske krig.

Når vi i dag forlanger en demokratisk grundlov der sikrer menneskerettighederne i Danmark, må vi også diskutere om krigstanken skal vige for ønsket om fred.

Skal Danmarks grundlov konkret sikre retten til militærnægtelse, skal den beskytte desertører, der med livet som indsats nægter at slå medmennesker ihjel, og skal den konstatere, at Danmarks udenrigspolitik bygger på ikke-vold?

Våbenført forsvar

Ifølge den nuværende grundlov skal værnepligtige forsvare fædrelandet. Men den borger, der er indvandret til Danmark og hvis far bor i et andet land, har som våbenfør dansk mand pligt til at forsvare Danmark.

Han har altså ikke pligt til at forsvare sit fædreland, som er det land hvor hans far stammer fra. Værnepligten er pligten til at ofre sig for staten Danmark.

Grundloven har en paragraf mere om forsvaret. Paragraf 85 bestemmer, at "for forsvarsmagten er de i §§ 71, 78 og 79 givne bestemmelser kun anvendelige med de indskrænkninger, der følger af de militære loves forskrifter". Paragraffen giver Folketinget ret til at vedtage en militær

straffelov, så værnepligtige kan spæres inde uden dom. Deres personlige frihed er krænket og deres ret til at danne foreninger og til at samles er begrænset.

Takket være denne grundlovsparagraf kan værnepligtige - der er forpligtet til med livet som indsats at forsvare Danmark - fratages deres menneskerettigheder og gøres næsten retsløse! Sådan er kadaverdisciplinen grundlovssikret.

Militær justits

Menneskeretsadvokat Tyge Trier og Rikke Ishøj har i Lov&Ret juni 98 gennemgået, hvordan militærets regler er på kanten af menneskeretten. Vilkårighed hører til hverdagen.

Ransagning hos værnepligtige uden dommerkendelse hører til militærets uorden. Med den militære straffelov blev en værnepligtig, der støttede en kammerat med et ildebefindende under en vagt på Amalienborg Slotsplads, straffet med to dages frihedsberøvelse.

Militære domme afsiges af den værnepligtiges overordnede, selv om retsplejen ifølge grundlovens § 62 skal holdes adskilt fra forvaltningen. Den

værnepligtige skal møde uden advokat; hans retssikkerhed er således også truet. Grundlovens paragraf 85 giver ikke Folketinget mulighed for at indskrænke de værnepligtiges ytringsfrihed, som den er sikret i grundlovens paragraf 77. Men virkeligheden er anderledes.

Hvis en værnepligtig agiterer mod krig, så kan agitationen betegnes som bistand til fjenden. Den, der har vovet at gribe ordet, og de der har lyttet, kan anklages for at have forsamlet sig, og hvis de gør det igen, så kan de anklages for at have dannet en forening!

Det siger næsten sig selv, at værnepligtige har ret til at agitere for de officielle krigsplaner blandt deres soldaterkammerater. Det har naturligvis intet med ytringsfrihed at gøre.

Kasseret eller ej

Det ligger i den herskende kultur, at konflikter skal løses med våbenmagt, og derfor har kun våbenføre mænd værnepligt. De ikke-våbenføre bliver kasseret på sessionen; i dette system er man enten våbenfør eller ikke-våbenfør.

Men at forsvare sig og sit land med våben fører blot til ønsket om hævn og gengældelse, øje for øje, tand for tand.

Våbenmagt giver den stærke mulighed for at undertrykke den svage, men den løser ingen konflikter. Al historie viser, at våbenmagt blot eskalerer volden og udsætter konflikten.

Vores nye grundlov skal derfor medføre, at forsvaret omlægges totalt, så det bygger på ikke-voldsprincipper, forsoning og udvikling. I stedet for våben træning skal værnepligtige opøve menneskekærlighed og -kundskab. Kun sådan kan vi forbedre verden.

Mikael Witte udgav i 1999 "Forslag til Danmarks grundlov - om menneskerettighedernes republik" på forlaget Klim. ●

Send 1000 bedstemødre!

Feministisk-pacifistiske intervensjoner er anderledes, fordi de anerkender sammenhængen mellem maskulinitet, patriarkalsk dominering og krig.

Af Kate Witham

“Send 1000 bedstemødre”, sang Holly Near som svar på NATOs bombing af Jugoslavien - en vidunderlig inspirerende ide, som måske ikke er så bizar, som den lyder.

Det er bestemt ikke noget nyt forslag, selvom kvinders ikkevoldelig intervensjoner diskuteres så sjældent, at du vil blive tilgivet for at tro, at det er. Er der så noget specielt ved kvinders ikkevoldelige intervensjoner? Jeg antyder ikke, at kvinders projekter er anderledes, bare fordi de bliver gjort af kvinder.

Mange af disse projekter er overfladisk magen til projekter med begge køn, men når ikkevoldelige intervensjoner foregår med en feministisk-pacifistisk tilgang, kan der blive kastet nyt lys over dynamikken, principperne og effektiviteten.

Offentlig og privat vold

Feministisk pacifisme medfører, at de sammenhænge der er mellem maskulinitet, militarisme, patriarkalsk dominering og krig - og vigtigheden af at eliminere både offentlig og privat (politisk og hjemlig) vold - kommer frem.

Mange feministiske principper er blevet inddraget i dele af den ikkevoldelige bevægelse. Dette bliver reflekteret i grupper som Balkan Peace Team, der arbejder med konsensus, uden hierarki, balance mellem kønnene på deres hold, og arbejder aktivt for at vise modeller for ikke-sexistiske måder at samarbejde på.

Mange ikkevoldelige intervensjonsprojekter indeholder alligevel skjult eller direkte sexism, eller gentager stereotype kønsroller. På Mir Sada fredsmarchen til Bosnien i 1993 var det f.eks. mænd, som dominerede gruppediskussionerne og patruljerede lejren om natten.

Jeg kan huske adskillige græsrodsnødhjælpsorganisationer, hvor kvinderne laver det meste af indsamlingen og sorteringen af bidragene, mens mændene dominerer (de mere spændende og magtfulde opgaver) med levering og distribuering.

Mange af eksemplerne på feministiske ikkevoldelige intervensjoner har humanitær hjælp som en central komponent; et materialistisk-feministisk perspektiv (kvinder tager mindre del i at skabe krig, og deres kønsbaserede lidelser går stort set ubemærkede hen) tilføjer helt sikker noget til debatten om humanitær hjælp.

Dynamikken mellem kønnene

“Women in Black” har bemærket den vigtige forskel mellem store nødhjælpsorganisationer, der fanger modtagerne ind i en afhængighed, som gør dem endnu mere hjælpeløse - og grupper, der arbejder efter mere feministiske principper og bruger nødhjælp som et værktøj, der skal gøre modtagerne i stand til at klare sig selv, og genoprette anstændighed, valg og kontrol.

Jeg har ikke fundet nogle eksempler på permanente fredshold, som kun har kvindelige deltagere. Kan dette være fordi feministiske intervensjoner er mindre egoistiske eller glamourøse, og har mere realistiske mål - eller er de simpelthen uønskværdige, fordi hold med begge køn er mere effektive?

Er hold med en ligelig kønsfordeling simpelthen en tom gestus for at være politisk korrekte? Kønndynamikken på fredshold trænger til at blive undersøgt for at udforske relationerne indenfor holdet og med målgruppen - hold med udelukkende ét køn udfylder måske også et behov.

At beskytte sårbare aktivister gennem “ledsagelse” bliver gjort effektivt gennem ubevæbnede bodyguards, fordi de repræsenterer den indflydelse,

deres hjemlige regering kan udøve, hvis de - eller de mennesker, de ledsager - bliver angrebet.

Måske er kvinders intervensjoner mindre effektive i patriarkalske samfund, fordi kvinder har mindre politisk magt - fordi den hjemlige regerings bekymring er mindre - hvilket kunne gøre de potentielle konsekvenser mindre.

I situationer som f.eks. på Haiti, hvor regeringen bruger voldtægt og seksuelle mord som et middel til politisk undertrykkelse, kunne ledsagelse af kvinder blive set som et problem, men ikke nødvendigvis uhensigtsmæssig.

“Det svage køn”

Man kan også argumentere for, at kvinder løber en mindre risiko ved intervensjon i en konfliktzone, på grund af maskuline idéer om at beskytte “det svage køn” - eller i det mindste bliver de anset for at være en mindre trussel, og sandsynligheden for at de bliver forvekslet med fjenden mindskes derved.

Alligevel opdagede kvinderne ved Greenham Common, at når vi træder ud af vores accepterede roller og udfordrer patriarkatet, er svaret fra mænd og staten ekstremt og voldeligt. ➡

Fredshold bliver beskyldt for at være imperialistiske og racistiske, fordi de hovedsagligt består af hvide fra "elite" lande. Virginia Wolf foreslog, at siden kvinder er andenrangsborgere i et patriarkalsk stat, har nationalgrænser mindre betydning for dem: "Som kvinde har jeg ikke noget land ... mit land er hele verden"

Kan dette bidrage til, at kvinders interventioner er mindre imperialistiske - bare en anden del af kampen mod patriarkalsk vold - og derfor tillade en større solidaritet og partnerskab mellem de, som intervenserer, og de lokale aktivister.

Seksuel vold

Den gensidige støtte i Women in Black's netværk, antyder at sådanne forhold er relevante i feministiske interventioner. Måske er idéen om intervention i "andre menneskers konflikter" mindre relevant for kvinder - grænser er irrelevante, når den største trussel kvinder står over for i hvert eneste land er seksuel vold fra mænd, i såvel krig som "fred".

Måske er idéen om intervention i "andre menneskers konflikter" mindre relevant for kvinder - grænser er irrelevante, når den største trussel kvinder står over for i hvert eneste land er seksuel vold fra mænd - i såvel krig som "fred". En feministisk definition af fred ville inkludere fraværet af bevæbnet og kønsrelateret konflikt såvel i hjemmet, som lokalt og globalt. Der er mange emner om køn som bør undersøges i forhold til temaet interventioner.

Uden en analyse med specifik fokus på forhold omkring køn, vil kvinders erfaringer og behov blive marginaliseret, og de er alt for vigtige, interessante og inspirerende til at blive det.

Forhåbentlig har jeg provokeret til eftertanke uden at være for provokerende: Måske er der ikke nogen dybsindige konklusioner at drage, men det ser ud til at være værd i det mindste at stille nogle spørgsmål - jeg imødeser kommentarer og diskussion.

Kate Witham er tidligere medlem af et hold af fredsaktivister. Artiklen er fra Peace News december 2000 og er oversat af Majken Jul Sørensen. ●

Konflikten i Palæstina

Brev fra Kvindeligaens internationale hovedorganisation til FNs Sikkerhedsråd.

Ved Karen Rald

I begyndelsen af april sendte Women's International League for Peace and Freedom (WILPF) i Genève følgende brev til FNs Sikkerhedsråd med kopi til Kofi Annan, Mary Robinson, George Bush, Colin Powell, Ariel Sharon og Yassir Arafat:

"Volden i Israel og de palæstinensiske områder, der er besat af Israel, fortsætter med uformindsket styrke på trods af de seneste to resolutioner, der er vedtaget enstemmigt af Sikkerhedsrådet. Sikkerhedsrådets ekstraordinære møde den 1. april anmodede i lighed med tidligere resolutioner Israel om at trække sine tropper tilbage og erklære øjeblikkelig våbenhvile.

Denne krig mod det palæstinensiske folk bliver ført på alle niveauer for at ydmyge og undertrykke dem i deres eget land. Aggressionen strækker sig fra at chikanere almindelige indbyggere ved husundersøgelser til at indespærre den valgte palæstinensiske leder til et lille område af hans hovedkvarter i Ramallah, hvilket reelt reducerer ham til fange og efterlader Palæstina uden lederskab.

Israel har erklæret krig mod de palæstinensiske myndigheder og er på vej til at udrydde det palæstinensiske folk. Det er chokerende at opleve den sammensværgelse af tavshed, som findes hos verdens ledere, når man undtager enkelte progressive stemmer i det internationale samfund, akkurat som det skete under masseudryddelserne i Rwanda, den humanitære katastrofe i Somalia og den etniske udrensning i Bosnien-Hercegovina.

Det palæstinensiske folk har nu ingen andre muligheder end at fortsætte modstanden mod besættelsen med de midler, det har til rådighed. Under disse ekstreme forhold er det ikke overraskende, at det anvender midler som selvmordsbomber. Som FNs generalsekre-

tær Kofi Annan påpegede den 2. april 2002 må parterne arbejde sig ud af krigslogikken og ind i fredslogikken. I dette kritiske øjeblik må det huskes, at de internationale, humanitære menneskerettigheder fortsat er gældende, og at de er blevet alvorligt overtrådt af Israel under besættelsen, og i særlig grad efter at de militære operationer mod palæstinenserne begyndte.

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, der har arbejdet i mange år for at få en fredelig løsning på Israel/Palæstina-konflikten anmoder indtrængende Sikkerhedsrådet om at iagttage følgende øjeblikkelige forholdsregler:

1. Straks at tage skridt til at sørge for effektiv beskyttelse af palæstinenserne i de besatte områder.

2. At tage skridt til en øjeblikkelig tilbagetrækning af israelske tropper og militært udstyr fra alle områder under palæstinensisk styre.

3. At beslutte at standse al militær og økonomisk assistance, der gør det muligt for Israel at fortsætte besættelsen af de palæstinensiske, arabiske områder.

4. At gå i øjeblikkelig aktion for at få begge parter til at forhandle om oprettelsen af en uafhængig palæstinensisk stat inden for 1967-grænserne, side om side med Israel og med Jerusalem som hovedstad for begge stater.

Det bør stå klart for enhver i denne verden, at fred i regionen kun kan etableres på basis af implementeringen af de relevante FN-resolutioner, der alle omhandler ophør af den israelske besættelse af de palæstinensiske, arabiske områder og garanterer palæstinenserne ret til at etablere en uafhængig stat. Som det er sagt så ofte af så mange, findes der ikke en militær, men kun en politisk løsning på Israel/Palæstina-konflikten."

Brevet er underskrevet af præsidenten for Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, Krishna Patel.

Modstand nytter!

Bogen "War prevention works" fortæller gode og positive historier om almindelige mennesker, der har stoppet vold og krig.

Af Majken Jul Sørensen

Har du nogensinde hørt om JAMAA i Burundi? En organisation grundlagt af Adrien Tuyaga, en ung mand, der med en Tutsi mor og en Hutu far, følte sig ude af stand til at vælge side i konflikten mellem hutuer og tutsier, da drabene rundt omkring i Burundi to fart i 1993.

På det tidspunkt var det unge militsledere, der var ansvarlig for de fleste drab, og for at få dem i tale brugte Adrien det han var god til - fodbold og sin position i nærmiljøet.

Adrien var vellidt i sit nabolag, og god til at spille fodbold, så han arrangerede en fodboldkamp mellem hutu og tutsi militser ud fra en forestilling om, at hvis han kunne få dem til at spille bold sammen ville det være sværere for dem at slå hinanden ihjel.

Fodboldkampen blev en stor succes, og i den næste kamp arrangerede JAMAA blandede hold. Disse fodboldkampe stoppede ikke blodbadet i Burundi - og det gjorde de følgende initiativer der opmuntrede til social kontakt og skaffede uddannelse og job til de unge mænd heller ikke - men de har uden tvivl været med til at dæmpe spændinger, forhindre vold og ført an i en forsoningsproces, så Burundi ikke har lidt samme skæbne som nabolandet Rwanda.

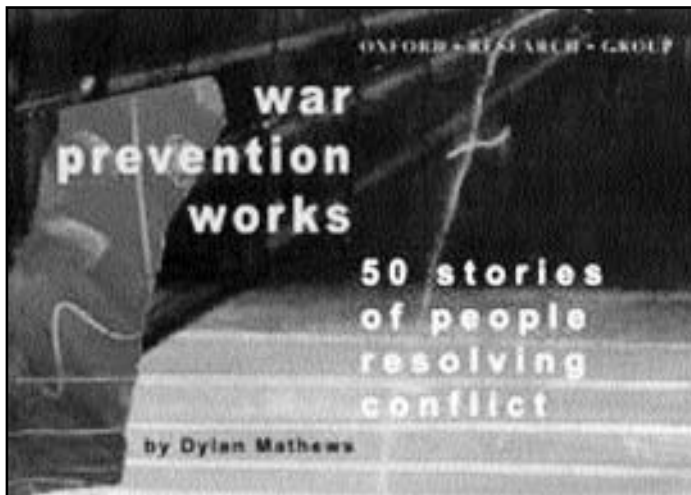
JAMAA har heller ikke gjort dette alene, men været en blandt mange organisationer i Burundi som har hjulpet processen på vej.

Dylan Mathews, forfatter til bogen "War prevention works - 50 stories of people resolving conflict", nævnte selv

dette eksempel fra Burundi, da han præsenterede sin bog på et ikkevoldseminar i Göteborg i april 2002.

God appetitvækker

Bogen er en præsentation af 50 eksempler, hvor almindelige mennesker, alene eller sammen med andre har dæmpet og stoppet vold og krig eller forsonet stridende parter efter en voldelige konflikt.

Hvert eksempel er på to sider og indeholder en kort baggrundsinformation for konflikten, beskriver hvilken indsats disse mennesker ydede og konkluderer med hvad resultatet blev, og i hvilket omfang den beskrevne indgriben har haft betydning for dette resultat.

Bogen er en god appetitvækker, og indeholder henvisninger til hvor man kan læse mere. Men to sider kan desværre ikke give en bare nogenlunde fyldestgørende forklaring på de processer, der skaber succeshistorier.

De 50 historier kommer hele verden rundt, og har eksempler på alt fra græsrodsniveau til topdiplomati - over paven selv, højtstående mellemledere i samfundet og en mængde vestlige hjælpeorganisationer, som enten har

deres daglige fokus på nødhjælp, langsigtet udvikling eller konfliktløsning.

Rosenrøde eksempler

Kriterierne for at udvælge historierne har været det positive og succesrige, og at der har været en umiddelbar trussel om storstilet vold eller krig, samt en konkret intervention. Langsigtet arbejde med konflikter må vente til et andet bind.

Desværre er der ikke gjort meget ud at analysere eksemplerne. Som læser får jeg en tendens til at blive lidt mistænksom overfor alt det positive, og jeg kunne have ønsket mig at det var fremstillet knap så rosenrødt - og at der også var medtaget nogle dårlige erfaringer, historier om det der gik galt og nogle refleksioner over hvorfor det gik sådan.

Men disse positive historier er vigtige, og "War prevention works" er en bog til at blive i godt humør af.

Det er vigtigt at høre de gode erfaringer, lære af dem, dele dem og give dem videre til andre. Som et ekstra plus er layoutet flot og indbydende, og den konsekvente opbygning gør eksemplerne lette at gå til.

For andre inspirerende historier kan jeg henvise til "People Building Peace - 35 inspiring stories from around the world". Denne bog er længere og knap så let læst, men til gengæld mere grundig, og analyserende i sin beskrivelse af forsøg på ikkevoldelig konfliktløsning.

"War prevention works"
Dylan Mathews
Oxford Research Group, 2001

Grundlæggende om Mellempfolkeligt Samvirke

Kjeld Juuls bog "Mod nye grænser" er en meget grundig beskrivelse af de første 20 år af Mellempfolkeligt Samvirkes historie.

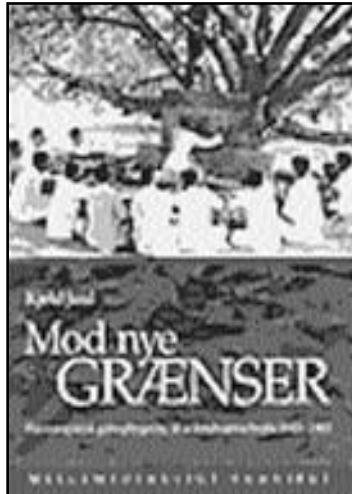
Af Majken Jul Sørensen

Organisationen Mellempfolkeligt Samvirke begyndte som "Fredsvenners Hjelpearbejde" da tre personer mødtes i en dagligstue i november 1943, og diskuterede hvordan man skulle bidrage til forsoning og mellempfolkelig forståelse i Europa, når krigen var slut.

Den ene af de tre personer var Hagbard Jonassen, den daværende næstformand i Aldrig Mere Krig.

Som sagt virker bogen meget grundig. De forskellige hjælpeprogrammer, som organisationen var involveret i, beskrives kapitel for kapitel i kronologisk rækkefølge - fra det første genopbygningsarbejde i Nordnorge til bespisning for tyske skolebørn i Slesvig-Holsten, skolebyggeri i Grækenland, landsindsamlinger og højskolebyggeri i Ghana.

Samtidig bliver læseren præsenteret for udviklingen i organisationsstrukturen efterhånden som Mellempfolkeligt

Samvirke vokser sig større, og Kjeld Juul beskriver hvordan Mellempfolkeligt Samvirke efter hans mening fik en afgørende betydning for udviklingen af dansk u-landspolitik.

Mit eneste kritikpunkt er den uendelige beskrivelse af små detaljer, som hvor meget udstyr de frivillige udsendte skulle medbringe, hvor mange ton mad der blev sendt af sted til bespisningsprogrammerne, hvor mange par sko der blev repe- teret osv. osv.

Der er masser af engagement i bogen - både fra Kjeld Juul, der selv har arbejdet i Mellempfolkeligt Samvirke og fra de mange frivillige, der gennem årene har været udsendt til hjelpearbejde rundt omkring i verden.

"Mod nye grænser - Fra europæisk genopbygning til u-landssamarbejde 1943-1963"

Kjeld Juul

Mellempfolkeligt Samvirke 2002.

Skriv af, kopier eller klip ud, sæt frimærke på - og send ind.

Jeg ønsker at:

- blive medlem af AMK
- få flere oplysninger om AMK
- få oplysninger om militærnægtelse
- få gratis prøvenummer af IKKEVOLD
- abonnere på tidsskriftet IKKEVOLD for 105,- kr årligt
- give én jeg kender et gavekort på IKKEVOLD for 50,- kr
- købe emblemet "det knækkede gevær" for 20,- kr
- købe dinosauer-trøje (angiv størrelse) for 70,- kr + porto

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og By: _____

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm

Aldrig Mere Krig

Aldrig Mere Krig er en forening for pacifister, folk der søger fredelige/ikkevoldelige løsninger på konflikter.

At være pacifist er en livsholdning - derfor er Aldrig Mere Krig en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager, - det er livet, det drejer sig om og den "sag" forældes ikke.

Aldrig Mere Krig blev dannet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.

Aldrig Mere Krig er dansk af deling af Krigsmodstandernes internationale Forbund, War Resisters' International (WRI), med hovedkvarter i London.

Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for at blive flere.

Giv freden en chance - bliv medlem af Aldrig Mere Krig. Medlemskab pr. år koster 200 kr. for enkeltpersoner, 250 kr. for par og 125 kr. for uddannelsessøgende, pensionister og civile værnepligtige.

Hovedbestyrelsen består af:

Arne Hansen, Geert Grønnegaard, Hermod Folke Hansen, Majken Jul Sørensen, Peter Henning, Tom Vilmer Paamand og Uwe Riggelsen. Ulla Røder er suppleant.

Hovedbestyrelsen er konstitueret med:

Forretningsudvalg: Geert Grønnegaard (ordfører), Majken Jul Sørensen (kasserer) og Tom Vilmer Paamand (sekretær).

Internationalt udvalg: Majken Jul Sørensen (koo.).

Landskontor: Hermod Folke Hansen.

Medieudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator).

Redaktionsudvalg: Tom Paamand (koordinator).

Sessionsudvalg: Peter Henning (koordinator).

Våbenproduktionsudvalg: Geert Grønnegaard (koo.).

Landskontor

Aldrig Mere Krig
Nørremarksvej 4
6880 Tarm
Tlf. 9737 3163
Giro: 9 00 48 82
E-mail: amk@fred.dk

Besøg Aldrig Mere Krig på internettet: www.fred.dk

Kontaktpersoner

Majken Jul Sørensen, Vigerslevvej 281A 1.tv.
2500 Valby, tlf. 3617 7087

Holger Terp, Strandbyparken 4.1.tv.
2650 Hvidovre, tlf. 3678 4028

Finn Held, Aprilvej 24
2730 Herlev, tlf./fax 4491 6967

Hanna Lindstrøm, Christoffers Allé 132
2800 Lyngby, tlf. 4444 3965

Peter Henning, Unnasvej 3
3000 Helsingør, tlf. 4921 6563

Haakon Larsen, Skovbrynet 5
3450 Allerød, tlf. 4817 2735

Birte Wagner, Bavnebjergspark 71
3520 Farum, tlf. 4495 3688

Erik Jeppesen, Paltholmterrasserne 77A
3520 Farum, tlf. 4495 9141

Else Dam, Smallesund 2
3700 Rønne, tlf. 5695 5404

Geert Grønnegaard, Leragervej 8
4174 Jystrup, tlf. 5752 8250

Uwe Riggelsen, Kåstrupvej 4, Spangsbro
4400 Kalundborg, tlf. 5950 7429

Hanne Nielsen, J. A. Larsensvej 5
5300 Kerteminde, tlf. 6532 4474

Peter Kragh Hansen, Gl. Banegårdsvej 50
5500 Middelfart, tlf. 6441 8389

Jørgen Burchardt, Nyborgvej 13
5750 Ringe, tlf. 6262 3617

Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 63
6600 Vejen, tlf. 7536 2201

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4
6880 Tarm, tlf. 9737 3163

Ulrik Hansen, Rønnen 8
7120 Vejle Ø, tlf. 7571 1620

Svend Haugaard, Volvevej 2
7800 Skive, tlf. 9752 1037

Jens Thoft, Stadion Allé 43 A
8000 Århus C, tlf. 8611 2177

Tom Vilmer Paamand, Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N, tlf. 8623 0328

Poul Gunder Nielsen, Hørslevvej 107, Hørslevbol
8462 Harlev J, tlf. 8694 1699

Henning Sørensen, Irisvej 17, Postbok 87
8500 Grenaa, tlf. 8632 1679

Tine Forchhammer, Gadebakken 15
8600 Skanderborg, tlf. 8692 6205

Bitten og Troels Forchhammer, Gyvelvej 7, Rebild
9520 Skørping, tlf. 9839 1663

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35
9900 Frederikshavn, tlf. 9842 5542